

Предсједник Републике Српске Биљана Плавшић и премијер Милорад Додик примили у одвојеним посјетама Роберта Гелбарда, специјалног изасланика САД за Балкан

Подршка демократским процесима у РС

У изјави након сусрета премијер РС Милорад Додик и специјални амерички изасланик за Балкан Роберт Гелбард оцијенили да су избори у Српској протекли добро у безбједносном погледу и констатовали да треба сачекати коначно саопштавање изборних резултата, како би се у мирној атмосфери могла направити коректна анализа изборног процеса

Предсједник Републике Српске Биљана Плавшић и премијер Милорад Додик примили су у петак, у одвојеним сусретима, Роберта Гелбарда, специјалног изасланика САД за Балкан, у чијој пратњи је био и Ричард Кауцларич, амерички амбасадор у Босни и Херцеговини. У изјави новинарима након сусрета премијер Додик и Роберт Гелбард оцијенили су да су избори у Републици Српској протекли добро у безбједносном погледу и констатовали да треба сачекати коначно саопштавање изборних резултата, како би се могла направити коректна анализа изборног процеса.

Предсједник Владе Републике Српске Милорад Додик изјавио је да је од америчке стране још једном добијена подршка демократским промјенама у Српској. Додик је још додао да није добро што неке странке на бази неких прелиминарних и само њима познатих података, како је рекао, саопштавају изборне резултате, и апеловао на стрпљење док не буду саопштени дефинитивни изборни резултати.

Осврћући се на протекле дводневне изборе, специјални амерички изасланик за Балкан Роберт Гелбард оцијенио је да су Република Српска и Федерација Босне и Херцеговине прешли важан корак у својој историји. Господин Гелбард је потом демантовао све шпекулације, које су се појавиле у неким новинама и медијима, а које се односе на то шта би све међународна заједница могла да учини са изборним резултатима, као и шпекулације у вези са његовом посјетом Босни и Херцеговини, односно Републици Српској. Роберт Гелбард је појаснио да је раније обећао да ће послје избора посјетити Босну и Херцеговину, и истакао да САД само вјерују у оне који преферирају демократију, као и у оне који проводе Дејтонски споразум, и нагласио да ће његова земља и након избора подржати само оне који буду радили на стриктној имплементацији мировног споразума.

А. АНУШИЋ
снимили Д. ГАВРИЋ и Д.
ПОЗДЕРОВИЋ

Подршка сним који проводе Дејтон - са разговора предсједника РС Биљане Плавшић и премијера Милорада Додика са Робертом Гелбардом

Изборна апелациона поткомисија ОЕБС-а о „случају Поплашен“

Одлука у понедељак

САРАЈЕВО, 18. септембра (Срна) - Изборна апелациона поткомисија ОЕБС-а одгодила је одлуку о „случају Поплашен“ за понедељак, 21. септембра - сазнаје Срна.

Ово је агенцији потврдио Николас Гаун, прес-официр ОЕБС-а у федералном Сарајеву.

КОМПАНИЈА
БОБАР
ОСИГУРАЊЕ
078/339-330 076/472-490

MODRIČA
OIL REFINERY
SVJETSKI
KVALITET

1943-1998

Центар ОЕБС-а у Бечу

За РС око 70.000 гласова

САРАЈЕВО, 18. септембра (Срна) - Из ОЕБС-овог центра у Бечу, гдје су прикупљени гласови бирача из иностранства, у Центар за сортирање и пребројавање гласова у Луквизи стигло је укупно 124.721 гласачки листић, од чега, према процјенама, на Републику Српску

отлада око 70.000.

Члан радне групе Министарства иностраних послова у Савјету министара БиХ, задужен за координацију избора у иностранству, Горан Милинић и представник Владе РС за праћење избора у иностранству Драган Подињић,

потврдили су Срни да је последња група листића јуче стигла из Беча.

У ОЕБС-ов Центар у главном граду Аустрије пристигао је 129.421 гласачки листић, али је њих 4.750 елиминисано, јер су били без одговарајуће пропратне документације.

Гласови из иностранства стижу у Центар за пребројавање и сортирање гласова у Луквизи

данас у „Гласу српском“

ПЖС ГЛАС српски

под лупом

Политика и људи

1. страна „ПУЛСА“

Интервју „Глас српског“

Антоније Исаковић,
књижевник

Ако изгубимо духовни простор,
изгубили смо све

2. и 3. страна „ПУЛСА“

КУЛТУРА ГЛАС српски

Риџница

Народна и универзитетска
библиотека „Петар Кочић“
у Бањој Луци

Живот на маргинама друштва

Како добити 500 конвертибилних марака, а не ознојити се? 14. страна

из дана

у дан

пише Горана СТАНАРЕВИЋ

Сајмови

Бања Лука је дефинитивно постала сајамски град. У последње вријеме свједочи смо да један смјењује други.

Након завршеног Првог међународног фестивала пива „Септембар фест '98“, у граду су у току сајам књига „Бања Лука '98“ који се одржава у Дому Војске Републике Српске и сајам текстила, конфекције, опреме, коже, обуће, накита и бижутерије „Мода '98“. Оба имају међународни карактер.

Они који су посетили Први фестивал пива могли су мало тога видјети. Сајам писане ријечи, који трећу годину заредом организују ОДП „Глас српски“, омогућио је љубитељима књиге да се на једном мјесту упознају како са новим издањима, тако и са потврђеним класицима.

Сајам „Мода '98“ бањалучког ОДП „Метала“, друга је прича. Судећи по свему, мода у Бањој Луци није изазвала посебну пажњу. Ко зна, можда и зато што је на сајму моде било најмање моде. Јер, част изузетима, првих произвођача у „Металовој“ хали било је врло мало.

Ако се под „производњом“ подразумевају тексас из шверцеријама јако познатог, Новог Пазара, онда можемо закључити да је овај сајам испоштовао међународни предзнак.

У четвртак послје подне, у нади да се бар нешто може понудити посетиоцима, организована је модна ревија на којој су неки од излагача представили своје модне креације. Ваљда по узору на свјетске модне ревије, организатор је, наравно, ангажовао и бањалучку модну агенцију „Marela-Co“.

Ријетки посетиоци тако су на једном мјесту могли да виде, руку на срце, сиромашну модну понуду, као и на крају, плесни ангажман самих манекена.

Одржавају неколико паралелних сајмова не може произвести и позитиван učinak. Такав луксуз себи могу дозволити само велики центри. Бања Лука би, по логици ствари, требало да има сајамски календар, како би се ипак увео какав-такав ред.

Можда би ангажовање општинара у томе могло помоћи. И сами организатори, ваљда у жељи да кажу да су нешто урадили (читај, елиминисали конкуренцију), нарочај, сами себи тако сквачући у стомак, упрличне сајмове који им баш и не служе на част.

тема дана

Пов на тајне републиканаца

У оштрој борби да једни друге дискредитују, конгресмени из Републиканске и Демократске странке кренули у сурови реваншизам, откривајући „прљави веш“ противника и оптужујући једне друге за лицемјерје и двоструки морал

ЊУЈОРК, 18. септембра (Тајнуг) - Политичка криза у врху власти у Вашингтону поприма обриси оштре борбе између два тabora - Демократске и Републиканске странке који у осветољубивом маниру откривају „прљави веш“ противника и чине да атмосфера у Конгресу све мање личи на демократску и парламентарну.

Два тabora, наиме, укрстила су ножеве у бурној расправи о томе да ли јавности треба да се објелодани снимак свједочења председника Клинтонa пред Великом поротом. Тог дана, 17. августа, Клинтон је, да подсетимо, из просторија Бијеле куће давао изјаву и одговарао на питања истраге о афери са Моником Пулински. Порота и он нису сједили у истој

просторији, већ су комуницирали преко интерне телевизије. Саслушање је снимано и трака је постала дио обимне документације истраге коју сада поједини конгресмени желе да учине јавном.

Расправа о видео-снимку са сване Велике пороте, међутим, претворила је атмосферу у уставно-правном комитету Конгреса у „ноћ дугих ножева“. Као лавина, оптужбе су почеле да пљуште са свих страна. Један од конгресмена је атмосферу описао на сликовит начин: „Из ормара су изненада почели на свјетло дана да излазе до тада скривени - костури“. Једном ријечју, противници су почели да копају по „прљавом вешу“ противника, па је тако, у очигледном покушају освете и рас-

пламсавања реваншизма, откривено да су кључне личности у Комитету имале тајне љубавне афере.

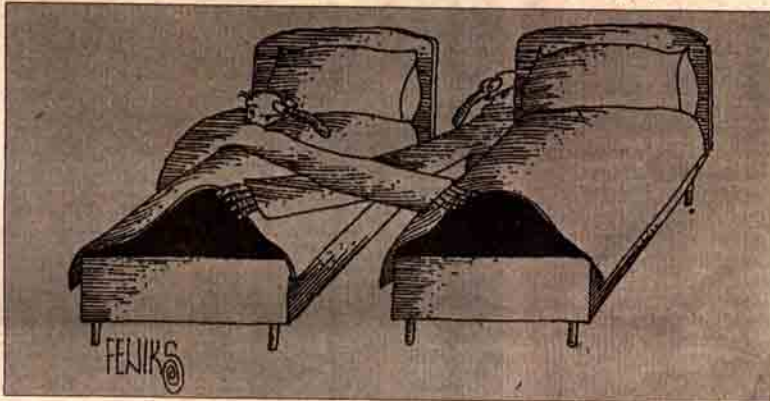
Први на удару нашао се председник тог Комитета, републиканец Хенри Хајд, иначе, један од најљубљенијих критичара Клинтонa. О њему је преко ноћи откривено да је прије 37 година имао ванбрачну везу са удамом женом и да је водио двоструки живот пуних пет година. У тренутку када је 75-огодишњи Хајд на Интернету у четвртак уутру видио причу из своје прошлости, јавно је признао да је имао интимну везу изван брака. Хајд је ту „индискрецију“ приписао својој младости.

Републиканци су, међутим, скочили као опарени, Ако се копа по прошлости председника Комитета

који заступа оштру линију према Клинтону и тражи отварање процеса његовог опозива, онда то значи само једно - демократски клан је кренуо у противфанзиву. Оптужена је Бијела кућа и Клинтонови сарадници, а у појединим медијима износи се и тврдња да је председников тим ангажовао специјалне приватне детективе са задатком да дочекрају по животима и досијеема Клинтонских противника.

Бијела кућа је демантовала такве вјеште. Савјетник председника Ерскин Боулес је чак изјавио да ће бити отпуштен свако за кога се евентуално открије да је био умешан у раду компромитовања појединих чланова Конгреса. Супарнички, републикански тabor који, иначе, има већину у Конгресу, каже да све то нијени мало случајно. У протеклим неколико недеља, од када је почела да се захуктава криза везана за председников скандал, још двоје политичара из њихових редова били су изложени лову на вјеште.

Члан Представничког дома Дан Бартон је, под притиском, морао да призна да има ванбрачно дијете, док је у јавности откривена и љубавна афера згодне Хелен Ченовет, такође једне од гласничких критичара Клинтонa. Републиканци су чак затражили да ФБИ поведе истрагу и утврди ко стоји иза овај њихове тајне. Они, истовремено, упозоравају да таква тактика супарника у политичкој борби неће уродити плодом и да њихова оштрица према Клинтону неће ослабити.

Савјетовање у Зворнику

Медији у процесу приватизације

јуну ове године.

Дирекција жели да направи квалитетне припреме, прије почетка самог процеса приватизације. Чланови стручних тимова биће у могућности да дају подробије информације како би се становништво РС у потпуности упознало са процесом приватизације, са правима која стичу у њој и начином остваривања тих права“, рекао је Шкрбић.

Он је навео да су чланови тимова Дирекције за приватизацију много времена провели и предузећима РС, где су законска и подзаконска рјешења проверили у пракси, да би се у потпуности уверили да је оно што је предложено тим актима реално и остварљиво.

Програм приватизације је интегрални дио мјера економског опоравка РС и њеног преласка на тржишну економију. Уз основни циљ, пренос државног капитала у приватно власништво, овим процесом доприноси се социјалној стабилности, рјешавању заосталих потраживања, посебно по основу старе девизне штедње, финансирању пензионог система, стварању материјалне основе за реституцију раније конфисковане и национализоване имовине, те развијању ликвидног тржишног капитала“, речено је на савјетовању.

ЗВОРНИК, 18. септембра (Срна) - У Зворнику је јуче одржано савјетовање о улози медија у процесу приватизације у Републици Српској, на коме су новинари упознати са активностима Републичке дирекције за приватизацију на плану припрема за реализацију овог пројекта.

„Едукација новинара који ће пратити процес приватизације и касније информисати јавност једна је од најбитнијих фаза у овом процесу“, рекао је за Срну члан стручног тима Дирекције за приватизацију РС Горан Шкрбић, напомињући да ће оваких скупова убудуће бити чешће.

Шкрбић је, говорећи на семинару о значају оваких скупова, подсетио да је шест тимова Дирекције за приватизацију до сада било максимално ангажовано на разради подзаконске регулативе, након усвајања пакета закона о приватизацији у Народној скупштини РС, у

Избјеглице из БиХ у СРЈ о враћању станарског права

Упориште у међународним законима

БЕОГРАД, 18. септембра (Танјуг) - Удружење за помоћ избјеглицама у Савезној Републици Југославији поздравило је данас, на конференцији за штампу у Београду, одлуку високог представника међународне заједнице за Босну и Херцеговину Карлоса Вестендорпа да рок за подношење захтјева избјеглица за повраћај станарског права продужи до 4. априла идуче године.

Представници Удружења су изразили задовољство одлуком Вестендорпа зато што је првобитни рок за подношење захтјева за повраћај станарског права у Федерацији БиХ био 4. октобра ове године, а велики број избјеглица није успио да преда своје захтјеве због отпора муслиманских власти на терену.

„Отпора има и даље, посебно лидера Федерације БиХ, али ми сматрамо да црта за подношење захтјева за повраћај станова над

којима су људи имали станарско право не смије бити подвучена док власти не врате и последњим стан. Не ради се о политичким питањима, већ о основним својинско-правним односима“, рекао је председник Удружења др Милорад Муратовић.

За такве ставове, истакао је он, постоје чврста упоришта у међународним законима и подршци њихових представника за БиХ, али избјеглице у СРЈ сматрају да остварење станарског права треба поставити и кад се ради о Хрватској која је то право избјеглицима и протјеранима Србима узурпирала.

Поводом досадашњих проблема, које су избјеглице из СРЈ имале у подношењу захтјева за повраћај станарског права властима у Федерацији БиХ, Удружење је саставило пети извјештај који је упутио Вестендорпу.

Томо МАРИЋ, главни и одговорни уредник

Никола ГУЗЊАН, замјеник главног и одговорног уредника

Први број „Гласа“ изашао је као орган НОП-а за Босанску Крајину у Жупији крај Дрвара, 31. јула 1943. године. Последње издобијање 1945. године „Глас“ изашао у Бањој Луци као орган Савезног народног фронта до јуна 1951. године. Од септембра 1953. излази као орган ССРН под именом „Бањалучки новине“. Од 13. маја 1963. године лист поново излази под именом „Глас“.

Указом председника СРЈ од 19. јула 1998. године „Глас“ је одликован Орденом заслуга за народ са сребрним зрацама. Указом председника Републике Српске од 9. јануара 1994. године лист „Глас српски“ одликован је Орденом Његова првог реда.

ГЛАС српски

Немад НОВАКОВИЋ, генерални директор

Од 8. фебруара 1983. године „Глас“ излази као дневни лист. Од 15. септембра 1992. године, одлуком Народне скупштине Републике Српске излази као дневни лист Републике Српске. Под именом „Глас српски“ излази од 28. септембра 1992. године. Означен је Народна скупштина Републике Српске.

Редакција је у Улици Веселина Маслеше 28. Телефонски: 12-844, 12-648, 12-852; телефакс: 11-753. Телефонски јавног предузећа „Глас српски“: центарски (078) 12-414, директор предузећа 11-659, 12-263; телефакс: 12-263, директор Штампарије 12-326.

09. II. септембра, према одлуци Карлоса Вестендорпа

На снази нови Закон о телекомуникацијама БиХ

Канцеларија високог међународног представника за БиХ Карлоса Вестендорпа објавила је у четвртак да је високи представник, у складу са својим овлашћенима, донио одлуку којом је 11. септембра ове године на снагу ступио нови Закон о телекомуникацијама БиХ.

У саопштењу прослијеђеном Срби подјећа се да је Савет министара БиХ поменути закон упутио на разматрање Парламентарној скупштини БиХ и да ће до коначног усвајања бити пријемљиван „у његовој прописаној форми“.

Истом одлуком признато је постојање три оператора у БиХ, који тренутно пружају услуге помоћу сталне јавне телекомуникационе мреже, „што подлијеже стриктном поштовању позитивног кода земља за све међународне везе као и поштовање члана 19. Закона о телекомуникацијама“.

Позитивни код БиХ за телефонске позиве из иностранства установљен је раније и гласи 387. „Оператори ће наставити да

сарађују у највећој могућој мјери са мојом канцеларијом, Независном комисијом за медије и Комисијом за јавне корпорације, установљеним на основу Анекса 9 Општег оквирног споразума за мир у БиХ, на реализацији сектора за телекомуникације и у складу са Уставом БиХ и Законом о телекомуникацијама“, наводи се у Вестендорповој одлуци.

Високи представник је упознао да ће у наредном периоду поново контролисати ситуацију и предузимати кораке који буду неопходни у циљу обезбјеђења потпуне сарадње између три оператора, као и њихово пуно поштовање правних и законских прописа из области телекомуникација.

„Очекујем од свих релевантних страна да од 1. новембра 1998. године постигну договор о Оквирном меморандуму о размијевању у реализацији сектора за телекомуникације, укључујући и интерни систем нумерисања“, наводи се у одлуци међународног представника за БиХ.

Министарство саобраћаја и веза Републике Српске

Непознат текст усвојеног закона

У Министарству саобраћаја и веза Републике Српске у петак смо добили информацију да званично није достављен текст усвојеног Закона о телекомуникацијама.

Од представника Европске банке са којима смо 17. септембра разговарали о реконструкцији телекомуникационог система РС, добили смо документ у коме високи међународни представник за БиХ Карлос Вестендорп оглашава ступање на снагу Закона о телекомуникацијама БиХ. Министарству саобраћаја и веза РС није познат његов садржај јер званично нисмо добили текст овог закона. Раније је објављена расправа о Нацрту закона о телекомуника-

цијама и наше примједбе су достављене ОХР-у, али нисмо обавијештени какав је текст усвојио Савет министара БиХ, нити који је текст прогласио Вестендорп, рекао је Марко Павић, министар саобраћаја и веза у Влади РС.

Према његовим ријечима, Република Српска ће и даље инсистирати да у међудржавном телефонском саобраћају учествује са поткодом (5). Позитивни код БиХ за телефонске позиве из иностранства установљен је раније и гласи 387. Одлуком о усвајању Закона о телекомуникацијама признато је постојање три оператора у БиХ од којих је један „Телеком Српске“.

M. Мил.

Настављени протести у Албанији

Скуп опозиције у центру Тиране

ТИРАНА, 18. септембра (Танјуг) - На главном тргу у Тирани је и данас одржан скуп око 3.000 присталица вође албанске опозиције, бившег председника Салија Берише, јавља Ројтерс.

Тиме су настављени протести због убиства Азема Хајдарја, једног од водећих функционера Демократске партије, започети prije недјељу дана.

Бериша, окружен телохранитељима, предводио је миран марш од сједишта Демократске партије до трга Скандербег. Према изјавима очевидца, видљивог присуства полиције на тргу није било.

Демонстранти, који су, изгледа, били ненаоружани, носили су државне заставе и транспаренте на којима је писало: „Премјер Националног одбрамбеног политичких убиства“, „док су се чули узвици: „Аземе, ти си жив“ и „Смрт комунистима“.

Агенција наводи да је Бериша, који окривљује Нанову социјалистичку владу за убиство Хајдарја

Демонстрације предводио лидер демократа Салиј Бериша

да прошле суботе, рекао демонстрантима да је полиција поставила барикаду на главном путу према Тирани како би спрјечила прикључивање протеста.

Пет полицијских возила постројено је испред зграде Министарства унутрашњих послова, око 800 ме-

У двористишту Основне школе „Свети Сава“ у Србињу

Пронађене три „кашикаре“

СРБИЈЕ, 18. септембра (Танјуг) - Три кашикаре које, на срећу, нису експлодирале, пронађене су у двористишту Основне школе „Свети Сава“ у Србињу.

Прејуче, у поподневним часовима, ученици су уз прозор своје учионице, на спољашњем зиду примјетили бомбу кашикару из које је био извађен осигурач. Бомба је била увијена у газу која је, када буде запалена, требало да ослободи ручицу и тако активира бомбу.

На срећу, газа није догорјела до

краја, већ се пламен раније угасио, а температура коју је сагоревањем изазвала, деформисала је пластику тако да се ручица бомбе заглавила, па она није експлодирала. Да је бомба експлодирала, последице би биле катастрофалне, јер ту школу похађа око хиљаду ученика.

Бомбу су уништили припадници СФОР-а, који су замољени да интервенишу. Урадили су то на лицу мјеста, јер је постојала опасност од њене експлозије приликом демонтирања.

Друге двије кашикаре пронашао је портир школе јуче ујутро приликом рутинске контроле. Биле су смјештене у олуку школе у двористишту, а онај ко их је поставио обезбједио је и „мамац“. Оставио је 40 динара који су рибарским најлоном везани за осигурач бомбе.

Припадници јединице за антитерористичка дејства Центра јавне безбједности јуче су обавили увијај и предузели мјере за проналажење „бомбаша“, али детаљи нису објављени.

Ситуација на Косову

Николај Афанасијевски

Нема војног рјешења

БЕОГРАД, 18. септембра (Танјуг) - Русија сматра да нема војног рјешења косметске кризе и против је наметања таквог рјешења споља, изјавио је синоћ у емисији БК телевизије „Гравитација“ заменик руског министра иностраних послова Николај Афанасијевски.

Руски дипломата је посебно истакао да Москва заговара искључиво политичко и мирно рјешење те кризе и то на принципи-

ма Московске декларације коју су 16. јуна у Москви потписали председници Југославије и Русије, Слободан Милошевић и Борис Јељцин.

„Сматрам да су у томе позиције Србије и Југославије веома важне и да постоји спремност за политичко и мирно рјешење кризе, о чему свједочи и приједлог о привременом рјешењу“, рекао је Афанасијевски.

Иницијатива за рјешење кризе на југу Србије

Ругова прихватио амерички приједлог?

ПРИШТИНА, 18. септембра (Срна) - Лидер косовских шиптара Ибрахим Ругова одобрио је данас амерички мировни план за Косово, за који други шиптарски политичари тврде да би продужио етничку кризу у овој српској покрајини, мада Шиптарима даје судску и извршну власт у трогодишњем прелазном периоду - јављају агенције.

Ругова, лидер Демократског савеза Косова, највеће шиптарске партије, рекао је да Нацрт мировног плана има за циљ заустављање насиља на Косову. Когиу овог нацрта објавио је шиптарски дневник „Коха диторе“. У америчком тексту предвиђа се трогодишњи прелазни период током којег ће Косово имати, како се наводи, „владајуће ин-

ституције слободне од србијанске и југословенске контроле и сопствено судство и полицију“.

Биће одржани избори, које ће надгледати међународна заједница и полис становништва, након чега ће бити поновно разматрана ситуација.

У Нацрту нема покушаја да се дефинише политички статус Косова, нити се каже да ли ће бити дио Србије или Југославије.

„Ово је привремени споразум на коме наша група ради заједно са америчким изаслаником Кристофером Хилом и са српском страном. Ми смо се у принципу споразумјели за трогодишњи привремени споразум, што је врло битно“, рекао је Ругова новинарима у Приштини.

Послије масакра наг Србима код села Глођане

Идентификовано девет жртава

ПРИШТИНА, 18. септембра (Срна) - У Ђаковици је настављена идентификација лешева пронађених на стражишту код села Глођане, општина Дечани.

До сада је идентификовано девет жртава.

Према ријечима Истражног судије Округног суда у Пели Радомира Гојковића до сада су идентификовани: Милован Влаховић, Велизар Стојић, Илије Фрокај, Туш Фрокај, Јусуф Хоџа, Милош Радунски, Слободан Радосевић, Нурија Краснићи и Илија Антић.

Тврђе ХДЗ БиХ

СДА покушала да „обори“ Јелавића

БЕОГРАД, 18. септембра (Танјуг) - Хрватска демократска заједница Босне и Херцеговине огорчена је сазнањем да је муслиманска Странка демократске акције покушала да преусмјеравањем вишка муслиманских гласова обори њеног кандидата за члана Предсједништва БиХ Анту Јелавића, јављају данас хрватски медији.

Око 20 одсто муслиманских бирача, чији гласови нису били потребни Алији Изетбеговићу за ту функцију, како тврди исти извор, добило је инструкције да гласа за кандидата Социјал-демократске партије Градимира Гојера.

За разлику од Јелавића, који се залаже за подјелу Фед-

ерације и Босне и Херцеговине и стварање трећег (хрватског) ентитета, Гојер је у својим предизборним наступима истицао да се залаже за јединствену државу БиХ.

Као примјер да је муслиманска СДА покушала да се умијеша у, како се каже, унутрашње ствари хрватског народа, у извјештајима хрватских медија наводи се да је Гојер на неким поддржанима, као што је зеничко, добио пет пута више гласова него што има хрватских становника.

Према извјештајима независних сарајевских медија, према до сада обрађеним подацима, Јелавић је добио 56 одсто, а Гојер 35 одсто пребројаних гласова.

Донација норвешке владе и организације „Sandnes Dubrovnik group“, у дервентском селу Костреш

Хуманост на дјелу

Донација норвешке владе и организације „Sandnes Dubrovnik group“, селу Костреш, крај Дрвенте, још једном је отворила етичко питање, како изабрати приоритете у екстремно разрушеним регионима.

Са степеном оштећења и преко 70 одсто, Костреш је још једно село које је у постратном периоду постало предмет интересовања бројних међународних хуманитарних организација.

Као значајан инвеститор дјеловала је и норвешка организација Sandnes Dubrovnik group, са основним циљем реконструкције порушених објеката и обезбеђења минимума егзистенцијалних услова за нормално одвијање живота у селу.

Оно по чему се Костреш разликује од сличних бројних прича широм Републике Српске, су управо сами Кострешани. Након Другог светског рата, Костреш се готово није могао пронаћи ни на једној карти. Становника је остало слонов и бројем два, а све оно што је некада представљало Костреш није се могло препознати.

Године и напори Кострешана африкисали су Костреш у саво напретка. Ипак, минуле године, поновили су историју Костреша. Стваралачка иницијатива је још једном прекинута и Кострешани су још једном морали да изграде своје животе од почетка.

Костреш је бројао 128 кућа, некада, има их и сада, али у њима нико не живи.

Већ су учљивни први трагови у обнови Костреша

Потребе и приоритети у реконструкцији индивидуалних објеката Костреша, далеко су премашивали иницијалну донацију што је натјерало Кострешане да се сами организују. Свесни да само заједно могу спријечити понављање циклических кругова историје и да је снага у њиховом јединству, становници Костреша су кренули у акцију.

Први је био формирање одбора, састављених од представника села. Уз помоћ својих представника они су самостално пројектовали штете на објектима и изабрали приоритете.

Треба напоменути, да су се сви чланови одбора, изабрани од стране мјештана, самоницијативно одрекли помоћи у првој фази реконструкције, иако је неким од њих она по базовној листи, коју су сами формирали, била неопходна.

Задивљени високим степеном моралне одговорности и хуманости мјештана Костреша, представници

норвешке организације Sandnes Dubrovnik group, најавили су данас посету Кострешу, где ће се расправљати о даљњим улагањима у Костреш, који је дефинитивно уништен у носивој напретка.

Милана ПАВЛЕШИЋ

Огрјев породицама погинулих бораца и ратних војних инвалида у Бијељини

Да зима буде топла

БИЈЕЉИНА, 18. септембра - На основу Уредбе Владе РС Извршни одбор општине Бијељина донио је одлуку о обезбеђењу новчане помоћи за куповину огрјева породицама погинулих бораца и ратних војних инвалида од прве до шесте категорије. Помоћ у износу од 800 динара добиће 1.287 корисника породице инвалидина и 195 инвалида од прве до четврте категорије, док ће помоћ од 400 динара добити 374 породице ратних војних инвалида пете и шесте категорије.

Новач ће обезбедити општински буџет и државна предузећа са подручја бијељинске општине. Како се чуло на сједници Извршног одбора нема већих тешкоћа у прикупљању 1.335.200 динара, што је укупна сума потребна за подмирење свих корисника помоћи за огрјево. Најављено је да ће расподела помоћи почети већ преко дана наредне седмице.

Т. Н.

Разним манифестацијама, у суботу и недељу, биће обиљежен Дан 16. крајишке моторизоване бригаде, 20. септембар

Зборованье војске и народа

Дан 16. крајишке моторизоване бригаде Првог крајишког корпуса (са да 116. бригаде Првог корпуса) Војске Републике Српске, 20. септембар, биће обиљежен током суботе и недеље, у Бањој Луци и Машинима код Градишке, манифестацијама чији је заједнички назив „Народ, борци, сјећања - Да се никад не заборави“.

У суботу у Бањој Луци у 11 часова, у Српској православној цркви „Свете тројице“ биће служен парастос а у 12 часова, на Српском православном гробљу „Свети Пантелија“, биће положени вијенци и цијење на спомен обиљежје погин-

улим борцима. У 19 часова биће одржана Свечана академија у Централном клубу ВРС (Дом ВРС).

Прослава Дана 16. крајишке моторизоване бригаде биће настављена у недељу у Машинима, уз богат културно-умјетнички програм. Из Бање Луке биће организовани аутобуси који ће госте превозити до Машина, где ће прослава трајати до 18 часова, када је планиран повратак.

- Да не би у заборав пао допринос ВРС у стварању темеља Републике Српске и њених граница одржаних Дејтонским мировним споразумом, а у оквиру тога, пут, жртве, и резултати борбе, борци 16. крајишке бригаде одлучили су се да организују прво послјератно окупљање - каже мајор Слободан Никовић, члан Организационог одбора обиљежавања Дана 16. крајишке моторизоване бригаде. - Биће то, у ствари, зборованье ратних војних инвалида, породица погинулих бораца, и грађана.

Истакао бих да су нам сви који смо се обратили пријели велику подршку, како државни органи РС, општинске власти, из мјеста одакле су борци, тако разна предузећа.

М. Д.

Осамдесетогодишњица пробоја Солунског фронта

Тужан биланс велике победе

Србија је у Првом светском рату изгубила 1.200.000 људи, или 28 одсто од свог предратног становништва и претрпела материјалну штету од око шест милијарди златних франака. Она је у току рата мобилисала 707.343 војника, што је износило 27 одсто њеног целокупног становништва, или 40 одсто мушког живља, од тога погинулих преко 50 одсто.

Ослобађањем Србије прекинула је експанзија и веза Немачке са Турском која је капитулирала 30. октобра 1918. године. Аустроугарска се нашла војнички и територијално у потпуном распаду. Најпре је преврат извршен у Прагу 28. и 29. октобра у Загребу, где су народна већа објавила раскидање свих државно-правних веза с Аустроугарском. Затим се Угарска одвојила од Аустрије, која је 4. новембра потписала капитулацију у вили Ђусти код Павлове.

У Љубљани је 3. новембра формирана Словенска влада.

Уочи ослобођења Београда командант савезничких снага Франше д'Еспере препоручио је српској Врховној команди да из „политичких разлога“, а начелник штаба ВК војвода Ж. Мишић усвојио и наредио да се што пре пребаце преко Дрине, Саве и Дунава делови српске војске на територију Аустроугарске наставно утапавом српским становништвом. У међувремену су стигле вести у српску ВК о проглашењу отцепљене југословенске територије од Аустроугарске.

Присаједињење територија

На основу тога јединице српске 1. армије почеле су прелазити 3/4. новембар преко Саве и Дунава, а у Београд су 5. новембра стигла изаслаништва Земљана, Панчева и Сојејка, тражећи војну помоћ. Начелник штаба српске ВК није могао да превира задатке армијама, већ им је дао слободу да сами одлучују према конкретной ситуацији, али им је одредио линије до

којих ће продрети њихове трупе. Народно веће из Загреба упутило је 4. новембра у Србију једну делегацију са задатком да од српске владе тражи војну помоћ, да штити западну границу и да их бране од разбијених аустроугарских хорди.

Мајор Перко, у писменом образложењу које је 8. новембра предао у Београду војводи Бојковићу, тражио је један пут да запоседне простор од Београда до Новог Сада, а други у региону Винковаца, који би штитио Сојејк, Вуковар и друга места.

Потпредседник Народнег већа Стојан Прибијевић, као члан делегације, молио је мекодуване да пошаљу српску војску у Загреб и у Ријеку. То је чинио и шеф делегација Л. Поповић да регент Александар и војвода Мишић ставе на располагање бар по један баталјон Народнег већу у Загребу и Љубљани. Да се пошаље војска у Међумурје, у Банат и Бачку. Војвода П. Бојковић саопштио је командантима јединица да одмах посавну означену територију Источне Славоније и Срема.

Српски одред свечано и са одушевљењем дочекал је 6. новембра у Сојејку, 7.11. у Винковцима, 12. и 16. 11. у Пожеви, 17.11. у Новој Градишци, Паграду и др.

Слично као и са Хрватском, одиграли су се догађаји и у Босни и Херцеговини. Јединице друге српске армије прешле су Дрину и 4. новембра ушле у Вишеград, сутрадан у Вардишту стигла је једна делегација Народнег већа БиХ и састала се са војводом Степом Степановићем, с молбом да српске јединице запоседу Босну. Већ сутрадан, 6. новембра, јединице друге српске армије ушле су у Сарајево.

пише Предраг ПАВЛОВИЋ, војни историчар

Генерал Терзић је одрађан од начелника штаба српске ВК да у БиХ организује народну војску и ради на уједињењу са Србијом.

Незадовољни Мађари

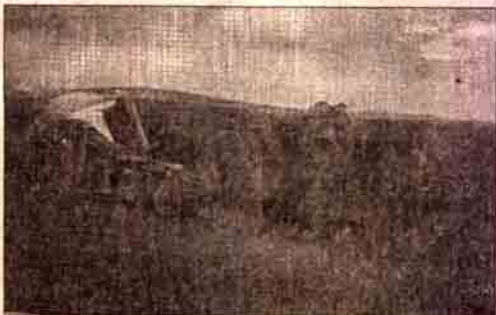
Преих дана новембра са распадом Аустроугарске и формирањем, 1.11. нове Мађарске владе, на чалу са грофом М. Карољијем, нуде се преговори и примирје допосам 5. новембра у Београд. У истом циљу у Београд је стигао и Франш д'Еспере, 7.11, и одмах понудио услове примирја мађарској делегацији.

Мађарска делегација је била незадовољна територијалним захтевима савезника. Међутим, и предлажњик француске владе Клемансо потврдио је примирје са Угарском и није усвојио захтеве Мађарске од 13. новембра.

Мађари су били обавезни да повуку све своје трупе северно од линије: горња линија Велики Сомош, Бистрица, село Марош, река Марош до ушља у Тису, Суботица, Баја, Пенчу, ток Драве до славоњско-хрватске границе.

Ова линија је сатрана етичком, а западно од те линије да се остави слобода хоће или неће са Србијом како је Ж. Мишић одговорио потпуковнику Симоновићу, шефу делегације СВК, који је потписао примирје у Загребу.

Симовић је потписивањем примирја у Загребу са вођама људима већа

изјавио: „Србији припадају Банат, Бачка и Барања, до линије одређене с Мађарском, Срем и Славонија, до железничке пруге Сојејк - Баково - Шамац, цела БиХ и Далмација, до рта Пленке; ван те територије можете се одређивати по волји: да идете са Србијом или да формирате засебну државу“.

Сходно томе, влада Србије преузимала је мере да се благовремено изврши присаједињење Војводине и Црне Горе Србији, како би имали повољнији положај у преговорима с представницима Хрватске и Славоније. Нарочито се залагала Радикална странка, са Јашом Томићем на челу, за уједињење Војводине са Србијом, која је 27.10. одржала састанак у Суботици, на коме су решили да јавним прогласом позову народ да у свим српским местима организују Српске народне одборе.

У Новом Саду формиран је Српски народни одбор, као Централно политичко представништво Бачке, Баната и Барање, у коме су заступљене сем Радикалне и друге политичке странке.

Олакшање за српски народни одбор је вест када је око 10.11. српска војска запосела више места у Војводини. На основу закључака у Београду, између представника званичне Србије и делегације за Бачку, Барању и Банат, изабрано је 757 посланика који су сазвали у Новом Саду, 25. новембра, Велику народну скупштину, где је на предлог радикала Јаше Томића донета Ре-

зољација којом се Војводина прикључује Краљевини Србији.

Велике жртве

Први светски рат завршен је капитулацијом Немачке 11.11. 1918. године, после четири године и три месеца, у коме је мобилисано око 70 милиона људи с огромним жртавама и материјалним трошковима. Пројектом Солунског фронта и енергичним гоњењем српске војске је принудила на капитулацију Бугарске, турске и аустроугарске снаге и убрзала завршетак рата.

Српска војска је имала одлучујућу улогу у пробоју Солунског фронта и ослобођењу отаџбине. Српска војска пројектом тактике и оперативне дубине непријатеља имала је темпо напада који се кретао око 50 километара на дан.

Србија је у Првом светском рату изгубила 1.200.000 људи, или 28 одсто свог предратног становништва и претрпела материјалну штету од око шест милијарди златних франака. Она је у току рата мобилисала 707.343 војника, што је износило 27 одсто њеног целокупног становништва или 40 одсто мушког живља, од тога погинулих 369.818 људи, тј. преко 50 одсто.

Црна Гора је изгубила 63.000 или 25 одсто целокупног становништва. Велика Народна скупштина Црне Горе је 26. новембра донела одлуку за уједињење са Србијом. Тако, док су други народи славили завршетак рата, Србија и Црна Гора су пребројавали губитке. Крај

Милорад Додик, предсједник Странке независних социјалдемократа

Парламентарни блок под окриљем „Слоге“

Додик је изразио задовољство постигнутим резултатом на протецим изборима, додавши да је СНСД у односу на све друге странке у РС забиљежила највећи пораст у популарности и повјерењу међу српским бирачима

Предсједник Странке независних, социјалдемократа Милорад Додик највише је у петак у Бањој Луци потписивање споразума о

стварању парламентарног блока у Скупштини Републике Српске с осталим члановима Коалиције Слога, јавља Срна.

Додик је на конференцији за новинаре потврдио да ће СНСД удружити своје са гласовима које су на изборима за републички парламент освојиле Српски народни савез и Социјалистичка партија РС.

„Сво ћемо урадити у настојању да овладамо Народном скупштином РС, а ко ће се још ту наћи у овом тренутку нам није познато, мада ћемо бити отворени за све у интересу програма и циљева које смо заступали у изборној кампањи“, тврди Додик.

Он је нагласио да су главни циљеви и задаци СНСД стабилност РС, њена отвореност према цијелом свијету, економска развијеност и социјална сигурност.

Додик је изразио задовољство постигнутим резултатом на протецим изборима, додавши да је СНСД у односу на све друге странке у РС забиљежила највећи пораст у популарности и повјерењу међу српским бирачима.

„Очекујемо да ћемо имати од пет до седам више посланичких мандата него у претходном сазиву Народне скупштине РС, што је велики успех, имајући у виду околности у којима су се избори одвијали“, нагласио је Додик.

Лидер СНСД-а је навео да су овој странци највише повјерења на изборима за Скупштину РС поклонили

бирачи у општинама Србац и Лакташима, док је у Бањој Луци и Градишци била друга по броју освојених гласова.

„Мислим да је на крајњи изборни резултат утицала и чињеница да је било доста неважећих гласачких листића, од којих се огроман број односно на штету наше странке“, сматра Додик.

Он је оцијенио да је, имајући у виду компликованост гласачког листића и његову неупотребљивост за гласаче, „ОЕБС ишао на штету демократских снага предлажући такву комбинацију гласачког листића“.

Српски народни савез Прихватићемо званичне изборне резултате

Потпредсједник Српског народног савеза Републике Српске Остоја Кнежевић потврдио је у петак у Бањој Луци да ће ова странка прихватити званичне изборне резултате, које ће објавити ОЕБС, без обзира какви они били.

Кнежевић је на конференцији за новинаре упитно критиковао ОЕБС-у, као организатору избора, због компликованог гласачког листића и изостављања великог броја гласача са коначног бирачког списка.

„На ОЕБС-у је велика одговорност због ових пропуста, који могу чак довести у питање регуларности избора“, казао је Кнежевић.

Потпредсједник СНС-а и кандидат Коалиције „Слога“ за потпредсједника РС Светозар Михајловић оцијенио је да је предизборна кампања обилазала „клеветама и блањем на рачун других странака“, што се, према његовим ријечима, наставило и после избора.

Као позитиван примјер у политичком периоду Михајловић је навео изјаву предсједника СНСД Милорада Додика у којој он наводи да је, ако је прекинуо изборну ћућу, спреман сносити све посљедице и скидање са кандидатске листе за парламент РС.

„Став наше странке је да сви они који су прекинули изборну ћућу морају да снесу посљедице, па и кандидат СДС-а и СРС-а за предсједника РС Никола Поплашен, који је на дан избора иступао на београдској телевизији, рекао је Михајловић.“

Генерални секретар СНС-а Бранко Џиђић демантовао је све спекулације у појединим медијима око несугласица у коалицији „Слога“.

„Ми смо се прије избора договорили о свим битним питањима, а управо ових дана ћемо потписати протокол о парламентарној сарадњи, нагласио је Џиђић.“

Министар Милован
Станковић у Брчком

Стабилна безбједносна ситуација

БРЧКО, 18. септембра - Министар унутрашњих послова у Влади РС Милован Станковић је приликом данашње рутинске посјете у Станци јавне безбједности у Брчком изјавио да је безбједносна ситуација у Брчком углавном стабилна без обзира на специфичност овог простора.

Станковић је истакао да је полиција у Брчком током избора професионално одржала свој посао, али како је образложио због повећаног обима послова, поготову у области контроле саобраћаја, постоји могућност повећања броја оперативаца.

Разлог суспензије шесторице полицајаца у Министарству унутрашњих послова са Љубишом Савићем - Маузером на челу, Станковић је образложио прекорачењем законских овлашћења у спровођењу истраге у случају убиства Срђана Кнежевића.

М.Ђ.

Писмо Милорада Додика Изборној апелационој поткомисији ОЕБС-а

Поштовати прописе изборне ћуће

Поводом тврдњи изнесених на конференцији за штампу Српске демократске и Српске радикалне странке Републике Српске, дана 17.9.1998. да је прекинуто изборна ћућа објављивањем интервјуа, са мном као предсједником Владе Републике Српске, у београдском дневном листу „ДНАС“, од 11. септембра, ове године, желим да вас обавијестим о следећем:

Накондним увидом у околности у вези с објављивањем интервјуа, до којег је дошло без мог знања и моју обавезу да до тога не дође, уважавам чињеницу да је на тај начин нарушена изборна ћућа, сагласно општеважећим изборним правилима. Зато прихватам, као могућу крајњу посљедицу и евентуалну одлуку Изборне апелационе поткомисије ОЕБС-а, да будем оминут са посланичке листе Странке независних социјалдемократа Републике Српске, за Народну Скупштину РС, као чин личне одговорности и као гест елементарне демократске културе, обавезујући за све.

Стога по принципу једнако обавезујућег правила за све, сматрам да Изборна апелациона поткомисија ОЕБС-а, у својој досљедности треба да скине са листе за предсједника Републике Српске, кандидата Српске демократске и Српске радикалне странке, господина Николу Поплашену, који је на још драстичнији начин у електронским медијима Србије, на дан избора нарушио изборну ћућу, те доведе на исти ниво одговорности и примјени исту мјеру.

Изборна апелациона поткомисија ће тиме транспарентно показати своје објективност и непристрасност и на тај начин у пуној мјери афирмисати начела демократског изборног процеса, каже се на крају писма предсједника СНСД Милорада Додика упућеног Изборној апелационој поткомисији ОЕБС-а.

Демократска странка РС

Манипулисање са истином

БИЈЕЉИНА, 18. септембра -

Поводом трајног одстрањивања Љубише Савића Маузера из МУП-а Републике Српске, Демократска странка РС издала је саопштење за јавност у коме се од државног руководства тражи да формира независно државну комисију са задатком да испита рад штаба за спровођење истраге у случају убиства Срђана Кнежевића на Палама и сагледа целокупно стање у МУП-у.

„Рад независне комисије пружило је праве одговоре. Такође, државна комисија би одговорила и на питање како је могуће да тек пети по рангу у штабу за вођење истраге поводом убиства Срђана Кнежевића, буде први по одговорности за евентуално учињене про-

пусте у истрази“, каже се у саопштењу.

У саопштењу је, такође, речено да Демократска странка „сматра да се манипулисање изборним резултатима и организовани притисци неких политичких партија на изборне органе у току пребројавања гласова чудно подудару са брзопотезним сијенама у Министарству унутрашњих послова РС“. При томе се поставља и питање да ли остављање господина Савића без права на одбрану и објашњење значи да се неко од домаћих и међународних званичника на Палама упулатио свега што је истрагом откритиво, а јавности није саопштено.

На конференцији за штампу је наговјештено да ће Љубиша Савић Маузер највероватније у понедељак одржати конференцију за штампу у Бањој Луци.

Т.Н.

Радикална странка РС

Славље тек после завршетка утакмице

БИЈЕЉИНА, 18. септембра -

Поручује српском народу да буде достојанствен и да сачека званичне резултате избора које ће прогласити званични ОЕБС-а пошто су сами они меритори, јер је неопходно слани побједу прије завршетка утакмице, рекао је на конференцији за штампу Мико Перковић, предсједник Изборног одбора Радикалне странке РС.

Према независним резултатима добили смо 27.000 гласова и тако постали парламентарна странка. Пошто се ради о независним резултатима не желим да се бавим прогнозама колико ће нам то донијети посланичких мандата. Сачекаћемо званичне резултате ОЕБС-а, јер смо се, као и остале странке, обавезали да ћемо се придржавати њихових правила, истакао је Мико Перковић, до-

дајући да су очекивали између 40 и 50 хиљада гласова, али да су остали без великог броја гласова због неважећих листића.

На конференцији за штампу упућена је оштра критика на рачун Љубомира Китића, предсједника ЛДК-а Бијељина, због тога што у изјештају који је објављен у локалним „Семберским новинама“ није поменуо Радикалну странку РС када је саопштио независне изборне резултате за подручје бијељинске општине, иако јој је припао 2.777 гласова.

То је учињено срачунато под притиском Српске радикалне странке РС. Због своје необјективности, господин Китић убудуће не би могао обављати тако значајну дужност - истакао је Мико Перковић.

Т.Н.

ОЕБС нагледао терен на подручју Србиња

Обављена прва војна инспекција

СРБИЊЕ, 18. септембра (Срна) - Мјешовита војна комисија ОЕБС-а, коју су сачињавала четири њемарачке и пет официра Војске Федерације БиХ, обавила је јуче инспекцију земљишта и терена на подручју Србиња, преу инспекцију те врсте на просторијама БиХ, јавила је синоћ Српска телевизија.

Специфичност ове инспекције састоји се у овлашћењима међународног тима војних стручњака да на простору од 65 километара квадратних, које сами одабере, изврше контролу свих војних и цивилних објеката, с правом уласка и у приватне посjede.

Инспекција је извршена у ширем подручју Трентишта. Мјешовити војни тим, заједно са члановима пратећег

тима за инспекцију Генералштаба Војске РС, обавио је надгледање терена из хеликоптера српске војске, у чијој пратњи је био и хеликоптер СФОР-а, и том приликом маркирао објекте који су касније прегледани.

Њемачки пуковник Фон Браунмилер, који се налазио на челу инспекцијског тима, након прегледа објеката, изјавио је да је инспекција била успешна и да није пронађено ништа што би било у супротности са одредбама Дејтоноског споразума.

Захваљујући на сарадњи представници Војске РС и локалним власцима приликом инспекције, пуковник Браунмилер изразио је задовољство што, како је рекао, РС у свим аспектима поштује Дејтоноски споразум.

Алун Робертс, портпарол ИИПФ-а

Брза реакција МУП-а РС

Међународне полицијске снаге задовољне су брзом реакцијом министра унутрашњих послова у Влади Републике Српске Милована Станковића у вези са случајем Љубише Савића-Маузера, којег је комесар ИИПФ-а Ричард Мојк суспендовао са свих полицијских дужности 14. септембра. Ово је у петак изјавио Алун Робертс, портпарол ИИПФ-а за регију Бања Лука и Бихаћ, на конференцији за новинаре у Бањој Луци.

„Није важно само да се полицији, који су водили истрагу у вези с убиством Срђана Кнежевића и при том начинили и низ неправилности скину с дужности већ да се покрене истрага о њиховом раду - рекао је Робертс.“

Овом приликом он је истакао да

екипа ТВ БиХ није била ухапшена у Бањој Луци у вријеме избора, како су презентовале неке међународне организације. Према његовим ријечима они су задужени од стране обезбјеђења Банског двора у Бањој Луци краће вријеме, где им је прегледан материјал који су снимили и затим су пуштени. Они се нису жалили нити су подјелили пријаву ИИПФ-у, категоричан је портпарол ИИПФ-а.

На овој конференцији за новинаре још једном је потврђено да је крајњи рок за промјену регистарских ознака 30. септембар.

До сада је, према подацима ИИПФ-а, у Српској око 95 одсто возила са новим ознакама, док је у појединим кантонима у БиХ овај проценат много мањи.

М.Ш.

Активност Пољопривредног завода у Добоју

Наука у служби повећања приноса

Предавања о производњи пшенице одржавају се по мјесним заједницама, а на имању ПИК Шамац биће организован демонстративни оглед четрдесетак сорти кукуруза

ДОБОЈ, 18. септембра - У свом веома успјешном раду дугим четири и по деценије, Пољопривредни завод у Добоју је учинио заиста много на преношењу научних достигнућа у пракси и помогао у повећању приноса у пољопривредној производњи. Истина, почетком рата ова реномирана институција је остала без дијела кадрова, али сада има врсне стручњаке који дјелују у области пољопривреде у осам општина добојског региона.

Да бисмо могли да егзистирамо, почели смо се бавити прометом робе за пољопривредну производњу на коју се односи 85 процената укупних прихода, а остатак на рад стручне службе - каже магистар Драгиша Марковић, директор Пољопривредног завода и стручни сарадник за ратарство. Настојимо да трговинском очувамо кадрове и очекујемо да држава помогне у оспособљавању стручних служби и конкретних послова за које ће плаћати преношење знања на пољопривредне произвођаче у циљу подизања производње и стандарда ратара.

Поред стално запослених стручњака у области ратарске производње, воћарства и агро-економије, Завод контактира и са спољним сарадницима, који чине кичу стручне екипе, а у случају већих захвата у помоћ пристижу кадрови из Института и Пољопривредног факултета из Бање Луке тако да не постоји активност која се не може реализовати. Ријеч је о региону, који чини 21 одсто од укупних обрадивих пољопривредних површина у Републици Српској и то су

Примјеном агротехничких мјера знатно се увећавају приноси

значајни ресурси на којима се, нажалост, тренутно врши екстензивна производња због материјалне ситуације сељака.

Око 95 одсто пољопривредних земљишта налази се у њиховим рукама, а они су препуштени сами себи - истиче Марковић. То је најви-

талнији дио становништва, што се показало у протеклом периоду, који је радио више него прије рата, а пољопривредна производња је неправедно запостављена. Примјери ради, у општини Добој ове јесени ће се засијати око 3.000 хектара пшенице, као и прије рата, а посто-

је услови да се обради 5.000 хектара. Због мале тржишне вриједности пшенице и ниске акумулације у производњи, сељаци се мање одлучују на ту производњу, коју остварују највише за властите потребе ради брашна и сламе за сточарску производњу.

Захваљујући помоћи међународне организације АЦФ, која доира саветовање по мјесним заједницама, стручњаци Пољопривредног завода држе мини предавања пољопривредницима и указују на све потребне агротехничке мјере за производњу пшенице и на досадашње пропусте посебно у кориштењу сјемења из властите производње, јер је ове године регистровано више од хиљаду тона пшенице која није за људску исхрану. Сјеме се не прати и болести са њиме се преносе у ову производњу, што наредне године оставља катастрофалне последице.

Резултати производње су на осамдесетим годинама, јер се недовољно користи наше знање - објашњава Марковић. Отуда већ 23. септембра на имању ПИК Шамац организујемо демонстративни оглед четрдесетак сорти кукуруза, где ће се сви заинтересовани увјерити у квалитет и предност тих хибрида на нашем подручју и моћи да одаберу сорту за наредну годину. Два дана раније у сали Привредне коморе у Добоју у сарадњи са удружењем пчелара организоваћемо предавање из ове области у којој на нашем подручју постоје огромне могућности за производњу.

Сп. ПУХАЛО

Други међународни сајам „МОДА '98“ у Бањој Луци

Бројни пословни контакти

Други међународни сајам текстила, коже, обуће и опреме „МОДА '98“, који се у организацији бањолучког предузећа „Метал“ одржава у Бањој Луци од 15. до 20. септембра, окупио је ове године око 60 реномираних произвођача и фирми из Републике Српске, СР Југославије, Федерације БиХ, Словеније, Хрватске, те неколико западноевропских земаља. Судећи према изјавама представника организатора, а посебно директних учесника Сајма, ова привредна манифестација по много чему је успјешнија од прошлогodiшње.

У петак смо обišли неке од сајамских штандова и са представницима појединих фирми - излагача накратко разговарали о њиховим утицијима и, уопште, успјешности учешћа на овој сајамској манифестацији.

Владимир Митровић, власник и директор београдског предузећа „Јутеф“, које је на овој сајам, да кажемо тако, довело 12 производних фирми из Србије, изражава велико задовољство учешћем на овој сајамској манифестацији.

Моја фирма је први пут на овом сајму и на основу пословних и других контаката, које смо имали током протеклих неколико дана са различитим пословним партнерима, могу да изразим задовољство. Циљ нам је да успоставимо пословне везе са партнерима из Српске, па и шире, што смо умногоме и успјели. Надам се да ћемо на наредном сајму оvdје у Бањој Луци моћи говорити о још значајнијим и конкретнијим резултатима - каже господин Митровић, чије је предузеће, осим по изложеним експонатима, запложено на сајму и по највећем штанду од око 200 квадратних метара.

На сајму „МОДА '98“ први пут учествује и „Велетекстил“ ДД из Љубљане са комплетним асортиманом најпознатијих словеначких модних кућа и текстилних фабрика. Директор сектора декоративе, Јован Цвијановић, не крије задовољство учешћем на овој сајамској манифестацији. Остварени су бројни пословни контакти, посебно са бањолучком РК „Боска“, затим „Матексом“ и неким приватним предузећима, а ускоро ће услједити и дефинисање конкретних пословних аранжмана.

О успјешним пословним контактима и конкретним пословним аранжманима током протеклих сајамских дана у петак нам је говорио и Новак Чавић, директор Представништва „Упито“ за Републику Српску. Ова позната фирма из Врање представила се са комплетним производним програмом (предива, конци, тканине, трикотажа и конфекција).

На крају и информација, коју нам је саопштио директор Сајма, Драгољуб Бојанић, званично затварање ове сајамске манифестације, уз пригодан програм, обавиће се вечерас (субота) с почетком у 19 часова, а за посјетнице сајам ће бити отворен и у наред-
јељу.

М. МИЉУШ

Удружење грађана старе девизне штедне

Закон на страни штедиша

Оснивачка скупштина Удружења грађана старе девизне штедне, која је одржала почетком јула ове године, објединила је старе девизне штедише са територије Републике Српске. Штедише које имају писмене доказе о новчаним улозима а који им нису исплаћени, тачније девизе које су уложене у државне банке на штедњу прије 6. априла 1992. године, траже исплату истих позивајући се на своје законско право.

Главни одбор Удружења послао је иницијативу Уставном суду за оцену уставности о поништењу Закона о измјени и допуни Закона о девизном пословању, којим је пословним банкама забрањено да врше исплату улога грађанима старе девизне штедне која је уложена прије 6. априла 1992. године.

Овај закон се сматра неуставним јер држава као гарант девизне штедне не може донјети закон којим се ослобађа обавеза да врати грађанима њихову уштеђевину, сазнајемо од Драгутина Бурића, секретара Удружења.

Што се тиче овог захтјева, он је поднесен први пут а образложење Главном одбору се првенствено тиче банака које се позивају на овај закон и неће да исплате уштеђевину старим девизним штедишима.

Ако се иницијатива не усвоји, Главни одбор ће поднијети захтјев Народној скупштини РС, а затим Међународном суду правде у Хагу.

Ускоро ће бити одржана и прва редовна скупштина Удружења, а све детаљније информације о раду, могу се добити у канцеларији која се налази у улици Краља Петра I Карађорђевића број 21, у времену од девет до 13 часова. Б.Т.

Припреме за јесењу сјетву у општини Лакташи

Квалитетно и на вријеме

ЛАКТАШИ, 18. септембра - У оквиру припрема за предстојећу јесењу сјетву, а у циљу што равномјерније расподеле регресираних нафте и минералног ђубрива, Извршни одбор општине Лакташи, на јуче одржаној сједници доноси је одлуку да сви пољопривредни произвођачи на подручју ове општине своје планиране сјетвене површине пријаве у мјесној заједници.

Планиране сјетвене површине, које су обухваћене програмом јесење сјетве, односе се на пшеницу, раж, јечам, зоб, уљану репицу, крмно биље и поврће.

Према плану јесење сјетве, која је израдила стручна служба општинског Секретаријата за привреду озимим културама биће обухваћено укупно 4.571 хектара обрадивих површина, што је за 10 одсто више од прошле године.

Као и до сада, најзаступљеније културе су пшеница и раж, којима је планирано да се засије укупно 3.050 хектара.

Д. Д.

Нове донације УН ДП у Дервенту

Долари за ријеку

Донација предвиђа чишћење обале и корита ријеке Украјине, уређење заштитног насипа, те насипање четири километра локалног пута

ДЕРВЕНТА, 18. септембра - Међународна хуманитарна организација УН ДП уложила је 100.000 долара у реализацији Програма уређења и чишћења корита ријеке Украјине у Дервенту. Програм уређења обале корита Украјине кандидатан је за донацију још крајем прошле године преко Фонда за запошљавање, обуку и јавне радове Републике Српске, који су заправо и кандидовали овај програм донације.

Очекујући резултате ове кандидатуре у јануару ове године представници Фонда су нам препоручили донатора са сличним пропозицијама - УН ДП, хуманитарну организацију

Уједињених нација. У складу с програмом и правилима донаторске организације предложили смо четири мања пројекта међусобно условљена и повезана - објаснио је Миро Поповић, надзорни орган на реализацији одобрених програма уређења ријеке.

Према одредбама потписаног меморандума поред чишћења корита ријеке истовремено се уређује заштитни насип поред ријеке те насипају четири километра локалног пута према Лужанима. Координатор у овим пословима Миро Поповић, уједно и члан тима одговорног за придржавање уговорених обавеза из меморандума сматра да се овом врстом

посла комплетира проблем уређења обале и корита ријеке, која протиче кроз град.

Извођач радова „Грмеч путеви“ из Дервенте у оквиру овог донаторског програма треба да очисти и уреди простор у индустријској зони поред магистралног пута. На тај начин ће, први пут од престанка рата, у Дервенту бити усљавне бициклистичке стазе на овом дијелу саобраћајнице, али и пјешачки тротоари важни за индустријске раднике запослене у пет фабрика у овом дијелу града.

Иначе, основни циљ донатора је, прије свега, запошљавање локалног становништва.

Тренутно на овим пословима ради око стотину демобилисаних бораца, социјалних случајева и незапослених радника. Очекује се да ће овај програм уређења ријеке Украјине са пратећим пројектима бити окончан до краја октобра.

Т. ТЕПЛАВИЧКИ - ДУРОЊИЋ

Чешки председник у званичној посjeti САД

Хавел - амерички миљеник

Боравак Хавела овдје је, очигледно, доживљен и као добродошла прилика да се покаже како америчка администрација води живу спољно-политичку активност и како пажња председника Клинтона није попустила, упркос силових проблема код куће због скандала и расправе у Конгресу, која пријети и озбиљнијим политичким посљедицама

ЊУЈОРК, 18. септембра (Танјуг) - Послије изузетно срдачног сусрета и разговора председника Клинтона са председником Чешке Вацлавом Хавелом, госта из Прага су примили и конгресмени на Карл хилу који су, уз ташање по рамену, рекли Хавелу да је он њихов „миљеник“.

Такви, неубицајени изливи наклоности, чули су се и током јавних наступа председника Клинтона и Хавела, који је дошао у званичну посету САД, упркос изузетно слабом здрављу.

Боравак Хавела овдје је, очигледно, доживљен и као добродошла прилика да се покаже како америчка администрација води живу спољнополитичку активност и како пажња председника Клинтона није

пустила, упркос силових проблема код куће због скандала и расправе у Конгресу која пријети и озбиљнијим политичким посљедицама.

Ипак, афера везана за Молику Луински била је незаобилазна, што је потврдила и заједничка конференција за новинаре на којој је Клинтону највећи број питања био упућен управо о тој теми. Он је, додуше искористио прилику да поручи свима који му предлажу да поднесу оставку, да о такој могућности и не размишља. Клинтон је, наравно, рекао да дубоко увјерује да му је задатак да и даље води земљу и да намјерава управо то да чини.

Одговори на непријатна питања о домаћој афери, за Клинтона, су овога пута очигледно била мање компликована, јер је поред себе имао

госта који му давао безрезервну подршку, Хавел, наравно, није пропустио прилику да током посјете, кад год је давао изјаве, подвуче кључну улогу САД и председника Клинтона у свијету, захваљујући се истовремено безгранично на свему што је Америка учинила за Чешку. Посебно је Хавел захвалио због пријема Чешке и НАТО, што је важно не само за његову земљу, већ, како је рекао, и за цијелу Европу.

Током званичних разговора изражен је висок степен сагласности о свим питањима која су покретна, изјавио је Клинтон и међу тема о којима је причао са Хавелом навео је руску кризу, Космет, БиХ, тероризам...

Председник Чешке је, са своје стране, осим обећања да ће његова земља помоћи у рјешавању свих проблема у Европи, покушао да смири забринутост својих саговорника због економске кризе у Русији.

Према његовим оцјенама, криза у Русији није тако драматична како то многи сматрају. „Уосталом, много боље је имати болесну Русију, него здрав Совјетски Савез“, изрекао је Хавел мисао која је овдје дочекана са видним одобравањем.

Разговори госта из Прага са конгресменима такође су били умјерени на бројна спољнополитичка питања. Конгресмени су, како је то потврдио члан Представничког дома Дик Армеј, питали Хавела за мишљење, па чак и савете о многим свјетским проблемима.

Денис Рос продужио посету Блиском истоку

Денис Рос и Јасер Арафат разговарали о оживљавању мировног процеса

Нови ударци мировном процесу

ТЕЛ АВИВ, 18. септембра (Танјуг) - Специјални амерички изасланик Денис Рос је продужио посету региону Блиског истока за један дан у тренутку када расте напетост у односима између Израелца и Палестинаца и гомилају се препреке пред покушајима оживљавања мировних преговора.

Амерички државни секретар Мадлен Олбрајт је у међувремену у Вашингтону најавила одвојене сусрете са израелским и палестинским лидером следеће недеље у Њујорку, за вријеме засједања Генералне скупштине УН. Она је истакла да је учињен „сигуран напредак“ и изразила наду да ће се постићи споразум о даљем повлачењу израелске војске са Западне обале.

Међутим, Палестинци, тврде да Рос, до сада, није постигао никакав успјех покушавајући да приближи ставове двије стране. Уз то је уби-

во палестинског младича од стране јеврејског насељеника у селу Бейту-лума, на Западној обали, која се догодила у четвртак, још више повећало напетост у израелско-палестинским односима.

Палестински свједоци и доктори из болнице у оближњој Рамали тврде да су јеврејски насељеници почели да пуцају на групу Палестинаца испред школе. Један од повријеђених, седамнаестогодишњак Рахи Карабсе подлегао је повредама на операционом столу. Други палестински младич је задржан у болници.

Палестински председник Јасер Арафат је изјавио да је то још један злочин и наставак зајаве јеврејских насељеника против Палестинаца. Исламска фундаменталистичка организација Хамас је позвала Палестинце да одговоре „ескалирањем сукоба и отпора против непријатеља.“

Неубицајени изливи наклоности - Хавел и Клинтон

Послије напада на америчке амбасде у Кенији и Танзанији

Оптужница против Харуна Фазила

ЊУЈОРК, 18. септембра (Танјуг) - Пред судом у Њујорку подигнута је оптужница против Харуна Фазила, поријеклом са Коморских острва, који се терети за учествовање, односно планирање терористичког напада на америчке амбасадоре у Кенији и Танзанији 7. августа, када је погинуло више од 200 људи, док је 5.000 особа рањено.

У оптужници подигнуто јуче пред судом на Менхетну каже се да је Фазил, који се налази у бјекству, директно учествовао у планирању операције подметања експлозива и да је изнајмио кућу у Најробију у којој су бомбе прављене.

Амерички суд га терети за уби-

во 12 Американаца, који су изгубили живот у експлозијама, и за употребу оружја за масовно уништавање, за шта пријети и најстрожа, смртна казна.

Истовремено са подизањем оптужнице, ФЕИ је расписао награду од два милиона долара за траг и информацију која би довела до хапшења оптуженог.

За сада се не зна гдје се крије Фазил.

У затвору у Њујорку већ се налазе двојица оптужених за нападе на америчке амбасде.

Ради се о муслиманима - Мохамеду Садеку Одеху и Мохамеду Рашеду Дауду ал-Овахлију.

Антиталибанске демонстрације широм Ирана

Позив на „свети рат“

ТЕХЕРАН, 18. септембра (Танјуг) - Више милиона Иранца демонстрално је данас широм земље против злочина авганистанског талибанског покрета, тражећи свети рат, јавља агенција ДПА, позивајући се на иранску телевизију.

Они су извикивали паролу у којима од иранског воје траже да издере наређење за цихад. Врховни вођа ајатолах Али Хамнеи овлашћен је да, према исламским прописима, нареди свети рат.

Хамнеи, који је истовремено и врховни командант оружаних снага, ставио је ове недеље све јединице у стање „пуне приправности“, у тренутку када напетост између Ирана и Авганистана расте након што су Талибани убили девет иранских дипломата.

У Техерану је велики број људи присуствовао помену који је одржан иранским дипломатама ујеним 8. августа када су Талибани освојили град Назар-и-Шариф.

Анкета у једанаест земаља Европске уније

Подршка заједничкој валути

У четири државе ЕУ - Великој Британији, Шведској, Грчкој и Данској - које неће бити у првом таласу валутне интеграције - само 39 одсто грађана је изразило повољно расположење према евр, показује анкета коју је провео Евробарометар

БРИСЕЛ, 18. септембра (Танјуг) - Око 60 одсто грађана Европске уније прихвата увођење јединствене валуте, евра, што представља највећу подршку будућој заједничкој валути у свих 15 земаља Уније.

Према резултатима најновије анкете Евробарометра, објављене јуче у Бриселу, подршка евр је још већа у 11 земаља Уније, које ће заједничку валуту увести од 1. јануара наредне године. У тим државама, за јединствену валуту се изјаснило чак 66 одсто анкетираних грађана, док је 23 одсто против, изјештава агенција Асошијетед прес.

У четири државе ЕУ - Великој Британији, Шведској, Грчкој и Данској - које неће бити у првом таласу валутне интеграције - само 39 одсто грађана је изразило повољно расположење према евр, показује анкета коју је провео Евробарометар.

У свих 15 земаља Уније подршка евр порасла је за готово 10 одсто у периоду од новембра прошле године до маја ове године, саопштила је Европска комисија која је поручила периодично испитивање јавног мишљења.

Италијани су највеће пристал-

За јединствену валуту изјаснило се чак 66 одсто испитаника

ице нове валуте, јер је у анкети 83 одсто грађана те државе рекло да прихвата да лиру замени евром, док су Данци најприривљени својој националној валути, пошто је само 34 одсто њих рекло да подржава евр.

Нијемци су у најновијој анкети први пут у већини били за евр, док су 51 одсто анкетираних изјаснило да су спремни да замијене марку јединственом валутом Уније.

Анкетом је такође проверено

расположење грађана према предстојећем проширивању ЕУ. Грађани Уније не гледају благонаклоно на тај процес, пошто се само 44 одсто изјаснило повољно о укључивању нових чланица из источне Европе у тај западноевропски блок.

Изјашњавајући се о свакој земљи потенцијалној чланици Уније појединачно, грађани ЕУ су показали највећу склоност да прихвате Мађаре у свој блок, док смоа 39 одсто њих сматра да Словенија и Румунија треба да угу у ЕУ.

наш гост:

професор др Миљко Шиндић, декан Академије умјетности у Бањој Луци

Три конкурса за три врела умјетности

Примили смо праве таленте и омогућили смо им да не иду у бели свет већ да могу да наставе овде да се школују и вероватно да касније по завршетку студија остану на просторима Републике Српске

Професор доктор Миљко Шиндић је угледни професор Филозофског факултета у Бањој Луци, бивши уредник часописа „Путеви“, некад директор Народног позоришта, угледни критичар, књижевник, тренутно члан редакције „Путева“ и декан на новооснованој Академији умјетности у Бањој Луци. Иза себе је оставио неизбрисив траг у култури и науци, а испред још много планова који ће се уврстати у богату биографију овог заслуженог ствараоца.

Ових дана повод за разговор „Гласу српском“ са господином Шиндићем је његово несебично залагање приликом оснивања Академије умјетности у Бањој Луци. Он је изразио задовољство што може да упозна шире јавност о недавним активностима које су ових дана успешно окончане.

● Господине Шиндићу, вас познајемо као једног од најистакнутијих културних радника са реномеом, који већ дуго креира културну физиономију града директно, а највећи ваш допринос у последње вријеме је ваше несебично залагање за оснивање Академије умјетности у Бањој Луци. Шта нам можете о томе рећи?

Прича је дуга а њен почетак сеже у време од пре пет година. То је 1994. година кад смо направили први елаборат за оснивање Уметничке академије и то за одсек драмске уметности и за одсек музичке уметности. Та борба била је непоштедна, имали смо подршке на једној страни, а на другој страни имали смо неке отпоре, тако да наша идеја није могла да заживи за читаво ово време. Тек је ове 1998. године Влада коначно прихватила наш елаборат, рад који је био допуњен и са одсеком за ликовну уметност, тако да смо ове године могли да приступимо расписивању конкурса за кандидате, да водимо разговоре о програму, кадровима, о простору. Неке смо проблеме успели већ да решимо, на конкурс за сва три одсека јавило се 112 кандидата. Недавно смо обавили пријемне испите, они су јако успели, морам то да кажем јер то није само моје мишљење, то је и мишљење комисија. Имали смо професоре са Уметничке академије из Београда, затим професори Ратко Лалић и Бранко Миљковић, то су редовни професори на Факултету ликовних уметности, такође на одсеку драмске уметности из Београда, пре свега Јовица Павић, који води глумачку класу, познати редитељ наш Бањалучанин, који већ има велику уметничку репутацију од 20 година са успешним режимама не само у Бањој Луци него у свим градовима бивше Југославије. Радио је и на београдским сценама и у Атељеу 212 у Народној позоришту у Југословенском драмском позоришту у Београдској драми, у Словенији и Македонији и тако даље. Дакле, један афирмисани драмски уметник. Из Београда смо са факултета још имали две даме, то је Биљана Машкић, професор глуме и Марина Марковић, професор технике гласа. На музичком одсеку били су професори из Београда и Новог Сада, угледни професори Зорислава Влаисављевић, проф.

Бабић, проф. Николић. Њихов посао је био друкчије природе. Они су испитивали поједине кандидате за инструменталну музику, за гитару, за клавир, виолину, тако да је тај пријемни испит трајао дуже. Од тих 112 кандидата пријемни испит положила су и примљена су 52 кандидата.

На одсеку глуме пријемни испит је положило од 40 кандидата 9, на одсеку ликовне уметности од 42 примљено је 17, с тим што је један кандидат условно примљен. Ако задовољи у току прве године, остаће даље на студијама, а на одсеку музичке уметности од тридесетак кандидата, који су најбоље прошли, примљено је 28 на разне одсеке јер тамо на музичкој групи имамо пет подгрупа. За педагошки смер, дакле за наставнике и професоре музике за клавир, за гитару, за гудачке инструменте, дувачке инструменте и на етно-музикологији.

То су тих пет група и то је већ сам тај музички одсек једна мала музичка академија. Професори су изјавили да су много мање очекивали на тим пријемним испитима, што је врло важно, што значи да смо примили праве таленте и омогућили смо тим правим талентима да не иду у бели свет да могу да наставе овде да се школују и вероватно да касније по завршетку

љм само потребе за професорима ликовног васпитања у основној и средњим школама.

Исто такав је проблем за стручњацима за музичку уметност, за педагошки смер за средње школе. Ви знате да су једном граду потребни школвани музичари за оснивање градовани оркестра и уопште за сарадњу са медијима. Ни радио ни ТВ не могу без музике, без ликовних сарадника, без глумца, тако ни Уметничка ака-

демија неће моћи да опстане без подршке медија. Треба рећи да је та подршка медија у овом времену, у овом зачетку изостала, то мислим и на радио и на ТВ, али и на „Глас српски“ који нам, тако рећи, долази у време када је највећи део посла завршен. То не значи да не треба да сарађујемо и бивше нам добродошлица свака сарадња и са „Гласом“ и са другим дневним новинама.

● Уложили сте много труда, много рада, знања, али вјероватно у свему томе тек предстоји велики посао. Шта је то што је сад приоритетно?

Примарни задатак је сада да добијемо одговарајуће просторије. Имамо пуно предлога, али ниједан решење није на виду. Ректорат је на неки начин остао по страни у овом нашем послу, нису нам пружили пуно помоћи, што се не би могло рећи за Министарство просвете, које је обезбедило пристојна средства тако да смо могли да исплатимо преко 35 професора који су нам били учесници на пријемним испитима. Даље, Министарство и сад води наше књиговодство јер ми немамо просторије, ни телефон, ни своју адресу, некако смо бескућници, и надамо се да то треба да се реши до почетка наставе. За тај почетак очекујемо да нам се обезбеде минималне потребе у смештању деканата, у обезбеђењу учионица за теоретску наставу. Практични део наставе ћемо изводити у Народној позоришту РС, у Децијем позоришту на одсеку глуме, на одсеку музичке уметности практични део наставе изводиће се у Музичкој школи, ликовњаци су потпуно без простора. Имамо неколико предлога да и њих смистимо. Надамо се да ће нам српска црква помоћи да нађемо одређени простор за одсек ликовне уметности. Јер ти уметници, поготово ликовне уметности, потребни су за развој културе и уметности на овим просторима и за црквену уметност. Ту ћемо наћи рестаураторе за културну баштину у будућности. Наћи ћемо уметнике

који ће осликавати наше цркве и манастире, фреске, иконописце. Дакле српска црква мора да буде заинтересована да нас прихвати, да нас подржи у овом нашем пионерском послу, који је сложен и тежак и почетнички.

● Вјероватно је и прије постојала идеја оснивања Уметничке академије. Да ли се то могло и требало догодити много раније?

Било је много расправе о томе да ли једној малој држави каква је РС требају две академије, две музичке и две ликовне јер имамо Музичку академију у Српском Сарајеву, а Ликовну академију у Требињу и око тих расправа пуно се времена изгубило. Сматрало се да ће академија у Сарајеву или Требињу моћи да задовољи све потребе. Овај пријемни испит је показао да она не може да задовољи све те потребе, а друго знамо да велики број кандидата, талентованих кандидата, иде у Нови Сад, у Београд, на Нишку музичку академију, тако да су се ти наши кадрови и таленти осигурили из ових простора. Што се тиче града и подршке, морам овом приликом да изнесем и критички један однос: мало нам је град поконило пажње, врло мало. Више се говорило о отварању неког вртића који је постојао у овом граду, а који је само сад окренен или је набављена нека нова столица, пресецала се врпца, чак су и неки амбасадори долазили на та отварања, а ево за једну овакву културну и уметничку институцију, то су у ствари три академије, будуће три академије: драмске, ликовне и музичке уметности, такорећи нико не излази у сусрет и не поклања нам пажњу, а она је јако потребна, поготово за један овакав почетак који је и тежак и сложен.

● Познато је да се ви бавите писањем, критиком, да сте члан редакције „Путеви“. Колико ћете сада имати времена за све то, с обзиром на то да ћете бити много ангажовани на уметничкој академији?

Вероватно ће то ићи науштрб мога критичарског рада, науштрб бављења литературом јер је то не само мој афинитет него је то и моја професија. Ја се тим бавим по струци годинама, пратим сва књижевна збивања у Бањој Луци већ ево скоро 40 година, знам шта је ко написао, како се развијао, које је књиге објавио, колико је то вриједно, колико је то прихваћено. Ја то све имам на неки начин и у својим књигама, као што је књига „Књижевна Крајина“. Сад је припремљена и друга књига „Књижевна крајина 2“, која прати ова збивања. Од те појаве „Књижевна Крајина“, која је штампана у „Гласу“ 1984. године и од тог времена много се у тим књижевним круговима променило, појавило се толико књига, а ја нисам заиста стигао да све пратим, али стижу и нове снаге. Што се тиче Уметничке академије, ја ћу уложити онолико колико знам, колико умем да то крене, а онда ћу то препустити неком млађем да то води и да то даље развија тако да сам спреман да овај посао уступим новим снагама.

Бранкоца МИЛОШЕВИЋ

ЛИЧНОСТИ

у вијестима

Војислав Коштуница

Амерички приједлог нуди неизвјесност

БЕОГРАД, 18. септембра (Ср-на) - Председник Демократске странке Србије Војислав Коштуница оцијенио је данас да „амерички приједлог привременог споразума за Косово тешко може да опакша и риешити сложено косовско питање.“

„Тај приједлог је у потпуној супротности са јасно изнесеним ставовима међународних организација и форума, посебно Контакт групе, који искључује

могућност да Косово стекне независност“, истакао је Коштуница у писменој изјави коју преноси Информативна служба ове странке.

Он је нагласио да амерички приједлог, у оном облику у којем је протумачен у југословенској јавности, нуди ограничени независност Косова, односно само привремено одлаже његову независност.

Очигледно је да садашња америчка администрација, присутна у унутрашњим институцијама, наставља да зевцаку оружењем на Косову пријетиће војном интервенцијом и политички нудећи рјешена која могу бити само увод у нову нестабилност и сукобе у региону.

Андреја Милосављевић

Држава гарантује повратак

ПРИШТИНА, 18. септембра (Танјуг) - Координатор рада државних органа на Косову и Метохији Андреја Милосављевић је данас у Приштини разговарао са амбасадором Велике Британије у Београду Брајаном Донелијем о укупној ситуацији у овој покрајини, посебно о хуманитарној помоћи привремено расељеним лицима, саопштио је Покрајински секретаријат за информације.

Милосављевић је, како се наводи у саопштењу, рекао да се чини напори да се живот на Косову и Метохији потпуно нормализује и да је рад државних органа посебно усмерен на повратак привремено расељених лица у своја села и домове, додајући да сада, практично нема цивилног становништва под ведрим небом.

Милосављевић је нагласио да држава гарантује њихов сигуран и безбедан повратак у своје куће и пружа сву потребну, материјалну и хуманитарну помоћ.

Становништву се помоћ у храни, лијековима, средствима за хигијену и грађевинском материјалу додијељује преко 12 хуманитарних центара који су, како се наглашава у саопштењу, отворени за сарадњу са свим заинтересованим међународним хуманитарним организацијама.

Милосављевић је посебно изразио забринутост због отетих лица и затражио додатне напоре свих који могу да помогну у расвјетљавању њихове судбине, наводи се у саопштењу.

Подршка

Много је учинио сликар Љубомир Гајић, ванредни професор, који је водио све ове послове око пријемних испита на одсеку ликовне уметности, затим помогао ми је доцент нашег Филозофског факултета Милорад Кењаловић, који је имао много посла ангажовањем бројних професора за пријемни испит, из Новог Сада из Београда, затим нови директор позоришта РС, који ће бити и асистент на одсеку глуме Жељко Степановић, који је дао простор да се изведу пријемни испити у позоришту. То је наш заједнички труд и мислим да је тај труд уродио плодом и да се потпуно исплатио. Ми смо спремни и на нове подухвате, на нова залагања, чак и на нове жртве, ако то буде требало.

Треба истаћи да смо од Владе добили највећу финансијску подршку. Засад имамо довољно средстава и надамо се да та средства неће изостати ни за будући рад, све док не прођемо на буџет Универзитета, онда ћемо бити финансирани као све високошколске установе по истим критеријумима, истиче Шиндић.

студија остану на просторима Републике Српске. Потребе за тим кадром су изузетно велике. Само да наведем пример да имамо два професионална позоришта у Бањој Луци и РС, а имамо само једног школваног глумца. Даље, по предвиђањима професора Гајића, који је учествовао у изради Елабората за ликовну уметност, потребно је више од 30 година рада Уметничке академије у Бањој Луци да задово-

Група од двадесет малишана, дјеца погинулих бораца, љетовали у Грчкој

Склопљена нова пријатељства

За вријеме љетног распуста, група од 20 дјечака и дјевојчица, погинулих бораца из Бање Луке, боравила је у интернационалном кампу „Типот“ у Дионисију, који се налази 30 километара од Атине.

Пут у Грчку су организовале чланице удружења хуманитарне организације „Пут наде“, које су личним ангажовањем обезбиједиле средства за пут у висини од 2.600 њемачких марака, док су смјештај и боравак дјеце обезбиједили Грци.

Свој допринос дали су и „Ауто-превоз“ из Бање Луке, Развојна банка, „Градска тржница“, Пошта, ЕКО МММ, „Житопродукт“, „Максмар“, „Крајина осигурање“ и многи други.

Дјеца су провела петнаест незаборавних дана, дружећи се са својим вршњацима из Грчке, Словачке, Кипра, Француске и Туниса. Учествовали су у спортским активностима и једнодневним излетима узонајући културне и уметничке садржаје као што су Акропол, Епидеурус, Водени град и слично, а отац Марко из Цркве Са Ђорђе је посетио малишане и обрадовао их пригодним поклонима - каже Славица Топрек, председник Удружења „Пут наде“, додајући да су хумани људи и овог пута доказали да саосјећају са туђом невољом и да љубав према дјецинема нема граница.

J. C.

Саобраћајна несрећа у улици Краља Петра Првог Карађорђевића

Велика материјална штета

У петак између 10 и 30 и 11 часова у улици Краља Петра Првог Карађорђевића, код Робне куће „Боска“, догодила се саобраћајна несрећа.

Како смо сазнали сударила су се два возила, аутомобил марке „форд сијера“ регистарских таблица 590-M-943, који је возио Горан Гатарих, и „мерцедес“ 220 Е*, за чијим воланом је сједио Бранко Шамара. Саобраћајка се догодила

тако што је Гатарих својим возилом скретао улијеве из улице Краља Петра Првог Карађорђевића у улици Милана Тепића, а у истом тренутку из супротног сјера кретао се Шамара својим „мерцедесом“. Због немогућности заустављања, Шамара је ударио у десну бочну страну Гатариховог „форда“, при чему је одбијени „форд“ ударио у оближње дрво гдје се зауставио.

У удесу лакше повреде је добио

Горан Гатарих, који је одмах превезен у хитну помоћ, а Бранко Шамара је само угруван.

Том приликом повријеђен је и један пјешак. Њега је ударила шофершајба, која је усљед удара спала са „форда сијере“.

У овој саобраћајној несрећи причињена је велика материјална штета.

B. K.

дан - ноћ

Нарушаван јавни ред и мир

На подручју које покрива Центар јавне безбједности, између четвртка и петка, пријављено је осам кривичних дела, пет тешких и двије обичне крађе, те једно оштећење туђе имовине. Четири прекршаја су забјелјежена у Бањој Луци, два у Прњавору, те по један у Градцима и Српцу.

У истом периоду, јавни ред и мир је нарушен у четири случаја физичком нападом на другог, два пута у Бањој Луци и по једном у Кнежеву и Челинду.

Како сазнајемо од дежурног оперативног, дошле су се и 22 саобраћајне несреће, у којима је једно лице изгубило живот. У Бањој Луци се догодило петнаест саобраћајних, у Градцима три, двије у Лакташима, те по једна у Прњавору и Српцу.

Рођено осам беба

У породилишту Клиничког центра, између четвртка и петка обављено је осам порођа.

Како сазнајемо од дежурне сестре, рођена су четири дјечака и исто толико девојчица.

Један пожар и једна поплава

Запослени у Ватрогасној јединици интервенисали су два пута, у периоду између четвртка и петка.

По ријечима Боре Рачића, командира сјеме, прва дојава је стигла у четвртак, у 10 часова и 26 минута, и екипа је отишла у улици Рајка Боснића 5, гдје се запалио димњак. Овом приликом није прихваћена већа материјална штета.

Ватрогасци су други пут интервенисали у 01 час и 45 минута, сљедећег дана, и то у Београдској улици 9, гдје је дошло до поплаве усљед пуцања радијатора.

Двије кућне посјете

Између четвртка и петка, у Станици хитне помоћи прегледано је 103 пацијента а обављене су и двије кућне посјете.

По ријечима дежурне сестре у овој установи, долазили су пацијенти са уобичајеним тегобама, као што су висок крвни притисак, те бубрежни и срчани болесници.

припремила: Г. К.

Мјесна заједница Врбања

Хало често у квару

Лоше стање путева је један од највећих проблема са којима се сусрећу становници мјесне заједнице Врбања.

Према ријечима Дарка Петрушића, секретара ове мјесне заједнице, нарочито су пропали макадамски путеви, а ни са асфалтним није ништа боља ситуација. Осим тога, прије рата започета поправка моста на ријеци Врбањи никада није завршена, тако да је на само једној страни овог моста постављена ограда. И поред захтјева да се и на другој страни постави заштитна ограда, чиме би се у знатној мјери повећала сигурност грађана, а посебно дјеце, који прелазе овај мост, до данас ништа није урађено на том плану.

Велики проблем представљају и лоше телефонске везе за претплатнике чији се

број налази на старој телефонској централи, гдје су шумови и прекиди на везама готово свакодневна појава.

Проблема једино немају претплатници на новој телефонској централи која за сада беспријекорно функционише.

Ни ситуација са одвозом смећа није ништа боља. Наиме, на овом подручју постоји неколико дивљих депонија које сметају нормалан живот грађана. Иако радиници Комуналног предузећа „Чистоћа“ повремено покупе и одвезу сав отпад, већ послје је неколико дана оно се опет може видјети на истим мјестима.

Када је у питању хуманитарна помоћ, на овом подручју гдје је од 3500 становника чак 95 одсто избјеглих и расељених лица, регистровано је само 600 корисника помочи коју даје Свјетски програм хране, што ни изолзила не може подмирити постојеће потребе.

Особље Данске мобилне болнице за 12 старих и немощних обезбијењује кућну негу, а у плану је да се ускоро њихов број повећа и на 20.

T.P.

Контрола кућних инсталација централног гријања

На реду центар града

Радиници „Термомонтаже“ завршили су контролу кућних инсталација централног гријања у Борнику и сада су почели преглед инсталација у Центру.

Оспособљавање кућних инсталација изводи се у улицама:

Алеја светог Саве, Гундулићева, Војводе Радомира Путника, Бана Лазаревића, Бана Милосављевића, Симе Шолаје, Николе Пашића (између Алеје светог Саве и Војводе Радомира Путника), Васе Пелагића (између Алеје светог

Саве и Војводе Радомира Путника), Браће и сестара Глумац, Булевар цара Душана, Бранка Мајсторовића, Јеврејска, Гајева, Српска, Краља Алфонса XIII, Горана Радловића, Милана Ракића и Краља Петра I Карађорђевића (од Булеварца цара Душана до Алеје светог Саве).

T.P.

из матичног уреда

Рођени

Тодоровић Милана, кћи Драгана; Савић Анђела, кћи Небојше и Александра; Милинковић Марко, син Душка и Драгана; Мацановић Дамјан, син Жељке и Весне; Ђурђевић Михајло, син Далибора и Драгана; Ђукић Јован, син Миодрага и Недељке; Јунгић Милица, кћи Стојана и

Наташе; Антонић Давид, син Драгана и Ирене; Бабић Тијана, кћи Александра и Драгице; Драгојевић Слађана, кћи Александра и Маријане; Гајић Дејан, син Александра и Славице; Деспот Бобан, син Дамира и Мике; Мајкић Сара, кћи Алеша и Гордана; Просан Мирјана, кћи Милана и Гордана; Гаврић Ђорђе, син Стојана и

Радијане

Умрли
Томљановић Никола, рођен 1904. године; Вучковић Јелена, рођена 1953. године; Пејић Гавро, рођен 1925. године; Зуринић Милан, рођен 1912. године; Келеч Феђа, рођен 1990. године; Хришак Марија, рођена 1920. године.

ТВ-програм 19. и 20. септембар

<p>субота: 10.00 - Музички програм, 12.00 - Хит дана, 12.05 - НТВ новости, 12.10 - Маркетинг, 12.20 - Све играчке свијета, 13.00 - Цртани филм, 14.35 - Индијанац у Паризу, играни филм, 16.00 - Хит дана, 16.05 - НТВ новости, 16.20 - Маркетинг, 16.40 - Суботом с вама, 18.30 - Мој ношак, 19.00 - НТВ новости, 19.20 - Маркетинг, 19.30 - Дневник, 20.15 - Маркетинг, 20.30 - Године повратка, 21.00 - ТВ бинго, 22.30 - НТВ новости, 22.40 - Маркетинг, 23.10 - Пси фактор, серија, 00.00 - Маркетинг, 00.10 - Као вода за чоколаду, играни филм</p> <p>недјеља: 8.00 - ТВ линк, 12.05 - НТВ новости, 12.10 - ТВ линк, 16.05 - Беверли Хилс, серија, 17.05 - Недељно поподне, 18.05 - Мелроуз плејс, серија, 19.00 - НТВ новости, 19.20 - Цртани филм, 19.30 - Дневник, 20.20 - Филм, 22.05 - НТВ новости, 22.20 - Документарни програм, 23.10 - Арт муски, музика емисија, 00.00 - Доба новиности, филм</p> <p>субота: 7.55 - Преглед програма, 8.00 - Телешоп, 8.30 - Глас Америке (P), 9.00 - Преглед програма, маркетинг, 9.10 - Цртани филм, 10.10 - Преглед програма, маркетинг, 10.20 - Вртешка (P), 11.05 - Преглед програма, маркетинг, 11.15 - Фолк парада (P), 12.00 - Преглед програма, маркетинг, 12.15 - Филм, 14.00 - Суботом уз Бел, 19.00 - Цртани филм, 19.10 - Преглед програма, маркетинг, 19.30 - Новости СРТ-а, 20.00 - Мој став, 20.05 - Маркетинг, 20.15 - Хиљаду ратних дана шовињета, 21.15 - Филм, 22.45 - Преглед програма, маркетинг, 22.55 - Бел журнал, 23.30 - Преглед програма, маркетинг, 23.40 - Филм...</p> <p>недјеља: 7.55 - Преглед програма, 8.00 - Телешоп, 8.30 - Глас Америке (P), 9.00 - Преглед програма, маркетинг, 9.30 - Филм, 11.10 - Славагица, 12.00 - Из живота Православне цркве, 12.45 - Преглед програма, маркетинг, 13.00 - Филм, 15.00 - Спортско забавно поподне, 19.00 - Цртани филм, 19.10 - Преглед програма, маркетинг, 19.30 - Новости СРТ-а, 20.00 - Маркетинг, 20.15 - Чудесни свијет, 21.00 - Преглед програма, маркетинг, 21.10 - Филм, 22.50 - Преглед програма, маркетинг, 23.00 - Филм... Телешоп</p>	<p>субота: 7.55 - Преглед програма, 8.00 - Телешоп, 8.30 - Глас Америке (P), 9.00 - Преглед програма, маркетинг, 9.10 - Цртани филм, 10.10 - Преглед програма, маркетинг, 10.20 - Вртешка (P), 11.05 - Преглед програма, маркетинг, 11.15 - Фолк парада (P), 12.00 - Преглед програма, маркетинг, 12.15 - Филм, 14.00 - Суботом уз Бел, 19.00 - Цртани филм, 19.10 - Преглед програма, маркетинг, 19.30 - Новости СРТ-а, 20.00 - Мој став, 20.05 - Маркетинг, 20.15 - Хиљаду ратних дана шовињета, 21.15 - Филм, 22.45 - Преглед програма, маркетинг, 22.55 - Бел журнал, 23.30 - Преглед програма, маркетинг, 23.40 - Филм...</p> <p>недјеља: 7.55 - Преглед програма, 8.00 - Телешоп, 8.30 - Глас Америке (P), 9.00 - Преглед програма, маркетинг, 9.30 - Филм, 11.10 - Славагица, 12.00 - Из живота Православне цркве, 12.45 - Преглед програма, маркетинг, 13.00 - Филм, 15.00 - Спортско забавно поподне, 19.00 - Цртани филм, 19.10 - Преглед програма, маркетинг, 19.30 - Новости СРТ-а, 20.00 - Маркетинг, 20.15 - Чудесни свијет, 21.00 - Преглед програма, маркетинг, 21.10 - Филм, 22.50 - Преглед програма, маркетинг, 23.00 - Филм... Телешоп</p>
--	--

хроника Трећег сајма књиге „Бања Лука '98“

Празник за очи и
душу

Да штандове учине што атрактивнијим, понуду што примамљивијом, потрудили су се сви излагачи на радост читалачке публике

Сајам у људима изазива задовољство и онда када са њега оду бар мало богатији, оплењени. Овим би се ријечима у најкраћем могло описати велико празновање писане ријечи, који је од уторка, од када је почело, неком магнетском снагом привлачи десетине хиљада посјетилаца. На овогодишњем Сајму књиге, у протеклих неколико дана, виђени су и књижевници и студенти и ученици.

Непрекидно дружење с књигом под сводовима Дома Војске Републике Српске трајаће све до недеље, када ће додјелом награда најбољим овогодишњим издањима бити завршена септембарска светковина књиге.

Посебно је значајно што су на сајму присутни сви угледни, па и најмлађи издавачи српског говорног подручја, а у исти мах радује и учешће оних који су му дали интернационални карактер. Да штандове учине што атрактивнијим, понуду што примамљивијом потрудили су се сви овогодишњи излагачи, на радост читалачке публике.

Међу бројним посјетиоцима свих генерација, свакако је највећа радост видјети млада лица, још ако им се придружи књига, онда

је та радост већа. Ученици многих школа из Бање Луке организовано су посјетили сајам, обишли штандове и присуствовали неким промоцијама. За све њих организатор је омогућио бесплатан улаз на сајам.

Да се бањолучки сајам избори за своје мјесто и да је по значају већ сад одмах после београдског, потврђују многи издавачи, учесници ове манифестације.

Милан Винчић, представник Завода за уџбенике и наставна средства Србије, каже:

- Сајам књиге у Бањој Луци је већ традиционалан сајам. Ми смо овдје на бањолучком сајму већ трећи пут, дакле од самог почетка од када смо добили позив организатора „Гласа српског“. Учествовајући на претходна два сајма, промовисали смо своја најзалаженија издања и добијали награде за њих. И ове године смо конкурисали за награду „Моштанчица“, за издавачки подухват са Изабраним делима Милоша Н. Ђурића, за награду „Липље“ конкурисали смо са Сабраним делима Стевана Раичковића, а петнаест наших књига смо предložили за награду за графички дизајн. Искрено се надам да ћемо

Штанд „Гласа српског“ међу најпосјећенијим

се и ове године вратити у Београд са бар једном од награда.

Мишо Вујовић, изасланик манастира Хиландар нам је рекао:

- И ове године као и прошле и претпрошле утисци су позитивни. Цијенимо простор који нам нуди организатор и његова максимална настојања да се ова манифестација одржи у неким савременим и цивилизацијским токовима. Жао ми је што излагачки простор није још већи, међутим, постоји једна још већа satisfакција, а то су напори организатора да свима нама који долазимо на ову манифестацију изађу у сусрет. У име издавача манастира Хиландара најискреније захваљујем. По Анкети организатора манастир Хиландар је и ове године најатрак-

тивнији и најпосјећенији штанд. То је за нас довољно јер ми смо овдје као и претходних година више због митског хиландарског издаваштва, а мање из комерцијалних разлога.

Мишо Видовић, уредник издавачке куће ЈРП, из Земуна:

- Мислим да би организација Сајма књиге „Бања Лука '98“ требало да послужи као пример многим организаторима сајма. Међутим, сви издавачи су ове године имали једну малу непријатност, а та непријатност нам се десила на граници приликом доласка у Републику Српску.

Мислим да је ове године нешто мања посећеност сајма у односу на прошлу и претпрошлу годину. Мала постоји једно правило на свим

сајмовима књиге, а то је да су највеће гужве последње два дана.

Током јучерашњег дана на сајму су промовисане књига „Школске природбе и свечаности“, аутора Милутина Вујића и Панте Стивића, објављена у издању „Гласа српског“ и Републичког педагошког завода, те књиге „Додир“ Ранка Павловића, објављена у издању ЈНИШП „Ослобођење“, књига „Мотивације менаџера“, групе аутора, објављена у издању Привредног гледа „Грмеч“ из Београда, те Encyclopaedia Britannica и Great Books, а и Универзитет у Београду промовисао је своје уџбенике и часописе објављене 1997/98. године.

Н.СИМИТ

Уручено „Кочићево перо“ за јесен 1998. године

Признање у правим рукама

У Романовцима је јуче, пред старом црквом Светог оца Николаја, уручена награда „Кочићево перо“ pjesнику Драгану Колунији. Награду је уручио председник Социјалистичке партије РС Живко Радишић, послеје оглашавања црквених звона, на дан вјенчања Милке и Петра Кочића.

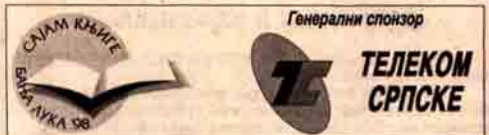
О великану писане ријечи народном трибуну Петру Кочићу гово-

рио је књижевник Никола Вуколић, директор Задужбине Петар Кочић Бања Лука-Београд и организатор ове светковине, која ће сигурно прераси у традицију. Изворна група „Бачки јарани“, из Бачког јарка, увеличали су ову манифестацију пјевајући крајишке пјесме, а над Козаром се надила Кочићева душа, призивајући све оне који љубе истину и правду. Потом је добитник

награде „Кочићево перо“ Драган Колунија говорио своје стихове „Сузе на рукама“. Након одушевљења многобројних посјетилаца угледних гостију и званица, пјесник је положио свијетле на гроб јереја Саве Рађевића, који је далеке 1904. вјенчао Милку и Петра Кочића. Овој свечаности присуствовали су унук Петра Кочића са супругом и писти из РС и Југославије. Б.Ми.

„Кочићево перо“ књижевнику Драгану Колунији уручио је Живко Радишић, председник Социјалистичке партије РС

Распоред сајамских
промоција

субота, 19. септембар

11. часова - Арт галерија „Зашто није отишао Боро?“, промоција „Књига тешка“, аутора Борислава Јанковића, о књизи говоре аутор и сарадници

11.30 часова - Студио 104, Београд, промоција „Начертаније“ Илија Гарашанин и „Такси прича“, аутор Перо Ђурђевић, директор

12. часова - „Сфаирис“, Земун,

промоција „Слушамо небо над Србијом“, аутора Љиљане Нинковић-Мршић, гост Живко Малешевић

недеља, 20. септембар

11. часова - ОДП „Глас српски“, Бања Лука, промоција књиге „Срби, народ - Нова Вугата“, аутора Јована Т. Деретића, о књизи говоре др Предраг Милошевић, др Милан Младеновић и аутор

13. часова - свечано затварање Сајма књиге

ријеч посјетилаца

Задовољени сви критеријуми

Данијела Бањац, студент:

- Овогодишњи Сајам књиге има веома добру понуду. Цијене су доста

повољне за љубитеље књиге. За сада још увијек тражим литературу која мене занима и вјерујем да ћу успјети бар нешто да купим.

Илијана Видоковић, професор:

- Веома сам задовољна. Мислим да Сајам задовољава све критеријуме.

Има доста добрих књига, а и цијене су врло повољне. Треба то искористити и ко је год у могућности нека кули по једну књигу.

В.Т.

Хроника трећег сајма • хроника трећег сајма • хроника трећег сајма

Сајамске промоције

ИП „Григорије Божовић“ из Приштине

Дјетињство из пера Ранка Павловића

Четвртог дана Сајма, у петак одржана је промоција књиге „У кући духова“, аутора Ранка Павловића, а у продукцији Издавачког предузећа „Григорије Божовић“ из Приштине.

Поред самог аутора, представљају ове збирке припоједка за велике и мале присуствовали су и Младен Слијепчевић, директор ИП „Григорије Божовић“ из Приштине, затим Ранко Павловић, књижевник, и, као гост, познати дјечји pjesник Панто Стевић.

Иако ствара већ три и по деценије, Ранко Павловић увијек изнова изненађује своју читалачку публику. Док читаће збирку припоједка „У кући духова“, својим лелујавим, а опет дубокоумисним, стилном писањем у вама ствара осећања као да сте сами творца тог низа ријечи – истакао је Слијепчевић. Ријечи хвале уплутно је и Ранко Рисијевић, књижевник из Бања Луке. Истицхући да је ријеч о аутору који важи за „сликара“ међу писци-

Увијек изненађење за читоце

ма, Рисијевић је нагласио да Ранко Павловић у својим причама даје само приказ на основу којег ми и сами можемо да „испрадамо“ цијелу причу.

Књига „У кући духова“ је, у

ствари, прича о дјетињству наших бака и дједава, мама и тата, али и прича о нашем дјетњству, те је самим тим ова збирка блиска читаоцима свих узраста.

В. Т.

Издавачка дјелатност Универзитета у Београду

Уџбеници и стручна литература

Иако је Универзитет у Београду релативно стара установа, који ове године обележава 160 година постојања, издавачком дјелатношћу се бави само последњих пет година, штампајући стручну литературу, значајне уџбенике, и зборнике научних радова, у којима су представљена

најновија свјетска достигнућа.

Ове године смо штампали 82 наслова и надамо се да ће до краја децембра тај број бити заокружен на сто. Наше публикације користе студенти широм Савезне Републике Југославије, али и Републике Српске. Најпознатији аутори су они

који раде на Стоматолошком Медицинском и Технолошком факултету Универзитета у Београду. На сајму књиге у Бањој Луци смо сада први пут, али сигурно сам да ћемо бити редовни излагачи у будућности – рекао је Ђорђе Ускоковић, руководилац и уредник издавачке дјелатности Универзитета у Београду.

Овај издавач на свом штанду нема примјерака за продају. Све изложене књиге биће поклоњене, на крају сајма, бањалучком Универзитету.

Љ. А.

Књижевна заједница „Васо Пелагић“ Бања Лука

„Коракором рањене корњаче“

Књижевна заједница „Васо Пелагић“ из Бање Луке представила је првенца Миладина Бериха „Коракором рањене корњаче“. Ријеч је о љубавним pjesмама, које

су настале током протеклих година, а које су завршене до 1996. године.

У књизи се налазе искључиво љубавне pjesме, које су

распорене у четири циклуса: „Минус бесконачно“, „У мојим очима боје мрака“, „Коракором рањене корњаче“ и „До последњег степеника“ – рекао је о књизи аутор Берих.

Према ријечима Ранка Прерадовића, књижевника и уредника у Књижевној заједници „Васо Пелагић“, Берих је овој издавачкој кући понудио четири књиге поезије. Послије читања одлучено је да се прео штампа књига љубавне поезије, „Коракором рањене корњаче“, баш због тематике.

Миладин Берих је млад pjesник, али је годинама писао поезију. Добио је још као гимназијалац награду књижевника часописа „Змај“. На конкурсима „Истина о Србима“, 1997. године, додijељена му је трећа награда. Поред поезије, пише још и прозна дјела и афоризме – истакао је на крају Прерадовић.

Љ. А.

Збирка љубавних pjesама: промоција књиге Миладина Бериха

први пут на Сајму

„Марела Б“ Градишка

Успјешно „пробијен лед“

Међу бројним излагачима на овогodiшњем Сајму књиге у Бањој Луци нашло се и предузеће „Марела Б.“ из Градишке. На штанду овог предузећа посјетиоци сајма могу наћи производе чувених француских фирми „Bic“ и „Conte“, а ријеч је углавном о упалачима, хемијским оловкама, графитним

оловкама и дрвеним бојцама, које ће вјероватно привући пажњу школараца. „Марела Б.“ први пут учествује на манифестацији овог типа, тако да производи изложбени на штанду нису за продају.

Ове године представили смо се овим производима, мада је наша жеља да се убудуће бав-

имо и другим пословима, осим заступништвом других фирми. Што се самог Сајма тиче, више смо него задовољни организацијом, али и посјетом и интересовањем грађана.

Потрудићемо се да сви ови производи буду доступни свима, који желе да их имају у својој колекцији – истакла је Соња Кудеџка, представник фирме ПП „Марела Б.“ из Градишке.

Д. М.

Издавачка кућа „Народно дело“

Српске славе у једној књизи

Међу најзапаженијим издањима Трећег сајма књиге „Бања Лука '98“ је илустрована монографија „Славе“, коју је на овој манифестацији изложила издавачка кућа „Народно дело“ из Београда. Ова неосична књига о феномену који наш народ слави од када постоји објављена је у библиотеци „Илустроване монографије“ у којој је „Народно дело“, до сада, објавило монографију „Горски вијенац“, „Свети Сава“.

Монографију „Славе“, која је угледала свјетло дана као плод сарадње „Народног дела“ и „Гласа српског“ приредили су професор др Димитрије Калезић и Крсто Миловановић.

Монографију „Славе“ објавили смо поводом обележавања 800 година манастира Хиландар. Књига има везе са нашом духовношћу, а да не буде строго везана за простор Свете Горе, јер је прославу 800 година манастира Хиландар доживљавам као српску прославу, а не прославу само једног манастира. Радује нас да је рецензент монографије „Славе“ митрополит Амфилохије Радовић. Благослов за ову књигу добили смо од Његовог високог просвештенства господина Павла – рекао је Крсто Миловановић, главни и одговорни уредник и директор издавачке куће „Народно дело“.

Ликовно и графички богато опремљена монографија „Славе“ до сада је ојевчана многим вриједним наградима. На новосадском салону књиге, гдје је први пут промовисана, када се „Народно дело“ представи-

ло на један нов начин са изложбом књига, а не продајном изложбом, добила је награду „Лазо Костић“, и проглашена је за најљепшу књигу на овом сајму. На љетњем сајму књига у Херцег Новом, монографија „Славе“ проглашена је за издавачки подухват, за најбољу књигу објављену између два сајма.

Монографија „Славе“ преводи се на енглески језик, желимо да она оде и у свет. Биће скраћена на око 200 странаца, али ће имати све илустрације. Коначно смо на сајму књиге у Бањој Луци, са монографијом „Славе“ конкурисали смо за

„Народно дело“ на сајмовима представља се изложбом књига, а не продајом: Крсто Миловановић поред својих издања

издавачки подухват. Само нам још недостаје награда „Моштаница“ – рекао је Миловановић.

Н. СИМИЋ

Из штампе изашао четврти број часописа „Актуелности“

Број у знаку Хиландара

У издању „Гласа српског“ за Сајам књиге“ изашао је из штампе четврти број часописа за друштвена питања „Актуелности“, посвећен 800-годишњици постојања Хиландара, тог сјетиника васколиког српства.

Тематски, овај број „Актуелности“ усредоточен је на чињеницу да се свјетско наше бављење свјетом око себе у историјској ливерности пројављује у питању о аластитом почету, а оно нас неизоставно враћа древној Православној цркви Истока, цркви светих отаца и васелинских сабора. Нагнути над тим живим извором Срби, у непрекинутој визији, а поготову у временима голоте и злочашћа, призивају властито сјећање на будућност, на смрт Христову, Његово васкрсење и обећање Његово другог доласка. Зато није чудно што уреднички уводник носи наслов „Буђење новог Јерусалима“, јер самр пробудени васколики православни свијет и уједињена Православна црква Истока, то отјелотворење Христово, може дати одговор на све условљенији папцентрични екуменизам, у основи милитантан, а у проповиједану хришћанске љубави дволичан, истиче Мирјана Влаисављевић, главни и одговорни уредник часописа.

На трагу таквог сазнања срочне су студије др Мирка Зуроша, „Фи-

лософски појам Бога“, Вука Миловановића „Релевантност филозофске рецепције хришћанства“, Слободана Наградња „Љубав спрам непријатеља“ и „Етика другог образа“, и др Петра Јереминовића „Динамика личности у списима светог Максима Исповједника“.

У времену свеприсутног нукања на заборав и успљављању свих „благодетелности“, заборавом као залогом, за само уједињеној Европи знању нашу будућност, као рескривалачке, звуче интерпретације др Милана Лазина „Контроверзе у односима равногорског и партизанског покрета“, др Здравка Антонића „Лисмо Бранка Чубриловића из бањолучке „Црне куће“ и др Миће Стојановића „Територијална дезинтеграција СССР-а“.

Читаоци поред студија др Лиљане Илић „Отглед о ирационалном“ и др Остоје Бујића „Односи и промене у савременој породици“ могу да прочитају студије Зорнице Поповић „Антропоморфне категорије сала Змијања“, др Зорана Лончара „Појам и облици ванправне контроле управе“ и др Борислава Бијелића „Приступ процесу приватизације“ – ријечи су Мирјана Влаисављевић.

Промоција часописа „Актуелности“ одржана је у петак.

Фудбал

Дерби седмог кола игра се у Приједору

"Рудар" заустављају "рударе"

Против именована на побједу: Душко Јошкић

ПРИЈЕДОР, 18. септембра - Данашњи сусрет приједорских и угљевичких "рудара" биће у жижки интересовања љубитеља најспоредније ствари на свијету, посебно у Поткозарју. Биће то дерби именована у којем би требали да уживају гледаоци на препуним трибинама Градског стадиона. Биће по оној народној "ударо јунак на јунака". О лидеру из Угљевика сувишан је сваки коментар, јер је у шест прошлих кола "самљео" све своје противнике. Његов домаћин, Рудар Приједор, након петог кола, био му је за петма, али је у шестом колу поклекао у Новом Граду, изгубивши од Слободе са 2:1 и тако изгубио прикључак за именованом из Угљевика.

Сада је тренутно на четвртм мјесту са 12 освојених бодова. С обзиром да се ради о сусрету старијих пријатеља и на терену љутих противника незахвално је било шта прогнозирали, јер дерби увијек доноси нешто непредвиђено. - За мене и моје другове ово ће бити утакмица године, јер са Угљевичанима нема шале. Покушаћемо све да их зауставимо у серији њихових побједа. Кад смо могли побједити Гласинац на Сокоцу, зашто не би и њих на нашем терену. Тим прије што ћемо играти у много бољем саставу него у Новом Граду - каже шеснаестогодишњи Синиша Миљатовић, талентовани фудбалер.

Л. П.

БСК дочекује Гласинац Гости без шанси

У седмом колу "плави" ће угостити трећепласирану екипу из прошлогодишњег првенства Гласинац. Сигурно је да ће то бити један од најзначајнијих мечева овог кола. - Свесни смо снаге нашег данашњег противника, али ми из овог меча једноставно морамо извући три бода, ако не желимо да већ на почетку првенства заостанемо на табели. Биће то једна утакмица у којој неће бити много калкулација и надама се најбољем. Очекујем и несекундану помоћ наших вјерних навијача - ријечи су Зорана Малшевића, једног од најбољих у редовима баньолучког прволигаша. Екипа ће играти најјевероватније у комплетном саставу, осим Ненада Трнџића који има парне жуте картоне. Д. П.

Без Тинтора и Делипаре

СОКОЛАЦ, 18. септембра - Гласинац, по други пут у последњих седам дана, гостује у Баньолу. Прошле суботе, у утакмици са Борцем, Сокочани су остали непоразени. Да ли ће тако бити и против БСК-а? - Бићемо ослабљени неиграњем Тинтора и Делипаре, али се надам да то неће битно утицати на нашу игру, јер захваљујући добром фонду играча, имамо адекватну замијену за готово свако мјесто у тиму. Мислим да и у овој утакмици можемо да рачунамо на добар резултат, уколико будемо играти борбено и одговорно као против Боксита у другом полувермену, каже Синиша Јовановић, везиста Гласинаца. Оптимизам у екипи Гласинац заснива се, дакле, на заиста одличној игри сокољачких фудбалера у утакмици са Бокситом (4:1). Била је то њихова прва побједа у првенственим сусретима са Милићанима. За сусрет са БСК-ом у саставу Гласинаца неће бити Тинтора и Делипаре, због парних жутих картона. Што се тиче повреда ситуација у екипи се знатно поправила. Оповравили су се Кнежевић и Марковић, тако да проблеме због повреда има још једино голман Лукић. Б. Гајевић

Борац (Бп) дочекује Слободу из Новог Града

Догорило до ноката

У мечу против Слободе из Новог Града, Борац једноставно мора да иде на побједу. Баньолучани су у претходних шест кола потрошили све кредитне и само их успјех против Новограђана може вратити у пролигашки живот. Посљедња "горка пилула", коју су Борчевци "испили" је била у Лазареву против Омладинаца АПБ (0:2). - Стварно ми није јасно да стварамо шансе, али да нам је реализација "нула". Као да нас је неко уклео, па ни са пет метара на можемо да погодимо гол. Таман када смо се мало тргли, почели да биљежимо добре резултате, дошао је нпресодни слободинац са Гласинцем, а онда и пораз од "банкара". Данас чекамо Слободу у најнегоднијем тренутку, када је све осми побједе - пропаст. Догорило нам је до ноката и зато морамо да уложимо максимум снага како би савладали Новограђане. Ови неуспјеси и промашаји ће нам се кад - тад вратити - истакао је Невен Тешћ, "везиста" Борца. С. Б.

парови

- Данас (субота) на програму су утакмице седмог кола, а саставу се:
• ГРАДИШКА: Козара - Слога
• БРЧКО: Јединство - Љубић
• ЗВОРНИК: Дрина - Леотар
• С. САРАЈЕВО: Сирајево - Борац (Ш)
• ПРИЈЕДОР: Рудар Приједор - Рудар (У)
• БАЊА ЛУКА: Борац - Слобода
• МИЛТИНИ: Боксит - Омладинац АПБ
• БАЊА ЛУКА: БСК - Гласинац
• БИЈЕЉИНА: Радник - Фалос
Сви мечеви почињу у 15.30 часова.

Радник дочекује екипу Фамоса

Опрез пред новајлијом

БИЈЕЉИНА, 18. септембра - Заслужан бод, освојен на тешком гостовању у Трну, оставио је Бијељинце у групи тимова који с правом гаје амбиције да заузму пласман у врху табеле. Додуше, у тaborу Радника жале за победом, јер су олако прокицали вођство од 2:0, али времена за осретање уназад нема на претек, јер већ данас (субота), у Бијељини, гостује новајлија из лиги Фамос из Српске Илице. Радник је фаворит, међутим, овдје нико не потјењује екипу Фамоса која је већ показала да дружа добре игре и на његовим теренима. - "Мотористи" су у свој комото успјели довести бодова, колико и ми, тако да новајлију у пролигашком друштву дочекујемо у мобилном стању. Лично, очекујемо тешку утакмицу, али и нашу побједу. Након краткотрајне кризе поново делујемо као снажан и умјеран колектив и у наставку првенства очекујемо још боље игре и резултате, каже убојити нападач Жико Којић. Т.Н.

Регионална лига Добој

Промјена на врху табеле

ДОБОЈ, 18. септембра - Врх табеле у Регионалној фудбалској лиги Добој претрлио је промјене, јер Младост је доживјела прилику да дође до побједе, а Хајдук је на свом терену играо нерешено са добојским Жељезничаром, па су сада Баткушани у вођству заједно са Јединством из Црквина, које је код куће савладао екипу Озрена. Резултати трећег кола: Дуго Поље: Слога - Младост (Тишина) 4:1, Велика Соцаница: Слобода Интерприм - Братство (Срнице) 0:1, Руданка: Далекоевд - Скутрић (Скутрић) 1:1, Баткуша: Хајдук, Жељезничар (Добој) 2:2, Црквина: Јединство - Озрен (Пакљеница) 2:0, Дервента: Текстилац - Партизан (Копривна) 3:0, Вукоставље: Јединство

- Озренски соколови (Бољанић) 4:3, Костајница: Наша крила - Звезда (Гајеви) 0:2. После трећег кола, на табели воде Јединство (Ц) и Хајдук са по 7 бодова, следи Слога, Младост и Братство са по 6, Жељезничар, Звезда и Јединство (В) са по 5, Озренски соколови, Текстилац и Далекоевд са по 4, Слобода Интерприм и Скутрић са по 3, Наша крила један и Партизан и Озрен без бодова. У четвртм колу састају се: Младост - Звезда, Озренски соколови - Наша крила, Партизан, Јединство (В), Озрен - Текстилац, Жељезничар - Јединство, Скутрић - Хајдук, Братство - Далекоевд, Слога - Слобода Интерприм. Сл.П.

У Градишци гостује Слога из Трна

Оптимизам у Козари

ГРАДИШКА, 18. септембра - После побједе у Прњавору, оптимизам се поново вратио на Градски стадион. Реновиран је тим Козаре, без Зрићлића, Ђурђевића, Комљеновића, Озрена и Чугана, лансирао је нови стил игре "ефикасна младост". Козара је у пет протеклих утакмица освојила само три бода и постигла четири гола, а на последњој, шестој, утакмици у Прњавору нападаци Козаре четири пута су тресли мрежу домаћина. Радикални "рез" направио је у тиму, тренер Средојевић и то се показало као храбар и исправан потез. Чини се да је тренер Козаре исцрпио три поједине играче на терену. Њиховим пресељењем на клупу стигла је и прва побједа. Сада је у Клубу све ведрине. Осмијех се вратио на лица многих у Козари. Данашњи меч са Слогом из Трна, уз почетак великог Јесењег вавшара у Градишци, дије свима, после побједе у Прњавору, пуно разлога за још једно весеље и нову побједу. З.В.

Јуриш на три бода

ТРН, 18. септембра - Слога ће данас (субота) покушати да се "изади" за половицини учинак против Радника из Бијељине. Трњанима је сусрет с Козаром од велике важности баш као и екипи Борчета Средојевића. - Идемо на сва три бода. Побједићемо јер смо боља екипа. Козара је имала лош старт, међутим, савладали су Љубић и сада се полако враћају у игру. С друге

стране, ми смо успјели да вратимо добру атмосферу у екипу после ремија против Радника када нисмо имали среће. Све су то добри момци и ја сам оптимиста када је у питању коначан резултат. Наравно убојен сам да ће меч у Градишци бити прави првенствени и веома квалитетан, а и бодови ће припасти Слоги - рекао је Ненад Студен, играч трнског прволигаша. С.М.

Зворничани чекају Леотар

Вријеме за реванш

ЗВОРНИК, 18. септембра - Звона још звоне на узбуну, али је звонар приправан. Тако би се могло окарактерисати стање у зворничком прволигашу, након пораза у Шамцу. Само шест бодова не дају могућност мирног сна, па је пред меч са закључалим Леотаром уведена нека врста ванредног стања у екипи Дрине. - Пехови нас прате од почетка првенства, јер никако да заиграмо у најбољем саставу, а међу играчиња који играју имамо и недовољно спремних због повреда. Ипак, нема мјеста жалопјојкама већ морамо смоћи снаге да превазиђемо недаће, а прилика за то указује се пред утакмицу са Леотаром. Имамо и мотива више за побједом, јер су нас у прошлом првенству Требињци савладали на нашем стадиону, поручује пред данашњу утакмицу поуздани Синиша Гајић. Д.Г.

Љубић у Брчком

Картони постали кобни

ПРЊАВОР, 18. септембра - Све би прошле среће против Козаре било другачије и знатно позитивније да је у екипи био искусни Драгомир Продановић. То је јединствени став у редовима Љубића након меча против ривала из Градишке, у коме су Прњаворчани доживјели прилику пролигашки пораз на домаћем терену. Сада се размишљања усмјеравају као новим наступом и првом

звоничком представљању у Брчком. Тренерски тандем Јанковић - Самарџија поново ће имати израженијих проблема око састава тима, јер ће овај пут изостати чак тројица фудбалера. Парне жуте картоне имају капитен Дујаковић, Радан и Ђураш, и неизвјестан је наступ младог првотимца Игор Поповића. Таква ситуација доводиће нове значајне промјене, а тек пред сам по-

четак сусрета знаће се имена једнакострјаних играча који ће почети утакмицу. Без обзира на незавидну ситуацију у којој се налази Јединство, Прњаворчани су оптимистички расположени па вјерују да се "тројком" у Брчком могу извадити за "хладан тул" какав су доживјели против Козаре. Б.Р.

друголигашки викенд

Друга лига - група запад

Пето коло: ЧЕЛИНАЦ: Челинац 94 - Жељезничар, КНЕЖЕВО: Прогрес - Партизан, БАЊА ЛУКА: Напријед - Минарал, ТЕСЛИТ: Теслић - Слога (С), БАЊА ЛУКА: Крипа Крајине - Борац (субота 16 часова), БРЕСТОВНИНА: Омладинац Металик - Младост Голубић, ПРИЈЕДОР: Гомјеница Цеплак - Јединство, НОВА ТОПОЛА: Лијевче - Пактани, ОМАРСКА: Омарска - Слога Ди (недјеља 16 часова).

Друга лига - група центар

Пето коло: МОДРИЧА: Модрича - Ледичи ПДС, МИЛОШЕВАЦ: Посавина - Требава, ГОРЊА СЛАТИНА: Будуност - Напредак, ПЕТРОВЦ: Озрен - Црвена звезда, СТАНАРИ: Рудар - Хајдук, БИЈЕЉИНА: Слога - Пролетар, БРАТУНАЦ: Братунац - Слога (Д), КРАВИЋЕ: Полет - Полет (СБ), ТРШИЋ: Подриње - Младост (недјеља 16 часова).

Друга лига - група југ

Пето коло: ГАЦКО: Младост - Алат, РОГАТИЦА: Младост - Стакорина, СРПСКО САРАЈЕВО: Славина - Вележ, ПАЛЕ: Романија - Суђска, ХАН ПИЈЕСАК: Хан Пијесак - Херцеговац, МИЛИЦА: Касијо - Дрина Терпентић, РУДО: Рудо - Жељезница (недјеља 16 часова).

Кошарка

У Борац Нектару презадовољни изиђањем против
Монтана

Тријумф и у реваншу!?

За кошаркаше Борац Нектара нема предаха. Дан после ње утакмице са Монтаном, и бриљантне партије у којој је остварен убједљив тријумф 92:56 (42:30), био је слободан. Међутим, већ у петак тренер Каралић је заказao тренинг у клубској теретани.

- Јесте да су слике са спектакла у „Борнику“ свима нама још пред очима, али ваља се спремити за реванш. И зато нема предаха и одмора - каже Драго Каралић, шеф Стручног штаба Борац Нектара. Вређамо се у стални режим рада до одласка у Аустрију.

Како сте ви доживјели меч са Монтаном?

- Очекивао сам да наши играчи пруже добру партију. Иза нас су остала два мјесца пакленог рада. Атмосфера у екипи је била сјајна тако да успех није смио изостати. Наравно нисмо смјели изневерити све наше вјерно навијаче који су дошли у „Борник“.

Тактика и вођење утакмице добили су високу оцјену. Играчи су испунили све ваше замисли.

- Ја сам задовољан игром тима мада сам сигуран да увијек можемо више и боље. Почетак је донио нервозу и трему.

Међутим, ствари су убрзо дошле на своје мјесто. Када је у питању тактика добро смо проучили Аустријанце. Знали смо да треба затворити Кофина и Мек Коуа што су наши играчи и урадили, а тада је дошло до распада концепције Стручног Штаба Монтана.

Реванш би требало да буде формалност?

- Имамо лијепо предност и, што наш народ воли да каже, путујемо „хладне главе“ у Кафенберг.

У дуелу са представником Аустрије, у Купу Кораћа, Борац Нектар није имао слабу тачку

Опуштања неће и не смје бити. Тражићу од мојих играча да и у реванш мечу остваре побједу, јер је Борац Нектар у овом тренутку далеко квалитетнији и бољи тим. Нећемо изневерити ни наше навијаче који најваљније долазе на утакмицу, јер ће многи наши радници на привре-

меном раду у Аустрији жаљети да виде Борац Нектар. Тако ћемо и тамо имати подршку са трибина - додао је на крају Каралић.

Треба напоменути да се утакмица у Кафенбергу игра у сриједу 23. септембра.

Д. Г.

Сједница Удружења кошаркашких прволигаша

Жријаб за првенство

У Братунцу ће се данас (субота) одржати сједница Удружења кошаркашких прволигаша Републике Српске.

На талету ће се наћи многа значајна питања, а свакако најприспитије ће бити издвојене такмичарских бројева по којима ће бити направљен распоред шампионата у мушком и женском елитном друштву, те осталим лигама.

Д. Г.

У суботу се играју куп мечеви за ПКО Бања Лука - Добој

Најзанимљивије у Приједору

Данас (субота) су на распореду утакмице првог кола Купа РС за Подручје кошаркашког одбора Бања Лука. Састају се: ПРИЈЕДОР: Мраковица - Стандард, ЛАКТАШИ: Лакташи - 33 Милка* - Плива, КОТОР ВАРОШ: Младост - Младост (МГ) и СРПСКИ БРОД: Брод - Добој Добојлек.

Требаће су да се одиграју и утакмице Борац Нектар 2 - Невен те „Радиоје Кораћ“ - Нектар, али су екипе Борац Нектара 2 и „Радиоје Кораћа“ одустале.

Д. Г.

Џудо

Изванредан успјех џудиста Бањалучке банке на
трећем ЈУ шампионату

Освојено пет медаља

На трећем ЈУ шампионату, који је одржан у београдској дворани „Шумице“, џудисти Бањалучке банке постигли су изванредан успјех освојивши пет медаља.

Поново је блистала Санела Милетић, која је у апсолутној категорији освојила златну медаљу код јениора, а у категорији преко 78 килограма, у сениорској конкуренцији, за-

узела је друго мјесто, поклаваши у финалу од вишеструке првакиње Југославије Маре Ковачевић. Златом се окитио и Миле Црнобрња, у категорији преко 90 килограма, у конкуренцији нада.

Медаље за Бањалучку банку и Републику Српску на овом такмичењу још су освојили Предраг Барош (до 90 кг), који је у конкуренцији нада ос-

воји сребро, и Златан Милетић, који је међу сениорима (преко 100 кг) освојио треће мјесто.

Запажен успјех постигао је и Милан Санџанин (наде, до 90 кг), који је био пети.

Из редова Бањалучана на овој смотри наступили су још Саша Штвиљ и Мирослав Мишић (до 60 килограма), Младен Вуковић и Никола Обрадовић (до 66 килограма), Ведран Станетић (до 73 килограма), те Саша Тривић и Небојша Црнобрња (до 81 килограма).

Д. Г.

КК Крпа Крајине добио вриједну помоћ

Спортска опрема на дар

Кандидска Фондација за помоћ дјечи поклонила је Кошаркашком клубу Крпа Крајине комплетне дресове за све клубске селекције. Овај лијепо и вриједно дар уручио је Мигуел Падро, члан Омладинског

комуникативног центра.
- Ово је мала надокнада за ваш успјешан рад. Желимо вам много успјеха у наредном периоду са жељом да данас започета сарадња буде још тежња и успјешнија - рекао је при-

ликом уручена опрема Падро.

у име Крпа Крајине захвалио се Бранко Дрљача, први тренер прволигаша Републике Српске:

- Хвала вам на овом великом и лијепој поклону. Ова опрема много значи за наш клуб. Надам се да ћемо се заједно радовати успјесима свих наших селекција!

Д. Г.

У нову сезону се новим дресовима: Мигуел Падро уручује опрему Бранку Дрљачи, тренеру Крпа Крајине

Рукомет

Рукометни савез Бање Луке
остао без председника

Поповић поднио оставку

У нашу редакцију стигао је допис Рукометног савеза Бање Луке, који је потписан њен недавно изабрани председник, дугогодишњи рукометни радик, Остоја Поповић.

У допису којег је послао Министарству спорта и омладине, Управном одбору Рукометног савеза Републике Српске, те генералном савезу рукометна асоцијације Поповић наводи:

Након одржаног састанка Управног одбора Рукометног савеза Републике Српске, одржаног 14. септембра 1990. године у Приједору, нисам више у могућности да обављам послове Председника Рукометног савеза регије Бања Лука, коју сачињава тринаест клубова, због одструкције рада органа Рукометног савеза Републике Српске, на челу са предсједником Миодрагом Рајком.

Тако је Рукометни савез Бање Луке остао без свог председника, човјека који живи и ради за рукомет.

Т. П. Ц.

У неђељу почиње друга лига рукометаша и
рукометашаца

Стартују друголигаша

У неђељу (20. септембра) на распореду су утакмице првог кола друге лиге, рукометаша и рукометашаца.

Друга лига рукометаша броји осам екипа, док ће код рукометашаца само седам састава водити борбе за бодове. После завршетка сезоне зна се да ће прооплакирани састав директно ући у елитно друштво, док ће другоплакирани елитно играти бараж са деветоплакираним

прволигашем за улазак у друштво најбољих.

Био како било, пред нама су, вјерујемо, неизвјесне и узбудљиве борбе друголигаша.

У првом колу рукометаша састају се: НОВИ ГРАД: Средњошколица - Приједор II, ШАМАЦ: Шамаци - Аутопревоз II, БРЧКО: Јединство - Рудар, ГРАДИШКА: Козара - Борац II.

Код рукометашаца у првом кругу снаге ће да одмјере: КОТОР ВАРОШ: Пролетс - Шамаци, ТЕСЛИЋ: Борац - Борац II, НОВИ ГРАД: Средњошколица - Јединство, слободна је екипа Младости II.

Т. П. Ц.

Бициклизам

У неђељу се вози четврта
трка Купа РС

Циљ у Могричи

У неђељу ће се одржати четврта трка освајачице Бициклизистичког Купа Републике Српске. Старт је предвиђен за 10 часова у Могричи, где ће бити и циљ. Стазу дугу 100 километара, од града доминари до Добоја и назад, возиће најбољи бициклизисти БСК-а из Бање Луке, БК Приједора, Могриче и Рогатике.

Фаворити су Милена Стијић (ГД) и Жељко Ковачевић (БСК), мада могу изненадити и готово сви чланови екипе из Бање Луке, која има добру подршку у својим редовима попут Шева, Кувале, Пеше, Шамуновића...

Д. Г.

Тенис

„Меморијал Николе
Марића“

Најмлађи на дјелу

Последњи турнир у организацији Младости, а предпоследњи у овој такмичарској сезони је „Меморијал Николе Марића“, који ће почети сутра.

На овој смотри, која се организује у знак сјећања на трагично преминулог тенисера Младости, надметаће се пионирски и пионирке до 12 година.

Очекује се учешће такмичара из већине клубова из шибеле Српске, приједорског „Младена Стојановић“, бањолучких Борац и Меч бола, новоградске Слободе, ТК Добоја, ТК Чепинца... Као што је био случај на minulim смотрима у овој узрасној категорији, нема сумње да ће и у наредна три дана, колико ће трајати Меморијал, бити вишење борбени и занимљиви мечеви дванаестогодишњака.

М. Ц.

Шах

У неђељу у Градишци

Турнир у убрзаном шаху

ГРАДИШКА, 18. септембра - Поводом 21. септембра, Мале госпођице, славе општине Градишка, Шаховски клуб „Козара“ организује у неђељу, од 9 часова, у ресторану „ГОГО-МАЕСТРАЛ“, Девети јубиларни отворени викенд турнир у убрзаном шаху.

Турнир ће се играти по швајцарском систему (шестосатска кухња варијан-

та), у Девет кола, уз темпо игре 15 минута по играчу. Право учешћа имају сви шахисти без обзира на шаховску титулу и категорију. Фонд награда је богат и износи око 3.000 динара. Све информације могу се добити на телефон 078/813-446, код секретара Борислава Божича.

Генерални спонзор турнира је Скупштина општине Градишка. З. В.

Партизан пружио жесток отпор Њукастлу

Велики изгледи у реваншу

Њукастл - Партизан 2:1 (1:0)

СТРИЈЕЛЦИ: Ширер у 12. и Дабизас у 70. минуту за Њукастл, а Рашовић из пенала у 68. минуту за Партизан, стадион: „Сент Џејмс парк“, гледалаца: 32.000, судија: Дик Јол (Холандија) 8, жути картон: Томић, Пажин, Бјековић (Партизан).

ЊУКАСТЛ: Гивен 7, Пирс 7, Вотсон 7, Шарве 6, Спид 6, Ли 6, Дабизас 7, Андерсон 8 (од 46. минута Солано 7), Глес 8, Ширер 8, Кетсбаја 7.

ПАРТИЗАН: Дамјанац 6, Савић 7, Рашовић 7, Томић 7, Стојановски 7, Илић 6, Ивић 6 (од 73. Пажин -), Тробок 6, Крстајић 7, Бјековић 7 (од 8. Стоисвалевећ), Обрадовић 5.

Играч утакмице: Алан Ширер (Њукастл) 8.

ЊУКАСТЛ, 18. септембра - Београдски Партизан пружио је солидну партију на „Сент Џејмс парку“ против домаћег Њукастла. Пораз од 1:2 даје велике изгледи „црно-бијелим“ да у реваншу, 14 дана, у Београду остваре повољан резултат и да се тако пласирају у друго коло Купа победника купова.

Почетак меча није наговештавао ништа добро за Партизан.

Већ у 12. минуту најскупљи играч у Енглеској, Алан Ширер је затресао мрежу Дамјанаца, након одличне асистенције Пирса. Послије примљеног гола играчи из Београда нису губили главу. Наставили су да играју своју игру и пред сам крај првог полувремена имали су шансу за изједначавање. Контраналад преко Бјековића, ипак, није донио радост навијачима „црно-бијелих“.

У наставаку, Њукастл је и даље имао благу теренску иницијативу и умало да у 60. минуту не поведу са 2:0. Ширер је главом одлично пронашао усамљеног Спида чији ударац Дамјанац брани. У 65. минуту Обрадовић је имао стопроцентну прилику, али је његов траљав ударац уместо у мрежи завршио у ауту. У 68. минуту, Бјековић је био у продору, када га је с леђа срушио Шарве, а судија Дик Јол оправдао досудно на жестоку казну. Пенал је извео млађи Рашовић и то је било 1:1. Но, радост Партизана није дуго трајала, пошто је Њукастл само два минута касније поново дошао у вођство, а стријелац је био Дабизас, након грешке голмана Дамјанаца. Београђани су у самом финишу утакмице имали још једну веома изгледну прилику, али поново Обрадовић не погађа циљ.

Д. Пр.

Живадиновић одредио репрезентативце за Бразил

Шест дебитаната

БЕОГРАД, 18. септембра (Ган-јут) - Селектор фудбалске репрезентације Југославије Милан Живадиновић одредио је списак играча који долазе у обзир за утакмицу против Бразила, 23. септембра у Сао Луису.

На списку Живадиновића се налазе: Краљ, Жилић, Ђорђевић, Саквић, Ђукић, Матијашевић, Његуш,

Нађ, Јокановић, Јован Станковић, Турчић, Шарац, Гроздић, Лазетић, Пјановић, Мијатовић, Милошевић, Ковачевић и Дејан Петковић.

Први пут на списку репрезентативца су се нашли Жилић, Саквић, Матијашевић, Јован Станковић, Шарац и Пјановић. Њима се пружа прилика да дебитују у државном тиму.

„За ову утакмицу нисмо могли да рачунамо на фудбалере који играју у италијанским и њемачким клубовима. Зато су прилику добили играчи из наших клубова. Додуше, Црвена звезда и Партизан су нас замолили да њихове играче изоставимо, јер их наредних дана очекују обавезе у међународним куповима“, рекао је Живадиновић.

Утакмица Бразил - Југославија се игра 23. септембра у 22 часа по југословенском времену.

Резултати првог кола Купа побједника купова

Станковић „поцрвенио“

БЕОГРАД, 18. септембра - У утакмицама првог кола Купа победника купова постигнути су следећи резултати:

ЊУКАСТЛ: Њукастл - Партизан 2:1 (1:0). Стријелци: Ширер у 12. и Дабизас у 70. минуту за Њукастл, а Рашовић из пенала у 68. минуту за Партизан. Гледалаца: 32.000.

БУКУРЕШТ: Рапид - Валеренген 2:2 (0:0). Стријелци: Сумудика у 51. и Бундеа у 75. минуту за Рапид, а Керју у 52. и 88. минуту за Валеренген.

Гледалаца: 4.000.

АТИНА: Пан-ионнос - Хака 2:0 (1:0). Стријелци: Хејлок у 36. и Робинс у 54. минуту. Гледалаца: 8.000.

ВЕЛЕЊЕ: Рудар - Вартекс 0:1 (0:0). Стријелац: Матас у 90. минуту. Гледалаца: 1.500.

КИЈЕВ: ЦСКА - Локомотива Москва 0:2 (0:1). Стријелци: Харлачеве у 24. и Цанашвија у 51. минуту. Гледалаца: 6.500.

ЛИНЦ: Рид - МТК 2:0 (1:0). Стријелци: Штрафер у 19. и Брунмајер у 64. минуту. Гледалаца: 4.500.

СОФИЈА: Левски - Копенхаген 0:2 (0:1). Стријелци: Голдбек из пенала у 35. и Торнингер у 74. минуту. Гледалаца: 3.000.

ИСТАНБУЛ: Бешикташ - Спартак Трнава 3:0 (2:0). Стријелци: Оздилек у 9. Дерелиоглу у 21. и

Охен у 49. минуту. Гледалаца: 25.000.

ЛИЈЕПАЈА: Металургс - Брага 0:0. Гледалаца: 5.000.

ХЕРЕНВЕН: Херенвен - Амика 3:1 (2:0). Стријелци: Талан у 38. Митрица у 45. и Палплац у 66. минуту за Херенвен, а Крол у 63. за Амику. Гледалаца: 12.100.

ЛИМАСОЛ: Аполон - Јаблонек 2:1 (1:1). Стријелци: Кавазис у 45. и Кирстен у 67. минуту за Аполон, а Фукал у 39. минуту за Јаблонек. Гледалаца: 3.000.

ДУИЗБУРГ:

Дуизбург - Генк 1:1 (0:0). Стријелци: Ведау у 83. минуту за Дуизбург, а Реини у 6. минуту за Генк. Гледалаца: 10.602.

ЛОНДОН: Челзи - Хелсингборг 1:0 (1:0). Стријелац: Лебеф у 43. минуту. Гледалаца: 17.740.

ПАРИС: ПСЖ - Макаби Хаيفا 1:1 (0:0). Стријелци: Симоне из пенала у 82. минуту за ПСЖ, а Бенајун у 87. минуту за Макаби. Гледалаца: 35.000.

ЕДИНБУРГ: Хартс - Мајорка 0:1 (0:1). Стријелац: Марселино у 17. минуту. Гледалаца: 13.573.

РИМ: Лацио - Лозана 1:1 (1:0). Стријелци: Недвед у 37. минуту за Лацио, а Дуглиас у 54. минуту за Лозану. Црвени картон: Дејан Станковић (Лацио) у 2. минуту. Гледалаца: 49.000.

Реванш мечеви се играју 1. октобра.

како добити 500 конвертибилних марака, а не ознојити се?

Наградна игра "5:3:2"

Спонзор
кола:

БАЊАЛУЧКА БАНКА Д.Д.

78000 БАЊА ЛУКА, МАРИЈЕ БУРСАЋ бр. 7
телекс: 45-185 и 45-274 зл. BLB DD
телефакс: 12-830

ДОБИТНИЦИ

Покровитељ:
Удружење банака
Републике Српске

Добитници наградне игре
"5:3:2" Кола „Екватор банка“

- I награда 500 конвертибилних марака
Исидора Церовић, Прерадовићева 17, Бања Лука
- II награда 300 конвертибилних марака
Драгица Максимовић, Хајдук Вељке 58, Модрича
- III награда 200 конвертибилних марака
Здравко Дракулић, Цара Пазара С 80Д, Милићи

Сакупите све купоне кола „Бањалучка банка“
и пошаљите их на адресу:

„Глас српски“
78.000 Бања Лука
Веселина Маслеше 28

Ваши одговори треба да стигну до петка 25.9.98.
(са назнаком „Бањалучка банка“ коло)

Право учешћа у
наградној игри „5:3:2“
имају сви читаоци
„Гласа српског“, осим
запослених у
ОДЈП „Глас српски“
и „Бањалучкој банци“, као и чланови њихове уже
породице.

„Бањалучка банка“

Џокер

Коло „Бањалучке банке“ приводи се крају. Данас је у опција пуштен яокер, који мијења купон који вам недостаје. Може да послужи и за купон гдје нисте сигурни у тачан одговор. Иначе, 6 яокера равноправно учествује у наградној игри.

ЏОКЕР

Фурбан

Подручна лига Бања Лука

Тандем се издвојио

Одиграно је и треће коло Подручне лиге Бања Лука. Врбас је на свом терену сигурном игром савладао Горци са 4:0 и тако задржао прво мјесто на табели. И екипа „Стеван Дукић“ има до сада стопроцентан учинак. Они су у овом колу побједили Крајину минималним резултатом 1:0.

РЕЗУЛТАТИ ТРЕЋЕГ КОЛА: РОГОЉИ: „Стеван Дукић“ - Крајина 1:0, МРКОНЈИЋ ГРАД: Слобода - Жупа 0:0, БАЊА ЛУКА: Лауш - Дионис 4:2, БАЊА ЛУКА: Врбас - Горци 4:0, БАЈИЊИ: Младост - Братство 5:0, ДРАГОЧАЈ: Полет Крајинишник - Борац 1:1, КУКУЉЕ: Млади Крајинишник - Полет 1:6.

Поредак: Врбас и „Стеван Дукић“ по 9, Полет Крајинишник 7, Лауш 6, Жупа, Младост, Полет, Борац и Горци по 4, Крајина и Слобода по 3, Дионис 1, Братство и Млади Крајинишник без бодова.

Парови следећег кола (недеље 20. септембра): БАЊА ЛУКА: Крајина - Полет, СТАРА ТОПОЛА: Борац - Млади Крајинишник, КОЗИНЦИ: Братство - Полет Крајинишник, ШИПОВО: Горци - Младост, РОГОЉИ: „Стеван Дукић“ - Слобода, ЈАБЛАНИЦА: Дионис - Врбас, КРИШКОВЦИ: Жупа - Лауш.

Д. Пр.

Лига младих, Квалитетна група Бања Лука - Приједор

Канонага Борца

Протеклог викенда одиграно је пето коло Лиге младих у Квалитетној групи Бања Лука - Приједор. Најуљедљивије игре пружио су млађе категорије бањолучког Борца (за разлику од првог тима), који су својим вршњацима из Брестовине у три меча дали 24 поготка (6:0, 8:0, 10:0). Троструке побједи у овом колу још су остварили Лакташи, Теслић, Слобода, те Крила Крајине и Козара као гости.

РЕЗУЛТАТИ петог кола Лиге младих Квалитетна група Бања Лука - Приједор: ЛАКТАШИ: Лакташи - Слога ДИ 2:1, 6:0, 9:1 (први резултат су пионири, други кадети, а трећи јуниори), БАЊА ЛУКА: Омладинац АПБ - Слога (С) 0:1, 5:2, 0:1, ПРЊАВОР: Љубић - Крила Крајине 0:10, 1:3, 1:2, БАЊА ЛУКА: Напријед - Рудар 0:1, 0:1, 2:0, БАЊА ЛУКА: Борац - Омладинац - Металик 6:0, 8:0, 10:0, ТЕСЛИЋ: Теслић - Слога (Т) 2:0, 4:3, 2:1, КОЗАРСКА ДУБИЦА: Борац - Козара 0:5, 0:5, 1:2, НОВИ ГРАД: Слобода - БСК 1:0, 2:1, 2:1.

Поредак (пионири): Борац (БЛ)

и Рудар по 15, Козара и Слога (С) по 12, Крила Крајине и Омладинац-Металик по 10, Теслић 9, Слобода 8, Омладинац АПБ 6, Слога (Т), Напријед и Лакташи по 4, БСК 3, Борац (КД) 1, Слога ДИ и Љубић без бодова (обе ове екипе имају меч мање).

Поредак (кадети): Борац (БЛ), Козара и Рудар по 13, Крила Крајине и Омладинац АПБ 11, Напријед, Слога (С) и Теслић по 7, Лакташи и Слобода по 6, Слога (Т) и Борац (КД) по 5, БСК и Љубић (меч мање) по 3, Слога ДИ (меч мање) и Омладинац-Металик без бодова.

Поредак (јуниори): Борац (БЛ) 13, Теслић и Слога (С) по 12, Козара, Омладинац АПБ и Напријед по 10, Крила Крајине и Лакташи по 9, БСК (КД) 7, Рудар, Љубић (меч мање) и Борац (КД) по 6, Слобода 3, Слога ДИ (меч мање) 1, Слога (Т) и Омладинац-Металик без бодова.

ПАРОВИ шестог кола (недеље, 20. септембра у 10 часова): ГОРНИ ПОДГРАДИ: Слога ДИ - Напријед, СРБАЦ: Слога - Лакташи, ПРЊАВОР: Љубић - Омладинац АПБ, ПРИЈЕДОР: Рудар - Борац (БЛ), БРЕСТОВИНА: Омладинац - Металик - Теслић, ТРН: Слога - Борац (КД), ГРАДИШКА: Козара - Слобода, БАЊА ЛУКА: Крила Крајине - БСК.

Д. П.

Тенис

Турнир у Београду

Антонијевић до четвртфинала

Александар Антонијевић и Саша Драгичевић, тенисери бањолучке Младости надметали су се на турниру у Београду за такмичаре до 18 година који је у календару Европске тениске асоцијације.

Антонијевић је остварио солидан успјех пласиравши се у четвртфинале у којем је изгубио од Пашанског из панчевачког Динама са 2:6, 2:6. У првом колу главног турнира, у који је био сврстан, надиграо је

Благојевића из нишког Радничког са 2:6, 6:0, 6:3, а у 2. колу савладао је Вуковића из Динама са 6:1, 6:2.

Драгичевић је играо претквалификације, у којима је побједио Вујичића из Врша са 6:1, 6:2. У првом колу убједљивим резултатом 6:0, 6:0 триумфовао је над Тодоровићем из ТК Београд. Но, Румун Конташ успио је да га елиминира у другом колу савладавши га са 6:3, 3:6, 6:3.

М. Ц.

Поводом Дана Жељезничара одржане Радничке спортске игре

Бања Лука побједник

Поводом Дана Жељезничара, на Стадиону спортских игара у Бањој Луци одржане су Радничке спортске игре. Такмичило се у двије дисциплине - шах и фудбал. Наступило је пет екипа и то: Бања Лука, Приједор, Добој, Нови Град, Брчко и Зворник су се надметали заједно.

Укупни побједник је екипа Бања Луке, а слиједи: Приједор, Добој, Нови Град и Брчко - Зворник.

У фудбалу прво мјесто је припало Приједору. Он је сакупио 8 бодова. Други је био Добој са 5, трећа Бања Лука са 4, четврти Нови Град са три, те последњи Брчко-Зворник без бодова.

У шаховском такмичењу најуспјешнији су били Бањолучани са 12 бодова хολино су сакупили и шакисти Добоја, али пошто је Бања Лука била боља у међусобном одмеравању снага освојила је прво мјесто. Трећи Приједор и четврти Нови Град сакупили су по 7 бодова, док је последње мјесто припало Брчком и Зворнику, који нису освојили ниједан бод.

Д. Пр.

Биљана Божић и Добрила Мајсторовић:

„Принцеза Дајана - из бајке у легенду“

Пут без повратка

Возач „мерцедеса 600“ наводно, хтио је пошто-пото да се отараси досадних папараца, притишћући гас аутомобила до максимума. Међутим, умјесто да им побјегне, „урадио“ је нешто сасвим друго. При брзини од 190 километара на час аутомобил се „забио“ у камени стуб, на самом улазу у тунел Алма на Сени...

Тамноплави „мерцедес 600“ само што се одмакао од хотела, а већ је био окружен великим бројем неуморних папараца, који су га слиједили моторима. Остале нејасно ко је то дојавио фоторепортерима у којем ауту се налази славни пар, нити ће се икада сазнати како је то Додијев план изјевавања новинара у овом случају тако брзо „проваљен“... Још једна чињеница болно угада у очи. Просто је нејвероватно како то да су ти фоторепортери баш толико жељели слику Дајане и Додија, када британска принцеза није крила своју везу од јавности. На крају крајева, јасно је да нису могли направити богуна како добру фотографију кроз тамна стакла аутомобила. Нешто друго, очито, било је важније од самих Дајане и Додија, а шта показује вријеме...

Возач „мерцедеса 600“ наводно, хтио је пошто-пото да се отараси досадних папараца, притишћући гас аутомобила до максимума. Међутим, умјесто да им побјегне, „урадио“ је нешто сасвим друго. При брзини од 190 километара на час аутомобил се „забио“ у камени стуб, на самом улазу у тунел Алма, поред Сене.

Тешко је и замислити шта се догодило са посадом блиндираног „мерцедеса“...

Трагедија

Као што су се неким чудом појавили, истим таквим чудом, сниматељи су накратко нестали са мјеста несреће. Тужно како су ти

Возач „мерцедеса“ и Доди ал Фајед на лицу мјеста су изгубили живот, а друга два путника, Додијев тјелохранитељ и принцеза Дајана давали су знакове живота. Морало се брзо реаговати. На једвите јаде унесрећени су извучени из олупина аутомобила и пребачени у једну париску болницу. Доктори су наставили беспштевну борбу са смрћу, која је лебдјела изнад британске принцезе. Међутим, било је јасно да ће трагедија бити чудом да би принцеза преживјела.

Скоро два и по часа трајала је борба између живота и смрти, борба за живот једне од најмилијенијих и највољенијих жена у дугој британској историји. Усрљед излива крви у плућа, добро срце принцезе од Велса престало је да куца негде послје три часа изјутра, 31. августа 1997. године.

Тјелохранитељ Тревор Риз Џонс једини је преживио париску несрећу, али због амнезије, неће бити од велике помоћи у даљој

Необичан крај принцезе Дајане тек касније утврдити шта се стварно збило у тунелу Алма.

Невјерица

Већ око четири часа ујутро, 31. августа, готово све информативне куће широм свијета објавиле су вјест о погибији принцезе Дајане и њеног новог изабраника Додија ал Фаједа. Јавност је сазнала да је једна од најуманијих жена овог вијека живот изгубила у неизглед обичној саобраћајној несрећи.

Тешко је ријечима описати осјећај који је обузимао сваког ко је тог јутра чуо страшну вјест о несрећи у Паризу. Чак и они који Дајану никада нису видјели морали су пустити сузу за том дивном женом, која је несезичним залагањем за друге, својом добротом и пожртвованошћу могла можда једини свијетла тања овог суморног вијека. Дајана је била прва која се руковала са обољењем од губе, посјетила је оболеле од сиде, обилазила је сиротишта, ангажовала се у разним хуманитарним акцијама и организацијама. Намјеравала је она још много тога, али је неким чудом заустављена у тунелу Алма.

Невјерица - можда је то најбоља ријеч којом се може описати оно што је осјетио сваки човек на планети Земљи, који је чуо страшну вјест у јутарним часовима 31. августа. Све је лично на кошмар, неслану шалу, са радио-таласа и ТВ-екрана! Дајана није била обична жена, самим тим није ни могла завршити на тако обичан начин...

Како је дан одмицао, људи широм планете полако су схватили шта се то догодило у главном граду Француске. Полако су схватили даје свијет остао без једне дивне особе, без жене која се никада није жалила на неправду, већ је покушавала да ту неправду исправи, бар онолико колико се може...

(наставаља се)

Слику која је задрпестила свијет: олупина „мерцедеса 600“

људи, слиједећи основно правило своје професије, тако лако „најели“ на нечији добро смисљен трик. Јер, као што се могло и очекивати, за несрећу су прво оптужени фоторепортери који су пратили аутомобил, у којем је била принцеза Дајана.

Но, вратимо се мјесту несреће. Полиција и служба хитне помоћи имала је шта и видјети, када су стигли у тунел Алма. Олупина некада добрих и великих кола једноставно није изгледала оптимистично. Преживјети у тој маси смржаних дијелова и жељеза, прије је лично на бајку, него на реалност.

истражи поводом овог немилог догађаја у тунелу Алма...

За то вријеме, на мјесту несреће окупило се десетак сниматеља, који су жељели да буду први, који ће свијету јавити све о несрећи у Паризу. Полиција није преостало ништа друго него да ухвати сниматеље, који су, по њиховом мишљењу, били главни кривци за трагедију. Наводно, сивење блицева фотоапарата омепо је возача „мерцедеса“, те је због тога изгубио контролу над возилом и догодило се то што се догодило. Међутим, јасно је било да је то „танка“ прича и да ће се

УНИВЕРЗАЛ АУТОЦЕНТАР

Адреса: Брџе Пиштелића 1
Тел.: центар 34-311 лок (264) директор 30-160 факс: 34-336

IVECO
ZASTAVA
kamioni

ОВЛАШЋЕНИ ЗАСТУПНИК
ИВЕКО - ЗАСТАВА КАМИОНА

Mercedes
-Benz

ОВЛАШЋЕНИ
ЗАСТУПНИК ПРОГРАМА
ВОЗИЛА ШКОДА

ЉЕТНИ
ПОПУСТ
5%

- Технички преглед путничког и
привредног програма
- компјутерска реглажа трапа
- сервисирање клима уређаја

- вулканизерске услуге
- прање возила
- остале услуге одржавања возила
- мотортестер

Најниже цијене у граду

Рад на најсавременијој опреми

bh auto moto revija 09/98

auto

Sarajevo • godišnjak 1 • KM 5

Mercedes SLK Peugeot 406 VW Golf IV Dacia Tico

Deset najjeftinijih automobila u BiH

TEST: MZ 250

POSTER

FIAT BRAVA

Kredit u BiH

Četrdeseti rođendan BYCC

EKSKLUZIVNO:

interview
Ralf Schumacher

КОСИГ ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ ДД

БАЊА ЛУКА

НАГРАЂУЈЕ СВАКОГ МЈЕСЕЦА
ЈЕДНОГ ОСИГУРАНИКА НАГРАДОМ
БИЦИКЛА МОНТ БАЈК

Досадашњи
добитници су:

1. Душко Гапин, Дервента
2. Владимир Манојловић, Добој
3. Бранко Божић, Бања Лука
4. Станимир Керезовић, Пакташи
5. Бранко Сатарчић, Пријавор
6. Ненад Катана, Котор Варош
7. Родољуб Рачић, Бања Лука
8. Рајко Јовановић, Петрово
9. Велинка Петковић, Теслић
10. Спољенка Јовановић, Бања Лука
11. Дарко Драгић, Чепинац
12.?

ПРИЈАТЕЉ ОСТАЈЕ ПРИЈАТЕЉ

dp

dekorplast®
BANJA LUKA

Jovana Raškovića 175,

Tel: 078/31-664

Faks: 078/30-009

10

GODINA
USPJEŠNOG
POSLOVANJAMilka
3.3.ЛАКТАШИТел. 078/832-355
Тел/факс 078/832-000
832-300Карађорђева 37
78250 ЛАКТАШИ

- * Технички преглед путничког и теретног програма
- * Осигурање свих возила
- * Све поштанске уплате у сервису
- * Сервисирање климатуређаја

- * Продавница аутодијелова
- * Јединствена - савремена замена уља
- * Оправка кочионог система
- * Подмазивање: путничка и теретна возила

- * Ручно прање путничких аутомобила, камиона, аутобуса
- * Прање и воскирање возила
- * Прање мотора свих возила
- * Вулканизација - баланс гума путнички - теретни програм

ЗА ДУЖИ ВИЈЕК ВАШЕГ АУТА
СВЕ НА ЈЕДНОМ МЈЕСТУ

Milka

* ПО ИЗУЗЕТНО ПОВОЉНИМ ЦИЈЕНАМА *

1873-1998

125 година
традиције
квалитета

НАГРАЂЕНИ НА МЕЂУНАРОДНОМ САЈМУ ПИВА

MONDE SELECTION

BRUXELLES

1998. ГОДИНЕ

2 ЗЛАТНЕ МЕДАЉЕ

1 СРЕБРНОМ МЕДАЉОМ

1 БРОНЗНОМ МЕДАЉОМ

»бањалучка пивара«

Бања Лука,
Слатинска 66ТЕЛ. 078/ 39-801
39-807
ФАКС: 30-624
45-663

ГЛАС српски

Специјални поклон
„Гласа српског“, највећег издавача
у Републици Српској

**МЈЕСЕЦ
КЊИГЕ**

Поводом Трећег сајма
књиге у Бањој Луци „Глас српски“
вас дарује специјалним попустом на
сва наша издања.

Информације на
телефоне
078/12-758 и 12-214

Разлог више**да посјетите књижаре****„Гласа српског“**

**ДРУГИ
САЈАМ МАЛЕ
ПРИВРЕДЕ**

ДОБОЈ '98.

22-26 СЕПТЕМБАР 1998

ГЛАС српски**ГЛАС СРПСКИ ОРГАНИЗУЈЕ:**

- ТРЕЋИ САЈАМ КЊИГЕ
15. 09 - 20. 09. '98

У ДОМУ ВОЈСКЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

- ГЕНЕРАЛНИ СПОНЗОР: **ТЕЛЕКОМ СРПСКЕ**

- ДРУГИ САЈАМ МЕДИЦИНЕ И КОЗМЕТИКЕ MEDICO
БАЊА ЛУКА '98

30. 09 - 03. 10. '98**ДОМ СОЛИДАРНОСТИ - МУЗЕЈ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

- ГЕНЕРАЛНИ СПОНЗОР: **МЕДИЦИНСКА ЕЛЕКТРОНИКА** **БАЊА**
MEDICAL ELECTRONICS **ЛУКА**

ИНФОРМАЦИЈЕ НА ТЕЛЕФОНЕ:**12-758; 12-214; 11-968**

USAID Business Development Program преко US-AID Business Finance овим објављује јавни оглас о намјери да одобри кредит следећим предузећима: „Мисоча доо“, са сједиштем у Високом, које у сврху обезбеђења залаже некретности уписане у посједовни лист 799, к.ч. 714, КО Подгора II,

„Гаши Пром“, са сједиштем у Травнику, које у сврху обезбеђења залаже некретности уписане у ЗК уложак 2658, к.ч. 6/173, КО Травник,

„Транском 93 пп“, са сједиштем у Бијељини, које у сврху обезбеђења залаже некретности уписане у КК уложак 3311, к.ч. 105/3, КО Бијељина II, некретности уписане у КК уложак 934, к.ч. 1638/2, КО Попови, те некретности уписане у КК уложак 3313, к.ч. 292, КО Бијељина II.

Било који захтјев који постоји према овој имовини или који оспорава власништво треба бити достављан у писменој форми канцеларији USAID Business Finance у Сарајеву, Маршала Тита 25, 71000 Сарајево; N/P: Documentation Unit, путем телефона ++387 71 668 071, или канцеларији USAID Business Finance у Бањој Луци на адреси: Његошева 66, 78000 Бања Лука; N/P: Administration Unit, тел: ++387 78 18 557, Fax: ++387 78 18 381) до 28. септембра 1998.

USAID Business Development Program преко US-AID Business Finance овим објављује јавни оглас о намјери да одобри кредит следећим предузећима:

„ПП Стал“, са сједиштем у Бијељини, које у сврху обезбеђења залаже некретности уписане у катастарско-књижни уложак бр. 4804, к.ч. 1654/2, 1654/10, КО Бијељина II.

ДП „Бајра“, са сједиштем у Травнику које у сврху обезбеђења залаже некретности уписане у ЗК уложак 412, к.ч. 450/3, КО Кметини, стамбено-пословни објект лоциран на к.ч. 3150, улазак под бр. 1314, КО Травник, пословни простор „Центар“ 25 у Травнику, к.ч. 2633, КО Травник, те пословни простор „Трговка Розенвејг“ бр. 3 у Травнику, к.ч. 1646/1 и 1647 КО Травник.

„Марин-продукт по“, са сједиштем у Лакташима, које у сврху обезбеђења залаже некретности уписане у посједовни лист 856, к.ч. 218, КО Лакташи.

„Агро Поповић“ п.о. Бања Лука, са сједиштем у Мишином Хану 66, које у сврху обезбеђења залаже некретности уписане у земљишно-књижни извадак 2149, к.ч. 1072-1 и 1072-14, КО Иванска.

„Агро-ауто доо“, са сједиштем у Мркоњић Граду, које у сврху обезбеђења залаже некретности уписане у посједовни лист 215, к.ч. 13/18-2, КО Мајдан, посједовни лист 2672, к.ч. 45/28-14, КО Мркоњић Град, те пословно-технички објект изграђен на к.ч. 70/1-1, посједовни лист 340.

„Лозана Експорт-импорт“, са сједиштем у Бањичи-Бијељина, које у сврху обезбеђења кредита залаже некретности уписане у посједовни лист 392, КО Бањича, к.ч. 1031, к.ч. 1032 и к.ч. 1041.

„Koff“, са сједиштем у Сарајеву, које у сврху обезбеђења кредита залаже некретности уписане у ЗК уложак 1723, к.ч. 686/10, КО Подстариње, те пословни простор изграђен на к.ч. 795/33, ЗК уложак 645, КО Подстариње.

„Пољаци по“ са сједиштем у Горњим Карајевцима, које у сврху обезбеђења кредита залаже некретности уписане у посједовни лист 76, КО Горњи Карајевци, к.ч. 85/3, к.ч. 85/4, к.ч. 86/3, к.ч. 86/4, к.ч. 131/4.

„Армани по“ са сједиштем у Бањој Луци, које у сврху обезбеђења кредита залаже некретности уписане у посједовни лист 983, КО Гламочани, к.ч. 899/3, некретности уписане у КК уложак 973/01, КО Бувак, к.ч. 508/1.

Било који захтјев који постоји према овој имовини или који оспорава власништво треба бити достављан у писменој форми канцеларији USAID Business Finance у Сарајеву, Маршала Тита 25, 71000 Сарајево; N/P: Documentation Unit, путем телефона ++387 71 668 071, или канцеларији USAID Business Finance у Бањој Луци на адреси: Његошева 66, 78000 Бања Лука; N/P: Administration Unit, тел: ++387 78 18 557, Факс: ++387 78 18 381, до 26. септембра 1998.

НОВА LAROUSSE ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

Издавачко предузеће ЈРЈ из Земуна уз ексклузивно право добијено од LAROUSSE из Париза објављује најпознатију свјетску општу енциклопедију у три тома. Енциклопедија је штампана латиницом на најкавалитетнијем папиру са 3200 цветних фотографија и преко 400 географских карата.

УГОВОРМ ДЕФИНИСАНА ЦИЈЕНА ЈЕ 2400 ДИНАРА, НА (6) ШЕСТ ЈЕДНАКИХ МЈЕСЕЧНИХ РАТА, БЕЗ КАМАТЕ И МОГУЋНОСТИ ПОВЕЋАЊА ЦИЈЕНЕ.

Претплату вршимо на Сајму књиге у Бањој Луци 15-20. септембра или путем директног телефона:

011/190-286
од 9 до 16 часова

ХИТ!!

ТРАЖИМО ТРГОВИНСКЕ РАДЊЕ КОЈЕ БИ ПРОДАВАЛЕ НАШЕ ВИНО И РАКИЈУ НА ТОЧЕЊЕ

ПОСЕТИТЕ НАС

ВИНАРИЈА БЕОГРАД - ГАВРИЛА ПРИНЦИПА 43 (аутобуска станица)

ЦЕНЕ СУ ВРАО ПОВОЉНЕ!!

ИНФОРМАЦИЈЕ НА ТЕЛ. 011/2352949

ОДП „НОВА СИРОВИНА“
БАЊА ЛУКА

На основу члана 35 и 36 Статута ОДП „Нова сировина“ Бања Лука, Управни одбор Предузећа р а о п с у ј а

КОНКУРС

ради именовања директора

Кандидати за директора предузећа, поред општих услова за зацинавање радног односа прописаних законом, морају испуњавати и следеће услове:

- да имају високу стручну спрему економског, правног или машинског сmera,
- да има искуство на пословима руковођења најмање једну годину,
- да је у досадашњем раду показао радни и руководећи успјех,
- да није обављао пословођење у предузећима у којима је покренут стечајни поступак,
- да није осуђиван за кривична дјела која га чине неподобним за вршење функције директора, док та забрана траје.

Конкурс остаје отворен 15 дана од дана објављивања. Пријаве слати на адресу: ОДП „Нова сировина“ Бања Лука, ули- ца Дунавска бр. 23а, са назнаком „за конкурс“.

SAVE THE CHILDREN (UK) (Спасимо дјecu - Велика Британија) канцеларија у Бањој Луци

Оглашава слободно радно мјесто

АДМИНИСТРАТОРА

Save the Children Fund (SCF) је највећа британска међународна невладин организација чији се рад темељи на остављању права и добробити за дјecu у Великој Британији и у преко педесет земаља у свијету. У цијелом свом раду Save the Children настоји права даш претворити у реалност.

Главне дужности Администратора ће укључивати следеће:

- књиговодствено праћење свих дневних исплата и уплата у канцеларији и преко банковног рачуна, те на основу тога пражњење мјесечног финансијског извјештаја према процедури SCF-а.
- пражњење извјештаја о праћењу трошкова за појединачне програмске буџете,
- израчунавање и исплате плата и социјалних давања,
- вођење персоналних досијеа и праћење годишњих одмора и боловања као и осталих одсуствовања и свих докумената особља,
- обезбеђивање протока свих канцеларијских/про-

грамских информација као и архивирање према инструкцијама.

Кандидат би требао да има:

- искуство у вођењу финансија,
- добро познавање компјутерских програма. Excell i Word,
- добро познавање енглеског језика.

Детаљан опис посла може се добити на захтјев молуца.

Моље доставити лично/поштом/факсом на: Save the Children (UK), Симеуна Бака 6, Бања Лука, Тел/факс (078) 11-043

Рок за предају молби је сриједа, 30. септембар. Биће контактирани само кандидати из ужег избора за интервју.

Интервју ће услједити у седмици након затварања конкурса.

На основу члана 209 став 1 Царинског закона Републике Српске и тачка 7 Одлуке о поступку продаје царинске робе („Сл. гласник РС“ бр. 10/93)

ОГЛАШАВА

Дана 29.9.1998. године, у 10 часова, обавиће се јавна продаја у Царинарници Бијељина следеће робе:

1. цигарете разне домаће и стране	II ПРОДАЈА ПРИКУПЉАЊЕМ ПОНУДА
2. компакт дискови	1. женске ташне
3. гардеробне стене и остало	2. полови електромотори, гуме и профи. усисивач
4. лијекови (стугерон, андол, астмофилин)	3. рачунар МБ пентијум, монитор и штампач
5. женске ташне	4. дје-ије фармернице, мајице и женске палуче
6. цигарете стране и виски	
7. струјомјери	III ПРОДАЈА НЕПОСРЕДНОМ ПОГОДОМ
8. тонери „КАНОН“	1. компакт дискови
9. пластична амбалажа за прву помоћ	2. рекламни материјал и траке за паковање
и сет сијалица	3. дресови, шорцеви, капе и остало
10. лијекови (стугерон, модуленд амксол и остал.)	4. наочаре за сунце, стони сатови и ат. мајице
11. половне гуме	5. женске ташне
12. алуминијум и вакум фолија	6. полови апарати за стерилизацију, зубарских инструмената
13. фармернице	7. платнене траке за завесе ал. траке и базе сокова
14. склопке, сензори, рефл. и аут. осигурачи	8. оквири за аутомобилске таблице
15. мртвачки сандуци са крстовима	9. зимска обућа
16. разна пласт. роба широке потрошње	10. алум. траке за венециј. и остало
17. пумпа за воду и аутомат. осигурачи	11. аrome сокова
18. празни компакт дискови „филিপс“	12. мушке тренерке
19. разне електро-склопке	13. путни аут. „Опел рекорд“
20. оквири за прозоре и ручице	14. женске цигеле
21. разна козметичка средства „ОРИФЛАМ“	15. полови апарат

Роба се може разгледати на дан јавне продаје од 9 до 10 часова у Царинарници Бијељина. Право учешћа имају правна и физичка лица која су дужна уплатити 30 одсто кауције на почетну вриједност робе у благајни Царинарнице. Све ближе информације могу се добити на тел. 076/401-940.

МАЛИ ОГЛАСИ • МАЛИ ОГЛАСИ

АУТОМОБИЛИ

- Продајем „гаду 1300 S“, веома повољно, 1980. година, телефон 47-780.
- Продајем „опел кадет суза“, година производње 1989, оцарњен, 1,6, троје врата бјела боја, цијена 3.500 ДМ, све информације на телефон 078/55-088.
- Продајем „голф 2“, дизел, металик, децембар мјесец 1986, телефон 078/41-138.
- Продајем „раво 4 ТЛ“, 1984. година, телефон 078/54-308.
- Продајем дијелове за „дотроен ВХ“, телефон 078/37-470.
- Продајем дизел мотор за пикап 1900 кубика, телефон 078/37-470.
- Продајем веома повољно „BMW“, 1985. година производње, телефон 078/727-219.
- Продајем „заставу 128“, 1985. годиште, у возном стању, телефон 078/40-364.
- Продајем „рено клио“, 1992. моделе и замјена, телефон 078/51-291.
- Продајем „голф 1“, година производње 1980, телефон 078/62-410.

КУЋЕ-ЗЕМЉИШТА

- Продајем или мијењам кућу у Залужанима за Хрватску, телефон 078/64-451.
- Продајем кућу са дворним објектима, улица Петра Великог, телефон 078/54-267.
- Продајем плац у Слатини, телефон 078/788-074.
- Продајем кућу на Патрињевцу, 160 квадрата, повољно, цијена 55.000 ДМ, телефон 078/57-421.
- Продајем нелегитимну кућу са 1,5 дјума земље у Гламоचनाма, близу ауто-пута, цијена повољна, информације на телефон 078/17-073.
- Продајем сеоско имање, у Повалињу код Србија, телефон 078/832-369.
- Продајем 30 дјума земље и шуме, телефон 078/830-478, звати од 19 до 21 час.
- Продајем кућу (приземље и спрат) у Браншћима, 35 км од Бане Луке (воћњак, струја, вода и телефон), звати на телефон 078/29-254.
- Продајем земљу у Гламоचनाма, звати на телефон 078/785-290.
- Мијењам викендицу и дјуму земље у Гламоचनाма за гарсоњеру у граду, телефон 078/35-468.
- Купујем кућу или стан у Федерацији или Хрватској, телефон 078/23-439.
- Издајем кућу са посебним улазом и посебним струјомјером, телефон 078/64-993.
- Продајем дјуму земље у Шаргоцу, погодну за викендицу, телефон 078/33-986.
- Продајем дијелу куће са пословним простором у Банској Луци, телефон 078/31-659, звати од 9 до 15 часова.
- Продајем кућу у Залужанима са 3,5 дјума земље, уољива, телефон 078/31-659.

СТАНОВИ

- Издајем једнокреветну собу средњошколцу (мушкарцу), одмах или од првог октобра, телефон 078/33-617.
- Студентима са мајком тражи једнособан стан или дворнишу зграду, телефон 078/62-246.
- Продајем једнособан стан 43 м², Херцег Нови, Топла II, телефон 078/39-759.
- Потребан празан једнособан стан, можда и намјештен, у обзир можда доћи и двособан стан, све информације на телефон 078/61-359.
- Продајем повољно стан у Панчеву, 80 м², телефон 013/513-820.
- Мијењам једнособан стан за једнособан стан у Новој вароши, 47 м², информације на телефон 078/12-343.
- Особитој жени потребна соба с купатилом, плаћање унапријед, дневно, телефон 078/52-093.
- Мијењам двособан стан у Обилићеву за исти или ваћи на Коњићевом вјењу, уз договор, телефон 078/61-631.
- Издајем намјештен стан, једнособан, са посебним улазом, Карађорђева број 356, телефон 078/58-119.
- Издајем намјештену собу за женске особе, улица Стојана Јанковића 33, телефон 078/51-036.
- Издајем стан са три собе, полунамјештене, улица Отокара Кариловића 206, Папирковић, Марјановић Рада.
- Кично потребан стан, празан или намјештен, телефон 078/61-359.
- Мијењам четирособан стан на Станчевци за два мања, телефон 078/32-472.
- Тражим гарсоњеру или једнособан стан, полунамјештен или празан, информације на телефон 078/31-513.

РАЗНО

- Продајем гробно мјесто на гробљу Ребровац, потпуно завршено, телефон 078/56-833.
- Продајем цистерну за централно грјање, телефон 078/48-295.
- Тражим опремљен локал у граду у закуп, телефон 078/59-005.
- Издајем/ујем 200 м² пословног простора за странце, у центру града, ресторана „Кабаре“, код позоришта.
- Продајем домаћу шљивовицу јачине 18 гради, цијена повољна, на веће количине јефтиније, телефон 078/47-790.
- Продајем опрему за приконице кафе, пикераја, цијене произвођачке, довозимо, телефон 011/33-26-932063251460.
- Продајем два добра телевизора, 86 см и 55 см, стерео талекст, квалитетан видео-рекордер, телефон 078/43-826.
- Продајем ноуу пех за централно грјање са бојларом, телефон 078/61-839.
- Вршам превоз робе властитим камионом, по веома повољним цијенама, телефон 078/48-712.
- Продајем плинске боце за домаћинство, телефон 47-780.

ПОСАО

- Потребна чистачица, ресторана „Кабаре“.

КУЊИ ЛЈУБИМЦИ

- Продајем пса вуџака са папирима, телефон 078/48-295.

Дана 19. септембра 1998. године направила се 40 тужних дана од преране смрти наше драге супруге, мајке и баке

МИЛКЕ ГАЈИЋ

Тиме поводом издати смо сакру и дрвоу ЗАХВАЛНОСТ др Зоранку Марују и особљу Опште болнице у Банској Луци и Жалбу Старињу и особљу болнице у Дервенту за изразну људскост и пружену помоћ у посљедним тренуцима нашег живота. Захвалност супругу Душану, кћери Зорци, Зорци и Гордану с породице

Дана 19. 9. 1998. године направила се 40 тужних и болних дана од смрти наше драге супруге мајке и баке

МИЛКЕ ГАЈИЋ

Дана 19. 9. 1998. године (убојат), у 10 часова, посретићемо нашу вјечну кућу на травољанском гробљу у Котор Варошу. Окалоућена супруга Душан

Тужно сјећање на драгу мајку

МИЛКУ ГАЈИЋ

од кћерке Зорике Шабели са породице.

Тужно сјећање на драгу мајку

МИЛКУ ГАЈИЋ

од кћерке Зоранке Павловић са породице.

Тужно сјећање на драгу мајку

МИЛКУ ГАЈИЋ

од кћерке Гордане Лажби са породице.

Тужно сјећање на драгу баку

МИЛКУ ГАЈИЋ

од унука Ирене Галовић са породице.

Дана 22. 9. 1998. године направила се 40 тужних и болних дана од преране смрти наше драге супруге и мајке

РУЖЕ (рођене Певуља) РИСТИЋ

У недељу, 20. 9. 1998. године, у 10 часова, посретићемо нашу вјечну кућу, подићи сјећње и завити је сузама. Врло смо ожаловљени твојом најраном смрћу. Брате, кћерко Снежана, сестри Станка и Снежана

Тужно сјећање

ДАРКО ПАРТАЛО

24. 9. 1995 - 20. 9. 1998. Три године на срном камени с једне стране мајка, с друге тата, тјоу слику љубе. Са болом у души зовемо те, миле сине. Ожалоућени смо се чеда на буди. Зашто, зашто те тако младо у срп турину или луду? Истога дана у 11 часова бићемо сард твои. Твоји најмилији (191-Р)

Дана 24. 9. 1998. године направила се година дана од смрти наше драге и пољубе

СТОЈКЕ МАЈЕШЕВИЋ

Дана 20. 9. 1998. године у 11 часова посретићемо нашу вјечну кућу и положили сјећње на гробљу у Рањанима, те позавано родбину, комшије и пријатеље да нам се придруже. Твоја дрна: Гордан, Љиљана, Миле и Марино са породице (00214-Р)

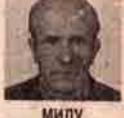
Дана 19. 9. 1998. године направила се 40 тужних дана од смрти наше драге и пољубе

МИРКО (МИХАЈЛА) ЈОРГИЋ

Тог дана, у 11 часова, посретићемо нашу вјечну кућу, положили сјећње, заплити сјећње и завити је сузама. Окалоућена породица (207-Р)

Тужно сјећање на вољеног

МИЛУ (ЈАНКА) АЛЕКСИЋА

20. 9. 1982 - 20. 9. 1998. Врло ћезо живити у срдни оми, које те воле и поштују и за све те воле. Породица: супруга Мара, син Јанко, кћерке Гордане и Божана, унука Горана и Светлана, зет Никола и снаха Рада, прунучада Ведран и Џеланка (0127-Р)

Сјећање на вољеног оца

МИЛУТИНА (ВИДА) МИЈАТОВИЋА

Дана, 20. 9. 1998. године направила се шест тужних година од пољубе нашег пољубца и мајка поздрављени (0127-Р)

МИЛОРАДА (ЧЕДЕ) БУРСИЋА

Овак шест тужних година није умалило бол за тобом твојим родитеља Чедо, Стане, синеви Драгане и Чедо и супруге Милене. Најте те на моме жабросте из нашег сјећања и отргнути из нашег срца (192-Р)

Дана 19.9.1998. године направила се 40 тужних дана од смрти наше драге

ДАНИЦА ГУСТОВАРАЋ

Тог дана у 11 часова: даваћемо помену у цркви Света тројица и послије тога ћемо посетити нашу вјечну кућу и положили сјећње на гробљу Света Пантелија у Баркову, те позавано родбину и пријатеље да нам се придруже. Окалоућени: кћерка Рајчица, унука Наташа, Миле и Срђан, снаха Мира, зет Миле и остали родбину и пријатеље (00193-Р)

Сјећање на вољеног драгог

МИОДРАГА (СВЕТКА) СТАНОКЈЕВИЋА

Врло смо ожаловљени породица (215-Р)

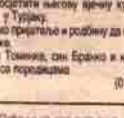
Дана 19.9.1998. године су три године отишле са нама наша драга

НЕДЕЉКО (МИЛЕ) ЛАТИНОВИЋ

С поздравима и тугом: мајка Душана, отац Миле, синеви Драгошана и Милене, супруга Дрена и брат Зоран са породице (00206-Р)

Дана 25.9.1998. године направила се 40 тужних дана од смрти нашег драгог

ВАСЕ (ПИЉЕ) ШМИТРАНА

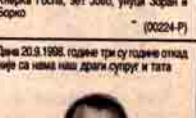
Дана 13.9.1998. године даваћемо парастос и посетити нашу вјечну кућу на гробљу у Тузли. Позавано пријатеље и родбину да нам се придруже. Супруга Тоница, син Ераино и кћерка Бранка са породице (0198-Р)

Сјећање на вољеног сина

БОРУ БАБИЋА

19.9.1992 - 19.9.1998. С тугом и болом, мајка Косана (00196-Р)

МОМЧИЛА - ТОМЕ (МИЛОША) ГЛАМОЧАНИНА

Твој пољубеник, твоје жене са нама. Кћерка Госпа, зет Јосе, унука Зоран и Борко (00224-Р)

Дана 20.9.1998. године три су године отишле са нама наша драга супруга и тата

СИДИК СЕМИЗ

Живим заувјек у нашем срцама. Окалоућени супруга са кћеркама (00142-Р)

СЛОБОДАН БОДО МИЛИНОВИЋ

Сине, прошло је шест година отишле те нама нека са нама. Ами твоју лик и твоје доброту мијењају у нашим срцама све до краја живота. Твоји отац Мирослав, мајка Пера, сестра Рајчица и брат Срђан (161-Р)

Некада нас нећемо заборавети

ГОРАН (ПЕРЕ) БУРСАЋ

МИОДРАГ (ГОЈКА) МИРОСАВ

АЛЕКСАНДАР (БРАНКА) ПАНИЋ

СТЈЕПАН (МИЈЕ) ПЕЈКУНОВИЋ

ЖЕЉКО (ДРАГАНА) ШУНИЋ

МИЛАДЕН (МИЛВОЈА) ЂУКИЋ

16. март

Тужно сјећање на сестру

БИЈА

од сестре Рајчице са породице.

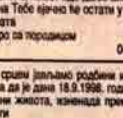
Тужно сјећање на

БИЈА

од тетке Варе и тетке Гоје

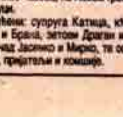
Дана 20. септембра направила се 20 година од смрти

БОРБЕ (ГОЈКА) КОПРИЦЕ

(приватне аутопревознице) из Карловца 1978-1998. Дани пролазе, живот иде даље али у срцу постоји на Тебе вјечно те остали у срцу твоја браћа Брат Боро са породицом 049978

Тужно сјећање на вољеног родбину и пријатеље да је дана 18.9.1998. године, у 86. години живота, изненада преминуо наш драги

МИРКО (ШПИРЕ) ШТРИКЛИЋИЋА

Српани ће се обави дана 19.9.1998. године, у 13.50 часова, на Новом гробљу у Банској Луци. Окалоућени: супруга Катажа, кћерке Миријана и Бранка, зетови Драган и Бодан, унука Јасмина и Миросла, те остали родбину, пријатеље и комшије.

Дана 20.9.1998. године направила се 40 тужних дана од трагичне смрти нашег непознатог сурруга и оца

МИЛЕНКА РОГИЋА
Обавијестиламо родбину, пријатеље и кумове да ћемо у наредњу 20.9.1998. године у 11 часова посетити његову вјечну кућу и посавати црквице. Сви који те не могу заборавити: сурруг Драгић, кћера Сузана и Саша, омама Снежана и Славка (0174-Р)

Драги тата

МИЛЕНКО РОГИЋ
Жељела бис да се вратим али те не оставим. Волим те гледи кћерка Сузана (0174-Р)

Дана 20.9.1998. године направила се 40 тужних дана од трагичне смрти волног сина

МИЛЕНКА РОГИЋА
Драги сине, умиљко ћас остати у нашим срцима. Отац Томислав и мајка Јелена (0174-Р)

Тужно сјећање на волног брата

МИЛЕНКА РОГИЋА
Драги брате, вјечно ћас желим у нашим срцима. Браћа Радошана и Радеана (0174-Р)

Тужно сјећање на другог

МИЛЕНКА РОГИЋА
Тужно је пропатило да нас се нема. Дан за даном пролази ти се не поштујемо, али твој лик не бирајмо и као прелијубе се појам. Вјечно ћас те гледи брат Мирослав, сестра Миленка, братице Миленка и Миленка (00275-Р)

Тужно сјећање на другог

МИЛЕНКА РОГИЋА
Од сестре Дарије и тетке Туре (00199-Р)

Дана 20.9.1998. године направила се 40 тужних дана од трагичне смрти нашег драгог

МИЛЕНКА РОГИЋА
С тугом и болом, твој тетка Зоранка, тетак Дароско, сестрице Саша, Снежана, Ђелна и Ари (00198-Р)

Дана 20.9.1998. године направила се годину дана од тошко трагедије када се уга-сао живот нашег драгог сина, брата и умиљко

ОГЈЕНА ПОПОВИЋА
Обавијестиламо сву родбину и пријатеље да ћас се тога дана у 11.30 часова одржати парастос у цркви Свете тројице а у 12 часова окупићемо се на гробљу Свети Пантелија Трговица наредње (00195-Р)

Драги мој Оти, желићемо умиљко у мом срцу и срцима омама.

ОГЈЕН ПОПОВИЋ
Волим те (0195-Р)

Драги Гари, туга и бол у мом срцу су непролазни.

ОГЈЕН ПОПОВИЋ
Помисли сам што сам имао таког сина Твој тата. (0195-Р)

Драги Оти, Непознати ми мисли.

ОГЈЕН ПОПОВИЋ
Волим те толика сестра Соња (00195-Р)

Били смо срећни деда и бака а сада смо туга и бол.

ОГЈЕН ПОПОВИЋ
Бака Олга и дедо Слободан (0195-Р)

Носићемо те умиљко у својим срцима.

ОГЈЕН ПОПОВИЋ
Бака Миленка и дедо Ивица (0195-Р)

Драги Оти, Вјечно ћас били у нашим срцима.

ОГЈЕН ПОПОВИЋ
Породица Грујић (0195-Р)

Тужно сјећање на волног другог

ОГЈЕНА ПОПОВИЋА
Прошла је година дана без тебе пуца туга и бола. Вадран, Данир, Мики, Жељко, Алекса, Маја, Дарана и Жељка (00208-Р)

Тужно сјећање на другог

ОГЈИЈА
20.9.1997. - 20.9.1998.
Са љубављу кумова Жељко, Драгана, Саша и Саша

Тужно сјећање на другог

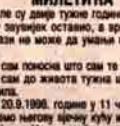
ОГЈИЈА
20.9.1997. - 20.9.1998.
Најљепши и најмилији драг путујеш безбрижним небесом мислим Ми како те чувају у нашим срцима. Мила Вељко тата Драгана и Игор

Тужно сјећање на волног и једног сина

МИЛУ МИЛЕТИЋА
Прошла су дане тужне године отада си мајку пуцањем оставио, а вјерљиве куме пролази на можда да знаш моју бол и тугу. Били смо помисли што сам те имала али сада сам до живота тужно што сам те изгубила. Дана 20.9.1998. године у 11 часова посетити његову вјечну кућу и посавати црквице на Новом гробљу, те позивамо сву родбину, кумове и пријатеље да нам се придруже и пошавати са нама нашу бол и тугу. Мајка Зора (00220-Р)

Тужно сјећање на волног сестрица

МИЛУ МИЛЕТИЋА
Прошла су дане тужне године отада си нас заувјек оставио а вјерљиве куме пролази на можда да знаш твоју младост и доброту. Твоја тетка Монарча, тетка Мица, сестра Ивана и Саша (00200-Р)

Тужно сјећање на волног сестрица

МИЛУ МИЛЕТИЋА
Прошла је дане године туга и бола отада те нема нема са нама, не чује се твој глас, само прад омама твоја сјена и у срцу дубоко прозвонило. Вјечно си живот, дружио и све око себе. Те јошине моли у поноћи хтео си и спавати помисли твојим добротом, други те изајашност заузимају, узи, од нас те растави а нама остави вјечно бол, тугу и ора. Твоја тетка Јелена, тетак Јово, браћа Злаја и Гаго (00200-Р)

Тужно сјећање на волног умиљко

МИЛУ МИЛЕТИЋА
Осталећемо вјечно волни и незаборавни у мом срцу. Твоја бака Миленка (00200-Р)

Тужно сјећање на братица

МИЛУ
Вјечно ћас остати у нашим срцима. Тетка Јела, тетак Никола, браћа Зоран и Драган (001-Р)

Дана 19.9.1998. године даћемо једног-дишним помам волног сурруга и мајку

ДЕСАНКИ МАЛИЋ
Умиљко си у нашим мислима како ниси са нама. Твој немилији сурруг Патр са дедам (00210-Р)

Дана 19.9.1998. године направила се годи-на дана отада није са нама наша волног мајка, пуца и бака

ДЕСАНКА МАЛИЋ
Твоју племенитост и доброту памтићемо до краја живота. Кћерка Ванка, зет Борислав, умиљко Саша и Наташа Држићани (00210-Р)

Сјећање на волног мајку, пуцају и баку

ДЕСАНКУ МАЛИЋ
Што више вјерљиве пролази, бол и туга је већа. Кћерка Љубица, зет Недељко, умиљко Рената и Анора (00210-Р)

Сјећање на волног мајку

ДЕСАНКУ МАЛИЋ
С поштовањем и тугом, син Десмир, снаха Мирана и умиљко Дарио (00210-Р)

Сјећање на волног мајку

ДЕСАНКУ МАЛИЋ
С поштовањем и тугом, син Десмир, снаха Мирана и умиљко Дарио (00210-Р)

Сјећање на волног мајку

ДЕСАНКУ МАЛИЋ
С љубављу и поштовањем чуваћемо те од заборава. Син Драган, снаха Драгана и умиљко Марко (00210-Р)

Драга мајко, знали си колико те волимо али никад ниси са нама колико патимо за тебе.

ДЕСАНКУ МАЛИЋ
Твоја умиљко Саша, Рената, Анора, Наташа, Марко и Дарио кога ниси ни видјела. (00210-Р)

Дана 21.9.1998. године направила се шест мјесеци од смрти нашег драгог сурруга, оца и деда

МИХАЈЛА НОВАКОВИЋА
Тога дана посетити његову вјечну кућу на вјесном гробљу у Бочи, Окалошана сурруга, омама, кћерке и умиљко.

Јављано тужно вјест свој родбине, кумицама и пријатељима да је дана 17.9.1998. године у 80. година преминуо наш драг

МИЛИЈА ЉЕПОЈЕВИЋ
Сазрала ћас се обавијестила 19.9.1998. године у 13 часова на гробљу у Вуковска. Окалошана сурруга Мелка, браћа Сино и Драго, сестре Соња и Вука, сестрице Милоша, братице Верица, те остала родбана и пријатељи (00210-Р)

Дана 23.9.1998. године направила се дане године отада није са нама наш драг

ЗЛАТКО ГАЛИЈ
Дана 20.9.1998. године у 11. часова посетити његову вјечну кућу и посавати црквице на гробљу Радеана Милошевић, те посетити родбину, кумове и пријатеље да нам се придруже. Окалошана породица (00211-Р)

Тужно сјећање на волног сина

ЗЛАТКО ГАЛИЈ
Вјерљиве пролази, а туга и бол остају. Мајка Миленка и отац Драгољуб (00211-Р)

Тужно сјећање на волног брата

ЗЛАТКА
Осталећемо вјечно волни у мом срцу. Кћерка Миленка са породицом (00212-Р)

Тужно сјећање на волног брата

ЗЛАТКА
Нисмо те могли сачувати од смрти, али те чувамо од заборава. Сестра Весна са породицом (00211-Р)

Тужно сјећање на другог сурругу

МИЛИНКУ ВУКШАН
Осталећемо вјечно волни и незаборавни у нашим срцима. Окалошана сестра Вера и омама Миљко са драгом Анђелом и Милицом (00194-Р)

Дана 20.9.1998. године направила се дане године од смрти нашег драгог оца, деда и прадеда

МИЛАНА ПЕТКОВИЋА
Тога дана у 11 часова посетити његову вјечну кућу, омама те сјећање и заљуби сузана. Окалошана породица Петковић (019-Р)

Тужно сјећање на волног сестру

МИЛИНКУ ВУКШАН
Твоју љубав, доброту и племенитост никад ниси заборавети сестра Роса и снак Вито са породицом (00194-Р)

Тужно сјећање

МИЛОРАД РЕМИЋ
19.9.1994-19.9.1998.
Вјерљиве пролази а бол и туга остају. Сурруг Маја и син Мирослав (00212-Р)

Тужно сјећање на тату

МИЛОРАДА РЕМИЋА
Дани пролазе али заборава никад. Кћерка Данијела са породицом (00212-Р)

Тужно сјећање на другог оца

МИЛОРАДА РЕМИЋА
С тугом, кћерка Радеана са породицом (00212-Р)

Тужно сјећање на волног оца

МИЛОРАДА РЕМИЋА
Осталећемо вјечно волни у мом срцу. Кћерка Миленка са породицом (00212-Р)

Дана 19.9.1998. године направила се 40 тужних дана отада није са нама наша драга и волног мајка

ДРАГИЊА ЧЕРГИЋ
Тога дана, у 11.30 часова, обавијестиламо парастос на Српско-православном гробљу „Свети Пантелија“ у Борку, те посетити родбину, кумове и пријатеље да нам се придруже. Окалошана породица

Тужно сјећање на волног мајку

ДРАГИЊУ ЧЕРГИЋ
Вјерљиве пролази, а бол и туга остају. Твој син Вељко (0187-Р)

Дана 20.9.1998. године направила се дане године од смрти нашег драгог оца, деда и прадеда

МИЛАНА ПЕТКОВИЋА
Тога дана у 11 часова посетити његову вјечну кућу, омама те сјећање и заљуби сузана. Окалошана породица Петковић (019-Р)

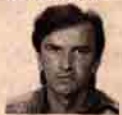
У недељу, 20.9.1998. године, наравлавају се две тужне године откад је преминуо наш драги сину, отац, брат, деда и пуноц...

МОМЧИЛО (МИХАЈЛА) ГОЈИЋ

Тога дана, у 11 часова, постојително његову једину кућу, на Новом пробуљу у Банској Луци, поклоњено цвеће и заставе савијене. Вечно ожалостљена породица

Дана 21.9.1998. године наравлавају се две тужне године од преране смрти нашег јединог и другог сина и брата

ЖЕЉКА БАБИЋА

Дана 20.9.1998. године (недељом) у 11 часова постојително његову једину кућу и поклоњити цвеће. Позивамо родбину, комшије и пријатеље да нам се придруже. Драги Жељко, простио си гадине туге и болов, дођи кад врлошћу. Нисмо ти могли схватити од смрти али ћемо те схватити од заборава и јерне вољети. Мајка Душанка, сестра Лубинка и сестрић Ацо

Тужно сјећање на вољеног брата

ЖЕЉКА БАБИЋА

Вољени на умру док живи син који не зове. Тако сестра Миланка, zet Турчић, сестрић Оливера и Влашанер

Тужно сјећање на вољеног брата

ЖЕЉКА БАБИЋА

Драги Жељко, бол нам је неизмерно туга и мучиљиво. Сестре Браница, zet Крустан и сестрић Невилда

Тужно сјећање на другог сина

ЖЕЉКА БАБИЋА

С љубављу чувамо сјећање на тебе, Стоја, Жељко, сестре Драгица, брат Ђорђе и сестра Весна

Тужно сјећање поводом 40 дана од смрти драгог пријатеља

МИЛЕ ПОПОВИЋА

Од сестра са породицом

Тужно сјећање на драгог пријатеља

МИЛУ ПОПОВИЋА

Од кафе бира „207“

Дана 19.9.1998. године наравлавају се осам тужних дана од преране смрти нашег вољеног сина и брата

ТИБОРА СМИЉАНИЋА

Тога дана у 10.30 часова постојително његову једину кућу и поклоњити савијене на Новом пробуљу. Осталим јерне вољен у нашим срцима. Мајка Зора и брат Сандро

Тужно сјећање на драгог унука

ТИБОРА

Тако млад и племенити син својојој јерне са нама. Бака Милена и дяд Момчило

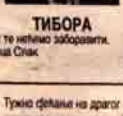
Тужно сјећање на драгог

ТИБОРА

С тугом и болом татко Слободанка и Даниш и ујак Слободан

Тужно сјећање поводом осам дана од смрти драгог

ТИБОРА

Некада те нећемо заборавити. Породица Спак

Тужно сјећање на драгог

ТИБОРА

Некада те нећемо заборавити. Породица Јанковић

Тужно сјећање на драгог

ТИБОРА

Некада те нећемо заборавити. Породица Марковић

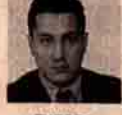
Тужно сјећање на драгог и вољеног

ТИБОРА

Зорине радне колегице СДК Биља Лука

Тужно сјећање на драгог

ТИБОРА

Увјек ћаш бити поред нас. Од пријатеља Дарије и Јасе

Вољеној и никад непријатељској љубави

ТИБОРУ

Од Сандро

Тужно сјећање на вољеног пријатеља

ТИБОРА

Од Остића

Тужно сјећање на нашег драгог и вољеног

ТИБОРА

поводом осам дана од смрти. С тугом и болом татко, отац Драгица, бака Аска, тетка Драгица, тетке Војислава и браћа Далесор и Младен

Драги

ТИБОРЕ

Још увјек си са нама. Владо, Беба, Бржа, Шамет, Наташа и Дуле

Дана 17.9.1998. године наравлавају се три године од преране смрти нашег драгог и вољеног сина и брата

ЈЕЛЕНКА МАРЈАНЦА

Дана 20.9.1998. године у 11 часова постојително његову једину кућу и поклоњити савијене на пробуљу у Бистони. Мајка Милена, отац Рада, брат Миленико са породицом

Тужно сјећање на вољеног сестрића

ЈЕЛЕНКА МАРЈАНЦА

17.9.1996-17.9.1998. Врлине пролази, а бол и туга остају. Такође тетке: Радинка, Боса, Госта, Стана и Вида са породицом

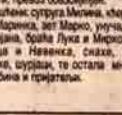
Тужне срцење јављеном родбини, комшијама и пријатељима, да је дана 17.9.1998. год. у 74. години након краће болести преминуо наш драги

ВЛАТКО (ПЕТРА) БОЖИЋ

Савршена ће се обавити дана 19.9.1998. године у 12.30 часова на гробљу Павловача у Драгочу. Погрбна посмрца креће испред куће жалости, према обожављеној. Ожалостљени: сестра Милица, кћери Слава и Марица, zet Марко, унука Марко и Маријана, браћа Лука и Мирко, сестре Драгица и Невенка, снаха, зетови, свастике, шураци, те остали многобројна родбина и пријатељи.

Тужно сјећање на вољеног брата

ПЕТРА ГЛИГОРИЋА

24.9.1997-24.9.1998. С поштованим и тугом, сестра Бољинка са породицом

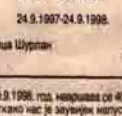
Тужно сјећање на вољеног ујака

ПЕТРА ГЛИГОРИЋА

24.9.1997-24.9.1998. Породица Шурпан

Дана 19.9.1998. год. наравлава се 40 тужних дана откад нас је заувјек напустио наш драги

МИЛАН МИФКО ТРНИНИЋ

Обавјештавамо родбину, комшије и пријатеље да ћемо дана 20.9.1998. године у 10 часова појетити његов гроб у поклоњити савијене

Наравлаше су се три најтужније године у мени животи од кво је, за отац, погинуо мој Милан син

ДУШКО ПРЕДОЈЕВИЋ

19.9.1965 - 18.9.1998. Драги мој сине, био си ми понос, срећа и нада. Од када сам те изгубила, тугувам кроз живот без срца, латине и кучки као сина и кривца. Своје дане не је лако и болно од претходног: Боже, зар је овако мрљаво бити? Твоја неутужена мајка Стоја

Дана 18.9.1998. године наравлава се 40 тужних дана како мије са нама наш драги

ВИД МИЛОШЕВИЋ

11.8.1998 - 19.9.1998. Тога дана, у 11 часова, постојително његов гроб те позивамо родбину и пријатеље да нам се придруже. Ожалостљена породица

Тужно сјећање на нашег драгог

ВИДА МИЛОШЕВИЋА

Увјек ће те чувати у срцу твој ујак Александар, снаха Борана и син Рајко.

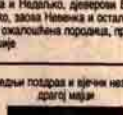
Тужне срцење јављеном родбини и пријатељима да је дана 17.9.1998. године у 51. години живота након дугог болести преминула наша драга мајка, кћерка, сестра и снаха

ГОСПА БАЛАБАН (рођена Мишић)

Савршена ће се обавити у суботу, 19.9.1998. године у 14.00 часова на гробљу Ружича. Погрбна посмрца креће испред куће жалости у 13.00 часова. Ожалостљени: мајка Зорка, син Бранич, кћерка Драгица, унука Милена, zet Боран, снаха Соња, браћа Гојко, Јанко, Јефто, Спасоје и Недељко, дивергови Богдан и Зоранко, зова Невенка и остали многобројна ожалостљена породица, пријатељи и комшије

Последњи поздрав и јерне незаборав драгог мајке

ГОСПА БАЛАБАН

од сина Бранич и снахе Соње

Последњи поздрав и јерне незаборав драгог мајке

ГОСПА БАЛАБАН

од кћерке Драгице, зета Зорана и унука Милена

Последњи поздрав и јерне незаборав драгог мајке

ГОСПА БАЛАБАН

од мајке Зорке

Последњи поздрав и јерне незаборав драгог сестри

ГОСПА БАЛАБАН

од брата Гојка, снахе Лубинке, Срејка и Невида

Последњи поздрав и јерне незаборав драгог сестри

ГОСПА БАЛАБАН

од брата Јанка, Божине и Наташе

Последњи поздрав и јерне незаборав драгог сестри

ГОСПА БАЛАБАН

од брата Јефта и снахе Славице

Последњи поздрав и јерне незаборав драгог сестри

ГОСПА БАЛАБАН

од брата Спасоје, Веће и Живане

Последњи поздрав и јерне незаборав драгог сестри

ГОСПА БАЛАБАН

од брата Недељко, Слободанка, Рачка и Ведрине

Последњи поздрав и јерне незаборав драгог сина

ГОСПА БАЛАБАН

од диверга Зорана, Нене и Драгога

Последњи поздрав и јерне незаборав драгог сина

ГОСПА БАЛАБАН

од диверга Богдана и Блаженке

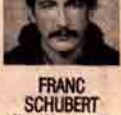
Последњи поздрав и јерне незаборав драгог сина

ГОСПА БАЛАБАН

од зове Невенке

Последњи поздрав и јерне незаборав драгог јетра

FRANC SCHUBERT

21.9.1992 - 21.9.1998. Драги Фране, нашо живи од прошлости, неко за будућност. А ја, опрости ми, што и данас након шест година не могу и не смем са сјећања прошлости, а будућности се бојати. Твоја Браника

**Приштина
Прегате велике
количине оружја**

ПРИШТИНА, 18. септембра (Срна) - Становници села Баране, Котрадић, Врановић, Кошарић, Бујана, Росуље, Лугулићи и Непоче, у општини Пећ, добровољно су предали припадницима МУП-а Србије велику количину оружја и муниције, које су, како тврде, под пријетњом примили од шиптарских терориста.

Полицији у Пећу је предато 120 аутоматских и 180 полуаутоматских пушака, 50 пушкомитраљеза, 14 карабина, четири ручна бацача, два минобацача, три противтенковска система „амбруст“, три зомбе, више од 200 ручних бомби, око 100 мина за ручно бацање, 20 граната за минобацаче, као и више десетина хиљада метка разних калибра.

Све предато оружје углавном је кинеског произвођача.

Ова села припадају подручју тзв. Љуба Баранског, који се граничи са селима у општини Дечани и Клеца, у којима су се налазила јака терористичка упоришта.

**Промена на челу УНПРЕДЕП-а
у Македонији
Норвежани
преузимају команду**

УЈЕДИЊЕНЕ НАЦИЈЕ, 18. септембра (Танјуг) - Норвешки бригадни генерал Ове Цион Стромберг преузео је 30. септембра команду над контингентом мировних снага УН у Македонији (УНПРЕДЕП), саопштено је у четвртак у сједишту савјетске организације у Њујорку.

Генерал Стромберг замијенио је на овом положају досадашњег команданта УНПРЕДЕП, данског бригадног генерала Бенга Зонемана, коме крајем мјесеца истеке предвиђени мандат, јавља Ројтерс. У саставу УНПРЕДЕП-а налази се нордијски баталон, једна јединица америчке армије, чета индонезанских иконићара, 35 војних посматрача и 26 полицијара.

**Минирана
муслиманска кућа
у Чапљини**

БЕОГРАД, 18. септембра (Танјуг) - Прошле ноћи је у рејону Бигољег брда, на подручју Чапљине, која је под хрватском контролом, подметнута експлозивна направа, чија експлозија је потпуно уништила

САД ће поштовати резултате избора

САД ће поштовати резултате избора у БиХ, изјавио је у петак у Бањој Луци специјални амерички изасланик за Балкан Роберт Гелбард и додао да за Америку није кључно ко ће бити побједник, јер су се све странке обавезале на имплементацију Дејтонског споразума, јавља Срна.

Он је саопштио да је тема састанка са Радмићем јавна анализа избора и додао да је на исту тему разговарао и са пред-

седником РС Биљаном Плавићем и предјошником Владе Милорадом Додиком.

Послије састанка са предјошником Социјалистичке партије Републике Српске Живком Радмићем Гелбард је поновио да коначни резултати избора још нису познати и додао да је у току преобрада гласова.

Предјошник ОП РС се није обратио новинарима, али је о томе најавио саопштење.

**Предјошник Синдиката РС Чедо
Волаш у Требињу
Разговор о повећању
најниже цијене рада**

ТРЕБИЊЕ, 18. септембра (Срна) - Предјошник Савеза синдиката Републике Српске Чедо Волаш данас је у Требињу, у оквиру радне посјете, Савезу синдиката Требињског округа за нес-

**Скопље
Завршена вјежба
НАТО-а у БЈРМ**

СКОПЈЕ, 18. септембра (Срна) - Тактичка вјежба НАТО-а „Најбољи кооперативни захват 98“, у којој је учествовало више од 1.500 војника из 26 земаља чланица Западне војне алијансе и програма „Партнерство за мир“, завршено је данас на војном полигону Криволак у БЈРМ.

„Вјежба „Најбољи кооперативни захват 98“, која представља директну подршку окупљања мира у балканском региону, била је веома успешна“, оценио је на завршној свечаности командант НАТО-а за северозападну Европу маршал Џон Чешар.

Министар одбране БЈРМ Лазар Китановски, придружује се тим оцјенама, најавио је да ће војни полигон Криволак и убудуће бити коришћен за вјежбе НАТО-снага.

**Тел Авив
Асимилација Јевреја
у дијаспори**

ТЕЛ АВИВ, 18. септембра (Танјуг) - Уколико се тренд асимилације Јевреја у дијаспори настави садашњим темпом, њихов број ће се за три деценије преполовити и са 8,8 милиона, колико их је данас, свести на 4,4 милиона.

Опдање броја Јевреја у дијаспори процјено је испитивањем које је провео Јерусалимски институт Свјетског јеврејског конгреса. У великим заједницама дијаспоре моралитет је већи од natalитета, уз проценат асимилације од 50 процената.

У САД тренутно живи најбројнија јеврејска заједница од 5,8 милиона људи. Предишња се, међутим, да ће кроз једну деценију у Израелу живјети више Јевреја него у САД.

остатке једне муслиманске куће, јавља данас муслимански Радио Сарајево.

Власник куће, који је шест година провео у изbjеглишту, намјеравао је да се врати, што показују започети радови на чишћењу објекта у прикупљању грађевинског материјала за опоравак и изградњу.

Министарство унутрашњих послова Херцеговачко-неретванског кантона је саопштило да је то трећа муслиманска кућа која је за посљедњих неколико дана уништена постављањем експлозивних направа.

**Порука протестног скупа испред зграде амбасде Немачке
у Београду**

Са протестног митинга

Даље руке од Србије

БЕОГРАД, 18. септембра (Танјуг) - Више хиљада Београђана окупило се данас испред амбасде Немачке у улици Кнеза Милоша да би изразило огорчење због најновијих, ратоборних, изјава немачких министара Фолкера Рјица и Клауса Кинкела којима се даје подршка сепаратизму и тероризму на Косову и Метохији, и истовремено, пријети примјеном санкција и силе према нашој земљи.

Организатор протестног скупа, започетог у подне је Патријотски савез

Београда, а главна порука окупљених немачким заједницама гласила: „Даље руке од Србије“.

Саобраћај у једном дијелу улице Кнеза Милоша је заустављен, а учесници скупа су уз пошље „Југославија, Југославија“, изражавали подршку државном руковођству за политику одбрамбене независности и интегритета земље.

Окупљенима Београђанима прам се обратио предјошник Патријотског савеза Београда Милорад Радевић.

метан рад и помоћ уручно 120.000 динара.

Током данашњег састанка Волаш је чланове Предјошничтва синдиката овог округа обавијестио о разговорима које води са Владом РС о повећању најниже цијене рада те о значају и суштини измјена и допуна Општег колективног уговора.

Током разговора било је ријечи и о поновном усвојењу бесплатног здравственог осигурања, формирању фонда за солидарну стамбени изградњу, а разматрана је и могућност набаве огрева и муниције.

У оквиру радне посјете, Волаш је посетио и фабрику намјештаја Луц.

**Саопштење ЦБ Србије о
пронађеним ручним бомбама
Зна намјера
непознатог лица**

СРБИЈЕ, 18. септембра (Срна) - Центар јавне безбедности Србије изnio је данас у јавност све детаље везане за проналазак три ручне бомбе кашикаре у двојшћу Основне школе „Свети Сава“, који упућују на закључак да је непознати извршилац имао намјеру да их активира.

Одлука албанског парламента

Преброявање гласова у парламенту

Бериши одузет имунитет

ТИРАНА, 18. септембра - Албански парламент је данас убједљиво већином донио одлуку о одузимању имунитета бившем предјошнику Саљну Бериши, чиме је тужилашћу омогућило да га оптужи за покушај сар-

гавања владе, јавља Ројтерс.

Од 113 посланика парламента, који су учествовали у гласању, 108 је гласало за одузимање имунитета Бериши, док нико није гласао противе. Парламент има укупно 155 чланова. (Танјуг)

У саопштењу проследијеном Срни наводи се да је убијен, који је коришћен у присуству међународне полиције, утврђено да је из прве пронађене бомбе 16. септембра био извађен осигурач, а истодневни тјела налазио се нагорјели свитостик завој.

Пронађени трагови, како се наводи, указују да је непознати извршилац преко тјела бомбе и кашика осигурао свитостик завој, извадио осигурач и запалио завој, како би изазвао активирање и експлозију бомбе.

Међутим, горњем завоју дошло је до деформације пластичног дијела упалача, тако да није дошло до експлозије, иако је кашика била у потпуности ослобођена.

**У Новом Саду 15. и 16. октобра
међународни симпозијум о
саобраћају
На симпозијуму и
представници РС**

НОВИ САД, 18. септембра (Срна) - У Новом Саду ће 15. и 16. октобра бити одржан међународни симпозијум „Превенција саобраћаја и незгода на путевима 98“, на коме ће учествовати и двоје представника из Републике Српске.

Илић је истакао да је посебно задовољан чињеницом што су овај пут саобраћајници посланици из Бане Луке, Зворника, Бијељине, Приједора, Добоја и још неких мјеста из РС, spremни да побољшају организацију саобраћаја у градовима из којих долазе.

ТВ-програм СРТ

Субота, 19. септембар
9.55 - Најважа програма, 10.00 - Вести, 10.05 - Јутарњи програм, 11.00 - Љубавно везе, реприза 149 епизода, 11.30 - Цртани филм, Порука ОХР-а, 12.00 - Вести, 12.05 - Музички програм, 12.30 - Хроника Српске, 13.00 - Банја Лука 98, реприза, 13.00 - Свјетског гласила, 8. епизода, Порука ОХР-а, 14.00 - Вести, 14.05 - Свјетског науке, 15.00 - Суботом погодно, 19.00 - Најд - серија за дјечу, 18.15 - ЕТП - Порука ОХР-а, 19.30 - Дневник, 20.00 - Филм „Дрвени кољ и бијели лосови“, 21.40 - Хроника Трегел: сјајна књига „Банја Лука 98“, 22.10 - Новости, 22.25 - Музика, Порука ОХР-а, 22.55 - „Црвена мјесец 2“, дво играног филма, 00.10 - Вести, 00.15 - Одјава програма

Недјеља, 20. септембра
9.55 - Најважа програма, 10.00 - Вести, 10.05 - Јутарњи програм, 11.30 - Музички, 12.00 - Зоока, 13.00 - Спорт, 14.00 - Вести, 14.05 - Природа и паркови Тексаса, док. серија - 4. епизода, 15.00 - Спорт, забав. посодије, 19.00 - Ноћи - серија за дјечу, 19.15 - ЕТП, 19.30 - Дневник, 20.00 - Филм „Отроч“, 22.00 - Новости, 22.15 - Свјетски преглед, 22.45 - Хроника Трегел: сјајна књига „Банја Лука 98“, 22.20 - Добра стара времена, 23.50 - Холливудске хронике - 4. епизода, 00.15 - Вести, 00.20 - Одјава програма

**Прогноза за викенд
Суво**

Насио хладне ноћи и јутра, током припадника регистровано је промјена љаво облачно, делимично сунчако и слабе вјетре. Магла се појављује изјутра и одмала утиша обичног времена. Највиша сунчаког времена било је у Херцеговини и у сјевнојм хрватским Републике Српске.

Преглед температуре ваздуха у 14 часова: Сокоци, Чајиче 12, Српци, Пале 13, М. Град, Невесиња, С. Сарајево 14, Приједор, Книжево 15, Шамова 16, Н. Град, Гораздје, К. Дубица 17, Банја Лука, Бијељина, Модрича, Добој, Теслић, Шамак, Брчко 18, Требиње 23 степена.

Прогноза времена за викенд:
Насио лизана магла предвиђа се промјеном облачно, углавном суво али релативно слабе вјетре.

У недељу, други дан викенда, погоштво у јужном и источним крајевима постојеће могућност и пројане кише. Јутарња температура од 5 до 9, у Херцеговини око 12, а недеља данашње од 15 до 20, у Херцеговини до 22 степена.

Републички хидрометеоролошки завод

АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО
КРИСТАЛ БАНКА STOCK CORPORATION
CRYSTAL BANK

Банја Лука • И.Ф. Јулија 9 • централа 078/12-930 • директор 078/12-942 • факс 078/12-878

Курсна листа бр. 076

Курсеви из ове листе примјењују се од 17. 09.1998. године
Курсеви у конвертибилним маркама (КМ)

Држава	Шифра валуте	Ознака валуте	Јединица	Куповни за динаре и ефект. вал.	Средњи за динаре	Продајни за динаре
Аустралија	036	AUD	1	1.0107	1.0132	1.0157
Аустрија	040	ATS	100	14.1765	14.2120	14.2475
Белгија	056	BEF	100	4.8368	4.8489	4.8611
Канада	124	CAD	1	1.1188	1.1216	1.1244
Данска	208	DKK	100	26.1741	26.2397	26.3053
Финска	246	FIM	100	32.7764	32.8586	32.9407
Француска	250	FRF	100	29.7599	29.8345	29.9091
Њемачка	280	DM	100	100.0000	100.0000	100.0000
Грчка	300	GRD	100	0.5830	0.5845	0.5860
Ирска	372	IEP	1	2.4931	2.4993	2.5055
Италија	380	ITL	100	0.1013	1.1015	0.1018
Јапан	392	JPY	100	1.2783	1.2815	1.2847
Куввајт	414	KWD	-	0.0000	0.0000	0.0000
Холандија	528	NLG	100	88.4559	88.6778	88.8993
Норвешка	578	NOK	100	22.4513	22.5076	22.5639
Португалија	620	PTE	100	0.9717	0.9742	0.9766
Словенија	705	SIT	100	1.0566	1.0592	1.0619
Шпанија	724	ESP	100	1.1743	1.1772	1.1802
Шведска	752	SEK	100	21.4878	21.5417	21.5955
Швајцарска	756	CHF	100	121.1749	121.4786	121.7823
В. Британија	826	GBP	1	2.8391	2.8462	2.8533
САД	840	USD	1	1.6952	1.6995	1.7037
Евр. заједница	954	XEU	1	1.9580	1.9629	1.9678

1. SDR (SPECIAL DRAWING RIGHTS) = USD 1.37406
 2. ХРВАТСКА КУНА 100 = 27.4416
 3. ЈУГОСЛОВЕНСКИ ДИНАР 100 = 16.6667
- Курсеви за куне и ЈУ динар примјењују се за обрнуту црнина.

Дневне уплате на жиро рачун бр. 30500-601-7-6012456 код Српске државне банке ДД Банја Лука. Уплате на динарски рачун бр. 30600-601-12456 код Српске државне банке ДД Банја Лука. Решењем Министарства информација Републике Српске број 01-413-93 лист је уписан у Регистар јавних гласила под редним бројем 35.
На основу Закона о акцизама и порезу на промет члан 29. тачка 7. на дневне новине „Глас српски“ порез на промет плаћа се по стопи од 14 одсто (Стужбени гласник Републике Српске бр. 15/96).
Издаје и штампа ОДЛП „Глас српски“ ул. С. Кулиновића 93, Банја Лука, за Штампарију Боро ЛУБУРИЋ.

РИЗНИЦА

Народна и универзитетска библиотека „Петар Кочић“ у Бањој Луци

Живот на маргинама друштва

Посљедњих дана најављено је неколико значајних промена на културном плану Републике Српске. Крајишко дјечије позориште Бања Лука убудуће ће функционисати као Дјечије позориште Републике Српске, Галерија ликовних уметности РС биће Музеј ликовних уметности РС, а Народној и универзитетској библиотеци „Петар Кочић“ намијењен је статус Националне библиотеке Републике Српске. То је био повод да посетимо библиотеку и са њеним директором Предрагом Лазаревићем поразговарамо о њеном раду, проблемима и тежкоћама, могућностима и плановима. То тим прије што ће крајем ове године у Бањој Луци бити прослављено 130 година библиотекарства.

„Завичајна збирка“

Почети српског библиотекарства у нашем граду везани су за

1868. годину, док је државна библиотека основана 1936. године. Временом, библиотека се развијала, увијек више умјешношћу ентузијаста који су у њој радили, него као резултат државне бриге

1868. годину, док је државна библиотека основана 1936. Временом, библиотека се развијала, увијек више умјешношћу ентузијаста који су у њој радили него као резултат државне бриге. Док је овај простор био у саставу бивше Босне и Херцеговине, у Бању Луку, па самим тим и у институције које су у њој постојале, није се много улагало. Из познатих разлога тадашњем режиму више је одговарало да финансира мултиетничко Сарајево. У Бању Луку су стизале тек мрвице, а од тих мрвица није тешко препоставити колико је долазило до библиотеке.

Народна библиотека „Петар Кочић“, како се једно вријеме звала, увијек је по својој функцији надграла град Бању Луку и достигла значај за цијелу регију мада званично није имала тај статус. Оснивањем универзитета у Бањој Луци њен значај се проширио и она добија једну потпунију физиономију Народној и универзитетске библиотеке „Петар Кочић“.

Непосредно прије овог рата материјални услови су колико-толико побољшани, отворене су читаонице за студенте, формиране су уникатне збирке, збирке обавезног примјерка, набављане су све периодичке публикације чак и стране за оне дисциплине које су се изучавале на нашем универзитету. Године 1989. кад на чело библиотеке долази професор Предраг Лазаревић велика пажња се поклања формирању Завичајне збирке.

Сматрао сам да се само на тај начин можемо уклопити у мрежу библиотека јер ћемо бити релевантни само ако понудимо специ-

финанс фонд који ће обухватити све што је написано на подручју ове наше Крајине, све што су написали људи потекли са овог подручја, без обзира да ли су дјеловали на простору Крајине или у неким развијенијим срединама, књиге које су приредили наши људи и тако даље. Била би то дакле, збирка у којој би се нашли досијей и библиографије људи који су за овај простор били значајни, као на примјер Бранко Ђопић, па све до писаца који су остали затворени у просторима Крајине или чак у својим малим срединама али су у тим срединама нешто значили - објаснио је директор Лазаревић замисао о Завичајној збирци која због рата и свега што се посљедњих година на овим просторима дешавало није доведена до краја.

У току рата неки људи су напустили библиотеку, нове књиге су ријетко стизале, није било гријања и ова установа је радила како је и колико могла. Нажалост, како каже

потрудила се да нам обезбједи гријање које смо прошле гријне сезоне имали најжалост само петнаест дана, јер је требало поправити инсталације и обавити много тога да би се гријање ставило у функцију - објашњава Лазаревић и додаје да је од досадашње републичке владе библиотека добијала само „голе плате“ тако да посљедња два мјесеца запосленима није било уплаћивано ни социјално и пензионо осигурање. Пензионо је, истина, накнадно уплаћено.

Споро рјешавање проблема

Што се рада библиотеке тиче данас раде сва одјељења само је, према ријечима директора, питање којим интензитетом.

Најинтензивније раде одјељења униката и обавезног примјерка у која су нове књиге посљедњих година ипак стизале а које су

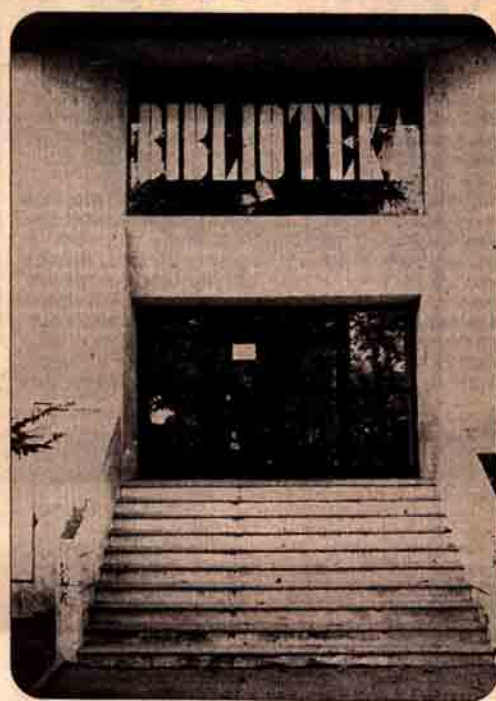
Лазаревић, ни нове власти нису се много интересовале за библиотеку па тако „за нове књиге није дат ни један једини динар нити је неко од представника надлежних министарстава долазило да посети библиотеку, да види шта и како радимо све ово вријеме - каже Лазаревић.

Нова бањолучка извршна власт, кад је дошла на власт,

потребне студентима. Имамо и научну читаоницу за универзитетске раднике у којима они имају добре услове за рад - објашњава нам професор Лазаревић.

Интересовало нас је шта је са новим књигама које су стигле у библиотеку, а још увијек нису обрађене.

Те нове књиге добио је Предраг Лазаревић, а није набавила власт. Оне су набављане на мој

образ, на образ покојног Младена Ољаче, Ранка Рисојевића а не од средстава која би нам била дата за набавку нових књига - подвукао је директор Народне и универзитетске библиотеке уз напомену да се те књиге обрађују интензитетом којим је то могуће јер кад одједном стигне 3.000 књига које треба да обраде два човека а за један сат један човек може да

обради само четири књиге, онда је јасно колики је то посао.

Дјечијем одјељењу библиотеке највећи је проблем што се тамо књиге брже хабају а за набавку нових, па ни за одржавање старих, пара једноставно још увијек нема.

Одјељења у Обилићеву и Лазареву су прича за себе. Наиме, право одјељење библиотеке је само оно у Обилићеву које има адекватан простор у дворани „Обилићево“, одређен фонд књига и једног библиотекара. Посљедњих година радило је само у једној смјени јер се другачије није могло организovati а од ове школске године добиће још једног књиожичара, радиће у двије смјене а добиће и више књига.

Новац „кочи“ рад

У Лазареву је, према ријечима директора библиотеке, било само полуодјељење које је функционисало за вријеме школске године, које још нема адекватан простор и који је практично само п. ша комунистичког „ура система само да буде више на броју без обзира како ће функционисати.“

Питали смо директора Лазаревића зашто у овој библиотеци нема промоција, изложби, концерата. Рекао нам је да су основни проблем паре које не стигну ни за основне библиотечке дјелатности па је јасно да их нема ни за додатне. Промоције и неке изложбе су понекад и организоване али само онда кад су трошкове сносили сами аутори.

Радица КУЛУРИЈА

Полице чекају нове књиге

отргнуто од заборава

Неке од прошлих година наша радознала и упорна нарав одвела нас је и пружи́ла, понудила нам мале писане исповијести сликара Романа Петровића (1896-1947) једној жени - Лепој Константиновић (1897-1974.), сарајевској учитељици, са којом га је пуних 28 година до сликарске смрти, везивало искрено пријатељство и љубав...

Од тужне личне сарајевске неприлике, данас нас, или ево већ годинама више, боли неизвјесна судбина српске ликовне баштине, утамичене у страшним казаматима - градовима на оној другој страни. И док ишчекујемо обећани час њеног доласка на ову, њену и нашу страну, у нама не блиједе ни сјећања на њене ауторе. Напротив! Заједно, они свакодневно оживе у нама и онако и онолико колико нам се да у оваквим и сличним приликама, чинимо да заборав не постане њихова заједничка судбина.

Неке од прошлих година наша радознала и упорна нарав одвела нас је и пружи́ла, понудила нам мале писане исповијести сликара Романа Петровића (1896-

несрећној сарајевској Умјетничкој галерији заробљених близу три стотине писама и дописних карата, жељни да се Роман још једном повјери Лепој, да јој још једном прича о својим париским искуствима и данима 1926. још једном - овако пред нама:

Разочаран људима

Дошао сам овамо да се борим даље (а чисто ми недостаје за најминималније), а камоли да сликам како бих хтио. Прије сам приступио човеку са оптимизмом, данас сам разочаран и гадим се људи - тако, да их само издалека волим посматрати - често, свакако, и сам себе. У таквим се расположењима човек повлачи и

Из живота Романа Петровића

Роман Петровић, аутопортрет

Необична љубав сликара

1947) једној жени - Лепој Константиновић (1897-1974), сарајевској учитељици, са којом га је пуних двадесет и осам година, до сликарске смрти, везивало искрено пријатељство и љубав. Једини „живи“ трагови или свједоци тога склонили су се међу породичне успомене Лепиних наслједника, спремних да само у

од себе и од људи. У јесен бих излагао о „Јесењем салону“ пар ствари, а послѣје колективно, да нађем каквог трговца за кога, да сликам, а он да ми одреди ренту. Овдје се тако чини и све је у рукама трговца. Вријеме је да дођем до посла - да кажем пар резултата свога живота и борбе - али то није могуће без средста-

странаца много јачих, али морају у својој земљи своје пропагирати. Тако ти је данас свугдје послѣје рата. Што се тиче Перифа (Јеффе), он је излагао у салону независних, гдје се свако прима, то год пошаше, а о залажању не знам шта да Ти пишем - овдје се залажају много способнији од својих, ако су странци. Напримјер Узелац (Миливоје) је овдје толико година - једино Сави Шумановићу, који има новца (5.000 франака мјесечно од куће) и коме је ујасно стало до рекламе, репродуковали су једанпут и ако је слаб и неупоредив са Узелцем и другима. Перифа ми је жао, он је без талента са великом жељом и амбицијом. Мештровић је био прије пар мјесци на пролазу из Америке. Причају да је његова изложба (у Њујорку и Бафалу почетком 1925. - Д. Д.) стајала државу око милион динара - а он уопће да стоји до данас око 14 милиона. Свакако се све то чини шутке и мало токо шта знаде. Данас је у читавој Европи ујасно биједа - свака средина ствара своју културу - све се нивелира и трагична је судбина оних који морају у туђим свјетовима тражити могућности. Ја још нисам изгубио енергију за борбу, него су ми досадило те разне бриге које спречавају борбу ради које сам пошао свијетом. Сликама начином главе, јер се само тако могу пружити у свом собичку. Могуће је да ћу Ти писати скоро ведрије - но данас ми није баш свијетло.

Јучер сам срео Раху Данон - ону што сам ја негда сликао у бијелој кали пре седам година. Чуди се да се не веселим, кад видим наше људе - питала је за Тебе. Много сам јој се смијао - наше људе познам већ издалека по ходу и има их ујасно много - купују, носе, дозивају се - а Французи

су сада ујасно расположени спрам странаца...

Није искључено да изненада дођем - све зависи о развоју прилика.

„Борба“ са сјећањима

Па ипак, Роман Петровић продужава свој боравак у Паризу. Послѣје овог писма (од 31. јула) он се и даље јавља Лепој Константиновић - посљедњи пут 9. октобра и, најјероватније, убрзо послѣје тога враћа се у Сарајево. Сакупиши искуства са свих својих академија или додавши науковањима у Петрограду, Кракову, Загребу и Будимпешти и ово из Париза, Роман Петровић, од тада, развија једно богато и квалитетно дјело које, посебно неки од његових сегмената, могу да стоје поред радова већине европских и свјетских сликара његовог времена.

Поратно, ново вријеме постаје за Романа Петровића неверијеме. Све чешће поболијева. Све чешће проводи дуге дане у другим дијалозима са собом - сјећањима. А онда се, уморан и „стар“, у мају 1947. одлучио на одлазак, напунивши тек педесет година живота.

Положили су га у породичну „Гробницу Петровића“ у Сарајеву. А када се 1974. угасила Лепа Константиновић, није јој, попут несрећне Марије племените Вечере, допуштено да почива поред Романа. Под њиховим заједничким православним крстом.

Данка ДАМЈАНОВИЋ

Лепа Константиновић, рад Романа Петровића

том кругу свједоче о необичној љубави њихове Лепе. Свјесни неправде према њима, али и према заборава који би овоме, попут многога да суди, листамо само само копију једног од у

ва - а ја се ни на који начин не могу продавати - те ћу или живјети и радити како мислим да треба, или ћу пропасти. Француско сликарство данас стоји слабо и они сами признају, да има

Из старословенске

МИТОЛОГИЈЕ

Велес

Велес (или Волос) је, по староруским изворима (почев од споразума Грка и Руса 907. год. у „Старој хроници“), „бог животиња“, заштитник домаћих животиња и бог газдинства. У споразуму који је склопљен са Грима, Велес је у вези са златом, истовремено, други бог, који се увјек спомиње заједно с њим, Перун, повезан је с оружјем. У Кијеву Перун идол је стајао на броду, док је Велесов идол, по свему судећи, на Подолу, у доњем граду. Са социјалног становишта ова разлика испољавала се тако што су Велеса сматрали божанством „васколике Русије“, док је Перун био бог племићке „дружине“.

У вријеме хришћанства асимилари су Велеса и замијенили га светим Власихом, хришћанским заштитником животиња. У томе је извјесну улогу одиграла и сличност у звучности имена. Траг Велесовог култа (најчешће под велом штовања св. Власиха) очувао се на цијелом подручју северне Русије, гдје су Велесови камени идоли и легенда његовог светилишта били познати. На новгородским и другим северноруским иконама, у молитвама упућеним св. Власиху очигледна је веза његовог култа са животињама. Карактеристична је и испреплетеност Велесовог (Власихевог) култа са штовањем медаједа као господара животиња.

„Еп о Игоровој војни“ назива Бојана „Велесовим укуком“, што можда одражава древну везу обредних pjesама, поезије са Велесовим култом. Велесова веза са полбогпривредним култовима евидентна је у оном источнословенском обичају по којем су божанство остављали неизмлаћено житно класје, волошеј, називајући га „Волосевом брадом“.

Велеса у својој паганској функцији је познатија православна традиција „прихватила“ (у оној мјери, колико га традиција није асимиларила, поистовјетила га са св. Власихом) као свирепу дивљу животињу, ђавола. Одатле израз костромаски јолс - „впленак, ђаво, нечисти“, затим дијалекатски волосаџук, волосењ - „нечисти дух, ђаво“. Ово познатије Велесово значење „ђавола“ познато је и у чешком Велешу - „злом духу, демону“ (текстови из 16. и 17. вијека).

О Велесовој свесловенској црти свједочи и то да се пандани руског Велеса могу наћи и у јужнословенској традицији, гдје је - као и код источних Словена - назив сазвијезђа Плејаде у вези с именом овог бога (староруски Волосињи, бугарски Власите, српскохрватски Влашић, те име Вела у македонском фолклору).

Употребљавање старословенског Велса (Волса) са Велсом, сродним именом бога оного свијета у балтичкој митологији, затим са генеолошко сличним ликовима из ведске митологије (на примјер, Вала, демон који прождире животиње) наводи на закључак да је у првобитној митологији старих Словена Велес био противник громовника Перуна.

Стеван МАРТИНОВИЋ

ХОДЕЋИ УЗ ВЈЕТАР

Успон и пад гевете уметности

Магија у квадратићу

Да нема уличних антиквара и њихових столица, стрип би у овим балканским гудурама (а вјероватно и шире) био табу тема. Прошла су она времена кад су се права сазнања стицала преко „Стрипотеке“, „Лунос Магнус стрипа“, „Златне серије“, „Па-

зриво одбијају и негирају. Нисмо разумијевали уметничке жерљотине којима се они диве, али смо сами били фасцинирани стрип-цртежима који су својом визуелном али и нараторском реалистичношћу акције у нама дизали адреналин једнако као и Хичкокови филмови. А одрасли који су их с нама ишчитавали (таких је било заиста мало), заувјек су остали наша раја. И некако нам се чинило да су по свом карактеру бољи људи од осталих. Тако нам је тад изгледало.

Стрип-издаваштво, онакво какво га памтимо из тог времена, у овим државама је постепено замрло. Заправо, дошло је друго вријеме, вријеме нових аутора, нових стрипова, нових сценарија и заплета. У новој, колор верзији, Мики Маус и Мини проводе вече уз видео-касете, али мени недостаје она стара, црно-бијела, у којој слушају радио, јер још ни телевизор нису имали. Тад су стрип-јунаци били животињи, прича реалијна, заплет хуманији, а цртеж љепши. Баш тако.

Ма колико то психолози и педагози побијали, стрип је увијек био и остао обавезна и незаобилазна литература младости. Можда мали бијели облачић са уписаним текстом јесте симбол кича, но увијек ће бити подјетник на овај период живота кад се вјеровало да правда уистину увијек побијеђује, а да НИТКОВИ никад не измичу закону. А онда смо на превао одрасли и схватили да је у стварном животу потпуно супротно, тако ми хиљаду даркувудских бубњева.

Ранко КЕРКЕЗ

Стрип-издаваштво, онакво какво га памтимо из тог времена, у овим државама је постепено замрло. Заправо, дошло је друго вријеме, вријеме нових аутора, нових стрипова, нових сценарија, и заплета...

нораме“, „Микија“ и осталих фетиша модерне, никад схваћени или заваично прихваћене културе младих, и оних који се тако осјећају. Имало је свог магичног чара месечно праћење стрип-серијала. На стрипове је одлазио некако скроман дјечји џепарац, али су они заузврат нудили фантастичне црно-бијеле свијетове, толико различите од свакодневног свијела улица. Уз илегално ишчитавање испод клупе учмали школски часови су пролијетали брзином свијетлости. На школским одморима би се вршиле размијене исчитаних, и сви би остали задовољни.

Стрип је, дакле, био саставни дио нашег живота и никад нисмо схватили зашто га одрасли пре-

НАША БАШТИНА

Женска оглаваља

Посматрати женско оглаваље издвојено од осталих дијелова женске одјеће и контекста традиционалне културе уопште је незамисливо. Чињеница је, као што су култура свих народа, да је и наша „народна“ продукт прожимања различитих културних елемената стваралачког процеса. Тај процес праћен је различитим међусобним спајањима и условљен је токовима друштвених и историјских збивања. Проомјена, проузроковане тим збивањима, најчешће се манифестује на материјалној култури. Ношње, као дио те културе, биле су најизложеније промјенама јер су на исте утицале и технологија и техника. Ни оглаваља, као значајан дио ношње, нису биле поштеђене тих промјена.

Управо због свега тога немогуће је проучавати женско оглаваље једног локалитета: а не упоређивати га с најближим па чак и са оним даље. То је посебно значајно ако је тај локалитет вишенационални чије су се културе константно прожимале, мијешале

Немогуће је проучавати женско оглаваље једног локалитета, а не упоређивати га с најближим, па чак и онима даље. То је посебно значајно ако је тај локалитет вишенационалан, чије су се културе константно прожимале, мијешале и надопуњавале

и свакодневно надопуњавале. Други значајан момент су комуникације које су утицале на утјелове „једних на друге“ посебно оних села на оне у градовима. Најбитније промјене, у народној

Народна ношња

ношњи уопште па и ношње на глави, настале су у вријеме Турске и аустроугрске окупације.

Први писани подаци о народној ношњи дотирају из 19. вијека. До краја 19. вијека оглаваља жена сеоског становништва била су на-

платна од лана и конопље, било чиста или пак везена домаћом вуном, једнобојном или вишебојном пређом. Већ почетком 20. вијека памучна, пређа је у многим крајевима овог локалитета потисла ланена и конопљена плетна за ту сврху. Материјали за украшавање су разнобојне перле и њићуве, саефи, стари новчићи, разнобојне вулене и памучне пређе, украсне траке и ширити, метални предмети, дугмад - пуле, срмали конци, фабрички свилене конци, ручне и фабричке чипке и др.

С обзиром на оријентални утицај на нашу културу и сами називи носе овај печат. Тако постоје бошња или крпа, шупа, кале, калпце и тепелуци и шешери.

В. ТОДОРОВИЋ

ЧВОР

Кад је све што чита и пише, отишло на отварање Сајма књига у Банској Луци, нама је преостало једино да изнова ишчитамо раније књиге Антонија Исаковића. Дозволили смо себи само ДВА минута, да лично поздравимо писца, коме је припала дужност да поменути сајам отвори. Та су нам ДВА минута била довољна да изкажимо од Исаковића податак о филму (режмек-дјелу) Саше Петровића „Три“. Снимљеном као омнибус по три Антонијеве приче. Дали смо Исаковићу и питање, које три приче чине предложак за сценаристичку обраду филма „Три“. Антоније је издиктирао: прича „Папрат и ватра“, „У знаку априла“, „Диче“. Како смо филм гледали још као дјечаци, бојимо се да је и сам писац можда приче замјенио. Кажимо да прича „Црвени шап“ добро координише с поменутом три. Или је прошло довољно времена да бисмо парцијално гледали на укупни књижевни опус Антонија Исаковића.

Након појаве књиге прича „Папрат и ватра“ у издању београдског „Новог поколења“ (1953 године), Исаковић је истог тренутка ушао у једну својоку антологију „Најлепше приче“, штампане у Италији. Била је то прича „Кашика“, не дужа од десет куцаних страна! Овоме би требало додати и податак како све три речене приче, за филм Саше Петровића УКУПНО броје 58 страна. Прва 14, друга 14, трећа 30. Од

тако, наско оскудног приповедачког материјала, рђав би сценариста једва снимео обични документарца. Филм „Три“ по бриљантним Исаковићевим причама, својом лапидарном ексклузивношћу ремети стандарде кинематографије. Јер, тешко ћете наћи сценарио испод сто страна. Било какав сценарио. Поштујући економични Исаковићев језик, Петровић је схватио језик његовог филма: слиједећи исту ту Исаковићеву мудрост. За претпоставити је како Петровићев сценарио за

филм „Три“ не прелази неколико страница. Тако је шифровани споразум писца и режисера, међу наше гледаоце убадио црв здраве визуелне сумње. То јест-како је с тако МАЛО текста, МАЛО „рађе“, мало пиротехнике, створено нешто тако капитално? Разумије се да млађа публика вјероватно филм никад није ни видела. Шта њој значи један такав глумац, какав је био Слободан Перковић? Који у филму „Поход“, Ђорђа Кадјевића, водећи краву, у некој дубодолници, среће старију жену. Док он халапљиво једе љуб удробљен у млијечу, ова жена стално пита за свог сина, или мужа?!? На једном су брду четници, на другом Нијемци, на трећем партизани. Нико нема времена чак ни да га убије! СВИ га гоне оним другима. Иста та жена, хришом, у страху, спаљује Ленинову сличицу. Он је у пољском клозету, у говнима до грла. Не видели га,

њемачки војник мокри му (пиша) по глави. Филм је бункерисан, Ђорђе Кадјевић се окренуо ликовној критици у листу „Нин“. Што, ипак, није разлог да осјеђаји сјећања на јунога Антонија Исаковића.

Ако, рекосмо, млађа филмска публика није имала среће да види дневне филмове, које је режим квалификовао као „црни талас“, млађа читалачка публика, без страха, може доћи до Исаковићевих књига: „Папрат и ватра“, „Празни брегви“, „Велика деца“, романе „Трен I“, и „Трен II“ (казивања Чеперку) с темом о Голлом отоку. Затим „Образ“ (старе и нове приповјетке), као и романа „Господари и слуге“. Будући да су хорде скрибмане замагиле наш скучени књижевни простор, Исаковићев опус изгледа педантан и скроман. (Цинично КОНСТАТУЈЕМ, с пуном моралном одговорношћу, како у Републици Српској постоји озбиљна тенденција да НЕКО добије књижевну награду, сваког другог дана!). И да би многи који су ДОБИЛИ књижевну награду, заправо требали добити КАЗНУ за учњиву просјечност.

Али, док Антоније Исаковић држи почасни говор, на отварању Сајма књига, ми смо замијети читавем његовим дјела дошли до „веке веверице“. Зар то није лијепо: коњ рже, кокош кокодаче, пас лаје, крмиче грохке, пијетло кукуриче. Чују се сви, али красни „веке веверице“ само у књизи „Папрат и ватра“.

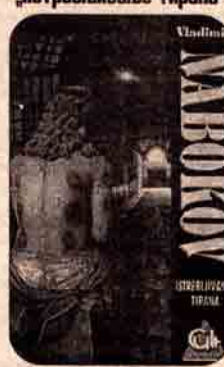
Бранко ЧУЧАК

ИЗЛОГ

Игра узрока и посљедица

Књига „Истребљивање тирана“ представља избор из Набоковљевог стваралаштва, чини је неколико прича: „Мадмазол О“, „Права љубав“, „Тамара“, „Истребљивање тирана“, „Један заборављени песник“, „Тема за разговор“, „1945“, и „Адмиралитетска игла“. Својеврсну заједничку нит у већини ових прича чини велика доза аутобиографског. Набоковљево животно и његово писање се међусобно прожимају, играју игру узрока и посљедица, проживљено опет живи у записима сјећања. Набоков је побјегао од болшевичке револуције у Америку, али он у свом бићу живи, ослушкује и сања, кроз сјећање, Русију. Он је тако вјешт сликар успомена да са собом одводи и читаоца на пут трагања за негде заборављеним стварима, бојама, мирисима, љепотом побјежних тренутака. Први дио овог избора (сачињен је из два дијела) садржи казивање проживљеног са пуно осјећајности. Док говори о себи као о заљубљеном десетогодишњаку у причу „Права љубав“ или заљубљеном шеснаестогодишњаку у причу „Тамара“ ми као ниједи учесници заиста у главу приповједача са папира чујемо дјечка који казује своје снове и стрепње, осјећамо љепоту маштања и страх да ће кућа сна

Владимир Набоков „Истребљивање тирана“

бити разрушена, као што се то касније и дешава. И сам приповједач на тренутке се из сна сјећања враћа у реалност па нам ону срећну, прошлу садашњост у којој описује путовање своје породице возом на тренутак прекида једним малим упливом будућности која руши свау идилничку сцену, говорећи слези Јосипу каже... очев слуга Јосип (кога ће, десет година касније, педантни болшевици стрељати...)

Други дио избора од којег је сачињена ова књига садржи четири приче, између осталих и „Истребљивање тирана“ по којој је избор добио наслов. Та прича је портрет комунистичког вође за чије описивање је Набоков пронашао инспирацију у ондашњој Русији.

Тања СТУПАР

Завршна свечаност поводом манифестације „Истина о Србима“

Награђена најбоља остварења

Прва награда за причу „Кућења црне вуње“ уручена је писцу Жељку Галоњи из Градишке • У конкуренцији поетских радова прву награду добио је Бранко Брђанин за пјесму „Преображење потоње“

ГРАДИШКА, 18. септембра - У Градишци је у четвртак навече одржана завршна свечаност поводом манифестације „Истина о Србима“ у оквиру које је на литерарни конкурс пристигло више стотина поетских и прозних радова. Жири у саставу Ранко Павловић, књижевник из Бање Луке, Радо Димитријевић, директор Народне библиотеке „Јован Дучић“ из Градишке и Гојко Вујановић имао је заиста тежако посао, јер је од многобројних добрих, требало изабрати најбоље радове, који су пристigli из Републике Српске и Југославије.

Прва награда за причу „Кућења црне вуње“ синоћ је уручена, до сада анонимном писцу, Жељку Галоњи из Градишке. Другу награду за причу „Непослано писмо“ добила је Јованка Стојчиновић из Добоја, а трећу Стева Козић-Прерадовић из Бање Луке.

За пјесму „Преображење потоње“, у конкуренцији поетских радова, прву награду добио је Бранко Брђанин из Бање Луке, који се на синоћ одржаној књижевној вечери заповио да убудуће на овај традиционални литерарни конкурс „Истина о Србима“ више не конкуришу они који су до сада добили награде. Милено Стојичић је добио друге награде за руковети пјесма „Српски псалми“, а трећа награда је припала Давиду Кеџману из Сомбора за циклус пјесма под насловом „Невиделица“.

Овом приликом жири је наградио књигама, које је обезбједио „Глас српски“, три рада ученика градишких школа, који су равноправне. Ове награде су добили ученици Јована Топић из Нове Тополе за пјесму „Чежња“, Бојана Ђуричић из Градишке за пјесму „Мом брату“ и Далиле Војновић из Градишке за

пјесму „Српство у нама“.

Награђени ауторима награде су уручили Ненад Новаковић, генерални директор ОДЛП „Глас српски“ и Остоја Ђурић, председник Српског културно-просвјетног друштва „Просвјета“ из Градишке. Награђени аутори су читали своје радове, а овој свечаности су, поред осталих присуствовали и председник СО-а др Петар Даниловић, затим Зоран Латиновић, председник Извршног одбора Скупштине општине, Ранко Прерадовић, потпредседник Удружења књижевника РС и други гости међу којима су били и Јордан Ристић, директор Народне и универзитетске библиотеке из Приштине, и Ђорђе Јефтић, књижевник и потпредседник Извршног вијећа Приштине, који су знатно допринјели увећању књижног фонда у Градишци.

Г. ШЕРБУЛА

Сусрети српских прозних писаца у Билећи

Смотра прозног стваралаштва

БИЛЕФА, 18. септембра - Мали херцеговачки градић на извору Требишњице Билећа, а потом и Гацко, овог викенда, биће бројнији и богатији за неколико стотина становника... Писаца и књижевних стваралаца, књижевних критичара и историчара књижевности, културних и јавних радника и посленика културе из Херцеговине, РС и Југославије. Окупиће их скупштине општине Билећа и Гацко - као покровитељи и СПКД „Просвјета“ ове општине - као организатори Сусрета српских прозних писаца и то у наредна три дана (19, 20. и 21. септембра).

угледни српски писац и академик Добрница Ђосић за трилогију „Време власти“.

Ове године, стручни жири је одлучио да се књижевна награда „Светозар Ђоровић“ додјели књижевнику из Београда Драгославу Михајловићу за роман „Злотвори“. Награду ће, у име жирија, уручити академик Светозар Кољевић, а о награђеном роману и писцу говориће проф. др Владета Јанковић, проф. др Љубиша Јеремић, проф. др Јован Дрлић и проф. Ранко Поповић. Додјела награде планирана је на завршној вечери у понедељак увече, у Билећи, када ће аутор читати одломке из награђеног романа.

Ова манифестација наставља се у недељу, 20. септембра, у Гацку, промоцијом књиге Владимира Ђоровића „Српски манастири у Херцеговини“ коју ће промовисати проф. др Раде Михаљчић и проф. др Ђорђе Пилијевић - као приређивач, а потом научним скупом под називом „Владимир Ђоровић - живот и дело“.

Трећег дана манифестације у Билећи посвећено је овогодишњем добитнику књижевне награде „Светозар Ђоровић“ Драгославу Михајловићу.

М. БЕШТИЋ

Овог се викенда у Билећи и Гацку други пут одржавају Сусрети српских прозних писаца • Књижевна награда „Светозар Ђоровић“ ове године биће уручена Драгославу Михајловићу за роман „Злотвори“

У жељи да у Херцеговини „ковници српског језика“, уз угледну поетску манифестацију „Дучићева вечери поезије“ у Требињу, окупљају и прозне писце, Билећани су од прошле године, покренули ову смотру прозног стваралаштва, да чују живу ријеч, најновија дешавања у српској књижевности и уметности, да награде, откријем, усмјере... Установљена је и награда „Светозар Ђоровић“, чији је први добитник, прошле године, био

грађеног романа. Иначе, Сусрети српских прозних писаца у Билећи свечано се отварају сутра (субота), у 10 часова, а отвориће их академик Војислав Максимовић и књижевник Радослав Братић. Послије тога заказан је округли сто на тему „Српска проза данас“, а под истим именом сутра увече, у Клубу ВРС, у Билећи, одржава се књижевно вече, уз наступ најпознатијих српских књижевника.

Учесници

На књижевној вечери у Билећи, под називом „Српска проза данас“ наступиће Драгослав Михајловић, Шћепан Алексић, Ратко Адамовић, Радослав Братић, Милодрог Вуковић, Будимир Дубак, Жарко Команин, Драган Лакићевић, Гордан Михаљ, Војислав Максимовић, Радослав Бели Марковић, Данило Николић, Горан Петровић, Михајло Панчић, Радмила Поповић, Петар Сарић, Саша Хаџи Танчић, Мирослав Тохољ и Томислав Шиповац.

У оквиру обиљежавања 55. годишњице постојања и рада, ОДЛП „Глас српски“ расписује

КОНКУРС

за кратку новинску причу за награду „Младен Ољача“

Необјављене приче дужине до пет картица са новинским проредом (до 140 куцаних редова), у три примјерка, потписана шифром, с објашњеном шифром у посебном запечатаном коверту, могу се слати до 30. септембра 1998. године на адресу: Редакција „Глас српски“, Конкурс за причу, 78.000 Бања Лука, Скендера Куленовића 93.

Право учешћа на конкурс имају аутори с подручја Републике Српске, Савезне Републике Југославије и српски писци из дијаспоре. Стручни жири дијелиће три награде „Младен Ољача“:

- прву у износу од 500 конвертибилних марака,
- другу у износу од 400 конвертибилних марака,
- трећу у износу од 300 конвертибилних марака.

У награде је урчунат и ауторски хонорар за објављивања у листу „Глас српски“.

Према препоруци жирија, Редакција листа откупиће све приче које то заслужују и објавити их у „Гласу српском“ уз уобичајени ауторски хонорар.

Резултати конкурса биће саопштени у листу „Глас српски“ и другим средствима информисања најкасније до 31. октобра 1998. године.

Крајишко дјечије позориште из Бање Луке

Значајни наступи у Југославији

Крајишко дјечије позориште из Бање Луке у наредних неколико дана учествоваће на двије међународне манифестације: Савјетском фестивалу позоришта за дјецу у Суботици и БИТЕФ-у у Београду - саопштено је новинарима на јучерашњој конференцији у Међународном прес клубу у Бањој Луци.

Предраг Беловшевић, директор Крајишког дјечијег позоришта и аутор текста „Тужни принц“, који ће учествовати на овим значајним фестивалима, истакао је да је ова позоришна кућа постигла изузетне резултате. Према његовим ријечима, представа „Тужни принц“, која ће учествовати у званичној конкуренцији 22. септембра у Суботици и 24. септембра у Београду, унаприједила је позоришну сцену ове куће.

На Савјетском фестивалу позоришта за дјецу у Суботици „Тужни принц“ Крајишког дјечијег позоришта такмичиће се у конкуренцији најбољих позоришта из Подгорице, Београда, Пољске, Немачке, Русије... Након Суботице, „Тужни принц“ ће заиграти и на БИТЕФ-у међу 10 савјетских позоришта.

На јучерашњој конференцији за новинаре Предраг Беловшевић, директор Крајишког дјечијег позоришта, саопштио је да је, одлуком Владе Републике Српске, Крајишко дјечије позориште преименовано у Дјечије позориште Републике Српске.

Н. С.

УЧИМО СРПСКИ

писме Милорад ТЕЛЕБАК

Неколико човјека и неколико људи

У двије стотине и педесет чланака које сам објавио у протеклих пет година у језичкој рубрици „Глас српски“ и у више од двије стотине емисија о језику у образовном програму Српског радија и телевизије такође у последњих пет година - чинило ми се да сам одговорио на све, баш све, недоумице и указао на све грешке које се чјују у језичкој пракси. Закључујем то и на основу тога што ми је већ понестало тема за ове написке.

Међутим, језик је заиста најсложенацији и најскупљан феномен. Људи често питају и траже одговор на дилеме о којима нисам писао ни говорио, којих се, једноставно, нисам сјетио. Питају у разговору, зову телефоном, а у последње вријеме почели су и да ми пишу. Овакв дана стигла су ми два писма: једно из Добоја, друго из Зворника.

Читалац (слушалац) из Добоја пита: шта је правилно - актуелан или актуалан? Ево одговора, укратко.

Ова латинска ријеч (латински: actualis) чје се код нас са два лика: актуелан и актуалан. Облик актуелан одговара изворном латинском облику и употребљава се у хрватској варијанти српског језика, док је у српском језику у употреби само лик актуалан, што нам је дошло из француског језика, у коме та латинска ријеч гласи actual, дакле са самогласником Е, који имамо и у нашем облику актуелан. Међутим, напоредност завршетка -елан и -алан не налазимо и у другим сличним ријечима: само је визуелан, мануелан и сл. (не „актуелан“, „мануелан“, чак ни у хрватској варијанти).

Истог читаоца (слушалоца) интересе шта је правилније рећи: први септембар и први септембра? Одговор је, и овдје, једноставан. Прва варијанта - први септембар, где имамо конгруентно и зависни и управни члан синтагме, тј. и именница септембар и број први као атрибут слажу се у падежу - обе те ријечи су у номинативу, одговара српском језичком осјећању и српској језичкој традицији.

Међутим, у хрватској варијанти обичан је други лик - први септембра (к: први рјун), где је број први у номинативу, а назив мјесца у генитиву. Овдје, дакле, између зависног и управног члана синтагме нема конгруентности (слагања у падежу). Овакав израз настао је од ширег израза - први дан септембра, па је именница дан касније изостављена, елиминрана.

Питања читаоца из Зворника су деликатније природе, али се на њих може одговорити овако кратко. Наиме, он пита шта је правилно: Он је мимо људе или Он је мимо људи? С ове стране брада или С ову страну брада? Чекали смо неколико сати или Чекали смо неколико сата?

У смислу морала и понашања, наравно, није добро ни мимо људе, ни мимо људи; треба уијек с људима, и ту нема дилеме, ни у етичком ни у језичком смислу. А уску језичку гледано, обичније је данас: Он је мимо људе. Извући ћу му уши мимо главу. Овдје, дакле, имамо акузативе људе и главу с приједлогом мимо. Међутим, приједлог мимо може доћи и са генитивом: Колона је дуго пролазила мимо наших кућа. Прође поред мене као мимо турског гробља и сл., што језички није неправилно, али је овакав израз већ изблиједио у језичком осјећању данашњег човјека.

Исто тако, данашњем језичком осјећању ближи је, обичније, генитив с приједлогом С: С оне стране брада протече ријека. С оне стране ријеке живи моја сестра и сл., мада није погрешно и (данас мање обично) С ону страну брада... С ону страну ријеке... Дакле, акузатив мјесто генитива. Уосталом синонимичност падежа није ријетка појава; једнако је добро рећи нпр: Овај пут си добро прошао (акузатив) и Овога пута си добро прошао (генитив).

А што се тиче употребе неодређене замјенице неколики (за женски род - неколики, за средњи - неколики) и прилога неколики (за све редове), поједностављено речено, правилно је и једно и друго, али с разликама у значењу, тј. треба их употребљавати кад како ваља, што би рекао Вук. Замјеница се употребљава у значењу мање од пет (од један до четири); неколики човјека, неколике жене, неколико сала, а прилог неколико - у значењу више од четири, тј. пет и више: неколики људи, неколико жена, неколико сала... Види се то и по облику именске замјенице (једнина уз бројеве до четири) и људи (множина, уз бројеве од пет навише); неколики човјека - неколико људи).

Фото-колумна Миленко ШУКАЛО

Шта нам се то дешава

Сарајево без правог Валтера

Лажни сарајевски Валтери, оличени у квазинезависним медијима и стерилној опозицији, годинама су упорно покушавали да убиједу јавност како је град на Миљацима једино извористе слободних и демократских идеја. Истовремено, Бања Лука је непрестано називана логлом утранационалиста и иредентиста. Такву слику су сарајевске лармације свакодневно одштампале ка међународној заједници, кришћиворећи истинско стање које се, ево, још једном потврдило кроз прелиминарне резултате општих избора у БиХ.

По свему судећи, сарајевска опозиција је и овај пут потучена до ногу. Коалиција националних странака, предвођених Изетбеговићевом СДП, освојила је убиједљиву већину гласова. Пасивна и лицемерна политика њених ривала, који се нису ни усудили да своје најаче адуте сучеле са кандидатима националиста за највише државне функције, демантује приче о грађанским и мултинационалним побудама сарајевских

пише
Борђе
БУКОВИЋ

опозиционара. С друге стране, сви извори потврђују како су се прошле седмице Бањолучани поново махом определили за умјеренију политичку опцију која је у граду на Врбосу освојила натполовичну већину бирачких симпатија.

У култном партизанском филму „Валтер брани Сарајево“ позинка прегалаца народноослободилачких идеја гласила је: Ваздух трепери као да небо гори - спрема се општа. Данашња генерација сарајевских „алтернативаца“ подигле су појетарац. То, наравно, неће моћи да растјера националистички мрак. Од сиљних Лагуница, Токија и оних бораца за демократске промјене не изроди се нити један нови Валтер.

А може бити и да међу оноликим башчаршијским сајцијима и нема неког ко би озваничио право вријеме... за провјетравање!

Под лупом

Политика и људи

Драган Чавић, носилац листе СДС-а, прошао је за кратко вријеме овакав политички пут: комуниста, социјалиста, „вдесововац“. Ништа чудно за ово вријеме, јер и други „мијењају дресове“, преврћу се и обрћу, сад су овамо сад тамо, али Чавић је по нечему ипак, аутентичан - све негира, све осуђује а „политичку филозофију“ гради на оптужбама и инсинуацијама. Истина, и други то слично раде, али, опет, Чавићева аутентичност - говорећи полуистине, он их покушава наметнути као истине. И у томе је неуморан. Некадашњи „дјечак из моје улице“ показује велику амбицију да постане политичар од формата. Желим му срећу, али се истовремено и плашим. Знам многе који су посљедњих пет-шест година имали велике политичке амбиције, а данас тумарају градом и немају с ким да попију кафу. Уосталом, политика коју пролагира Чавић у Бањој Луци је доживјела дебакл, странка Милорада Додика добила је два пута више гласова, Додика су, ту неки дан, на кошаркашкој утакмици у „Борику“, гледаоци дочекали овацијама, скандирали одушевљено Биљани Плавшић (која није ни била на утакмици), а Чавића су дочекали звиждуцима и погрдним ријечима. Осуђујем погрде на рачун Чавића, али, истовремено, и сумњам да ће мој апел зачепити уста народу.

пише
Томо
МАРИЋ

Политика је, неријетко, ђавољи посао. Знамо то и ми новинари, а поготово би то требало да знају политичари.

Свијет припада Богу и људима, а не политичарима.

Неки то касно схвате.

Волио бих да код Драгана Чавића буде обрнуто.

Политичарима којима је стало до власти, није стало до народа, а политичарима којима је стало до народа није стало до власти. Тако смо ових дана имали ситуацију да изборна Апелациона комисија (суд!) на „тапету“ има два политичара високог ранга, који су, сумња се, прекршили изборну ћутњу. Један је политичар своју одбрану градио тако што је оптужио другог да је и он направио исти прекршај, и тражио да се тај други казни. Онда се огласио тај други политичар саопштењем које је у четвртак у касним сатима емитовала телевизија. Он каже: „Ако се утврди да сам прекршио изборну ћутњу прихватим као могућу крајњу посљедицу и евентуалну одлуку Изборне апелационе поткомисије ОЕБС-а да будем скинут са посланичке листе за Народну скупштину РС, као чин личне одговорности и као гест елементарне демократске културе, обавезујуће за све...“ Онај први политичар, још се није огласио.

О свему томе данас опширно пишу све новине.

Препознајете ли: ко је први, а ко други политичар, односно којем је политичару стало до власти, а којем до народа? Ако вам је проблем да погодите име и презиме, присјетите се минулог времена - какву је који политичар пролагирао политику.

Све вам је јасно, зар не?

Заиста, политика је ђавољи посао.

АКО ИЗГУБИМО

Антоније Исаковић скренуо је на себе пажњу почетком педесетих година, које су, уједно, означиле прекретницу и наговијестиле ренесансу наше књижевности. Поезија Оскара Давича, Васка Попе, Миодрага Павловића и Стевана Раичковића, међусобно садржајно и изражајно различита, али јединствена у свом антиконвенционалном доживљају живота, полако и уз поступно сузбијање отпора „насељавала“ је просторе наше књижевности, нуђети светлост емоција који се умногоме разликовао од штурог и сивог пјесништва „у славу наше нове стварности“.

Дјелима „Свадва“ Михајла Палића, „Далеко је сунце“, Добрице Ћосића и „Песма“ Оскара Давича започео је нови процес у литерарном односу према животу и стварности, показујући да за истином, друштвеном, историјском или индивидуалном, треба трагати мимо публицистичких конвенционалности и поједностављености. Тема која је била и остала велика тема тих генерација, рат и револуција, добијала је, посредством ових авангардних писаца, нова садржајна сазвјезђа и нова изражајна сазвучја.

Овим писцима придружио се Антоније Исаковић као приповедач. У његовом дјелу није било почетништва. Био је то риједак примјер ступања на сцену литературе без младалачке недовољности, без оног мучног трагања за правим гласом своје аутентичности. Садржаје који су постали тема његове литературе упио је под небом поробљене земље, помишане са краљем ратника, на бојном попришту.

Долазак академика Антоније Исаковића на Сајам књиге „Бања Лука '98“ био је прилика да поразговарамо о овој манифестацији, књижевном раду овог академика, књижевном животу код нас и књижевности уопште.

• Ваше књижевно дјело, поред тога што има одређене свевременог, дубоко се укоријенуло и актуелно друштвено биће. Колико нам је познато, радите на новом рукопису. Какав је то рукопис, када ће бити објављен и какве су шансе да га „Глас српски“ објави?

— За тај рукопис још нисам ни први текст завршио. Иначе, сваки свој рукопис дописујем по неколико пута. За сада има отприлике неких 300 страница. Наравно, морају то да сабијем и морам да признам не знам како ће та књига изгледати зато што ја обично не волим унапред да причам о својим књигама. Приметио сам да онда када причам о ономе што хоћу да пишем, то онда и не напишем. Међутим, када је реч о овом новом рукопису, десило се то да сам у више наврата о њему јавно говорио. То је књига која ће имати мој лични печат. Није права аутобиографија, али у њој говорим о многим тренуцима у мом животу. На један начин књига је аутентична, а на други она је опет једна велика фикција. Јер, ја сам писац и не могу другачије да пишем него са том фикцијом и са том маштом.

Мени је као што књигу не могу да обећам „Гласу српском“ зато што сам је већ обећао београдским издавачима. Можда је још увек рано говорити о тој мојој

књизи, будући да први текст за њу још увек нисам завршио. Надам се да ћу до краја године да га завршим, а после тога следи сређивање тог текста.

• Како гледате на српско национално питање? Какве су нам перспективе, с обзиром на то да смо никад у историји на великој прекретници?

— О српском националном питању треба одговорно причати. Мислим, да је наша највећа слабост то што ми немамо изграђену стратегију нашег националног питања. Ми смо увек некако у тактици, а та нас тактика и ствари, заваљава. И с том тактиком, иако смо добили неке тактичке битке, ми бивамо поражени. То је баш зато што немамо ту стратегију. Хрвати, на пример, имају стратегију и зато су они у предности у односу на нас. Они су усвојили то фиксирање њихових вођа, њихове цркве, да смо ми благо речено, њихови непријатељи, ремећилачки народ. И они су усвојили ту стратегију да нас треба искоренили, уништити. Кад год су имали могућности, они су нас убијали, кад год су имали могућности они су нас прогањали, селили, терали на себе, на такзована етничка чистиња.

У целој тој ситуацији ми смо били оптужени да смо народ који је етнички чистио. Ми нисмо никог чистили. Нас су етнички чистили. Ми смо сада и у овој ситуацији напустили многе територије где смо вековима живели.

Мислим да морамо да имамо стрпљивост, слогу и да се посветимо неким битим питањима. Ако

нема те слоге и разумевања између нас, лако нас посвађају, ако се издвојимо. Мислим да је време да покажемо разумност.

• У последње вријеме многи наши књижевници истину јединства српског духовног простора. Има ли, по Вашем мишљењу, неприродних подјела у српском народу? Ако има,

немамо те слоге и разумевања између нас, лако нас посвађају, ако се издвојимо. Мислим да је време да покажемо разумност.

• У последње вријеме многи наши књижевници истину јединства српског духовног простора. Има ли, по Вашем мишљењу, неприродних подјела у српском народу? Ако има,

немамо те слоге и разумевања између нас, лако нас посвађају, ако се издвојимо. Мислим да је време да покажемо разумност.

ко је за њих одговоран и како их превазићи?

Ситуација је таква да не можемо да оптужимо једног да је одговоран за оно што нам се дешава. Ми смо склони да утврдимо да је једна личност крива за све. Тако нам бива лакше. Верујемо да ако ту личност сменимо да ће одмах да крене све како треба. Међутим, проблеми су многи тежи и дубљи.

Наша највећа слабост је што немамо изграђену стратегију нашег националног питања

Духовни простор не може да се окупира. Не може нико да га освоји.

Освојен је само ако се одузму језик вера... Осећам у овој атмосфери у Бањој Луци да је Сајам књиге за вас нешто посебно, да је то за вас један велики празник, културни празник

Мислим да је духовни простор најважнији за нас Србе. Ми имамо велики тај духовни простор. Нажалост, он се исцпао. У последње време много су га уништавали. Пре свега мислим на територијални простор јер на тој територији се јавља и духовни простор. Међутим, ако ми тај духовни простор сачувамо, ако га продубимо, ако знамо шта је он, ако живимо у њему, онда ми, иако немамо све те територије, у ствари их имамо. Ако изгубимо и духовни простор, онда дефинитивно губимо све.

Веома је важно да се Срби рађају тамо где живе, како би одржали тај простор. Видите, на пример на Косову, мало нас је и то је велика сметња. Каже се „чије су овце, његова и планина“, а ако нема оваца планина је пушта.

Видите, неке ствари сви ми знамо и имамо их у глави. Неко више, неко мање, али оно што имамо то је наша историја. Ми сви имамо Немањине. Онај ко је културан и образован Немањине има много више у себи, а онај ко је мање образован, он има Светог Саву, Немању, можда краља Милутина, док онај ко је образован има цео тај родослов, који је

много оставили. Оставили су нам Хиландар. Знаете, Хиландар има личну карту стару осам стотина година. То је велики духовни простор. Хиландар није на територији нашој, али иако је на грчкој територији он је ту, у нашим срцима. И ево, ова година протиче у знаку обележавања осам стотина година манастира Хиландар.

Духовни простор ствара и црква. Малопре сам говорио о Немањинима од којих су многи свеци, нису само Свети Сава и Свети Симеун свеци. Код нас постоји чудан демократски покрет. Код нас свеца прео канонизује народ. Народ га узме за свеца, па га онда црква таквим и прогласи. И онда се, након тога, пишу богослужбене службе. Мислим, да ни у једној религији тога нема.

Иако смо дрчан народ, имамо ту светлу традицију да поштујемо свеце. Не само свеце, и у рату ратне команданте смо бирали. Духовни простор не може да се

разговарала
Недра
СИМИЋ

КОСОВО, БИТИ ИЛИ НЕ БИТИ

• Косово је наш усуд и опомена. Тамо се наново води битка, можда пресудна, да га очувамо или дефинитивно изгубимо. Како Ви гледате на проблем Косова и Метохије?

— Мислим да питање Косова и Метохије није ни демократско ни идеолошко питање. Косово и Метохија су патриотско питање. То је за нас питање бити или не бити, јер та наша духовност на којој почива наша земља - ту је створена. Не знам како ће се све то завршити, али наш велики минус је што на Косову имамо мало становника. То је наша слабост. Иначе, да смо spremни да га бранимо, то се сасвим јасно види.

Има људи из такзоване опозиције који мисле другачије и који дају једну другу аргументацију, која нам саплиће ноге. Мислим да не треба једни

другима да саплићемо ноге, треба са свом озбиљношћу да говоримо о тим стварима и да их разматрамо.

Мислим да морамо да идемо на једну демократску толеранцију, некако да дођемо до тог суживота или саживота. Не мислим да Албанци треба премештати, али не мислим ни да Србе треба премештати. Морају и други да схвате и те наше споменике који нису обични и да трајност тих наших споменика, који су тако велики и тако значајни да не припадају само нама, него читавој Европи, целом културном свету. Кад то кажем мислим пре свега на Грачаницу, на Пећку патријаршију, на Дечане. Сигурно да ја као појединац не могу да дам рецепт нити да знам шта треба предузети, али знам да се за Косово и Метохију морамо упорно и мудро борити.

не окупира. Не може нико да га освоји. Освојен је само ако се одузме језик, вера. Ако останеш у својој вери, у свом језику, ако читаш своје књиге, ако их не даш, ако их браниш, онда постајеш неуништив. Може неко тебе да окупира, или твоју територију, али не може тај духовни простор.

Ми имамо такав однос према традицији да претка памтимо и да потомку то пренесемо.

Исаковић, књижевник

ДУХОВНИ ПРОСТОР, ИЗГУБИЛИ СМО СВЕ

• **Колико књижевници сажимају историју и каква је њихова улога у очувању језика и свега онога што чини духовни простор?**

- Мислим да је велика. Не мислим да их хвалимо, пошто и ја припадам њима, али заиста је велика, јер писац увек забележи, живи животом свог народа, хвата век. Песници увек избаце по неку синтагму коју дуго памтимо. Ево, пошто сам недавно беседио о Душану Матићу, он има један стих који каже „Кавага света“. Ми јесмо кавга света. Јер песници имају у себи и нешто пророчанско.

Писци сажимају ту историју и они чувају и развијају српски језик. Они негују лепоту нашег језика.

ако те гране нема. Басара је једна грана. Ја гледам на све то да се српска књижевност никада није исцрпљивала у једном покрету, у једном таласу.

Постоји српски надреализам и у њему има значајних писаца, исто као што српски модернизам има значајних писаца, па постмодернизам... Према томе, српска књижевност се стално развија. Најстрашније је када један правац у књижевности хоће да заглодари и уништи друге. Ако би сви писали као Достојевски, онда би српска књижевност цркла. Не само српска, него свака. Не могу ни два човека исто да пишу, а поготово више њих.

• **Оно што сте Ви понудили књижевности**

Својеглавошћ

• **Република Српска је постала историјска чињеница. То је сада друга српска држава. Можемо ли је очувати и остварити историјску тежњу да државно и духовно објединимо св српски народ?**

- Колико ја пратим, чини ми се да су односи између Републике Српске и Југославије много бољи него што су раније били.

Ми смо имали тих несрећних ситуација. То олет показује и наш темперамент и нашу својеглавошћ. Међутим, морамо да будемо толерантнији да идемо на развијање тих односа.

Колико видим, ти се односи за сада добро развијају.

Сматрам да треба све културне, политичке, школске, универзитетске и привредне односе и даље развијати.

- Моја прозна слика одређена је реалношћу чулних опажања мојих јунака. Оно што они виде, осете или што их додирнује, претвара се у прозну слику која је истовремено и реалистички конкретизован и симболички наговештен поетски простор. Та чулна слика упија у себе и извесну наисказану унутрашњу реалност јунака, његова доживљавања, осећања, дилеме, свести, подсвести или савести.

У мојој приповетци „Подно“ пас који се с времена на време јавља на хоризонту и кога посматра командант једне јединице, очекујући да му приведу борца осуђеног на смрт, више нам сугерише командантово доживљавање, његов однос према преступнику, његову психолошку и моралну дилему, но оно што то чини „сама“ личност.

Или, на пример, у приповести „Двоје“, партизанка и партизанка, склонивши се пред четницима у једну пећину, брижљивим погледом испитују једно друго. У унутрашњости пећине, уз помоћ симболичких нијанси својих чулних опажања откривају свој страх, немир, али и решеност, људску чврстину. Значај ситуација у којој два човека доживљавају свој бесмртни час је ситуација у којој се резимира цео људски живот и у којој човек проговара читавим својим бићем.

ста „Трен 1“, „Трен 2“, да би се касније појавили „Трен 3“ и „Трен 4“. Једна од ове четири књиге носи назив „Миран злочин“. Зашто?

Оно што се нама дешава и што се дешавало вама у Републици Српској, мада тога у књизи нема, мислим да је то миран злочин. То је миран злочин који се нама де-

Биографија

Антоније Исаковић рођен је 1923. године у Београду. Почео је да објављује приповетке и новеле 1953. године, када му је изашла и збирка „Велика деца“ за коју је добио „Змајеву награду“. Неколико прича из ратног циклуса послужиле су као грађа за њихову екранизацију. Осим тога, један број прича адаптиран је за радио и телевизију. „Велика деца“ наишла су на повољан пријем код критике и публике. Бавио се писањем сценарија за филм, али се може сматрати да је његова литерарна преокупација чврсто везана за приповедачку прозу. Поред већег броја приповедака преведених и објављених у поједин-

им страним публикацијама, проза Антоније Исаковића је преведена и на чешком и мађарском. Његове приче уврштене су и у неколико иностраних антологија. Приповетка „Кашица“ објављена је у италијанској „Антологији“ најљепших новела свих земаља“, као и у Антологији савремене југословенске прозе. Приповетка „Двоје“ објављена је у збирци модерне приповетке словенских народа, а „Вече“ у Антологији југословенске прозе у Шведској, док је „Црвени шал“ објављен у Антологији југословенске прозе у Мађарској. Поред збирке „Велика деца“, објавио је и збирку „Папрат и ватра“.

„Миран злочин“ је назив моје књиге „Трен 3“. То је књига која је доживела два издања. Оддавно је нема у продаји. Она је била мало склоњена у страну, али ја сам

сио, за време којег смо сви пропатили, а за целу ствар сами смо криви. Зато смо од целог света проглашени „лошим момцима“. Ми који смо удаљени од злочина, постали смо злочинци.

• **У Бању Луку сте дошли да Вашом бесједом отворите Трећи сајам књиге. Сајмови књига су прилика не само за презентацију књига, већ и за ширу културну и духовну афирмацију једне средине. Шта мислите о Бањолучком Сајму књиге и шта бисте сугерисали да овај сајам има?**

- Морам да будем скроман, јер сам први пут на вашем сајму и уопште у Бањој Луци, тако да не бих могао нешто одмах да сугеришем. Осећам у овој атмосфери у Бањој Луци да је Сајам књиге за вас нешто посебно, да је то за вас један велики празник, културни празник. Толико је он моћан и значајан да то више и није оно што зовемо сајам. То је једна светковина, нешто што је неуобичајено. То је једна народна светковина. Та љубав за књигом и око књиге је и разумљива, јер је у ствари наша баштина сачувана је у књигама.

Није случајно да смо у тим тешким данима, у тим нашим збеговима, са собом носили своје црквене књиге, црквене рукописе и своје свеце. Преко Албаније смо носили и нашег Стефана Првовенчаног...

„Бањолучки сајам је једна светковина, нешто што је неуобичајено...“, рекао је Антоније Исаковић на отварању Трећег сајма књиге „Бања Лука '98“

разликовало се од дотадашњих путева наше прозе. Као и добар стих, и реченица Ваше прозе отворила је широко поље за читаочево учеће. Посејдовала је тајну пишчеве недоречености...

• **Критичари су истicali да у Вашем књижевном делу није било почетничтва. Већ својом првом књигом, представили сте се јавности као стваралац изграђене индивидуалности. Написали**

врло поносан на ту књигу. „Миран злочин“ је, у ствари, синтагма коју сам ја измислио и не верујем да постоји игде у свету. Постоје „Злочин и казна“, „Страшан злочин“, али ниједан тај злочин, који се спомиње у нашој књижевности, није миран злочин.

Гост „Гласа српског“ др Косара Булајић - Балабан, љекар специјалиста за дјечје

Љубазна, сусретљива, енергична, увијек спремна да помогне онима којима је њена помоћ непотребна, да посаветује, каже топлу ријеч, објасни и укаже на проблеме, али и да упути критику, понекад и да повиси тон када је то неопходно, када је у питању заштита најмлађих. Таква је др Косара Булајић - Балабан, специјалиста за дјечје болести, која од 1965. године ради на примарној и секундарној заштити дјеце на подручју Бање Луке.

разговарала
Мира
МАЈСТОРОВИЋ

Радећи дуго у Школском диспанзеру, др Булајић - Балабан, лијечила је основце, средњошколце и студенте, а онда, како су године пролазиле, њој су своју дјecu на прегледе доводили њени ранији пацијенти.

Понекад је довољно рећи само Косара, па да многи у Бањој Луци, а и шире, знају да је ријеч о љекару, хуманисти, којој су њени пацијенти увијек на првом мјесту.

Рођена у Грахову код Никшића, у кршиној Црној Гори, Косара Булајић одрасла је у сиромашној породици. Иако је остала без оца у Другом свјетском рату, а без мајке на почетку студија, поносно и храбро је корачала кроз живот. Завршила је Медицински факултет у Београду, те специјализацију и све едукације на Институту за заштиту мајке и детета у Новом Београду.

Са др Косаром Булајић - Балабан разговарали смо о дјечјој заштити, проблемима у здравству током ратног периода, али и данас, као и утицају разних фактора на живот и здравље дјеце, те о начину заштите најмлађе популације.

• Госпођо Булајић - Балабан, реците нам зашто сте се одлучили да студирате медицину и који су разлози утицали да специјализирате педијатрију?

- За медицину сам се одлучила, јер волим људе изнад свега, а посебно дјecu. После Другог свјетског рата, дјeca су жижела у веома тешким условима и то је пресудно утицало на мене а размишљао о будућности дјеце, па самим тим и о будућности човјечанства, јер без здраве дјеце и омладине нема здравља ни благостања у друштву.

Пошто сам у рату изгубила оца, без обзира на тешке материјалне услове у тадашњем друштву, мени је омогућено бесплатно школовање и тако сам завршила и факултет.

Кад сам уписала медицину знала сам одмах да ћу бити педијатар, и да ће моје одређење бити заштита здравља дјеце. Јер, ако не заштитимо дјecu и не дјелујемо превентивно на здравље најмлађих, онда ћемо имати болесну нацију.

Ми сада јесмо сиромашно друштво, али и поред тога, морамо посветити много више пажње дјeci, знатно више средстава издвајати у фондове за заштиту дјеце, а у том контексту морало би се више рачуна водити и о заштити мајке и о припреми мајке за одгој дјетета.

Здраво потомство Здрава и нација

• **Говорите о потреби боље заштите мајке и дјетета. Реците нам, како је сада законски регулисана заштита мајке и дјетета, а нарочито болесног дјетета? Да ли и шта треба мијењати у том погледу?**

- Мајка и дјете, а нарочито болесно дјете, веома су слабо заштићени код нас. Законом је регулисано да мајка у току једне године има право на боловање само оседм дана за школско дјете и 14 дана за предшколско дјете. То је тужно, жалосно и недопустиво и то се мора под хитно мијењати. Закон је, заиста, у вези са овим немилосрдан и не иде у корист здравља дјеце, па се због тога мора промијенити. Јер, док је дјете болесно, мора се мајци омогућити да га његује и да буде уз њега, све док педијатар не осигури да је здравље дјетета побољшано до то мјере да може бити без сталне мајчине његе.

Нема веће штете за дјете, али и за друштво у целини, од ове када болесни и беспомоћни малишан лежи у постељи без мајчиног присуства.

Та штета је неупоредиво већа од штете коју ће имати предузеће, ако радница - мајка у том периоду изостане са посла. Па, молим вас, на послу радницу може замијенити и неко други, а мајка је неза-

мјенљива при његовању своје болесне дјеце.

• **Лијечите дјecu већ тридесет година. Можете ли нам рећи какво је здравствено стање дјеце на овом подручју?**

- За правилан развој, раст и здравље дјеце и омладине потребно је обезбиједити адекватну исхрану, одговарајуће услове становања и нормалан животни стандард. Међутим, у посљедње вријеме велики број становништва живи у веома тешкој материјалној ситуацији што се, дакако, одражава негативно и на здравствено стање дјеце и омладине. Има случајева гдје више чланова породице живи у самој једној просторији и дјеца немају услове за нормалан развој. Да би се дјеца нормално развијала, потребно им је да одлазе на море, планине, међутим, мало родитеља може омогућити дјeci да промијене климатске услове, према има велики број дјеце којима је, због разних болести, море неопходно.

Зато се може рећи да је здравствено стање дјеце у овом послеријатном периоду лошије него што је то било прије двадесетак година.

• **Да ли је за вријеме рата било неких специфичних обољења, епидемија или је стање било релативно задовољавајуће?**

Мајка и дјете, а нарочито болесно дјете, веома су слабо заштићени код нас. За правилан развој, раст те здравље дјеце и омладине потребно је обезбиједити адекватну исхрану, одговарајуће услове становања и нормалан животни стандард

- С обзиром на трагедију рата и тешке услове, није било епидемија ни неких специфичних обољења.

Одјек за заштиту школске дјеце и у рату је обављао систематске прегледе по школама, а редовно је радило и Саветовалиште за дјecu.

Што се болести тиче, појављивале су се уобичајена обољења код дјеце тог узраста, једино су у порасту били малокрвност, неухрањеност и респираторни проблеми.

• **Како и колико стресне ситуације утичу на здравствено стање најмлађих?**

- Током рата имали смо велики број расељених лица и дјеце која су долазила из ратом захваћених крајева, која су преживјела разне страхоте, бомбардовања, насиља. Нека су дјеца била под стресом, доживјела су такве трауме да су од страха престала говорити или су почела мокрити у кревет.

Сви проблеми, трауме, стресови, које неко доживи у раном дјетињству остављају трага цијелог живота и често се посљедице од

туре које су задужене да воде бригу о здрављу ове популације да предузму све неопходне мјере и законски ријеше здравствено осигурање, побољшају материјални положај жена и дјеце и поведу много већу бригу о њима.

• **Како је организована примарна здравствена заштита дјеце и омладине? Да ли и шта ту треба побољшати?**

- Иако је акценат на примарној дјечјој заштити, мислим да је она још увијек више присутна на папиру, него у пракси. Постоји Поликлиника у којој се лијече предшколска и школска дјеца, али за праву и адекватну заштиту потребно је више простора, опреме, кадра, стручног усавршавања.

Што се тиче студентске омладине, ту је ситуација веома лоша. Иако, у Бањој Луци постоји Универзитет ми немамо Студентску поликлинику са свим специјалистичким амбулантама, као што постоји свугдје у свијету. Код нас постоји само једна просторија на Универзитету у којој је смештена амбуланта, гдје ради само један лекар и то у првој смјени, а не постоји ни лабораторија. Ето, гдје ми

Превентива је неопходна

• **Који бисте савет дали родитељима да што боље заштите своју дјecu и како могу превентивно дјеловати и свести могућност оболијевања на минимум?**

- Морам да кажем да има дивних и пажљивих родитеља који воде бригу о својој дјeci, али има и оних који су мање одговорни и којима је све прече од њихове дјеце.

Да бисмо сачували здравље дјеце, морамо се сви ангажовати; и родитељи, љекари, али и сви

преживљених страхова у дјетињству могу јавити много, много година касније. То се односи и на болести које су се јавиле у дјетињству, а нису на вријеме и адекватно лијечене.

Дакле, да бисмо имали здрав народ, морамо водити рачуна о здрављу дјеце и омладине, јер све што се не лијечи и не излијечи на вријеме у дјетињству, оставаља тешке посљедице касније на здравље одраслог човјека.

Зато апелујем на све струк-

у друштву који су задужени да на било који начин одлучују о здрављу и судбини дјеце.

Дјетету треба друштво да обезбиди боље услове за живот, родитељи да пружи пуно љубави и разумијевања, љекари да упути повјерење.

Што се превентиве тиче, неопходно је дјете редовно водити у саветовалиште, на вакцинације, систематске прегледе. За ово се мора наћи и времена, и простора и средстава, јер је неопходно за правилан раст и развој дјетета.

штедим! А та штедња нам се касније враћа вишеструко негативно.

• **Многа дјеца долазе на преглед, а немају овјерену здравствену књижицу, како им родитељи раде, па тако морају да плаћају све здравствене услуге. Осим тога и они који имају здравствено осигурање морају да купе неопходан лијек, јер се не налази на обавезној листи.**

болести

Како коментаришете ове појаве?

- Према Закону о здравству, сва дјеца до 15 година старости имају обавезан вид здравствене заштите. Али, шта то вреди када свако дијете без овјерене здравствене књижице мора платити и преглед и лијек.

Многи родитељи нису у могућности да купе лијек, јер је скуп и тако дијете болесно и без терапије може остати чак и доживотни инвалид. То је, заиста, жалосно!

Такође, и они пацијенти који имају овјерену здравствену књижицу често морају да купе лијек који им је преписао ординирајући љекар, јер се тај лијек не налази на обавезној листи лијекова који се издају на рецепт.

У здравству се најмање питају они који непосредно брину о здрављу популације. Па тако нико није консултовао љекаре када је састављао обавезну листу лијекова који се могу написати на рецепт, иако љекари најбоље знају који су лијекови неопходни за здравље дјеце.

Тако имамо лијекова који су неопходни за лијечење најмлађих, производе се у Југославији и прилично су скупи, а нису на обавезној листи. То је стварно недопустиво!

Има случајева, кад је дијете алергично на пеницилин, а адекватна замена се не може добити на рецепт, без обзира што је пацијент осигуран, већ га мора купити.

• Медицина стално напредује, неопходно је усавршавање свих здравствених радника. Каква је ситуација у бањолучком здравству?

- Толико се често мијењају медицинске доктрине, дијагностика и терапија, да без стручног усавршавања нема адекватног напретка у лијечењу пацијената.

Међутим, код нас у овом периоду одлазе у иностранство љекари специјализанти, који често недовољно познају свјетске језике, без пуно смисла за одређену грану медицине за коју се шаљу, док љекари који су провели живот уз болеснике нису у могућности да оду до своје матичне клинике, гдје су стекли образовање.

Осим тога, усавршавања за озбиљну дијагностику трају кратко и иза тога не могу стајати знање и адекватно лијечење, па би био неопходан стручни надзор и оцена могућности и способности за обављање те високо диференциране дијагностике.

• Имате ли неку поруку за крај нашег разговора?

- Хтјела бих да захвалим запосленима у Институту за заштиту мајке и дјетета на Новом Београду, који тијесно сарађују са нама и који су нам много помогли у миру, а нарочито у рату. То је установа високог ранга, која прати свјетску медицину.

Ја сам све 33 године обављала нахуманиј и најузвишенији посао, бринући о здрављу дјеце и оmlадине. Али, моја животна жеља била би да све структуре које су задужене за дјецу, брину о њима не само на папиру, већ у пракси и стварном животу. Јер брига о дјеци је услов да имамо здраву нацију.

Људи и историја

Човјекову свијест не одређује његово биће, него његов материјални положај. То је што се Марксовог схватања тиче, али зашто не рећи и другачије, а другачије се може рећи да човјекову свијест одређује вријеме. Наравно не вријеме као метеоролошко стање, него као стање духа народа, односно друштва. На примјеру бањолучког војног пензионера, пуковника у пензији, Благоја Прерадовића, све се то може уочити, да не кажем и проверити.

Благоја Прерадовић је 21. августа ове године скренуо пажњу јавности гестом добре воље и намере. Се што је годинама и деценијама радио и постигао у истраживању истине о времену које је и далеко иза нас и које је тек минуло, па које и траје, он је понудио „Гласу српском“ драгоцену документацију - први дио од 40 приказа своских обичаја и културе ових простора, док је други дио документовано забиљежено у војно-историјским архивима од Атине до Беча, у 132 библиотечке јединице,

Благоја Прерадовић (десно) предаје драгоцену документацију Архиву РС

Оцјена времена са гистанце

те шест аудиокасета и мноштво личних признања из активне службе у ЈНА.

Ранко Павловић, главни и одговорни уредник Издавачке дјелатности

пише Митар ПЕЈИЋ

„Глас српском“ уприлично је сурет даровоца Благоја Прерадовића са надлежним у Архиву РС, гдје је наведени материјал предат у корист потенцијалних интересаната, а за истину о свему што је плод Благојевог рада и истраживања.

Књига „црвених“ погледа

То је био само повод да боље упознамо Благоја Прерадовића, аутора многих фелтона у безброј листовата бивше Југославије, па и „Гласу српском“. Све резултате помног и напорног, те скупог истраживања, Благоје је жалио објеловити и успијевао је у томе. Осим бројних фелтона, објавио је три књиге. Знатно раније, 1968. године, објавио је књигу обавјештајног садржаја, своје искуство док је радио у обавјештајној служби ЈНА. Занесен и понесен сјећањима из родних Вијачана, код Прњавора, из времена рата, а и збивањима послје рата, објавио је књигу „Вијачанска ратна размеђа“ 1989. године. Скренуо је пажњу на много тога што раније нити је било допуштено, нити је било могуће без довољно истражених чињеница, а стање и понашање о којем и о каквом је ријеч, било је доста суморно, сурово и озбиљно да би се непоуздано о њему говорило.

Књига „Вијачанска ратна размеђа“ црвених је корица, а „црвеног је и погледа“ аутора на све што је било и како је било, да би прошле године (1997) објавио другу, много озбиљнију књигу, знатно даље од родних Вијачана, „Југославија од 1918. до 1991. године, до Републике Српске“. По поглед-

има и схватању Благојевом, она је сушта супротност првој, јер је и вријеме сасвим другачије него раније. Вријеме је, ваља признати, слободнијег изражавања сопственог осјећања и погледа. У првој књизи о Вијачанима Благоје се сјећа дјечаких дана 1941. године, када је као голобрди младик, латнаестогодишњак, пребацивао из руке у руку петокраку и кокарду, те размисљао који од тих, врло различитих, симбола лакше нацрта, а који би прикачио себи на каплу и то би одредило правац његовог кретања у неки живот, зависно од тога с којим знаком би пошао. Каже да је петокраку много лакше цртао него кокарду, али је зато и много жешће батине добијао од носилаца кокарде због цртања петокраке, него од носилаца петокраке због кокарде. То је, метафорично говорећи, суштина вијачанских ратних размеђа, па и суштина размеђа српског народа уопште.

Било како било, ни сам не зна како и зашто, али Благоје је окачио петокраку на каплу и кренуо у партизане, 1942. године, са свега петнаест година. Основну школу је завршио годину дана прије почетка рата и то као одличан ђак. Када су му, као одличном, најбољем ђаку из Вијачана, предложили бањолучку Гимназију о државном трошку, он је то одбио. Не зна зашто, а онда га добри поп Јово прими за црквеног послужитеља. Наравно то бијаше кратко и - одје Благоје с леткократком у шуме, па било то попу Јови мило или не.

Био је Благоје најписменији у чети, па је већ тада његова обавеза била писање и уређивање новина, задних новина и четних билтена. Вођење дневника му је била забава, не помислилајући да ће му то бити драгоцен материјал за много каснији публицистички рад. Већ

Све што је годинама и деценијама радио и постигао у истраживању истине о времену које је и далеко иза нас и које је тек минуло, Благоје Прерадовић је недавно поклонно Архиву Републике Српске

1944. године је поручник партизански и најмлађи партизански комесар. То је нешто мало из дуге и широка приче Благојеве о ратном путу, њега и нашега свега, у нашу пажњу, наравно, нарочито привлачи све оно што је Благоје чинио и постигао објављивањем посљедње књиге, коју је написао након што је упорно и успијешно куцао на врата многих војно-историјских архива, али и након што је обавио разговоре са више од двајце и по хиљаде учесника рата, али не само саобраца својих, него и оних који крај Другог свјетског рата дочекали су поражење. Проговарали су многи припадници четничког покрета, међу којима и познати четнички команданти. Било је ријечи и о узрцима оубољених, приче свега идеолошких и политичких интереса у концепцији вођења рата. Такву књигу је направио Благоје, а о суштини изнијетј у књизи у уводу, Благоје каже:

Истини погледати у очи

У вријеме садашње, оправдане борбе српског народа за слободу, треба избјећи кобне и неопростиве грешке из прошлости. Извињење и загрљаје вјечитих противника, треба категорички одбити. То нас учи прошлости!

Пузећи на кољенима 1917. године, делегација Хрватске (из Аустроугарске, пр. а.) на Крфу, молила је опроштај и улазак у српску

државу, касније Краљевину Југославију, да би је 1941. године издали, придруживши се фашистичким силама и десетковали српски народ.

Погурени 1945. године, поставио равнoprавни државни субјекти новостворене Југославије, да би је подмукло издали 1991. године. Удруживање Хрвата са муслиманима против Срба, опомена је српском постојанству да никада више не могу заједно...

Тако велики аутор књиге због које би нешто раније био на сасвим другом мјесту, али и књиге којом се поноси, јер сматра да је то морало све, или бар толико, бити објеловијено, ако не раније, а оно бар сада и од сада. Истини ваља погледати у очи. Сјетимо се једне од свијетских личности историје Срба, жртве окупационог владана о коме је ријеч, Родољуб Чолаковића, који у предговору књиге „Кућа олакана“ рече: „Истину треба увијек рећи, па макар и са замуцкивањем“, а Родољуб Чолаковић бијаше слободуман и прије тога рата и послје рата, па оде тихо, као да га није никада ни било, а био је и прије њега на коримлу Партије, али - њега су послали...?!

Тако, што говори човек, врли официр ЈНА, комуниста и човек који је стицноу бар неколико пута руку и својем Врховном команданту и његовој свити, али и који је, ево данас, рекао све другачије него што је говорио и чинио јуче, а то „јуче“ - не било га никада!

Поштанском систему Републике Српске пријети потпуни слом

У затвореном кругу

безнађа

Отако је 1. јануара прошле године предузеће „ПТТ РС“ и дефинитивно раздвојено на „Телеком РС“ и „Српске поште“, ове потоње непрекидно тону у све дубљи материјално-финансијски глџб. Захваљујући тадашњем министру саобраћаја и веза, који је до- нио одлуку о посебној методологији приликом расподеле материјалних, техничких и кадровских по- тенцијала некада заједничког пре- дузећа, Пошти је припало 4,07 одсто вриједности опреме, 15,45 одсто вриједности објеката и 29 процената моторних возила, док је по претходним такма „Телекому РС“ добио 95,93, 84,55, односно 71 одсто укупних средстава.

Ова зачуђујућа прерасподјела приликом „раздрукивања“ једног система од другог није ни могла другачије да се манифестује осим свеукупним колапсом „Српских пошта“. Док је „Телеком РС“ по- словну 1997. годину завршио са позитивним финансијским билан- сом, систем који је задужен за не- метану функционисање поштан- ског саобраћаја, како унутар Републике Српске, тако и са свијетом, остварио је прошле године укупни губитак од 5,9 милиона динара.

Званично указивања да по- словни субјект, који је започео само- стално пословање са 0,25 одсто укупног обима услуга 1,78 процената укупног прихода и 4,07 процената вриједности опреме у односу на бивши ПТТ систем, не може обезби- једити сопствену егзистенцију нити удовољити потребама друштва навела су Народну скупштину РС да 26. јуна 1997. године донесе За- кон о Пошти, којим је „Телекому“ створена обавеза да за развој пош- танског саобраћаја издваја пет одсто свог укупног прихода у наредних де- сет година. Исказано бројкама, ри- јеч је о близу 900.000 динара, које на основу ове обавезе добијамо мје- сечно од „Телекома“, а само за пуко преживљавање потребно нам је од седам до осам милиона динара мје- сечно. Такође, на истом скупштин- ском засједану прописано је утврђено да се сви пословни објекти и зграде, изузев оних који су грађени искључи- во за потребе телекомуникација, преносу у власништво „Српских пош- та“ - каже Милутин Пејић, генерал- ни директор ЈОДП „Српске поште“.

„Куповање“ времена

У „Информацији о актуелним проблемима поштанског саобраћаја Републике Српске“, обимном доку- менту који је у Бањој Луци недавно верификован од стране Управног одбора „Српских пошта“, наводи се да сва претходно наведена сх- вањена од стране одређених по- словних структура „Телекома РС“. Наиме, чланом 57. Закона о пошти недвосмислено је наглашено да „све пословне зграде и поштански објекти, изграђени од средстава ПТТ или средстава друштвено- политичких заједница за те на- мјене, су државна својина и уступа- ју се Пошти на коришћење и управ- љање, осим пословних зграда и објеката који су изграђени искључи- во за потребе телеграфско- телефонског саобраћаја“. На ос-

пише
Горан
БАРАЋ

нову овог члана Закона о Пошти произлази да би морало доћи до регулисања од- носа између „Те- лекома“ и „Срп- ских пошта“ у смислу плаћања закупнине за пр- остор који „Те- леком“ користи у објектима који су сада под инге- ренијом Поште.

Међутим, један од закључака Управног одбора „Српских пошта“, објављен у поменутом документу, јесте да се обавеза плаћања за- купнине за 35.000 квадратних ме- тара простора, који „Телеком“ ко- ристи у објектима Законом уступ- љеним Пошти, потпуно игнорише! Како се наводи, опструкција се ин- сценира тврђом да су зграде и пословни објекти уступљени Пошти, али да Закон није консти- тuisао право Поште да наплаћује закупнину за те просторе, што је потпуно апсурдно има ли се у виду да су од једног заједничког наста-

Након раздвајања ПТТ система 1. јануара 1997. године на „Телеком РС“ и „Српске поште“, због мноштва неправилности и зачуђујућих потеза које су пратиле раздрукивање, ове потоње се налазе пред свеукупним колапсом

Ионако тежак положај поштанског система РС још више отежава св- јесно избјегавање плаћања законом прописаних обавеза „Телекома РС“

које је Министарству саобраћаја и веза 31. јула ове године упутио Ос- тоја Кнежевић, генерални дирек- тор „Телекома РС“, наводи се, из- међу осталог, да „технички услови за изградњу зграда или дијелова зграда за смјештај ТК опреме су значајно различити од изградње зграда или дијелова зграда за поштански саобраћај, што значи да сваки простор који је намињен ТТ саобраћају је грађен искључиво за његове капацитете и тражио је далеко строже услове грађења и веће трошкове“, чиме се (на пос- редан начин) жели ставити до зна- ња да већина објеката (конкрет- но, подручја пошти), самим тим што су у њима инсталисане теле- фонске центре, треба да при-

плаћања законске обавезе закуп- нине простора „Српским поштама“, јер је дуг по овој основи огроман, уз- ме ли се у обзир период од када је донесен Закон о Пошти па до данас. „Телеком“ је одбио да учес- твује у заједничкој комисији за сни- мање површина које користи у об- јектима „Српских пошта“, инсти-

за пражњење поштанских ковче- жића у одређеним градовима и уз свеопшта одрицања обезбјеђује ос- новна пословна функција и мате- ријална егзистенција“, један је од закључака Управног одбора „Срп- ских пошта“.

Конечно, долазимо до сасвим логичног питања - гдје је излаз из

овај зачараног круга, савијан од самих апурда и нелогичности, ко- ји полако, али сигурно нестаје у свом безнађу?

- Уколико се нешто не учини у најскорије вријеме, поштански сис- тем Српске доживиће потпуни ко- лапс. Међутим, за све постојеће рјешење, па и за нах безнадежни положај, Потребно је, најприје, на одговарајући начин упознати све релевантне субјекте у РС са нашим проблемима, како би се обезби- једило њихово квалитетно учешће у рјешавању свих сегмената ове проблематике. Потом, Министарство саобраћаја и веза требало би да систематизује и потпуно радно мјесто помоћника министра за поштански саобраћај, као и да оформи пратећу стручну службу у том министарству, како би се континуирано пратио и рјешавао статус и развој поштан- ског система Републике Српске. Према Министарству саобраћаја и веза треба упути и захтјев да одређени дио средстава, односно међународне помоћи намињене реконструкцији и развоју саобра- ћајне инфраструктуре усмјерава у реконструкцију и развој поштанског саобраћаја - истиче генерални ди- ректор „Српских пошта“.

„Диспозитивна помоћ“

Сва новчана плаћања „Телеко- ма“ према Пошти подводе се под по- јам „диспозитивне помоћи“, а не као извршавање законских и других обавеза. У „Информацији...“ Управ- ног одбора „Српских пошта“ наво- ди се да постоји константна неиз- јесност када ће и да ли ће „Теле- ком“ уопште извршити неке дисп- озитивне обавезе према Пошти, јер се то директно одражава на планира- ње низа активности на санацији те- шког стања поштанског саобраћаја.

Све претходно наведено посје- дица је крајње нестручног форми- рања два изузетно важна система од једног заједничког. Међутим, ве- лики удио у катастрофалном стању, у којем се налази поштански са- обраћај у РС, има и неопорна чи- њеница да је у јединственом ПТТ систему готово сваки динар распо- ложивих средстава приоритетно усмјераван у експанзивни развој телекомуникација. Временом, овак- ва пословна политика проузроко- вала је и одређене антагонизме између поштанског и телекому- никационог дијела бившег ПТТ сис- тема. Ови антагонизми имали су и своје безазлене и озбиљне форме, све до синтагми типа: „ми смо вас изградиле“ и „ми вас хранимо“...

Стварањем два пословна суб- јекта са драстично различитим економским основама самосталног пословања, развојна експанзија једног („Телеком“) и свеукупна ста- гнација и агонија другог („Српске поште“), произвели су мале со- цијалне и политичке напетости и питање је колико ће јуш дуго са- дашња ситуација моћи да се држи под контролом, „Телеком“ на реал- ним основама ствара имид моћног привредног субјекта, гради нове центре, изграђује, дограђује, адаптира и опрема пословне про- сторе, купује бројна нова возила, дијели станове, регресе и матри- јалну помоћ својим радницима, а у Пошти се чак посуђују приватни аутомобили за доставу поштанских пошиљки на одређеним линијама,

Рјешење за безнадежан положај поштанског система наше државе по- стоји, али је потребна пуна координација свих друштвено-политичких структура

ла два потпуно независна система, чије међусобно пословање мора да буде засновано на свим норма- тивно-правним актима, какве поз- најне савремени свијет.

У „Мишљењу и упутству за спровођење чланова 57. и 58. За- кон о пошти (Сл. гл. РС „20/97“),

падну „Телекому РС“, без обзира што се у тим зградама врши и ма- нипулација поштанским пошиљка- ма, њихова отпрема и пријем.

Такође, у овом документу поми- ње се и недефинисаност појма „на- мјенски објекти“, а све то у циљу „куповања“ времена и избјегавања

Електроенергетски потенцијали Републике Српске

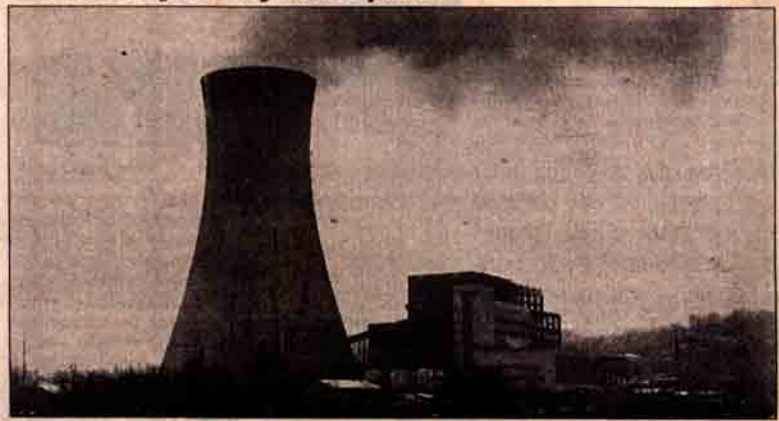
Стратегија развоја енергетике Републике Српске у периоду од 1995. и 2020. године са савременом континуитет у даљој будућности" представља студију која је за Електропривреду РС израдио „Енергопроект - Ентел“ из Београда, једна од најпознатијих српских фирми за израду пројеката.

Студију је у својој коначној верзији недавно прихватио Управни одбор Јавног предузећа Електропривреда РС, последице чега би требало да буде верификована од стране Владе и Скупштине РС.

Полазећи од становишта да Република Српска обилује природним и неискоришћеним ресурсима за развој енергетике (сливови ријека и угљени басени), у студији „Стратегија развоја“, осим развоја преносне мреже, дати су приоритети за градњу нових извора за производњу ен-

сионара, дакле компанија, да хидроелектране изграде за 36 мјесеци. Добро је познато да се у том периоду не може обавити изградња, али намјерно смо ишли са том одредбом, да се рок концесије скраћује за вријеме прекорачења рока градње - рекао је министар Докић.

Неискоришћене енергетске резерве у сливу Дрине износе 3,5 хиљада GWh. ХЕ „Бук бијела“ ће, као чеоно електрана, са становишта величине акумулације, инсталисане снаге и просјечне производње (заједно са ХЕ „Србиње“ годишња производња милијарду 350 милиона GWh), бити највећа електрана на ријеци Дрини. ХЕ „Бук бијела“ као моћан објекат, са енергетског становишта, интересантан је и због чињенице што се акумулација формира у кањону, без значајнијег поталања квалитетних пољо-

Од 2012. године у погон би требало да се пусти и ТЕ „Угљевик 2“

Ресурси за трећи миленијум

ергије у РС. Узети су у обзир сви критеријуми, тако да су одређени локалитети на којима ће у првој и другој деценији 21. вијека бити изграђене нове електране. То су Термоелектрана

пише Милка МИЛУНОВИЋ

- топлана у Бањој Луци (од 2004. у погону), ХЕ „Бук бијела“ и ХЕ „Србиње“ (у погону од 2008. године), ХЕ „Крупа“ и ХЕ „Бања Лука“ (од 2010), ХЕ „Дабар“ са увођењем дабарских вода (од 2011. године), ТЕ „Угљевик 2“ (од 2012. године), ТЕ „Гацко 2“ (у погону 2019. године).

Ексклузивно за „Глас српски“ о пројекту градње хидроелектрана на Дрини, Врбасу, те о пројекту ТЕ-ТО у Бањој Луци, говорио је Владимир Докић, министар енергетике и рударства у Влади Републике Српске.

„Бот“ систем

Са америчком фирмом „Вагак“ и холандском „АВВ“, потписан је меморандум о разумијевању којим се предвиђа изградња двије хидроелектране на Дрини и то „Бук бијела“ и „Србиње“. Меморандум је потписан 26. јула 1998. године, а Влада Републике Српске усвојила га је на 25. сједници одржаној 20. августа ове године.

Суштине меморандума је да су ове двије иностране фирме изразиле спремност да уложе властита средства у изградњу електрана на Дрини. Укупна снага обје електране је 505,5 MW, од чега се на ХЕ „Бук бијела“ односи 450 MW, а на ХЕ „Србиње“ 55,5 MW. Градња електрана је предвиђена путем уступана концесија. Влада Републике Српске ће, према меморандуму, дати концесију компанијама „Вагак“ и „АВВ“ по „бот“ систему. Дакле, они ће уложити властита средства и експлоатисати и одржавати електране, а последице истека концесионог рока предати из Влади Републике Српске. Концесиони рок је 30 година, с тим што ће он бити знатно скраћен, због тога што у меморандуму постоји одредба да се концесиони рок скраћује за период прекорачења рока за изградњу електране. Наиме, у меморандуму је формулисана обавеза конче-

Са америчком фирмом „Вагак“ и холандском „АВВ“ потписан је меморандум о разумијевању којим се предвиђа изградња двије хидроелектране на Дрини - „Бук бијела“ и „Србиње“
За подручје Крајине и Посавине од изузетне важности је градња ТЕ-ТО у Бањој Луци

привредних површина. Ова хидроелектрана налазиће се у горњем дијелу водотока, тако да ће имати значајан утицај на изравнавање биланса воде ријеке Дрине чиме ће бити побољшавати услове за наводњавање, пловидбу и режим водотока.

У свим досадашњим студијама и економским анализама вршене су процене пројеката хидроелектрана „Бук бијела“ и „Србиње“ од стране стручњака Међународне банке за обнову и развој. Пројекат ХЕ „Бук бијела“ процијенjen је на 351,31 милиона долара, а ХЕ „Србиње“ на 85,69 милиона долара.

Улазак у погон прве нове електране, према процјенама стручњака требало би да успиједи 2004. године, када ће се појавити дефицит у електроенергетском систему РС од 32 MW.

У периоду до тада, према „Стратегији развоја енергетике“, градиће нове електране, чиме ће се распологати са вишком енергије од 2004. године. Друга велика корист при градњи нових електрана, у конкретном случају економски најоправданије инвестиције ХЕ „Бук бијела“ са ХЕ „Србиње“, јестер пројекат покретања домаће привреде, уопштавање радне снаге, ангажовање домаћих капацитета у пројектовану и изградњу. Тако је и предвиђено меморандумом који је потписан са компанијама - рекао је министар Докић.

За подручје Крајине и Посавине од изузетне важности је градња ТЕ-ТО у Бањој Луци. Једини производни капацитет ове је ХЕ „Боцац“ инсталисане снаге 110 MW и средње годишње производње од око 307 GWh. Велики дио електричне енергије, на овом подручју, преноси се високонапонским далеководима из источног дијела Републике Српске и Југославије и то посредством два 110 KV преко територије РС и далековода 220 и 400 KV преко Федерације БиХ. Будући да се снабдијевање потрошача искључиво обавља посредством преносне мреже, јер недостају властити извори за производњу, добија се јасна слика о важности градње нових производних капацитета.

Министарство енергетике и Електропривреда РС ће учинити све да се обезбеди услови за почетак градње „ТЕ-ТО Бања Лука“. Мислим да није спорна градња електране, већ њена локација. О том питању ће свој суд дати стручњаци, мада мислим да је боља да њезина локација буде у Бањој Луци или у непосредној околини - рекао је Докић.

Енергетска криза у Републици Српској, ако посматрамо њене територије на западу, усмијерена је на два основна параметра, а то је недостатак електричне енергије из властитих извора и топлотне енергије. Изградњом ТЕ-ТО у Бањој Луци ће се задовољити оба захтева, а када је ријеч о гријању може

се рећи да ће нова електрана испунити еколошке критеријуме. У студији „Стратегија развоја енергетике РС у периоду од 1995. до 2020. године, ТЕ-ТО Бања Лука је према техничко-економским параметрима на првом мјесту у редоследу изградње нових производних електроенергетских објеката у Републици Српској.

Уз изградњу ТЕ-ТО Бања Лука пројектом је предвиђено проширење рудника „Станари“. Са становишта квалитета, угља станарског басена поседује низ специфичних карактеристика, које га издвајају од до сада познатих врста угља код нас, па и у Европи. Квалитет овог угља огледа се, у првом редом, у изузетно ниском проценту сумпора и ниском садржају пепела. Посебно повољна карактеристика овог угља је и веома низак удјел сагоривог сумпора, који износи тек 0,06 одсто, што је са еколошке стране изузетно повољно.

Нацрт студије

Захваљујући политици отварања Републике Српске према свијету успјели смо да заинтересујемо иностране улагаче за пројекте у нашој земљи, нарочито у области развоја енергетике. Важно је рећи да се ове не ради о никаквим средствима владиних институција, већ је ријеч о улагању капитала приватних иностраних компанија. Могу рећи да сам, у име Министарства енергетике, добио писмо од високог представника Карлоса Вестендорпа, у којем се каже да постоје интересовања за израду пројекта изградње електране на Врбасу - рекао је између осталог министар енергетике и рударства у Влади РС.

Неискоришћени потенцијал Врбаса је 1500 GWh. Према његовим ријечима, постоји интересовање америчке фирме „ТДА“ за израду студије изводности градње хидроелектране на Врбасу, и то у виду

техничке помоћи (без наплате). Министарство је прихватило овај приједлог. Када се направи студија, слиједе конкретни разговори са компанијама које буду заинтересоване за изградњу хидроелектрана на Врбасу, које ће, као и у претходном случају, при реализацији пројекта изградње ХЕ „Бук бијела“ и ХЕ „Србиње“, бити изграђене путем концесија.

За ХЕ „Бук бијела“ важно је нагласити да Електропривреда РС има своје учешће у оквиру припрема за изградњу ових електрана. До сада су реализовани комплетни истражни радови и сва претходна пробна испитивања материјала и компоненти, затим потпуне експропријације земљишта и објеката на простору акумулације, урађени су главни пројекат бране и главни пројекат проточног тунела, лиценцијациона документација за главне грађевинске радове, тендерска документација за испоруку хидромеханичке и електромашињске опреме и слично.

Такође, урађени су послови на приступним и градилишним путевима, радни платои за привредно градилиште, далековод 35 KV, кабловски ПТТ подземни вод, од поште у Србињу, градилишни мост ... те многе друге активности, које на локалитету будуће хидроелектране чине право градилиште. Према договору око подјеле потенцијала утарђен је однос финансирања и коришћења, према којем Република Српска учествује са 73,85 одсто, а Црна Гора са 26,15 одсто.

На питање, зашто се у овако значајној инвестицији за Републику Српску до сада није много говорило, или јој бар није уступљен дужни публицитет, министар Докић рекао је да постоје оправдани разлози за то.

Тек смо потписали први меморандум о разумијевању, који је усвојила Влада Републике Српске. Међутим, још није потврђен од стране Скупштине РС и Владе Црне Горе. Надамо се да ће и то ускоро догодити и због тога убрзано радимо на припреми уговора који се тичу цијена, гаранција концесионара и другог - закључио је Владимир Докић, министар енергетике и рударства у Влади РС.

Нови Град Најзападнаја општина Републике Српске

ФЕНИКС

лише: Вељко БАБИЋ

Најзападнаја општина Републике Српске, Нови Град са тридесет осам хиљада становника спада у ред средњих општина Српске. Град смјештен на обалама двију ријека, Уне и Сане, убрја се међу најстарије крајишке

Нови Град се убрја међу најстарије крајишке градове, јер се у писаним документима први пут помиње 1280. године. Ослонац привредног развоја овог града чине дрвна и текстилна индустрија

градове. У писаним документима Нови Град први пут се помиње 1280. године као утарда Новиград (Castrum Novum) кнезова Бабоњића. Тек крајем осамнаестог вијека град је добио одлике типичне оријенталне вароши. Захваљујући изградњи жељезничке пруге 1872. године оживјела је трговина, отворене школе и основана културна друштва. Још за вријеме турске владавине град је добио општинску болницу. У својој седам стотина година дугој и бурној историји Нови Град се налазио у жуки збивања ратних сукоба.

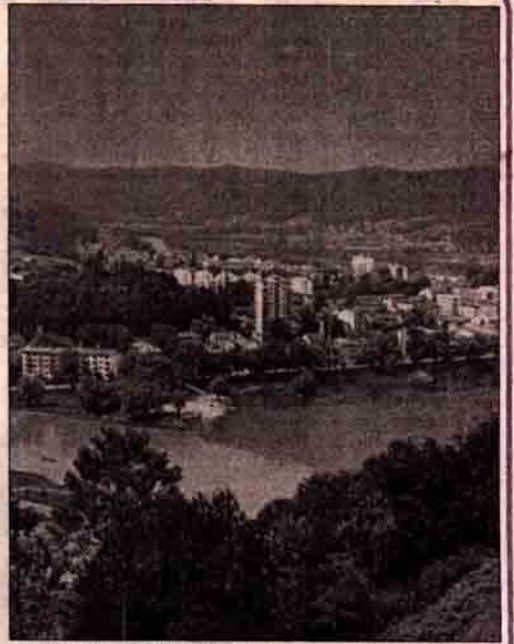
Можда је то и разлог што је у својој историји град више од двадесет пута био до темеља разаран и

У оштрој конкуренцији успјели су да се наметну пробирљивом западноевропском тржишту. Укидањем санкција створени су предуслови за повратак на инострано тржиште. Већ су успостављени контакти са инспартнерима са којима је „Сана“ прије рата радила, тако да производи „Сана“ поново одлазе у Њемачку и Холандију.

Фабрика фурнира и канцеларијског намјештаја „Лигношпер“ прије рата била је ослонац развоја новоградске општине. У рату је „Лигношпер“ претрпио велике материјалне штете, које су достигле цифру од чак 33 милиона марака. Уништени су фабрика племенитог фурнира, складиште репроматер-

новоградске општине прије рата била је развијена пољопривредна производња. О томе Драгутин Бурашиновић, предсједник Скупштине општине износи сљедеће податке:

Имали смо организовану производњу млијека, меса и конзумних јаја. Годишње је тржишту испоручивано пет до седам хиљада јунади и око десет хиљада свиња. У току рата та производња је знатније смањена па и прекинута. Уз помоћ средстава Владе успјели смо да обезбедимо око два милиона динара које смо инвестирали у оживљавање пољопривредне производње. Носиоци тог посла су Земљорадничке задруге и Приватно предузеће „ЛА-ИМ-ЕКС“. Успјели смо да покренемо ову производњу, тако да сада на подручју општине имамо фарме јунади, свиња и једну фарму кока носива. Ријеч је о трећини пријератне производње, а све ово по-

Нови Град је у својој бурној историји више од двадесет пута разаран до темеља

Бурне прошлости

преселаван са једне на другу локацију око ушћа Сана у Уну. Све је то зависило од државно-политичких односа између великих сила у некадашњој вишевијековној ратној зони између истока и запада.

Прије посљедњег отаџбинског рата у Новом Граду је било 41.540 становника, данас их има око 38.000, од тога једну трећину чине избјегла и прогнана лица.

Минули рат нанео је много невоља становницима ове општине. Муслиманска и хрватска војска у септембру 1995. године наниле су велику материјалну штету јер су у селима Подгрмеча уништили многа сеоска имања. Према подацима, укупна ратна штета износи 255 милиона марака, а највеће штете начињене су у привреди. Осим људских жртава у току рата уништено је око седам стотина објеката. У току 1995. године Нови Град је у два наврата гранатиран са лијевог обала Уне од стране регуларних јединица хрватске војске. Према прикупљеним подацима на град је пало око осам хиљада граната тако да су у самом граду многи значајни објекти оштећени као што су Радио станица, Пошта, Дом здравља, школе и саобраћајнице.

Обновљена пословна сарадња

Новоградска привреда прије рата била је нискоакумулативна. Заснивала се на дрвној и текстилној индустрији. Холдинг компанија „Сана“ заузима водеће мјесто у привредном животу. Данас запошљава 1.700 радника. Ријеч је о познатом произвођачу рубља и женске конфекције. Ове године „Сана“ обилежава пет деценија постојања. Прије рата „Сана“ је седамдесет одсто готове производње пласирала на свјетско тржиште.

Уна и Сана су бивери овог града

ијала и готових производа, канцеларијског намјештаја, те оштећена производна хала канцеларијског намјештаја. Највећи дио ратних штета већ је саниран. Од почетка августа „Лигношперови“ погони опет раде у двије смјене. Ове године „Лигношпер“ је добио и 4.150.000 марака кредита од Српске банке. Кредит ће се искористити за набавку нових стројева и репроматеријала, а дио средстава биће употребљен и за обуку кадрова.

Производи „Лигношпера“ поново су кренули за тржиште Америке, Њемачке, Шведске и Норвешке, ријеч је о канцеларијском намјештају, компјутерским столовима, школском намјештају.

Међу фабрикама које представљају ослонац развоја општине свакако је Рудник неметала „Јапра“. У саставу рудника налазе се рудници доломита, гипса и кречњака, те фабрике боја, лакова, микро-низираних пуњача, хидрауличних везива, бетонских производа, као и хемијских производа и печеног гипса. Једном ријечју у „Јапри“ су створени сви предуслови да се крене у развој хемијске индустрије на подручју општине. На подручју

мало доприноси побољшању стандарда грађана.

Сигурно је да је за побољшање стандарда грађана неопходно радити на развоју инфраструктуре. На питање шта се ту чини, Бурашиновић истиче:

Када је ријеч о инфраструктури, а ту се подразумијева електромрежа, телекомуникације, путна мрежа и водоснабдијевање онда треба истаћи да је у току ове године много тога урађено, али и да се раде још неки пројекти. Нови Град има великих проблема са во-

доснабдијевањем. У ово послјератно вријеме учињени су одређени помази.

Ипак, потписан је уговор са Српском банком и почела је реализација пројекта на проширењу бунара и уградње нових пумпи, као и реконструкција једног дијела водоводне мреже. Већ су почели радови на геостраживању.

Што се тиче нисконапонске и високонапонске електромреже одобрен је пројекат чији је донатор јапанска влада. Ријеч је о пројекту вриједном 760.000 долара. Његовом реализацијом знатније ће се поправити снабдијевање електричном енергијом, како становништва тако и привреде.

Када је у питању путна мрежа ту су реализовани неки пројекти, јер је санирано неколико локалних путева. У области телекомуникација ове године реализован је значајан пројекат на модернизацији телефонје. Набаваљена су и инсталисане нове дигиталне централе у мјесним заједницама Добрљан, Доње Водичево, Равнице и Блатна. Такође, у Новом Граду је замијењена стара и инсталисана нова дигитална централа капацитета 960 бројева, док је у Водичеву урађена телефонска мрежа.

Бања Љешљани

Коришћење природних ресурса свакако је значајан фактор бржег привредног развоја. Потарује то и пријер недовољно промишљеног пројекта бањско-климатског комплекса у Љешљанима. Ријеч је о веома интересантној врсти термалне воде јединствене у свијету. Стога је 11. септембра у управној згради Транспортног предузећа „Козарпревоз“, под чијим окриљем се и проводи цијелокупан пројекат, одржана пре-

зентација развојног пројекта бање Љешљани. Идејно решење овог пројекта урађено је прије рата. Прва испитивања су показала да је љешљанска вода погодна за пијење многих врста оболелих. Развојни пројекат бање Љешљани поред лијечилишних и смјештајних, предвиђа и спортско-рекреативне објекте, те услуге садржаје трговачко-пословног центра будућег насеља са инфраструктуром.

Цјелокупан пројекат вриједан је око милион марака, а средства је обезбједио „Телеком Републике Српске“.

Нема сумње да ће опоравак привреде, али и развој инфраструктуре и подизање стандарда утицати на бржи развој културних, образовних и спортских програма на подручју новоградске општине. Овдје раде четири основне школе у којима наставу похађа око 2.700 ученика. У двије средње школе наставу похађа око хиљаду ученика. Гимназија у Новом Граду има дугогодишњу традицију.

Радио Нови Град

Ове године школовање је завршила 33. генерација гимназијалаца, која је постигла завидне резултате у учењу. Гимназија има неопходан стручни кадар и опремљен кабинет информатике, тако да ће ученици моћи савладати информатичку писменост. У Новом Граду постоји и дјечје обданиште у којем сада смјештај налази око стотину малишана.

Спортска традиција у Новом Граду је заиста дуга. Без сумње фудбалски клуб „Слобода“, који се тумачи у Првој лиги, понос је овог града. Ријеч је о најстаријем фудбалском клубу у Републици Српској, основаном 1910. године. Рукмет, кошарка, карате, а у посљедње вријеме и тенис, имају заглавено мјесто у Новом Граду и све више окупљају омладину. Ипак, један од проблема с којима су сучени клубови у Новом Граду је недостатак спортских дворана, чија изградња је започела ове године и обустављена због недостатка средстава.

Једино информативно гласило на подручју новоградске општине је Радио Нови Град. Иако је у ратним дејствима простор Радио станице оштећен, уништена је и техника. Ипак, захваљујући средствима општине после рата просторије су саниране и наваљена је опрема. Радио Нови Град свакодневно емитује програм, иако суочен са недостатком кадрова ипак ова информативна кућа дневно емитује осам часова властитог програма.

Име ог угледа и повјерења: ОДП „Метално“ из Зворника

Уаријеме када привредни колективи кубуре са по-мањкањем посла и капа-цитете користе тек петнаестак одсто, право је новинарско задовољство да се може забиљежити прича о врло успјешном предузећу које има довољно посла и постиже у континуитету позитивне резултате. Такав колектив је Основно државно предузеће „Метално“ из Зворника, које има посла за све раднике, а инсталисане капацитете користи сто одсто.

Почетком јула ове године, радници „Металног“ обиљежили су заиста вриједан јубилеј: 39 година успјешног рада. За све то вријеме предузеће је пролазило кроз више или мање тешке услове за рад али је увијек пословало позитивно.

Од мале сервисне радионице, основане 1959. године, израсли смо у успјешан привредни колектив који се може похвалити да има довољно посла за све раднике и углед који је стицао годинама на градилиштима широм некадашње Југославије, али и у

пословним објектима, изграђују магистралне водоводе и топлотне подстанције, а у производном програму имају финалну прераду дрвета - грађевинску столарију и ентеријере. Прилагођавајући се измијењеним тржишним условима у „Металном“ су освојили и читаву лезу нових производа. Међу такве производе спадају сушаре за сушење воћа, поврћа, дувана и љекобиља, челични фазонски комади, регулатори чија конструкциона рјешења омогућавају неограничени број комбинација међусобног спајања.

За област пољопривреде оvdје производе веома тражен систем наводњавања „кап по кап“ а освојена је и производња такозваног „мини сета“ величине 25.50 и 100 м погодан за индивидуални сектор јер корисник самостално може извршити монтажу.

Управна зграда ОДП „Метално“ у Зворнику

Прилагођавање

Тржишним

Тако у Београду раде на више објеката као што су „ЈУ бизнис центар“, зграда Више грађевинске школе, у Бијелини раде на производним халама Ваздухопловног завода „Орао“ као и на Аутобуској

дине наши радници су радили на згради Нафтне индустрије Руске Федерације у Москви. Наша жеља је да колико нам могућности дозвољавају будемо присутни на што ширем простору. До сада смо

стручних радника да удовољимо и најпробирљивијим инвеститорима - ријечи су техничког директора „Металног“ Миомира Томића.

У дугој традицији предузећа посебна пажња поклањала се стручном кадру. Већина радника који сада раде у „Металном“ су са вишегодишњим искуством, вјерни предузећу са жељом да покажу и докажу своју стручност па се често дешава да одбијају и понуде плата од хиљаду марака

условима

Квалитетом радова и поштовањем рокова радници „Металног“ редовно добијају повјерење инвеститора, тако да су тренутно ангажовани на многим градилиштима. Висок степен префабрикације у овом предузећу остварују сопственим стручним кадровима на више савремених технолошких линија и производном простору већем од 10.000 квадратних метара

Предузеће располаже са довољно пословног простора и опреме за извршење обичног производног програма.

Квалитетом радова и поштовањем рокова радници „Металног“ редовно добијају повјерење инвеститора тако да су тренутно присутни на многим градилиштима.

станци у Лукавци. Такође су ангажовани на водоснабдијевању Ваљева, на управној згради Нафтне индустрије у Новом Саду, на објектима „Енергопетрола“ Републике Српске.

Десетак наших радника ангажовано је у Ташкенту, главном граду Узбекистана а прошле го-

Радници зворничког предузећа изводе радове на кошаркашкој хали у Београду

углавном радили на цијелом подручју Републике Српске осим на подручју регије Бања Лука. Жељимо да се представимо инвеститорима на тако значајном подручју зашто ћемо искористити и предстојећи пољопривредни сајам у Бањој Луци гдје ћемо имати презентацију наших производа и надамо се склопити нове послове. Имамо довољно капацитета и

од других предузећа остајући у „Металном“ јер имају сигурност у посао и редовне зараде.

Од 252 радника, колико је тренутно запослено у „Металном“, 50 их је ове године примљено у производњу. Квалификациона структура запослених је изузетно повећана јер од укупног броја радника има 30 инжењера грађевинске, машинске и електро струке, 38 ВКВ бравара, лимара, заваривача и што је веома битно у посљедње вријеме однос производних и режиских радника је у корист ових првих.

Посебну пажњу поклањамо стимулативном награђивању радника тако да добри мајстори осим редовне плате по учинку добијају и посебне стимулације. Захваљујући успјешном пословању имамо солидна примања па су нам радници задовољни, што се одражава и на њихов рад. Водимо бригу и о породицама наших погинулих радника, па оне примају све принадежности као и запослени радници.

У плану нам је да стално надограђујемо систем организације посла и да се способујемо за увођење европског система квалитета ISO 9000 - закључно је Милан Цвјетковић, дипломирани инжењер, помоћник генералног директора „Металног“ из Зворника.

иностранству. И у ова тешка времена наших 250 радника ради самостално или у кооперацији на најзначајнијим грађевинским подухватима. Радили смо и

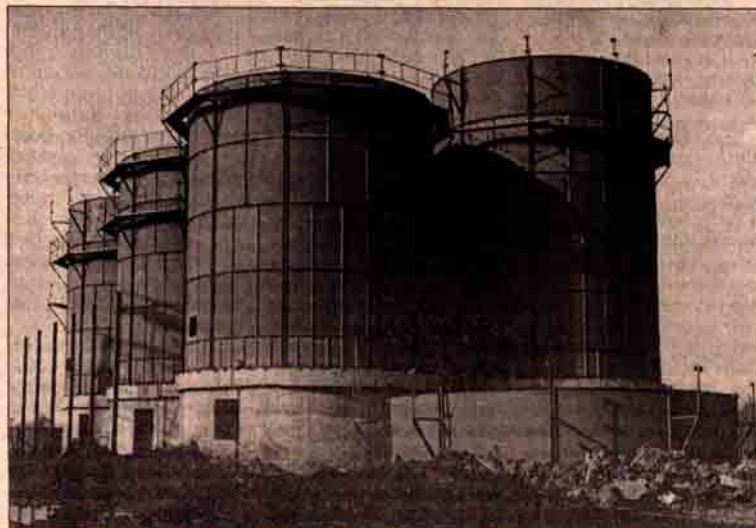
Пише Драго ГАЈИЋ

стицали углед на многим објектима од којих ћу поменути само најзначајније: фабрике глиннице у Зворнику и Мостару, Алуминијумски комбинат у Подгорици, хидроелектране: Бердал, Мратинче и Перућаш, Термоелектрану „Угљевик“, жељезаре у Јесеницама и Зеници, бродоградилште у Сплиту, луке „Мисурата“ у Либији и Бар, цинкарну Цеље „Прву искру“ у Баричу и многа друга. Више година присутни смо на ино-тржишту (Русија, Чешка, Њемачка, Либија) и свуда смо остављали добар утисак као препоруку да нас поново зову - рекао је мр Стево Лукић, генерални директор „Матлног“.

Висок степен префабрикације у „Металном“ остварују сопственим стручним кадровима на више савремених технолошких линија на производном простору већу од 10.000 квадратних метара.

Основна дјелатност предузећа је израда и монтажа челичних конструкција на индустријским, агроиндустријским и пословним објектима по систему инжењеринга и надоградње објеката. У „Металном“ производе и процесну опрему, цјероводе, силосе, резервоаре од пет до сто тона, изграђују челичну и алуминијумску браварију и изводе облагачко-покривачко-лимарске радове. Вишегодишњим искуством на изради и монтажи процесне опреме шећерана и каменолома, радници „Металног“ доказали су своју способност у заваривању. Оvdје су освојили и производњу ремената, које се примјењују код изградње тунела у жељезничком саобраћају.

Стручњаци „Металног“ успјешно изграђују инсталације воде, струје и гријања у индустријским и

Силоси у Краљеву, дјело немара „Металног“

Америчка прича херцеговачког солунца

Нема ништа варљивије од људског сјећања! Пада ми безброј пута на ум, ових дана, стара порука с маргине репортерског блока баченог давно са осталим сметљем редакције. Јер, ево, поткрај вијека, по источној Херцеговини, с неочекиваним невољама, сабирамо списак солунских добровољаца (где имам и личну обавезу према дједу по оцу, Сави, у чијој судбини играју четири „дванаестике“, рођеном 12. 12. 1888, умрлом 12. 12. 1954). Да им бар имена сачувамо од заборавља.

Зашто је у књигама о Солунском фронту мало сјећања Херцеговаца, зашто је још мање њихових сјећања, билешки, записа у херцеговачким библиотекама и архивима, зашто су гдјекад погорјеле црквене књиге с датумима њихових рођења, зашто се њихови потомци понекад не могу сјетити ни датума дједова рођења ни датума смрти, па иду код комшије да питају?

На та питања вам не можемо одговорити. Да бисмо бар за мрву исправили неправду, пренијели смо вам одломке из сјећања Обрена Поповића о „нашем добровољачком покрету и америчкој јавности“ (објављена у првој књизи „Добровољци у ратовима 1912 - 1918“ већ далеке 1971. у Београду). Ријетка је то књига и готово сам сигуран, читаоче, да је прије ниси имао у рукама... Обрен, дакле, пише:

Херцеговац Обрен Поповић један је од многих Поповића који су из Америке похитали на Солунски фронт. Само из малог села Бјелешев до код Љубиња таквих је било пет. Нажалост, ниједан није забиљежио своје успомене, као овај чију ћете причу читати, а који је живио у Војвода Степи...

Добротворно српско друштво „Јединство“ у Чикагу, чији сам члан и ја био, одлучило је да прослави Видовдан - 28. јуна 1914. године. За ту прославу упућен је позив добротворним и соколским друштвима, Хрватима, Словенцима, Чесима, Словацима, Пољацима и Румунима. Сва удружења поменутих народа одзвучала су се позиву. Да би свечаност била љепша, Добротворно друштво „Јединство“ одлучи да узме из Америчког музеја у Чикагу одежде косовских јунака: цара Лазара, Југ-Богдана, девет Југовића, Милоша Обилића, Орловића Павла и Топлице Милана.

Још и данас се сјећам добро да је одежду цара Лазара, са круном на глави, обукао Ваца Чорбић, родом из Дубровника. Сједио је у фијакури и са њим Југ-Богдан, са сједином брадама. Али се осталих имена сад не сјећам. Девет Југовића, три српске војводе, униформисани, јакхали су на коњима поред царских кола. Већ ова приредба скренула је пажњу америчке јавности.

Сва окупљена друштва, са својим заставима на челу, кренула су у повору у Српску цркву, где је одржано богослужење и благодарење палим косовским јунацима.

Пјесма побједи

„Јединство“ у Чикагу.

Покрет добровољаца у Америци развија се свуда. Међу првим, сјећам се још и данас, отишли су Крсто Кулић, који је погинуо у Танкисејевом добровољачком одреду на Дрини, Лука Тарана, који је погинуо у Качаничкој клисури бранећи одступницу српској војсци. У црногорској војсци погинули су Борђе Ружић и Тодор Павловић више Требиња на Космачу.

Сва четворица су родом из Херцеговине. Симо Соколовић и Трифко Ного, на које су отишли међу првим, имали су срећу да су све ратне тешкоће издржали и остали живи. Ово знам, јер смо ми у Чикагу добијали извјештај од нашег председника Михајла Пупина. Они су били чланови Добротворног друштва „Јединство“, у коме су били и осигурани, те је требало њихову оставштину регулисати.

У највећем јоку нашега добровољачког покрета Америка изјављује да је у рату неутрална. Буде проглашено: ко се ухвати да погази њену неутралност, казниће се робом и конфискацијом целокупне имовине. Ми у Одбору Народне одбране, који је организовао у Чикагу, коме сам и ја припадао, добијемо савјет и упутство од Михајла Пупина из Њујорка да сви пријављени добровољци не иду под именом добровољаца већ под именом српских и црногорских резервиста, које домовина позива на бојно поље јер је нападнута од Аустроугарске и Њемачке.

Одмах смо, према томе савјету, и поступили, јер се тако није газила америчка неутралност, нити се то косило са законима. Велика група добровољаца стигла је у Чикаго из Бјут Монтане и Бизби Аризоне, све под именом српских и црногорских резервиста, а којима се приључила и група из Чикага. Од жељезничке компаније узет је нарочити воз од Чикага преко Њујорка до Монреаља у Канади. Испраћај је био величанствен.

Ми који смо их испратили, вратили смо се кућама расположени и весели. Али на нашу несрећу, нашао се један изрод који је аустроугарском конзулу у Чикагу сву ову ствар пријавио и открио.

Аустроугарски конзул је интервенисао код америчке владе. Одмах су упућена два потајна полицајца и неопажено су ушла у воз, који је већ био у покрету. У првом одјељењу, где је ушла потајна полиција, примијетили су униформисаног вођу сокола Сава Мандића и поставили му питање: ко су они и шта су, куда путују? Један од добровољаца на српском језику рече Саву Мандићу да су то аустроугарски шпијуни и да ће подметнути експлозију под воз. Сава Мандић када је чуо ове ријечи, зграбио је пред собом онг дивертанта и кроз прозор га избацио напоље.

Други полицајац је одмах повукао кочицу воза, воз се зауставио и вратио у станицу. Настало је испитивање. Сви који су били у оном одјељењу са Савом Мандићем, њих 60, затворени су, а остали су продржили возом за Монреал. Иако се ово догодило ноћу, одмах је „Чикаго хералд“ изашо

пише
Жарко
ЈАНКИЋ

бровољаца се није спасао. У тим тешким данима српска војска је била у одступану преко Албаније.

Група добровољаца која се налазила у Монреалу, није продржила пут, већ је очекивала наређења. Пошто је настало критично и неизвјесно стање на бојишту, ова се група разишла и повратила у Америку. Сјећам се да су моја два земљака Херцеговаца Јово С. Прибишић и његов рођак Лазар Прибишић, из те групе, дошли мени у Чикаго и ту се задржали мјесец дана надајући се да ће се поправити ситуација са српском војском, на бојишту. Пошто је било све најасно са српском војском, оба Прибишића су отпутовала у Лос Анђелес у Калифорнији, где су и раније били...

Српска влада на Крфу упућује у САД војну мисију коју предводи добровољац потпуковник Милан Прибишевић, а са њим су Душан Богдановић и Петар Перуновић Перун... Прибишевић се састаје са Путином, добровољци се окупљају под заставу и долазе на Солунски фронт, група за групом. Одбор Обрена Поповића упућује у Питсбург и околину, Ферел и Шаран Пенсилванија, где заједно са Хрватом Ковачем (чије се имена не сјећа) ради на ширењу покрета међу Србима и Хрватима, новој чети даје име „Зрински“ (не би ли што већи број Хрвата одлучио и пошао у добровољство) и стаје на њено чело.

Из Питсбурга (Пенсилванија) полазимо возом за Њујорк - Монреал - Халифакс. Са мном је пошао у добровољство Ковач, те заједно кренемо из Халифакса преко Атлантског океана у канвоју са много паја пуних војске

у ванредном издању. Продавци улицама вичу: „Српски и црногорски резервисти заузели жељезничку станицу на Лок улици“. Ово је био наслов чланка.

Скочили смо из кревета, узели новине и прочитали о догађају. Док нијесмо прочитали и видјели из новина, ништа нијесмо знали. Више није било спавања, већ је требало тражити начина за спасавање оних што су у затвору, а и нас у Одбору.

Сутрадан, захваљујући добрим пријатељима а и наклоности америчких власти, инцидент је био ликвидан. Сви затворени добровољци пуштени су на слободу, те су отпутовали у Монреал. Али неки су од њих остали у Америци и нијесу се више одлучили да крену.

Наш председник Михајло Пупин савјетовао је да се стане са покретом и одласком добровољаца, док се ситуација не разбистри. У то се чуло да је једна група наших добровољаца, пловећи лађом, у самом пристаништу Сан Ђовани ди Медуа наишла на мину и знатан број до-

Трећи сајам књиге „Бања Лука 98“

Глад за писаном ријечи

У низу сајамских манифестација које су преплавиле Бању Луку у посљедње вријеме, једна се свакако издваја од свих осталих. Ријеч је о Трећем сајму књиге „Бања Лука 98“, културној манифестацији коју је организовао ОДП „Глас српски“, а која се одржава у Дому Војске Републике Српске у Бањој Луци од 15. до 20. септембра. Овај сајам се од осталих разликује и по томе што је изложбени простор претијесан како за излагаче, тако и за посетиоце. Значи, није сајамски промашај.

Пише
Љиљана
АЏДАР

што више младима приближи књигу, организатор је обезбедио бесплатан улаз за ученике основних и средњих школа, приликом организованог посјета сајму. Уз добре учеснике, организатор је учинио све како би што више људи посјетило овај сајам. Због тога је и улазница коштала пет динара.

Књиге су биле сложене на штандовима, заводљиво изложене

је прави човјек.

Продавци на штандовима кажу да се књиге продају. Мање или више него што су очекивали, можда и није тако важно.

Битно је да су се људи, читаоци, послје неког времена вратили најбољем човјековом пријатељу, да су се вратили књизи и поново открили њену љепоту и вриједност. Поново их је заинтересовало шта

Ове године на бањолучком Сајму књиге окупиле се стотинак најпознатијих издавачких кућа из српских земаља, а и иностранства. Да је Сајам изазвао велико интересовање љубитеља књиге свједоче и велике гужве око изложбених штандова.

ла да је ријеч о познатијим издавачким кућама или сними који тек излазе пред читалачку публику. Ове године своје мјесто на сајму имали су и произвођачи графичног материјала, који заузима значајно мјесто кад су књиге и издавачи у питању.

Да би посетиоцима, љубитељима писане ријечи што боље презентовао нека издања, организатор је приређивао свакодневне промоције. На тим представљањима учествовали су најзалаженији аутори и издавачке куће. Нажалост, понекад се дешавало да им присуствује мали број посетилаца. Али, о укусима, па и кад је књига у питању, не треба расправљати.

Друштво елитних издавача

На крају Сајма књиге „Бања Лука 98“ најбољима ће бити уручене награде, које носе имена српских манастира. Тако ће за најбољи издавачки подухват бити додијељена „Моштаница“, „Липље“ за најбоље дијело из савремене књижевности и „Гомоница“ за најбољу дјечју књигу. Поред тога, Удружење графикара Републике Српске додијелиће награду „Гутенберг“ најбољем одштампаној књизи.

Приликом отварања сајма, књижевник Антоније Исаковић истакао је како је на српским просторима Сајам књиге у Бањој Луци одмах иза београдског. То су потврдили и неки од издавача који су дошли у Бању Луку. Заједничко мишљење је да је овом граду потребна оваква културна манифестација, која би, можда, убудуће требало да има у свом програму и књижевне вечери, позоришне представе. Велики број посетилаца, који су обишли сајамске павиљоне и штандове, говори да се нешто позитивно дешава на пољу културе. Али то је уједно и потврда да је Сајам књиге „Бања Лука 98“ израстао у међународну манифестацију и да крупним корацима иде у будућност.

Ако је и било каквих пропуста на овогodiшњем сајму, организатори ће се побринути да их наредне године не буде. Јер сајамске манифестације су озбиљан посао који не трпи пропусте.

и ратног материјала, праћених енглеским ратним бродовима.

Пловећи тако под заштитом ратних бродова, сваки од нас имао је појас за спасавање који није скидао са себе ни дану ни ноћу. Још је било одређено свакоме мјесту у случају да лађа даде знак узбуње. Пловећи тако једног јутра наша лађа видјела се сама без икакве заштите, само што је она имала на себи четири топа и посаду уз топове. У току ноћи друге су се лађе разишле. Наша лађа имала је задатак да плови у Глазгов.

Сутрадан по доласку у Глазгов изашли смо из лађе. Пред четом вила се застава у мојим рукама. Кренули смо на жељезничку станицу, те возом преко Енглеске дојемо у пристаниште Саутемптон. Увече, у саму ноћ, кренули смо лађом, прошли канал Ламанш и приспјели у Авр. Затим смо возом преко Лина и Марсеља дојемо у Тулон. Ту смо се задржали неко вријеме, тачно не знам колико дана, док опет нисмо ноћу кренули лађом из Тулона.

У Бизерти су нас дочекали српски добровољци, уз весеље и поздраве. Одавде кренемо пешке, са заставом на челу четв „Зрински“, у логор, гдје ћемо добити војничку униформу и вршити вјежбе спремајући се за борбу.

У Лазазуу нашао сам земљаке добровољце капетана Милована Путића, Бошка Шилеговића, Сима Иваншевића и Митра Сијћа, који су из Херцеговине побјегли у Црну Гору, а затим ступили у српску војску. Када нисмо били на занимању, често смо се састајали...*

Слиједи потом описи борби, ситуација прије заузећа Куманова и Младог Нагоричана, окршаји с бугарском војском... дочек у Лесковцу... с свјешталом реченицом „сузе радоснице текле су, а весељу није било краја“.

Даље наше надирање било је пјесма побједи, свуда преко Прокупља, Крушевца, Крагујевца, Чумића, Ваљева и Бинковаца и све до Пећуја. Ту сам демобилисан у јануару 1920. године. У мом излагању били би и сви датуми забиљежени да у Другом свјетском рату нисам уништио свој дневник*.

У поменутој књизи је и слика Обрена Поповића са унуцима, снимљена у Банату, у Војводи Степи, гдје је добио земљу. Помислих наћи њу више података о њему у Бјелешевом Долу код Љубиња, под планином Илијом одакле је било осам српских добровољаца Поповића, од којих је пет стигло из Америке!

Он је најјероватније родом из Жаркова у Поповом пољу (општина Требиње)! - рече нам Слободан Поповић, млади човјек који данас овдје важи за најбољег познаваоца рода Поповића.

Али, ето, срећом - додаде - за нас млађе оставио је више трага, него ових наших осам. Зато, свака му част! Бар се по нечем, осим по списку јединица, зна да су и како су Срби из Херцеговине у том рату учествовали... То сјећање неће избјегнути.

Штандови препуни књига

Најновија остварења разних књижевних жанрова, захваљујући овој манифестацији, нашао су пут до многобројне читалачке публике, жељне новина из књижевног издаваштва. Највећи проблем организатора је био како у изложбене павиљоне смјестити толико излагача. Ипак, уз добру вољу организатора и учесника, сви издавачи који су дошли у Бању Луку успјели су да презентују своју продукцију.

На сајму су биле присутне велике издавачке куће, иза којих стоји традиција у издаваштву, многобројни познати наслови испод којих су потписани славни аутори, али и они који праве прве кораке у пословима издавања и презентације књига. Издавачима из Републике Српске и онима који су стигли са Косова, „Глас српски“ омогућио је да бесплатно презентују своју књижевну продукцију. У жељи да

Бањолучани су поново открили сву љепоту писане ријечи

оку посетиоца. Један уз другог стављали су штандови препуни књига, различитих наслова, издања намијењених дјци, младима, књиге са „озбиљним темама“, стручна литература, белетристика, научна фантастика, кувари... Тешко би било наћи издања које посетиоци нису запазили, разгледали, а многи од љубитеља књиге нису одољели искушењу званом глад за писаном ријечи. Морали су да купе неку од књига и на миру поново прочитају редове који су једном оставили снажан утисак приликом читања, или да изнова откривају тајну нововокупљене књиге са сваком наредном страницом. Каже се да ако постоји човјек на кога ни једна књига није оставила утисак, онда то и ни-

се дешава у свијету издаваштва, зантригирао их је неки нови наслов на корицама, познати аутор који пише другачијим стилем од осталих. Сврха овог Сајма књиге и није и не би требало да буде економска рачуница, него идеја да се књига што више увуче у животе људи и да не чучи недирнута на полицима, да живи живот који су му намијенили књижевник и издавач. Да буде прочитана.

Сајам је представљао и добру прилику да се на том мјесту договоре послови око неких нових издања, како би свјетлост дана угледала нека нова књижевна дијела и представили се неки нови аутори. Прилика да се размијене искуства у области књижевне продукције, би-

Књиге заводљиво изложене оку посетиоца

Ненад Новаковић, генерални директор „Гласа српског“: Сајам отворен за све издаваче

И стари и млади дошли да виде изложене књиге

Шарене корице мамиле читаоце

Књига као

Цаба би били Франкфурту бундеслигаша да није Франкфуртског сајма књиге. Београд има Битеф, али је посеђеније славље књиге.

Бањолучки Сајам књиге је божи дар, гаранција да ће књига, а самим тим и култура и језик као њена ос-

новна одредница опстати и као главни бранилац одржати српски народ на овим просторима.

Трећи сајам књиге „Бања Лука '98“ је успио по свим критеријумима. Довео је у изложбене просторе Дома Војске Републике Српске много излагача из српских земаља, али и из инос-

Посебну пажњу посетилаца привукли издавачи књига за децу

„Да видим шта ту пише“

тва у Бањој Луци

Малишани нашли свој кутак на Сајму књига

Премијер Републике Српске Милорад Додик поздравља госте на отварању сајма

Свако је имао шансу да пронађе „своју“ књигу

божји дар

транства, постао је међународни. Окупио је на једном мјесту ремиране издаваче и оне који су тек упловили у воде издаваштва. Рамене уз рамене стајали су и једни и други, изложени оштром оку посјетилаца, љубитеља књиге.

А књиге које су стајале на полицама изложбених штандова мамиле су читаоце да их узму, разгледају и понесу на читање у сигурност властите собе. Обећавале су насловима, дизајном корица, потписаним ауторима да ће читаоца сигурно одвести у земљу маште, бајки, али и стручних термина,

политичких збивања, економских анализа, страних ријечи и израза да ће га одвојити од свакодневице... Требао је само од понуђених изабрати ону праву. У сваком случају, довољно је изабрати књигу и већ се има она права.

Бања Лука је попут правих центара постала препознатљива (осим по пиву и неким другим стварима) и по Сајму књиге. Књига је свих сајамских дана добијала битке на свим фронтима. Нека тако остане и убудуће.

Љ. А.
снимили М. ШУКАЛО
Р. ОСТОЈИЋ

Организатори учинили све како би сајам успио

Антонија Исаквић: Овај сајам је одмах иза београдског

Трибина „Пулса“

Сива економија

Вредна стања, социјални немири, блокаде привреде, економске санкције, одвајање привреде од свјетског тржишта, погрешна економска политика, нефункционисање правног система, то јест све оно што ствара кризно стање у некој земљи увијек изазива најразличитије облике сиве економије (нерегуларне економије, економије у сјенци). Токови транзиције и приватизације државне и друштвене имовине налазе се на великом дијелу свог пута у фази јаке кризе, а то значи погодан амбијент за бујање сиве економије. Најновија истраживања показују да се јављају виши облици сиве економије и да се то потврђује у пракси. Виши облици сиве економије настају када дође до срашћивања сиве економије са дијеловима привредног и политичког апарата, елите власти.

Сива економија се увијек дефинише као економија која се, у циљу избегавања пореских и царинских обавеза, као и статистичког обух-

Логично је очекивати да ће до смањења сиве економије доћи са уклањањем ограничења и баријера приватног сектора

Од наивног шверца до најцрњег подземља

вата, са свјетлости друштвене, економске и политичке сцене склонила у сјенку. Ипак, у многим дијеловима свијета сива економија, или економија у сјенци, није више невидљива, иако је и даље остала нерегуларна и одвија се у оквиру такзваног секундарног сектора привреде. Ухвативши коријене у овом сектору она озбиљно угрожава и квантитативно и квалитативно примарни (официјелни, регуларни) сектор привреде, премашујући га у појединим фазама и појединим раздобљима.

Пише Драгутин БОШКОВИЋ

У привреди у којој је сива економија изражена, за тај сектор не важе никакви законски прописи. Они се заобилазе и никаква давања по том основу привређивања не остварује држава. Што значи да средства која су неопходна држави и која јој по прописима припадају она губи, а то онемогућава држави да поуздано планира буџетске приходе и расходе.

Нови облици сиве економије, данас су и по квалитету и по квантитету веома сложени и није их лако идентификовати. Понекад и поједине владе посежу за неким облицима сиве економије, такзване корисне малверзиције, било у интересу земље о којој је ријеч, или чешће у интересу појединца или појединих група. У структури сиве економије могу се срести и операције великог обима, познате под називом операције у корист клептократије. Оне ничу на бази спреге управљачких органа и власти, односно бирократије. Највиши степен у тој структури залажа се у по-

Како је по својој суштини и у највећем броју облика сива економија деструктивна, она у одређеним ситуацијама има и позитивна дејства
Кризна стања једног друштва су плодно тло за настанак и експанзију разних видова сиве економије

јави срашћивања сиве економије и финансијског апарата, о чему сведочи свакодневна савремена пракса, нарочито у земљама у транзицији.

Да би се могла дати озбиљна оцена резултата сиве економије, она би морала да, по дефинитивном производу, буде измјерена, али када би био познат и мјерљив њен резултат, не би се више радило о подземној, невидљивој, сивој економији. Мјерења могу бити само посредна и на основу њих се дају процене новонастале вриједности кроз сиву економију. Када је у питању суштина сиве економије, она је узрок и последица односа који излазе из оквира нормалних токова.

Криминогене активности

Постојање великог обима сиве економије је први и сигуран симптом да држава није извршила, односно не извршава своје економске функције на начин који би омогућио да њена привреда буде у равнотежи. Када се појави сива економија, тада су дебаланси у тој привреди стварност. Сива економија попуњава ону празнину која настаје из било којих разлога у примарном сектору привреде, али она ипак није својствена само за привреду у којој постоји дефицит

робе и услуга.

У развијеним тржишним привредама, економска функција државе је веома наглашена, она помаже привреду у укупном процесу друштвене репродукције. Трајна помоћ државе се остварује кроз конституисане привредног система и креирање економске политике. Појава сиве економије је сигуран знак да су неке мјере државе претешке за привреду, да су нека давања превелика или је можда укупна стратегија економског развоја промашила циљеве. У сваком случају, нису се ех анте сагледали ни услови, ни потребе, ни могућности реализације циљева. Све мјере привредног система долазе ex post и стварају истинске тешкоће у реализацији. Мноштво тешкоћа и препрека, поступно или нагло, кроз ерупције на различитим тачкама система, генеришу кризу. У условима кризе, без обзира на њене узроке, долази до настанка и бујања сиве економије. Зато је сива економија у свим својим манифестацијама у функцији дијагностике једне привреде која показује аномалије. Дијагноза узрокова на хитну акцију како криминогени феномени свих варијанти сиве економије не би довели до још већег степена ерозије оних вриједности које је човечанство током вијекова створило.

Кризна стања увијек изазивају најразличитије појавне облике

сиве економије. Сива економија се протеже од наивног шверца у свој његовој разноврсности, од шлекуланског чувања резервних роба, од лажних декларација такзованих производа којима је само амбалажа промијењена, па све до врло опасних подземних радњи. Ту спада хитерогена купопродаја бијелог, црног и жутог робља, као и купопродаја људских органа. Посебно је интензивирана купопродаја дјеце.

Уносна је трговина оружјем, дрогом и новим технологијама. Борба против сиве економије је отежана, јер сви процеси у подземљу једне привреде и друштва теку врло организовано и све операције се изводе по строго утврђеном плану.

Иако је по својој суштини и у највећем броју облика сива економија деструктивна, она у одређеним ситуацијама има и позитивна дејства.

Прво, сива економија смањује социјалне тензије у једном друштву, посебно ако је оно у дубокој кризи, омогућава преживљавање оних дијелова структуре становништва који су незапослени, који су на принудном одмору, који имају приходе недовољне за репродукцију сопственог живота и живота чланова породице који су неспособни за рад. Ово донекле олакшава и финансијски терет социјалне политике државе.

Друго, у развијеној тржишној привреди најразвијенијих капиталистичких земаља, сива економија и читав систем економије у сјенци или нерегуларне економије дјелује као фактор који спречава пад профитне стопе. Профит ове економије, будући да је настао у сјенци, не улази у изједначавање просјечне профитне стопе. Затим, сива економија дјелује на поједитијење фактора производње и повећање масе профита насталог у невидљивом сектору.

Треће, сива економија стимулише и убрзава добровољну преквалификацију кадрова.

Наравно, они облици сиве економије који се налазе између криминогеног и истинског криминала, не могу се ни под којим условима третирати као дјелатност са позитивним предзнаком. Такве криминогене активности подривају морал сваког друштва.

Већ је речено да се процес транзиције, а посебно процес приватизације државне и друштвене имовине, налази у највећем дијелу свог пута у фази политичке, економске, социјалне и моралне кризе, а кризна стања једног друштва су плодно тло за настанак и експанзију разних видова сиве економије. Расположиве процене удјела сиве економије показују да је у БДП Мађарска она чинила 13 одсто у 1980., 18 одсто у 1990. и 39 процената у 1995. години. Процене објављене за Пољску у априлу 1996. године указују на растуће учешће у БДП из сиве економије које је достигло 20 одсто у 1995. години. У СР Југославији је учешће сиве економије износило 41 процената у 1995. години. Било је логично очекивати да ће доћи до смањења сиве економије са уклањањем ограничења и баријера приватном сектору.

То се десило само у неким ди-

јеловима црне и сиве економије, али избегавање оперезивања је остало непромијењено.

Нерегистровани радници

Извесни аналитичари су закључили на основу одређених процјела за пет земаља (Пољска, Чешка, Мађарска, Румунија и Бугарска) да сива економија и мноштво нерегуларности смањују привлику страног капитала. Страни инвеститори зазиру од улагања у предузећа у којима су неизвјесна својинска права и зараде потичу из извора који су мимо прописа.

Нерегистроване приватне фирме (а и многе регистроване) запошљавају велик број нерегистрованих домаћих и имигрантских радника. Непријављивање запослених користи послодавцу, јер тако не плаћа разне доприносе који служе држави за подмиривање буџетских обавеза. Иако изгледа да ово користи и незапосленим раднику, јер не плаћа порез на доходак и избегава друге одбитке, ипак плате које се исплаћују нерегистрованој радној снази су много ниже него оне у званичној економији, уз то незапослени немају социјално осигурање (здравствено, пензионо, инвалидско).

Истраживања су показала да ће сива економија нестати онда када се уклоне узроци који је генеришу и подржавају. То, прије свега, значи успостављање конзистентног привредног система, доношење одговарајућих законских прописа и мјера симултанно, а не sukcesивно. Одговорност за постојање сиве економије треба подједнако да носе они који се номаду баве, као и они који су од стране власти и закона задужени да је спријече.

Национална информациона инфраструктура

Каква је ситуација у развоју информатике у Републици Српској, тренутно? Никаква. Образовни систем је тако постављен да се овако значајној области даје маргинални карактер. Иста је ситуација и у средњим школама и на високошколским установама. Већина школа и факултета је лоше опремљена. Квалитетног кадра је мало. По предузећима, установама и институцијама ситуација није ништа боља. Велико је шаренило у квалитету опреме и програма. Већина корисника је недовољно обучена, а опрема која и постоји недовољно је или наадекватно искоришћена. Нема визије развоја, а најновије свјетске достигнућа не користе се никако. Основни је проблем у недостатку кадра. Тај се проблем мора поджитно рјешавати. Мора доћи до оснивања високошколских установа које ће образовати такве кадрове. Квалитетни кадрови ће и са оно мало опреме што постоји моћи урадити пуно. (Преузето из „Стратегија развоја информациона система Републике Српске“ од господина Душка Сандића).

Свако ради и сналази се како зна и умије. Шаренило је такво да ће бити веома тешко све то повезати. Нема институције која би пратила и усмјеравала развој у складу са свјетским стандардима и искуствима. Промјене у оваквом начину рада морају бити и брзе и ефикасне.

Република Српска мора се развијати као равноправан члан међународне заједнице. Мора да се повеже и сарађује са свим земљама свијета. Без повезивања и сарадње са развијеним земљама сигурно нам нема никаквог напретка.

Слободна комуникација

Постратни период и тешка економска ситуација тјерају нас да у свом развоју користимо искуства и сазнања других као и да се активно укључимо у савремена свјетска кретања. Морамо активно учествовати у изградњи глобалног информационалног друштва. Наше учешће ће се највише остваривати кроз развој националне информационалне инфраструктуре. Таква развој је предуслов за преустројство националне привреде, повећање продуктивности и сарадње са развијеним земљама свијета.

Само развијено друштво може обезбиједити квалитетни живот за све. Такво друштво омогућава приступ локалним и информационалним ресурсима у било којем крају свијета. У њему је омогућен квалитетни рад и ефикасније пословање. Подржана је слободна комуникација, либерализација трговине, те међусобна пове-

заност и међуперативност. Знање долази све више до изражаја и на њему се почиње заснивати целокупан развој. Долази до потребе за перманентним учењем и до потребе за изменама традиционалних метода комуницирања, као и начина живота.

За земље које су у транзицији постоји шанса да прескоче одређене фазе у свом развоју. Само развојем информационалне инфраструктуре и ефикаснијим коришћењем нових технологија и услуга доћи ће до смањења разлике која постоји у економском и друштвеном развоју између нас и

пише
г-р Младен
РАДИВОЈЕВИЋ

Постратни период и тешка економска ситуација тјерају нас да у свом развоју користимо искуства и сазнања других, као и да се активно укључимо у савремена свјетска кретања

Приступ подацима и информацијама мора бити веома брз, јер је то битно за бржи економски и друштвени развој Републике Српске

- адаптивне законске основе,
- слободан приступ мрежама,
- отвореност за стварање и коришћење услуга,
- промовисање једнакости грађана,
- промовисање разноликости садржаја, укључујући културне и језичке разлике и

Приступ подацима и информацијама мора бити веома брз, јер је то битно за бржи економски и друштвени развој Републике Српске. То се може остварити само употребом најсавременијих информатичких средстава и сазнања. Развијени свијет је већ почетком шездесетих година ступио у информатичко друштво, а ми

високоразвијених индустријских земаља.

Највећи број јавних радника имаће важну иницијаторску улогу у промоцији истраживања и примјени нових технологија. Развој телекомуникација и квалитетније образовање кадрова постају последице од стратешког значаја за Републику Српску.

Свако друштво, па тако и информационално, мора бити изграђено на принципима толеранције, поштовања разноверности и сарадње. Све студије које се раде о развоју информационалне инфраструктуре требало би за основу да имају принципе који су усвојени на Бриселској конференцији 1995. године, чланови групе „Г 7“. Та стратегија, колико год ми то изјављивали, у основи прописује стандарде којих се треба придржавати ако се жели укључити у утакмицу са развијеним свијетом. У тој „утакмици“ нема пораженних. Сви су побједници, и сви сигурно добијају. Основни принципи који су тада усвојени су:

- слободна конкуренција,
- приватно предузетништво,

- уважавање потребе сарадње на свјетском нивоу, са свим земљама без обзира на степен развијености.

Свакој земљи, за њен економски одржив развој, потребне су неке информације од стратешког значаја. Такве информације се прикупљају, обрађују и дистрибуирају преко информационалних система. Оне информације које су веома битне у развоју неке земље, називају се стратешким информацијама.

Познато је да информационални систем не садржи само технологију (хардвер и софтвер) и податке, већ и одређену организацију, процедуре, људе и материјална средства. Стратешки подаци за развој једне земље стварају се кроз сложене односе између људи и организација, примјеном најновијих свјетских технологија и процедура. Република Српска углавном са таквим подацима не располаже. Не постоје утврђени односи и процедуре за њихово генерисање. Да би се до таквих података могло доћи мора се изградити стратешки информационални

систем. Морају се утврдити политика, стандарди и процедуре за његов развој. Треба прописати поступке управљања у изградњи да би се обезбиједило одређени квалитет.

је могао да ријешити техничке проблеме и да набави доста квалитетну информатичку опрему. Код нас ће, из познатих разлога, бити доста тешко набавити такву опрему. Организациони проблеми, које тренутно имају остале земље, код нас ће се тек јавити. Са каквим успјехом ћемо их рјешавати зависи од знања са којим располажемо и од мудрости коју будемо имали да искористимо знања и искуства осталог свијета. За сада се мора донијети законска основа која ће подстицати развој података, одредити право коришћења, цијену података, приватност и обавезност. Не смијемо правити грешке, јер за то немамо ни времена ни средстава. Искуства осталог свијета, и позитивна и негативна, морају се проучити детаљно и користити на сваком мјесту у свакој прилици.

Некоординиран рад

Да би се остварили циљевни савременог развоја уз рационално коришћење природних ресурса, неопходно је располагати добрим и правовременим информацијама. Употребом нових информатичких технологија (вјештачке интелигенције, објектно оријентисано моделирање и програмирање) омогућавају се остваривања овако сложених и захтјевних циљева.

Развијене земље улажу огромна средства у развијање и одржавање база и банака података. Те цифре су за наше услове астрономске и непојмљиве, али ми морамо максимално да искористимо своје могућности и своју скромну информатичку опрему да користимо што дуже и да је квалитетним радом што више оттеретимо.

Код нас се у разним државним институцијама и привредним организацијама некоординирано ради. Квалитетна опрема стоји неискоришћена јер нема образованих и квалитетних људи који би је могли максимално искористити.

Доста институција (а нарочито наша министарства) толико су затворена, да су постали свијет за себе, податке које поседују нити коме дају, нити их било гдје објављују, тако да се врло често и не зна да такви подаци и таква доста квалитетна знања постоје. Како таква знања и информације „изнијети на видјело“? До неких података и неких сазнања стручњаци у појединим институцијама и институцијама су дошли. Најчешће су за то и не зна, па када су такви подаци потребни неком другом, издвајају се нова средства и ангажују екипе стручних људи да би открили нешто што је већ откривено. Докле тако радити? Ко је у могућности да све то финансира? Мора се признати да сваки податак и свака информација имају своју цијену, жалост (или радост) некад и доста високу.

Развијене земље су веома рано схватиле потребу организовања мрежа база података. И поред великих улагања још увијек имају велики број организационих проблема које морају свакодневно рјешавати. Велики број земаља лако и једноставно

Освјетљења Лирско иверје Драгана Студена

КОСМОС

Драган Студен је пјесник који је објавио десетак збирки и добио више домаћих, али и једно свјетско признање: награду за хаику на међународном конкурс јапанске телевизије у Токију 1989. И док, након свега што нам се у међувремену догодило, прелиставамо странице његових збирки по ко зна који пут нам се намеће мисао да је било потребно да нас из бијела свијета упозоре на дијело и пјесника које, због специфичности поступка или својеврсне агрегације језика, или можда нечег другог, није наишло на адекватан интерес критике и публике (ово је скроман покушај да се та грешка исправи).

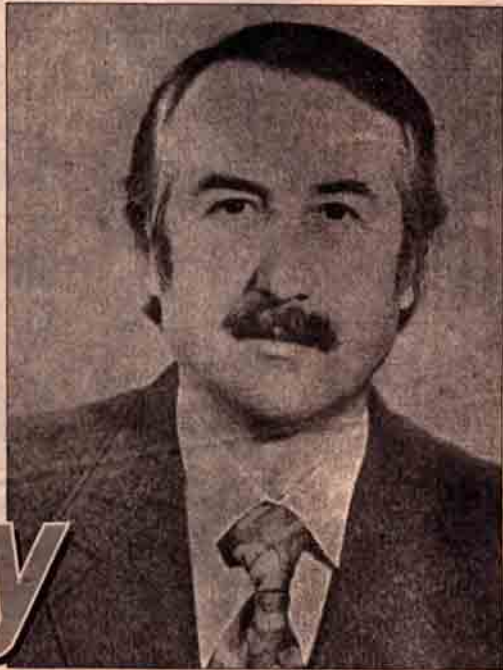
Додуше, о Студену су досад писали Иван Фогл, Милко Шиндић, Драгољуб Јекнич, Милivoј Родић и други, али су њихови тек-

наравно у његовој слободној транслозицији, није значило и потпуно прихватање „свјетоназора“ који он собом сугерише. Хаику, познато је, одражава зен и он је, по мишљењу Владимира Девидеа, управо по свом зену најповољнији облик поезије.

Захваљујући зену хаику пјесник је пробуден од егцентристичких илузија, он природу не гледа одозго него изнутра, не осјећа да би био над њом него у њој. И зато је види, чује, мириши, опипава и осјећа истинскије, дубље

ставке хаика, али своју пјесму, обликовану и осадражајену, по еластичним мјерилима живота и стварања, проширује референцијалним и рефлексивним звучањима.

Студенова хаику-пјесма има веома широк радијус интересовања. Она одражава тоталитет његове поетске визије и људске самостојаности. Он њоме исписује свој животопис, трага за идентитетом („Сладић и горчику/неизменично пићини зао ни предобар“), коријенима снаге („Бе-

у настајању

стиви, бар они објављени прије рата, били размисљања „ра поводом“, записи на бјелимама нових књига који, нажалост, нису ни покушавали да оду даље од утишка, да назначе оријентире специфичне Студенове стваралачке поетике.

Поезија Драгана Студена је затворена, збијена, гномичка. Она по својој лексичкој конзистенцији подсећа на дворез мајстора који не баца ни најситније иверје материјала. Јер, како је записао један критичар, пјесник је „своје повјерење ставио на кошу риче“ издлачене из ње све што она може дати или, боље, препуштајући се да га она неким само њој видљивим путевима изведе из сумрача до „лоља јасног вида“.

Истакнуто је да Студенов поетски ангажман носи у себи нека надреалистичка оближења. Његово пјевање је „игра над понором“, оно своју слободу налази у оним слојевима душевности у којима се додирују умље и не-умље, свијест и подсвијест образујући прстен архетипских симбола и нових метафора које бремене његових стих несавадним вибрацијама осјећања и мисли. То омогућава да се значењско поље стиха прелије преко материјализованих граница риче те да шутњу и безгласје из којих се источила учини саставним дијелом исказа. Сликовито речено, Студенова пјесма обухвата не само дворез, његову просторност, рељеф, динамику него и покрете дилеће који су пратили његово стварање.

И кад пише пјесме и кад се огледа у експерименту лирског антиромана, Студен је увијек судбински везан за мале форме, минијатуре, ситан рад који не захтијева снажне и широке замахе, већ прецизне потезе који ће открити скривене облике што израњају из невиди дозвани тек оштрим оком и врелим дахом циклелста.

Он се определио за облик хаику-пјесме која се, одричући се разлисталих форми, свела на само тврдо и јасно језгро лирског „космоса у настајању“. Занимљиво је рећи да прихватање облика,

и снажније од оног који је гледа тек кроз наочаре - свеједно да ли ружичасте или црне“ (В. Д. Хаику и зен“, „Одјек“ бр. 22 од 15 до 30. 11. 1989, Сарајево, стр. 17)

Наравно, зен осјећање сједињености с природом није ни Студену страна. О томе посебно свједоче његове пјесме слике („Жбука отпала / на сиротињској улици / беле се ребра кљусета“; „Лод снежним бременом / попут старца / погнула се смрчка“; „Врана на снегу / цвет црнине“; „Лењач на стубу / делић висине / с целином срцао“; „Бели стол-њак на трпези / призвук славаља“; „На дну морском / још плови галија / с поруком неурученом“).

Предметност слике није само пејзаж, нетакнут природни

Поезија Драгана Студена је затворена, збијена, гномичка. Његово пјевање је „игра над понором“, оно своју слободу налази у оним слојевима душевности у којима се додирују умље и не-умље, свијест и подсвијест образујући прстен архетипских симбола и нових метафора

сомучно секох/главу хидри/а оне све бројније“; „Да нисам био спутан / зар бих окриглатио“; „Ожиглине у мени док ме жигају/јамачно сам жив“ и крајичке, горштакче тврдокорности („И да имам куд/с ветрометина/не бих умакао“). Пјесников обзорја објас-јана су таквим оптимизмом који

арношћу која га окружује, али су се његов дух, душа и срце опјали занесењаштвом“ („Стварношћу скрхан/ занесењаштвом/ зачудо надахнут“) које

пише др Зорича ТУРЈАЧАНИН

Т. Јовић: „Дон Кихот“ (1996)

предио него окружење обојено човековом присутношћу које, да се вратимо Девидеовој мисли, баца мрачан или ружичаст одблесак на гуму субјективних лирских боја.

Пјесник не остаје првенствено у сфери емоција, „чистог доживљаја“ који се може исказати једначиним „пјесник-пјесма“. Он живи не само доживљава него и промишља, трага за збирком његових значења, смислом појединачне и заједничке егзистенције. Интересује га лично и опште, универзално и историјско, цивилизацијско и локално. У том он, наравно, напушта духовне претпо-

не значи затварања очју пред истином него снагу да се уздигне изнад депресивне разине свакидашњице и минорности („И мој путељак/ кроз прошарицу/ светлотама вијуга“; „Трње зар бих газик/цветља иза њега/ да не замишља“).

Драган Студена као ствараоца више од свега испуњава жеља да се вине до оригиналног, по њему препознатљивог израза, до трага који се разликује од оних који су оставили његови пјеснички претходници и сапутници („Сандале скинуј/ само мени својствени/ у песку отисак“). Итимино, он је почесто био незадовољан ств-

лућује“) који, затворен и лали-даран, највише одговара његовом темпераменту.

Читава „драма пјесништва“ у Студеновом случају се разријешава у језику. Пјесник проналази тек риче, а она затим сама из себе образује прстен асоцијација које мултиплицирају основни смисао исказа.

Пјесма, састављена понекад само из једног стиха, на први поглед подсећа на игру, слагање које се руководи само гласовним подударанем риче. Међутим, овако улачен низ („Гром по гром пором“, „Скок по скок поскок“, „Беда по беда победа“) проширује могућности изрицања и пјесма се, како је записао један критичар, „лиже готово мимо пјесника“. Агрегација материјала одвија се управо пред нашим очима. Реченице се митари попут птице која одбацује сувешно перје. Сугестивност риче обр-азује поље повишене значењске проводљивости у којем чак и глаголске везе постају непотребне. Глагол, наравно, временски нијансира однос. У Студеновој оптици усредсређеној на нулту тачку постојања, на нуклеус ствари, вријеме се потискује не-временом и све-временом („Нико ником неко неко нико“; „Светиљака и чају/узајамност постојан“).

Пјесма има свој дртеж - по-годиња је за читање очима, за откривање и препознавање. У његовим стиховима риче се ута-лају у друге риче, њихови ди-јелови играју скривача („Лада лале/ лапог лалед“, оне се амал-гамирају или наросто разлажу до најситнијих честица препоз-натљивости. То, наравно, отежава читање, повећава „отпор сре-дине“, намеће отпор дешифровања технике и технологије стиха, али пружа задовољство откривања богатог значењског мозаика сачињеног од ситног али драгоцјеног камена.

Штета је што су збирке Дра-гана Студена обавијене глухошћу, јер се напор њиховог ишчитавања вишеструко исплати.

Сњегови, рузмарин и шаш

Девет хиљада британских девојчица

Девет хиљада британских девојчица спаткок као мед,
Девет хиљада британских девојчица здравих као јечам,
Девет хиљада британских девојчица лепих као сумрак у Булуку,
Девет хиљада британских девојчица храбрих као пролећне кишне,
Девет хиљада британских девојчица вадрих као орлови у облацима,
Девет хиљада британских девојчица стидљивих као цвеће,
Девет хиљада британских девојчица укларених као надак-нуће,
Девет хиљада британских девојчица свежих као радост,
Девет хиљада британских девојчица благих као сећање,
Девет хиљада британских девојчица силних као трж дивљих коња,
Девет хиљада британских девојчица спокојних као про-планак,
Девет хиљада британских девојчица срећних као јорго-ван,
Девет хиљада британских девојчица нежних као летња ноћ на селу,
Девет хиљада британских девојчица несташних као сло-бода,
Девет хиљада британских девојчица вечних као очај остављених,
Девет хиљада британских девојчица тајанствених као узбуђење,
Девет хиљада британских девојчица моћних као нада,
Девет хиљада британских девојчица снажних као потиштеност,
Девет хиљада британских девојчица веселих као смех ван-бранче дече,

пише
Боро
КАПЕТАНОВИЋ

Девет хиљада британских девојчица распамећених као пожуља,
Девет хиљада британских девојчица топлих као грех,
Девет хиљада британских девојчица неодољивих као коњаник у галопу,
Девет хиљада британских девојчица смиernih као утеха,
Девет хиљада британских девојчица дубоких као песма немих певача,
Девет хиљада британских девојчица тужних као чекање,
Девет хиљада британских девојчица новничких као јелени у пољу,
Девет хиљада британских девојчица сохлих као црк зоре,
Девет хиљада британских девојчица побожних као чежња,
Девет хиљада британских девојчица озарених као јато белих голубова,
Девет хиљада британских девојчица сатних као лаваж паса луталица,
Девет хиљада британских девојчица свечаних као долазак пролећа,
Девет хиљада британских девојчица безбрижних као пашњак,
Девет хиљада британских девојчица набрклих као Петрарка,
Девет хиљада британских девојчица раскошних као бор-дел,
Девет хиљада британских девојчица,
Девет хиљада шеснаестогодишњих британских девојчица,
Девет хиљада шеснаестогодишњих британских девојчица годишње остене у другом стану...
Девет хиљада шеснаестогодишњих девојчица британских...
Још не знам, за љубитеље нових природних појава, да ли је ово ДУБРА или ЛОША вест!

Продавац новина у Београду

Сусрет деде и унука

- Из које будућности - зачуђено ће Јакоб.
- Долазимо из 1995. године - важно рече Лем.
- Ово је брод 'Европа' а година 1933. - настави Буро. А ми рођаче долазимо из Београда и наша садашњост је твоја далека будућност.
- Коју ја вјероватно нећу ни доживјети - поче да се смије Јакоб. Да ви, момци, нисте нешто попили?! Изгледа да волите шалу. Али прихватим игру и питам вас зашто сте дошли у прошлост и напустили своју садашност. Не свиђа вам се стварност у којој живите па сте помислили да је у 1933. години она можда боља. Илузија, пријатељу! Претпостављам да сте могли да одете у другом правцу - зашто нисте отишли у вашу далеку будућност? Можда ви вам тамо... али кажем вам илузорна је промјена мјеста и времена. Зашто сте уопште напустили садашност из које долазите - то ме прије свега интересује.
Неко је предложио да седнимо и док сте ишли ка празном столу на палуби Продавац поче да прича како им се њихова садашњост

пише
Зоран
КУЗМАНОВИЋ

распала у хиљаду комада. 'Југославија!' - рече и окрену се ка Јакобу. 'Знате ли, ви пријатељу, да се она распала?'
- И то два пута - надовеза се Буро. 'Ти не упадај у ријеч' - упозори га Продавац настављајући да говори како се на Балкану још води рат (Буро поново рече по други пут) по други пут (прихвати Продавац) да је на тим просторима готово све растурено, од државе па до индивидуалне стварности. Јакоб је зачуђено слушао причу својих нових пријатеља и само с времена на вријеме упадао са - 'Лудост, то не могу да вјерујем, лудост пријатељу, да ли је то могуће...' А онда, док би се они утркивали у изношењу важнијих догађаја који га чекају у будућности, присјећао се Русије и грађанског рата који је доживео у Себекину.
- ... распала се кафана, улица, расту-рено је село и град, све је у дијеловима од којих нико и не покушава да сачини неку нову целину и стварност. Нико не вјерује у садашност коју живи. И сви бјеже, тражећи стварност која им може понудити снагу нове илузије. Ми пријатељу долазимо из Београда, из улице Кнеза Михаила. Већ смо неколико година на улици и питам те да ли можеш да замислиш чиме се бавимо док

свакодневно стојимо на плочнику? Како ко, настави Продавац, ја продајем новине из Републике Српске...
- То је нека нова држава, претпостављам - упита Јакоб.
- ... тако је, продајем 'Глас српски' и још неке новине из новонастале државе, Буро дилује девизе, Лем је професионални шетач, а Блажа (овај оvdје што још увијек ћути) био је комунални инспектор задужен за Кнез. И сви ми заједно, будући да смо радили посао за који смо вјеровали да је привремен а да због оне распаднутости на улици ништа није реално, одлучили смо...
- Да побјегнете у прошлост? - упита Јакоб.
- Могли смо и у будућност - настави Продавац. Ако ћемо искрено, нико од нас све ово вријеме док смо били на улици и није живио своју садашност. Можеш то провјерити. Свако је био или у прошлости или у будућности. Заправо, толико сам упознао људе у Кнезу да сада поуздано могу да тврдим да у тој улици више од 90 одсто људи, који свакодневно пролазе, не живи своје вријеме. Готово су сви на путу.
- И тако сте се и ви нашли на броду 'Европа' - рече Јакоб. 'Али понављам и то је

илузија. Није ни 1933. година ништа боља него 1995. Слутим да је ваш мотив можда у нечему другом, у жељи да исправљањем прошлости утичете на будућност.'
Продавац је објашњавао да је њихов мотив путовања у Америку проналажење карикатуристе из 'Чикаго трибуна' који је Србе приказао као свиње. Само то и ништа више - рекао је. 'А зашто баш 'Европа' и 1933. година? Тако је испало случајно. Овај наш пријатељ Блажа једног дана дошло је документе свога деде Јакоба... еј, па његов деда се исто зове Јакоб...'
- Одакле си ти Јакобе? - први пут проговорил Блажа.
- Већ сам рекао, из Југославије. Живим у Карлсдорфу или Банатском Карловцу.
- А презиваш се Шлет?! - рече Блажа пошравањем у лицу.
- Тако је: Јакоб Шлет.
- Ијууу... повикаше остали. 'Блажа је пронашао свог деда Јакоба!!' повика радосно Лем. 'Какав срећан тренутак! Ово треба да се прослави! Конобар, донеси пића.'
Док су се Буро, Лем и Продавац гласно смијали, а унук и деда радосно грлили 'Европа' се лагано љуљала.

Наш саговорник Александар - Лене Ардалић, фронтмен „Минђушара“

Пјесме

Минђушари, најрепрезентативнији рокемол производ из бивше Републике Српске Крајине, кад је ријеч о српској музичкој сцени, сада са сједиштем у СРЈ јавили су се недавно са новом касетом и CD-ом насловљеним једноставно „Минђушари“. Током рата су, не само као ратни корлузни добошари, већ и мимо те патриотске форе ушли у ужи. На прошлом CD запису била је „Молитва“, сада је то „Мирно спавај, душо“. Бора је и овај пут један од званичара на новом репертоару јуенских, а сада београдских рокара.

Добро, хајде и да се представим, моје име је Ардалић Александар - Лене, иначе сам пјевач и свирам гитару у групи „Минђушари“. Са мном су још и Мико Бједов, Бас, Нешо Камјанац, Бубањ, и Денис Вишић, клавијатуре.

• На који начин „Минђушаре“ сматрају за другу поставу „Рибље чорбе“?

- Па, знаш како, ми смо њих доста пратили, били смо пратећи бенд Бори Чорби и онда се наше име доста веже уз њега. Помагао нам је доста, писао, гостовао на свакој плочи, а и овако зависта много музички помогне.

• Практично то су једине искрене преостале „специјалне“ везе између СРЈ и бивше РСК?

- Па да, то је то. Дружио се већ скоро пет-шест година. Заједно смо, свирамо...

• Нови материјал...

- Ово нам је трећа плоча, у ствари трећа касета, уз коју су изашли и CD и видео касета, а све то у продукцији „Лазаревић“. Радити смо у студију Лазе Ристовског, он је уједно био и продуцент.

Трочлана постава „Минђушара“ сада је појачана и са Лазом Ристовским

из избјегличке

радионице

Недавно је у издању Продукције „Лазаревић“ свјетло дана угледао нови албум „Минђушара“ Као Књињанин у Београду мораш бити стварно добар да би био равноправан, каже Лене

• Значи, у продукцији не смије да фали. Лазе Ристовски је ту да својим именом гарантује?

- Лазе је ипак стари мајстор. Имамо доста гостију: Бора, др Неле Карајлић, Аца Лукас, Цинчер, Рањко, Лазе, један добар тим окупио се око „Минђушара“.

• Има ли и једна пјесма у фазону „Нема раја без родног краја“?

- Има мало фолк мотива, има једна пјесма „Нигде кд у Брчком“, а ту је и једна сувер баллада. Зове се „Мирно спавај душо“. Ту нам је гостовао са текстом Бора Борђевић и мислим да ће то добро проћи.

• Кад креће промоција?

- Недавно смо почели ту медијску промоцију, зато смо и овде да то одрадно. Послије је у плану турнеја, а све то би требало кренути за једно два мјесеца. Све ће то бити живе свирке по цијелој Републици Српској, а послје тога идемо за Њемачку, Швајцарску...

• По многим „Минђушари“ су вјероватно најугледнији производ са свих простора, ако рачунамо ове несрбијанске, а ипак српске музичке просторе?

- Могуће је, доста их је који то кажу. Ево, на Независном радију смо проглашени за најбољи бенд чак и Републике Српске. Сви су гласали за нас.

• Како се уклапате у ту еволу београдских музичких дошљака? Нисте отишли као многи у иностранство,

на привјер, ово н о в о, као што је Словенија?

- Па ето, ми смо тамо, радимо, и у Београду смо као на привременом раду. Београд је ипак музички центар и сви се послови ту завршавају. Сваку плочу смо и прије снимали у Београду, по пола године смо морали посетити горе, и онда када смо из Крине путовали.

• Има ли на албуму иједна пјесма као успомена на вашег погинулог члана?

- Да, једна пјесма је успомена на Срђана Чоку. Њему смо посветили пјесму „Без тебе ја тугујем“. То је, мислим Б-3 на касети. Он је човек који је нас покренуо. Дошло нам је то не као обавеза, већ нешто из срца, и више од тога.

• Ове године нема вас на фуркама утврђеним на принципима предизборног музичког страначког курвања?

- Добио сам позив и ове године, али нисам хтио радити. Шта ја знам, понекад је и гупо везати се за политику. Окрене се то брзо. Данас јесте, сутра неће, мада људима не треба замјерати што свирају тамо.

• Још нешто о Борм...

- Па, мени су се овдје ругали

што смо ми њима предгрупа, мада смо имали плочу. Нама је то била част. Он је ипак био и остао легенда ју-рока, а и овог садашњег. Упознао сам тих музичара из Југославије и превише, али нико није као он. Једини који нам је дао стигу годину дана да живимо био је Бора. А шта да кажем, потрпао нас је с парам, вукао на сваку свирку кад год је могао.

• Значи наставио је ону традицију из Крајине, када је носио цигаре и увијек се у Београд враќао празнијег цела него када је одлазио?

- Добро, ради он и за леву, али је тих хуманитарних концерата и свирки орадио ко нико. Знаш, то, сеједок сам, а и ми смо уз њега доста тога урадили.

• Како гледиш на ову нашу актуелну окупацију „Јутоном“?

- У материну, никако брате! Ја сам сигуран, у ствари знам да се у Хрватској не слуша, рецимо, ништа из ове садашње Југославије. Све што је овдје снимило не можеш чути нигде у Хрватској, док видиш овдје. Немам ја ништа против Оливера. Брига ма и за њега и за све остале. Само знам да се нешто реципрочно не може чути у Хрватској, ни Бора Борђевић, ни било шта друго из СРЈ. Љути то кришом слушају код куће, али јавно то тамо не иде. А код нас се то ради, 'оће да ти обе ноге стрпају у једну чарулу. Ето, то ти је то...

• Како је бити Књињанин

у Београду, са овим србопалестинским синдромом у срцу?

- Па, јобеш му матер. Мораш бити стварно добар да би био равноправан. Народњаци су бржи и свирају више у иностранству. Донос фршику леву и купују све у Београду. Намећу се на медијима и то је ужас. Купују све рокемолске извођаче, али није увијек

клавијатуре, а он је то са клавијатуром одсвирао мало на свој начин, осјети се то.

• Та сарадња је само на плочи или...

- Знаш, он треба сада да свира са нама, и то не само у Бањој Луци, него ће свирати non-stop. Свирали ми, не сјећам се више гдје, неку свирку, и питам „Овај, би ли иша“? И он каже: „Хоју!“ Питам „Би ли и у Бањој Луци“?, а он: „Свираћу са вама non-stop, нема проблема“.

• Још нешто од нових планова?

- Па, мислим да ћемо на промоцију у Бану Луку доући и Цинчера. Датум још није утврђен, није све договорено, али мало касије, значи тамо негде у новембру. Неле не може, он ради non-stop. Најзгодније је да ће доћи Виљко из Чорбе; довућемо их све овдје, па ћемо валда нешто и направити, да то ипак буде мало већи концерт.

• А у Хрватску?

- Ма јок. Ко ће нас звати тамо, једино да нас зову тути. Ми смо увијек били српски бенд. Шта да им свирамо? „Арија српска“ или „Е, мој друже загребачки“? Мада, мислим да би била фора, то би била демократија кад би ја отиша у Загреб, засвирао и кад ми се не би ништа дошло.

• Ријетко или никако вас не виђамо на фестивалима?

то пресудно. Па и горе у Београду не можеш живјети од Хрвата.

• Којих Хрвата?

- Ових музичких Хрвата. Сваки кафејери врли од њих. Кад ми свирамо, онда нам траже non-stop, те да Оливера, дај ово...

То ти је Марија Милошевић, ЈУЛ, она ради. „Пинк“, „Кошава“, они намећу те трендове. „Лазаревић“ више нема уговор с „Пинком“ он свој програм шаље сада директно на сателит. Имамо солидан уговор са њим, односно поља година имамо рекламирање код њега.

• Продукција „Лазаревић“, ко је, заправо он?

- Он ти је човек одавде, са Озрена. Истина, он више гичи народњаке. Издаје доста, Јами између осталих а ми смо му први рокари. Не знаш зашто нас је узео. Код њега је главно оно Беки, Меки, само љуља! Валда су му се свидјеле пјесме, што смо са исте стране Дрине, што смо на неки начин наши. Иначе, мука је са тим издавачима. Нико неће ништа да уложи, сви се они, ненормално понашају, само да му даш материјал и да та он „штаца“.

• Шта би према првим процјенама требало да буде хит?

- Па, овдје „Биг“ врти ову пјесму са Лукасом, а и ова „Нигде ко у Брчком“ није лоша. Оно полународњаке, мислим, има мало фолка, та би могло бити нешто као претходница. Има пјесама, само то треба мало завртјети. У суштини, то је рокемол, мада је све то Лазе мало смекао са клавијатурама. Зна се како он то ради, мало је мекше, али је то због њега. Прије нисмо имали

- Па добро, свако има свој фазон. Ове године требало да идемо у Будву, баш са том пјесмом, са Лукасом. У студио су дошли и Бајага и Локнер. И као, била је то добра пјесма, могла би бити као „страда“ хит, ово, оно, што не би провали са њом на фестивалу у Будви, мада у принцип баш и нисам за те фестивале. И онда ти је нас је гур'а на Будву и Чорба рекордс“, заправо дељко који ради тамо, он нам је одрадио Србију. Корнелије Ковач пусти пјесму, али кад је дошла на колегијуму кажу „Не-може“. Образложење: Ту гостује Лукас, он је народњаке. Кажу, пустимо ли ове године Лукаса, сљедеће ће нам доћи и Аркан. И, у праву су људи. Послије кажу дај снимити поново пјесму, али тада више није било ни пара ни времена, ништа, а можда је тако и најбоље.

• Задовољни сте новом касетом, односно CD-ом?

- Никад човек не може бити задовољан, оно до краја. То те и тјера да радиш, да будеш бољи. Неке ствари су испале више него добро, а неке су можда могле бити и боље. Сви смо ми на неки начин помало деформисани, негде смо можда мало упропастили гитару, изувули - изувули, неке ствари су можда продукцијски могле бити чистије, можда се у ремиксу могло боље урадити али, све у свему, Лене не би био Лене, ни „Минђушари“ не би били „Минђушари“ да не вјерују да ће њихови музички коментари бити задовољни са овим новим материјалом из њихове избјегличке београдске музичке радионице.

Тако је бар било до сада, на концертима поготово...

Леган је свијет

ЕМИ грозница

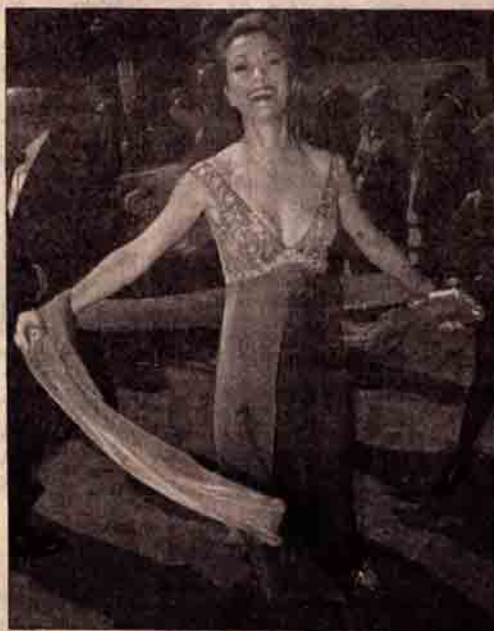
Оно што је „Оскар“ у свијету филма, то је сасвим сигурно ЕМИ за телевизију. Да је ова таква и те како тачна, доказала је и недавна, 50. додјела престижних ЕМИ награда за најбоља телевизијска остварења на територији Сједињених Америчких Држава. Међутим, колико је то занимало наше гледаоце, може се само претпоставити, с обзиром на то да на малим екранима наших локалних и државне телевизије није ишла ниједна од награђених серија. Додуше, они „срећници“, који могу да прате програме телевизије суседне нам државе, знају о чему је ријеч...

пише **Добриша МАЈСТОРОВИЋ**

Амери су се потрудили да у свом стилу припреме и ураде цијелу церемонију додјеле награда, а сад да ли су оне отишле у праве руке, сасвим је друго питање. Јер, мало је нелогично да пети пут заредом ЕМИ за најбољу хумористичку серију припадне „Фрејзеру“ када се на америчким ТВ екранима „дрте“ далеко смјешније и квалитетније серије, попут општепопуларних „Принцеза“.

Поред срећних добитника престижних награда, на свечаној додјели појавили су се и бројна друга имена, позната из свијета филма. Глумиур и уобичајено америчко прегјеривање нису заобилили ни ову манифестацију, која је попут додјеле „Оскара“ била обиљежена фантастичним тоалетама протагониста, шок-изјавама и пучкастим понашањем... Као и увјек, главна „фаца“ био је Били Кристал, један од

најбољих комичара данашњице, а нису изостали ни кисели осмијеси, попут оног на лицу Гилијан Андерсен, звијезде фамозних „Досијеа X“. На свечаној додјели појавио се и двоструки оскаровац Том Хенкс, чија је серија „Од Земље до Мјесеца“ освојила ЕМИ за најбољу мини-серију...

А када ће наши гледаоци погледати ову и друге награђене серије, показати вријеме. Можда тек када се испуцају све могуће блутава и ступидне латиноамеричке салунице типа „Касандра“ и осталих...

Од сиромаштва до хаоса

„Ово је свијет насиља, у коме је разум у паничном повлачењу и у коме се убиства не одигравају само на филму“, записао је 1987. године Борислав Пекић у својим „Лисима из туђине“. Деценију послје, слика свијета тешко да је о том питању измијењена. Ако и јесте, онда је то нагоре.

Албанија је ових дана поново у центру пажње свијетских медија. Након годину дана од немира изазваних колапсом пирамидалних штедионица и пљачке грађана, насиље се вратило на улице Тиране. И не само ње, по свој прилици. Суботње убиство једног од лидера Демократске партије, Азема Хајдарија, запалило је главни град ове сиромашне земље и „намамило“ присталице ове странке на Скендербегов трг гдје су прво и демонстрирали своје незадовољство.

„Смрт Фатосу Наноу“ једна је од парола која се на том скупу могла видјети и чути. Наоружани демонстранти су прво напали сједиште владе а затим успјели накратко и да заузму и зграду државне телевизије.

Харизматични лидер демократа и бивши председник државе Сали Бериша, који је са власти сишао након прошлогодишњих немира, оптужио је садашњег премијера Фатоса Наноа за убиство свог партиског

колеге. Хајдари је иначе био веома утицајан у контроли кријумчарења оружја у подручју Тропоје, на сјеверу земље па је, како се тврди, стекао и велики број непријатеља.

Убиство Хајдарија био је и добар повод да Бериша оптужи Наноа и за издају сабраће на Косову* импутирајући му изјаву по којој је албански премијер позвао лидере косовских Албанаца на прекид непријатељстава са припадницима србијанских снага безбједности и почетак дијалога који ће статус Албанаца ријешити у оквиру Србије.

Међутим, без обзира на међусобне оптужбе, заједничка стратегија, како званичне власти тако и осталих политичких снага у Албанији, очигледно је у свесрдној подршци, како у политичкој тако и војној, косовским Албанијцима. Многобројне ликвидиране терористичке групе на југословенско-албанској граници код којих су пронађени товари наоружања, показали су како се у Тирани гледа на ријешање косовског чвора.

Безрезервна подршка теро-

писе Раденко КУПРЕШАК
ризму на Косову се попут бумеранга вратила Албанији. Према коментарима из свијета садашњи догађаји у Тирану су довољан доказ зашто Запад не жели да подржи независност Косова.

Албанија се поново нашла на ивици грађанског рата. У прошлогодишњим нередима и сукобима, из складишта албанске војске широм земље украдено је око милион комада пушака тако да је сада сваки трећи Албанац наоружан.

Слике са Скендербеговог трга то и доказују. На демонстрације у Албанији више се не излази само са заставама и перолама. Ту су незвонички „кешалњикови“ и „зоље“.

Нејака влада која чини се не може контролисати ситуацију, поставила је ултиматум демонстрантима - оружје или казна. Ови су се оглушили.

Бериша позива присталице и у другим градовима да се угледају на становнике Тиране. Државни удар, грађански рат или нешто треће? Балкан је захваћен за било какве прогнозе.

Васиљ Шево, јунак утакмице Борац Нектар - Монтан

Кошгетер „Пивара“

У првој званичној међународној утакмици, квалификацијама за Куп „Радиојоја Кораћа“, бањолучки Борац Нектар је бриљирао. Аустријски Монтан је напросто прегажен, а резултат 92:56 најбоље свједочи о партији коју су пружили „пивари“.

Јунак тријумфа био је Васиљ Шево, мада су њему, раме уз раме, били сви остали првотимци Борац Нектара: Зиројевић, Благојевић, Вујасиновић, Протић, Вулета... Међутим, кошгетер Бањалучана је ипак поново епитет најбољег појединца меча. У тренуцима када су Ау-

Утакмица са Монтаном била је најљепша у мојој досадашњој каријери, каже најбољи актер прве међународне утакмице Борац Нектара против аустријског Монтана

стријци водили, преузео је реализаторску одговорност на себе.

Послије изједначавања и преласка „пивара“ у вођство распуцао се Васиљ Шево, а његова „далекометна артиљерија“ ван линије 6,25 метара била је толико прецизна да је противника доводила до лудила.

У напалу смирен и сталожан знао је у сваком тренутку како треба да се контролише игра, а у одборани бескомпромисан борац са великим и несебичним похртвањем.

Ово ми је најљепша утакмица у каријери. Три године сам у Борац Нектару, а више од 10 година сам играо на прволигашким и друголигашким утакмицама, међутим, меч са Монтаном је оно што ћу никада заборавити - говорио је видно узбуђен Васиљ Шево, непосредно послје утакмице у „Борику“. Публика је створила прелијеп амбијент

тако да је све било, као на NBA спектаклима. То ме је посебно инспирисало тако да сам одиграо добро. Не треба да заборавим и учиник мојих саиграча. Све је било фантастично!

Почетак утакмице донио је нешто нервознију игру Борац Нектара што су Аустријци знали да искористе.

• Шта је био узрок свеми томе?

Важност утакмице је учинила своје. Помало смо били изгубили сигурност. Међутим, знали смо да утакмица траје 40 минута, да смо физички много спремнији од кошаркаша Монтана и на крају крајева

разговарао: Дарко ГРАБОВАЦ

да смо квалитетнији састав. Видјели сте да су, када смо се ослободили почетне нервозе, ствари дошле на своје мјесто. Ношени крилима наших вјерних и сјајних навијача остварили смо велики успјех, побједу која ће златним словима остати уписана на страници историје Борац Нектара.

• Шта очекујете у реванш утакмици?

Лична карта

Име и презиме: Васиљ Шево
Датум рођења: 25. август 1967. године
Мјесто рођења: Косовска Митровица
Мјесто у тиму: бек
Број на дресу: 5
Висина: 191 цм

Циљ који смо поставили прије меча у „Борику“, а то је тријумф са „дебелом“ залихом, у потпуности је остварен. Не вјерујем да у Капфенбергу можемо прокоцкати шансу за пролазак у лигашки дио Купа „Радиојоја Кораћа“. Неко се нашалио, па је рекао да ћемо у Аустрију ићи у „шопинг“.

Преузео реализаторску одговорност на себе: Васиљ Шево

„Јукову лъвицу“ изјавио је најбољи актер прве међународне утакмице Борац Нектару у групи „Г“ где се налазе екипе Бенстона из Загреба, Турбор спора из Изира и „Сана баскета“ из италијанске Сијене?

Ми ћемо ту имати епитет „аутсајдера“ што нама апсолутно одговара. Дјеловаћемо из другог плана јер сигуран сам да у „Борику“, где ће увијек бити одлична атмосфера, не можемо изгубити утакмицу. Свака побједа на страни би нам донијела пролаз даље. Према томе, лично очекујем много. Но, најбоље да сачекамо да се све заврши онako како треба у реваншу са Монтаном, а онда ћемо размислити о наредним противницима.

Близу је истина, мада опуштања не смије бити. Квалификације су по нокаут систему и свака неозбиљност се скупо плаћа.

Реално говорећи Борац Нектар је бољи што је показао и сигуран сам да ћемо ићи даље.

• Сада, кад је пролаз у лигашки дио такмичења за

Кошаркашки камбек Сњежане Бебе Стјепановић

Краљица паркета

Повратак на велика врата: Сњежана Беба Стјепановић

Утакмицу полут оне коју су кошаркашице Порт МК у уторак, 15. септембра одиграле против Бен Јуде из Израела а у оквиру квалификација за Куп „Лилијана Ронкети“ требало је видјети.

Тешко је пронаћи праве ријечи да се у потпуности опише атмосфера у „Борику“, и на трибинама и на паркету бањолучког храма спорта.

„Малене“ су, што је најважније, побједиле. У утакмици пуног преокрета и неизвјесности до последњег секунда, избориле су тријумф од седам кошева предности и тако оставиле наду да у узвратном сусрету изборе пласман у право коло овог значајног такмичења.

Када се побједи, тешко је неког издвојити, заслуге, у то нема

сумње, припадају цијелој екипи. Но, ипак, послје сваке спортске манифестације постоји играч за кога се каже: био је најбољи, имао је свој дан.

Нема никакве дилеме, у дуелу Порт МК - Бен Јуда одушевила је Сњежана Беба Стјепановић.

Стјепановићева, овогодишња појачање Порт МК на позицији бека, вратила се у свој матични клуб на велика врата.

Нједног тренутка, када ми је стигао позив од челних људи Порт МК, нисам се двоумила - ријечи су Сњежане Стјепановић. Млади Крајишник, сада Порт МК, мој је први клуб, у њему сам научила прве кошаркашке кораке. Било је понуда и од других екипа, али дилеме нису постојале. Поготово сада када Порт МК игра на међународној сцени.

разговарала Милица ЦЕПИНА

• Општа оцјена је да сте се највише истакли на утакмици, ваших пет „тројки“ подизало је публику на ноге?

Мислим да не треба никог издвајати. Једноставно, да тако кажем, све су се коцкице сложиле. Побједила је екипа.

Желим да захвалим клубским колегицама које су ми омогућиле да пружим максимум.

• Први утисци су се слегли. Како оцјењујете утакмицу?

Потврдило се једино што смо знали о противницима, а то је да су

Све кошаркашице Порт МК заслужне су за побједу у првом мечу квалификација за Куп „Лилијана Ронкети“, али је, ипак, пажњу скренула повратник у редове овог тима Сњежана Беба Стјепановић

паркета

Јака, квалитетна екипа. Баш због тог непознавања почетак меча протекао је у помало нервозној игри и у испитивању. Важност дуела и атмосфера у дворани такође учинили су своје. На срећу све је то кратко трајало. Тренер Мајсторовић „снимио“ је њихов начин игре, промијенио, тачније поставио тактику, и однос снага на терену се промијенио. „Истопили“ смо четрнаест кошева предности и диктирали темпо на терену.

• Шта је пресудило?

Одбрана. Велики дијелом првог полувремена то нам је била слаба тачка. Играли смо зону, а повремено и пресиг на њиховој половини терена. Осим тога играли смо с четири ниже играчице без центара. Та тактика била је пун погодак.

• Много муке задала вам је њихов центар, одлична Симоне Едвардс?

Едвардсова је фантастична играчица. Превизна је са свих позиција. Али, уласком Мирне Пауновић и тај смо проблем ријешили. Одлично ју је чувала.

• Реваниш сусрет играте у сриједу, 23. септембра?

Да. Имале смо дан одмора послје утакмице и опет кренули с тренинзима. У уторак путујемо.

• Каква је атмосфера у екипи, чему се надате. Јер, ипак, идете у госте?

Нема бјешеле заставе, идемо на побједу. Оне су током читаве утакмице промашиле само три-четири шута. Значи, тешко да могу нешто више и боље урадити у Теп Авини.

Лична карта

Име и презиме: Сњежана Беба Стјепановић
Датум рођења: 10. новембар 1975. године.
Мјесто рођења: Бања Лука
Мјесто у тиму: бек
Број дреса: пет
Висина 177 цм

Новости из медицине

Старије особе не би смјеле да уносе исту количину хране као и особе које су у пуној физичкој активности. Прије свега оне троше знатно мање енергије, па је и њихова потреба за храном мања. Разлог за ограниченију исхрану представљају и тешкоће у варењу хране услед смањења секреторне активности желуца, цријева и гуштераче.

За ублажавање ових сметњи користи се и одговарајућа исхрана. Због тога је потребно да се у организам уноси довољно биолошки вриједних намирница, богатих витаминима, минералима, бјеланчевинама и незасићеним масним киселинама. Узимање хране требало би да буде ујед-

живота крије у хемијској структури човјеке исхране. Те структуре зову се АМИНСКЕ КИСЕЛИНЕ, АНТИОКСИДАНТИ, ОЛИГОЕЛЕМЕНТИ, ВИТАМИНИ. То су молекули који су незамењиви за живот, али који се данас показују као праве терапеутске алатке.

Недавно је један чувени француски професор медицине доказао уску повезаност три чиниоца: исхране, рака и старости.

шкоћа у обнављању хелијског ткива па му је потребан материјал за обнављање који се налази у храни. У том добу исхрана мора да буде веома квалитетна. Лекарима са трају да је добро узимати првенствено оне намирнице које садрже витамин „В“. То су дигерица, бутер, јаја, мљечни производи. Месо и риба садрже витамине из групе „В“, а уље, нарочито сунџокрето-во садржи витамин „Е“.

Протеини и есенцијалне материје садржане у воћу и поврћу неопходни су као основ савремене исхране. Најважније је да храна буде богата витаминима, а сиромашна калоријама. Пушачима се препоручује узимање што више витамина.

Пун тањир Здравља

начено а оброци правилно распоређени.

Потребе за бјеланчевинама. Количине бјеланчевина које би требало да се унесу у организам у року од 24 часа, крећу се од 65 до 90 грама, у зависности од пола, физичке активности и климатске зоне.

Особе које живе на селу или имају повећану физичку активност треба да уносе бјеланчевине у оквиру горњих граница. Од значаја је присуство аминокиселина у бјеланчевинама које дају висок квалитет тој врсти хране. Комплетне аминокиселине налазе се углавном у месу, али и у намирницама биљног поријекла. Најважнија аминокиселина је триптофан, а налазимо га углавном у месу. Око 30 одсто дневних потреба у бјеланчевинама треба да обезбиједи млијеко и

млијечни производи. Они веома успјешно могу да замијене месо, али не у потпуности.

У исхрани старих особа препоручују се сва меса, али се примат даје оним које садрже мање масних материја. Нарочито су препоручљиви јањетина, телетина, живина, као и рибље месо. При томе треба водити рачуна о начину припреме меса. Углавном се препоручује барено, јер се приликом пржења у месу задржава већа количина масноће.

Потребе за минералима. Познато је да се током старења мијења садржај минералних материја у ткивима. У спречавању настанка остеоопорозе, код старих људи, неопходно је уношење довољне количине калцијума. Дневна доза калцијума који би требало да се нађе у организму је 800 милиграма. Највише га има

у млијеку и бјелом сиру.

Потребе за угљеним хидратима. Однос се на правилно распоређивање количине поврћа које је главни извор угљених хидрата. Највише угљених хидрата садрже кромпир, пасуљ, грашак. Велика количина целулозе у поврћу корисна је пошто се практично не вари, а стимулише рад цријева, што је веома значајно за варење.

Потребе за витаминима. Од класичног витамина „С“ до најновијих, оних из групе „В“, који активно утичу на проблеме са памћењем и витамина „Е“, за који се тврди да може да утиче на сузбијање појединих врста рака, витамини остају трезори доброг расположења и држања.

Све се више мисли у медицинским и научним круговима да се наше здравље налази у нашем тањиру и да се дужина нашег

пише
mr sci. dr
Слободан
СПРЕМО

Припреме организма за старост почињу већ од четрдесете године

Недавно је један чувени француски професор медицине доказао уску повезаност три чиниоца: исхране, рака и старости

Његови докази су тако јаки да су лабораторије Рош одлучиле да у Хелсинкију, уз помоћ Националног института за борбу против рака из САД-а, започну истраживања која ће трајати око пет година.

Циљ истраживања је да се докаже да коришћење бетакаротина и витамина „Е“ повољно утиче на превенцију рака плућа. С друге стране, недавно учињена истраживања у Ници о којима су говорили многи познати истраживачи, показала су значај витамина у спречавању неких обољења у старости: витамин „Д“ против остеоопорозе, витамин „А“ против опуштања коже, витамин „Е“ против умора и депресије, витамина из групе „В“ против проблема са памћењем. Витамин „С“ задржао је свој утицај против инфекција.

Организам који стари има те

Припреме организма за старост почињу већ од четрдесете године. Извјештај је да се треба клонити претјерано масних јела, сланих и сувихе љутих масних јела, као и алкохола у већим количинама.

Не смијемо да заборавимо улогу воде у нашем организму. Тијело одраслог човјека садржи око 65 процената воде. Она се налази у крвним судовима, ћелијама мишићног и меког ткива, као и у слузокожи.

Организам ствара воду сагоривањем угљених хидрата, масти и бјеланчевина.

Вода служи као добар растварач великог броја материја као средство за разношење хранљивих материја кроз организам. Осим тога, служи и као регулатор тјелесне топлоте.

КОЗМЕТИЧКИ БУКВАР

Јесење освјежење тијела

Маска за цијело тијело

Третман блатом изваљан из коже масноћу и штетне материје које кожа упија из ваздуха, тако да вам кожа просто задира. Истуширајте се млаком водом и истрљајте луфом или неком сличном рукавицом да бисте отворили поре. Обришите се. Гливу припремљену по упутству датом на паковању нанесите на цијело тијело. Оставите да се осуши и поново се истуширајте.

Маска за лице „Арктички повјетарац“

Као што му само име каже ова маска за лице има освјежавајући и умирујући ефекат, док у исто вријеме затеже кожу.

Потребно је:

- 60 мл чистог гела од алоје вере,
- садржај двије капсуле витамина Е,
- пола кашичице уља од чајног дрвета,
- садржај једне напашене косице чаја од камелице и
- хамамелис.

У једној стакленој посуди помијешајте све састојке осим хамамелиса. Држите у замрзивачу бар пола сата. Када добро охладите лице, нанесите хладну смјесу, одоздо на горе. Маску не треба стављати око очију. Оставите да се маска загрије 15 до 20 минута. Паажљиво испрати хладном водом, а затим лице намазати охладним хамамелисом. Ако желите да вам осјетљиви дијелови лица постану глаткији, узмите још једну капсулу витамина Е и њен садржај нанесите око очију и на усне.

пише
Ђурица
ГОЛИЋ

Крема за ноке

Потребно је: 250 мл млијека или слатке павлаке и једна кашика креме за руке.

Помијешајте састојке и загријте их у микроталасној пећници или на рингли. Руке држите потопљене у смјеси 15 минута.

Морски третман за тијело

Кад једном примјените овај пилинг никад више нећете имати проблема са грубом кожом. Помијешајте морску со или морске алге са својим омиљеним млијеком за тијело, тако да се направи чврста маса. Кремом потрљајте тијело или прије туширања или ако имате осјетљиву кожу, за вријеме туширања.

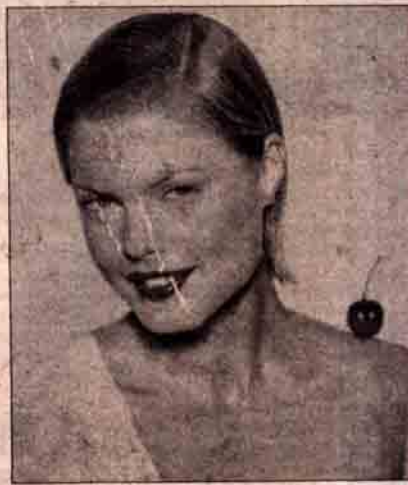
Ноћна ревитализујућа крема за стопала

Ова једноставна крема је толико ефикасна да ће вас стопала заголицати.

Потребно је: 1 лимун исјечен на колотиће, морска со, 250 мл глицерина или маслиновог уља, 125 мл ваше омиљене хидрантне креме. У једној посуди помијешајте све састојке. Каду напуните топлом водом. Останите у кади 15 минута и за то вријеме овом смјесом трљајте кожу. Да би крема остала слична паштети можете јој додавати морску со. Исперите тијело водом у кади и обришите се пешкиром. Сада загријте хидрантну крему и њом намажите стопала. Свако стопало увијте у пластичну кесу а затим у дебеле чаршаве, прије одласка на спавање.

Подмлађивање косе

Вашој коси ће се сигурно свидјети овај третман који дјелује као балзам и даје јој сјај. Косу подијелите на праменове па на кожу главе намажите неко ароматично уље

(бадемово, наранџино). Сада чешљајте косу и у исто вријеме мажите јабуковим сирћетом. Један влажан пешкир загријте а онда њиме замотајте главу и држите 15 минута. Косу оперите као и обично. Тај регенеративни процес поновите два пута седмично.

Први вијек

Развојем филмских жанрова, пред крај прве деценије 20. вијека у Италији прве кораке чини жанр такозваног „историјског филма“. Након што је између 1907. и 1908. године заокружен производно-индустријски комплекс италијанске кинематографије, Луиђи Мађи 1908. снима „Последње дане Помпеја“, прво у неку дјела са тематиком из римске прошлости, остварење које ће означити почетак златног доба италијанске филмске продукције у раздобљу нијемог филма.

Двије године касније Мађи је снимљено „Бригадира Роланда“, спектакуларну екранизацију Наполеоновог похода на Русију, у чијој реализацији је учествовало око 2.000 статиста, а ек-

Остварење које је ударило печат златном добу италијанске кинематографије у раздобљу нијемог филма била је „Кабирија“ Ђованија Пастронеа

најважније да уз помоћ свих расположивих средстава (материјалних и техничких) оживе на великом екрану митолошке јунаке, личности, које су обележиле један дио (у овом случају италијанске) историје, па макар се она

Историјски

пише Горан БАРАЋ

саде Сиракузе и Ханибаловог преласка преко Алпа са многобројном војском и слоновима, одушевљавали су гледаоце. Декори нису били насликани (као што се до тада у највећем броју таквих филмова чинило), већ су израђени са јасно наглашеним троди-

Један од најскупљих филмова свог времена: Пастронеова „Кабирија“ (1914)

У самим почецима стварања жанра историјског филма одређене иницијативе појавиле су се и у полској кинематографији, а њен најзначајнији представник био је Едвард Гухалски, који је 1913. снимљено „Потоп“, сопствену визију библијског смиска свијета, али ово остварење није наишло на значајнији пријем код публике због прескромне продукције и немогућности да се бори са раскошним италијанским спектаклима.

Веома је важно нагласити да је у Београду 1911. године, у продукцији Светозара Боторића и режији Чича Илије Станојевића, снимљен први играни филм на просторима бивше Југославије - „Карађорђе“ - са тематиком

из не тако давне српске националне прошлости. Ово остварење, са јасно израженим историјским компонентом, може се подвести под жанр историјског филма. Оригинални негатив и све копије „Карађорђе“, који се са великим успјехом приказивао све до 1927. године, на волшебан начин су нестали и до данас није пронађен било какав филмски материјал, који би се могао довести у везу са овим остварењем. Све што је од овог филма остало јесте неколико фотографија и гомила новинских чланака из друге и треће деценије 20. вијека, на основу којих се може закључити какву је популарност „Карађорђе“ имао међу тадашњим гледаоцима.

Гигантизам

стеријери снимљени у италијанским Алпама одликовали су се до тада невиђеном ђепотом и грандиозношћу. Ослањајући се на богату историју старог Римског царства, Енрико Гуациони 1912. године снима остварење „Кво вадис“ са хиљаду статиста, раскошном сценографијом, чак и правим лавовима, па је тако склоност Италијана ка „гигантизму“ добила и своју праву филмску потарду.

С обзиром на импозантан визуелни утисак, који су остављали италијански епови, публика широм свијета их је објеручке прихватила, тако да су прва остварења у овом жанру доживјела неувјерљиву популарност. Оно што је биошкопска гледаоца тога времена заокупљало била је раскош којом су се ови филмови буквално распали, јер се приликом њиховог снимања новац није штедио. Режијерима је било

заснивала и на чистим легендама. Публика, опет, на сву грандиозност ових дјела одговарала је кратким биошкопским дворанама.

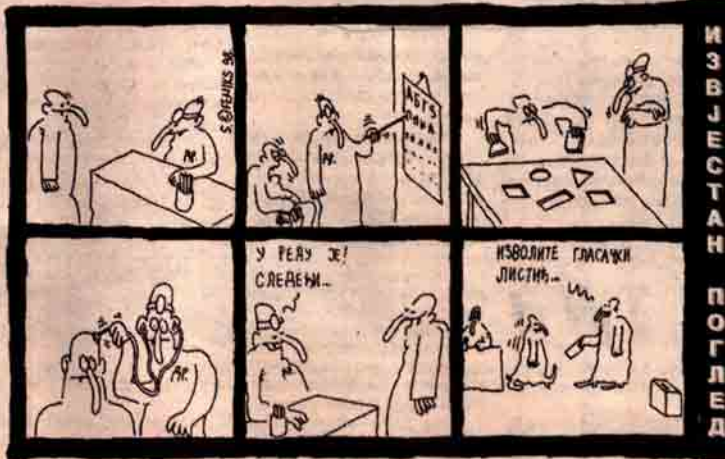
Филм који је ударио печат читавом овом раздобљу био је „Кабирија“ Ђованија Пастронеа из 1914. године, једно од најскупљих остварења свог времена. Трошкови снимања овог трочасовног спектакла износили су, за то вријеме неувјерљивих, милион долара! Екстеријери су снимани у Тунису, на Сицилији и у Алпима, док је огромни торински студио пружио услуге сценографије и био „поприште“ на којем су употребљени сви до тада познати специјални ефекти, од којих би неки и потпуности могли да задовоље и данашње филмске критеријуме.

Спектакуларни прикази, попут оп-

менционалним карактеристикама, а углови снимања одражавали су запањујућу дубину сваког кадра. Експресивност „Кабирије“ била је позната и првим освјетљавањем сцене електричном расвјетом, као и употребом покретне камере или, такозваног, „травелинга“. У овом филму један од протагониста је и цин Макиста, од тада па у наредних неколико година скоро обавезни лик већине историјских или авантуристичких филмова.

Пастронеова „Кабирија“ представљала је и техничку и естетску иновацију, а оставила је снажан утисак у његовом филму „Нетрпељивост“ (1916). На крају, међународни успјех „Кабирије“ припомогао је и појави идеолошког опхођења гледалаца према њиховим филмским љубимцима.

Хумор и сатира

• Са њима не треба ни бљетати, а камоли бости се!

• Својина је њихова. Имају СВОЈЕ људе.

• Или је криво огледало, или је све накриво насађено?

• Некима је стално „panta rei“. Мени доста - да капље.

Слободан ЖИВАНОВИЋ

• Молим вас да умирите своја црева, нервирате мог канаринца!

• Одисеј је бар лутао сâм. Итаку није водио са собом!

• Од љубави се не живи. Изузетак је љубав према домовини!

Петар ЛАЗИЋ

Афоризам

негђеље

Уживајте са женама - док их нису замијенили киборзима.

Горан КЉАЈИЋ

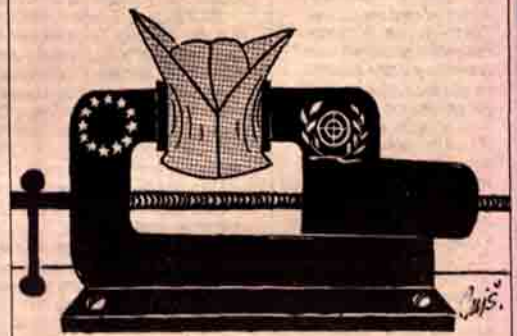
• Сатиричар погађа болна мјеста сујетних.

• Ако љубав није обострана, онда није љубав - него једнострана патња.

• Жене су саздане од другог материјала него мушкарци - од бољег.

Горан КЉАЈИЋ

„Моделирање“

Каљача

Наравно, изгубити каљачу у трамвају није тешко. Нарочито кад те подбоче с леђа, а позади те неки силеџија нагази на пету - и, ето, каљача била, па је није.

Ништа лакше него изгубити каљачу.

Мени су је скинули за тили час. Може се рећи ни трепнуо нисам.

Ушао сам у трамвај - обе каљаче стајале су на свом месту. Изашо из трамваја - гледам, једна је каљача овде, на ноzi, а друге нема. Чизма је овде. И чарапа је, видим, овде. И гаће су на месту. А каљаче нема.

А за трамвајем се, наравно, не трчи.

Михаил ЗОШЧЕНКО

Број тај и тај.

- Ми - кажу - можда дванаест хиљада имамо те величине. Наведи неке знаке распознавања.

- Знаци су - кажем - као и обично, пета, наравно, подерана, унутар поставе нема, излизала се постава.

- Таквих - кажу каљача имао можда више од хиљаду. Зар немају неке специјалне знаке?

- Специјалне - кажем - знаке имају. Шлиц је изгледа начисто одваљан, једва се држи. А потпетице - кажем - скоро да и нема. Излизала се потпетица. А бокови су - кажем - још добри, за сада се држе.

Два случаја

Својоу сам преосталу каљачу, умотао је у новине и, ето, тако кренуо.

После посла, мислим, бацнућу се у потрагу. Како роба да ни нестaje? Где си да си ископау те.

После посла кренућу у потрагу. Прва ствар - посветових се с једним познаником возачем трамваја.

Тај ми ево како ули наду.
- Реци - каже - хвала што си у трамвају изгубио. На другом јавном месту не јамчим, а у трамвају кад изгубиш, то ти је закон. Имамо ми једну такву просторију за изгубљене ствари. Дођи и узми. Нема да бринеш.

- Е па - кажем - хвала. Паде ми камен са срца. Главна ствар је што је каљача малтене као нова. Тек три сезоне је носим.

Следећег дана идем у ту просторију.

- Може ли се - кажем - браћо, каљача повратити натраг? Скинуше ми у трамвају.

- Може - кажу. - Каква каљача?

- Каљача - кажем - обична.

- Седи - кажу - овде. Сад ћемо погледати.

Наједном изнесе моју каљачу. То јест, ужасно сам се обрадовао. Начисто се разлижио.

Ето, мислим, свака част, апарат ради. И какви, мислим, идеални људи, колико бриге себи натоварише због једне каљаче.

Кажем им:
- Хвала - кажем - другови до гроба. Дајте је брзо овамо. Сад ћу је назути. Захваљујем вам.

- Јок - кажу - поштовани друге, не можемо да вам дамо. Ми - кажу - не знамо, можда нисте ви то изгубили.

- Ма ја сам - кажем - изгубио. Могу да дам часну реч.

- Они кажу:
- Верујемо и у потпуности сасеосамо, и врло је вероватно да сте ви изгубили баш ту каљачу. Али да вам је дамо не можемо.

Донеси уверење да си стварно изгубио каљачу. Нека ти кухињи савет овери тај факат и тада ћемо ти ми без сувишног одговлачења издати оно што си законито изгубио.

Ја кажем:
- Браћо - кажем - свети другови, а у кухи не знају за тај факат. Можда ми неће дати тај папир.

Они одговарају:
- Даће - кажу - њима је ствар да дају. Зашто иначе постоје?

Погледах још једном каљачу и изађох.

Следећег дана пођох председнику наше куће, кажем му:

- Дај папир. Пропаде каљача. Стварно си је - каже - изгубио? Или се измотаваш?

Можда хоћеш да мазнеш сувишни предмет широке потрошње:

- Тако ми бога - кажем - изгубио сам.

Он каже:

- Наравно, на речи се ја не могу ослонити. Ето, кад би ти мени набавио потврду из трамвајског парка да си изгубио каљачу, тада бих ти ја издао папир. Овако не могу.

Ја кажем:
- Па они мене вама шаљу.

Он каже:
- Ајде онда да пишеш изјаву.

Ја кажем:
- А шта тамо да напишем?

Он каже:
- Пиши: тога и тога датума

нестала каљача. И тако даље. Дајем, дакле, гаранцију да нећу напустити место док се предње не разјасни.

Написах изјаву. Следећег дана прописну потврду добих. Пођох с том потврдом у ону просторију.

Кад тамо ми, замислите, без петљавине и без одговлачења, издадоше моју каљачу.

Тек кад сам назвоу каљачу на ногу осетио сам се потпуно респлављен. Ето - мислим - људи раде! Зар би се на неком другом месту зезали с мојом каљачом толико времена? Ма шутнули би је па се онда сликај. А овамо ни недељу дана нисам јурио и ево добио је натраг.

Једно ми је крииво, те недеље док сам јурцао, прву сам каљачу изгубио. Све време сам је носио под мишком, у кеси, и не сећам се на ком сам је месту оставио. Најгоре је што нисам у трамвају. То је пропала ствар што нисам у трамвају. Па добро, где да је тражимо?

Али је зато друга каљача код мене. На комоду сам је ставио. Кад сам кадгод нерасположен, погледам каљачу и дође ми некако лако и безазлено на души.

Ето, мислим, канцеларија ради, свака јој част!

Свучуваћу ту каљачу за успомену. Нека се потомци наслађују.

(1926)

Социјална туга

Одавно се, браћо моја, спремам да испричам о комсомолцу Гриши Степанчићу, ма све некако заборавим. А време, наравно, тече.

Можда је пола године прохујало од времена кад се Гриши десила та ласја непријатност.

Наравно, затечен дечко у штетним активностима - малограђанска настројеност и уопште подривање социјализма. Али дозволите ми само да свестрано осветлим тај многуважни догађај.

Изгледа да се то десило у Москви. А можда и није у Москви. Али биће да је ипак у Москви. По размерама видимо. Ипак, прецизно не тврдимо. Дрвене новине* нису улазиле у детаље. Само су ситним полупетитом забележиле - наводно, у Семјоновској партијској организацији.

А било је то овако. У Семјоновску, то јест организацију био је учлањен овај исти многострадални Гриша Степанчић. И избили ономад том Гриши три зуба. Због какве ствари избили - и то нам опет непознато. Можда претрпао с физкултуром. А можда се о дрво ударио. Или је можда, у балавом узрасту много слаткиша трошио. Само знамо да му због шљокања нису избили зубе. То не може да буде.

Тако, ето, живи тај Гриша без три зуба. Остали сви стоје на месту. А ових, ко за несрећу, нема.

А момак млад. Свестран. Није му интересантно, знате, да буде без три зуба. Какав му је па живот с таквим недостатком? Не може да звижди. Лоше за хранње. И цигарету нема чиме да држи. А онда шишти при разговору. И чај му се пролива.

Момак је већ све живо покушао - и воском замазивао, и трском рупу затварао - не вреди.

Скрпио Гриша неку парицу. Отишао лекару.

- Мојито - каже - кад је до тога дошло три вештачка зуба.

А намерио се на младог, неопрезног лекара. Није тај ушао у психологију Семјоновске организације. Тај ти лекар лепо ставио Гриши три златна зуба.

Збогља, нема шта да каже, испало богато. Уста отвори - сликовница. Стани па гледај! Ноктурно.

Почеше у организацији Гришу попреко гледати. То јест, чим човек отвори уста - говорио или клопао - сви утиље у него. Дакле, у чему је ствар? Шта се то момак размеме?

Ситно рекла - казала разни се око догађаја. Откуд, наводно, такав непмоновски обичај? Због чега таква малограђанска настројеност? Зар не може обичан комсомолац рупом да жваће и једе?

И на наредном састанку покренуше питање - да ли је дозвољено то и томе слично. И, све у свему, донеше одлуку:

Сматрати поседовање златних зуба појавом која води одбацивању социјализма и његових идеја и ми, чланови Савезног лењинског комсомола Семјоновске организације објављујемо против њених носилаца борбу, као с појавом која уништава комсомолске идеје. Зубе предати у - фонд незапослених. У противном случају поставиће се питање искључења из редова савеза.*

(Дрвене новине*)

Ту је још председник, са своје стране, придодео неколико речи. Човек наравно, пргав, напрасит. Изреко много горких речи.

- Ја - каже - свеједно што сам председник, па се каже - не јамчим за златним драгулијама. А мени каже - наместо задњих зуба сами корени штрче. И ником ништа... жваћом. А како жваћем... бог сами зна. Можда прстима помажем да они жваћу, то јест. Али се не јамчим.

Пустио сузу, наравно Гриша Степанчићко. Жао му дати такве зубе у фонд незапослених. Почео да објашњава: кобјати, залемљени су, тешко их избити. И тако није дао.

А да ли су га изјурили из савеза или не - не знамо. Података о томе случају више нисмо имали. Али сигурно су га изјурили.

(1927.)

Арсеније ПИЉАГИЋ

Вјечност

Несхваћена само наслућена
Апсолутна сило ван времена
Препозната само по стварању
Разнородне сједињујући моћи
Јединство је у теби сажето
Не делујући с позиција жеља
Нит делујући као репресија
Ти си за нас сила неумитна
Војена си слијепом логиком
Делујућа тајна у времену
Условљаваш вријеме у кретању
Што се не да подврћ законима
У настало временском слиједу
У садејству разнородних сила
Ти разараш и наново ствараш
Превaziшли мијенаш токове
Да одржиш склад и хармонију
Непрестано испуњаваш вријеме
Ал се оно тебе не дотиче
И водиш га новоме почетку
Неће бити, да те неће бити
Вјечност теби једино припада